«سیاست»
د
«سیالانو لوبه»

سیاسي فلسفه

ځېړنه او ارزونه

ډاکتر سید شیراقا حرکت

Ketabton.com

POLITI

Res

By Dr

(c) ketabton.com: The Digital Library

فهرست

۱- سیاسي فلسفه
سیاست ـ د سیالانو لوبه
«ترکانې د بېزو کار ندې !»
۲- حرکت
۳- بې مجرمه جرم که بې گناه مجرم
۴- ناسیونالیزم، انترناسیونالیزم، گلوبالیزم، کسموپولیتیزم..
۵- یویشتمه پېړۍ او د نړۍ اجتماعي ـ سیاسي نظام
۶- د حرکت لومړۍ کلیزه
۷- ناوړه ستراتیژي او ناوړه تصادف
۸- پاکستان رښتیا د افغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟
۹- د افغانستان پېښې او د خپرونې غبرگون
۱۰- رښتیا ویل ترخه او مشکل دي خو ویل یې حتمي او ضروري !
۱۱- د نوي افغانستان د جوړېدو ۲۶۰ کلیزي د نړیوال جشن غونډې ته
۱۲- دموکراسي په تیورۍ او عمل کې
۱۳ ـــ د خپرونې دریمه کالیزه
۱۴- د سلیم عقل او وجدان په حکم
۱۵- په یویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزښونه او معیارونه
۱۶- افغان هېوادپال ملي روڼ آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

۱۷- اداري مسئو لیتونه ،صلاحیتونه اوحقوقي ـ قانو ني مکلفیتونه
۱۸- یواځې دمعاشونو منطقي تناسب په هیواد کې دنظم او اقتصادي عدالت ضمانت کیدلې شي.
۱۹- جنگونه او مخالفتونه د افغانانو د غمیزي د حل لاره نه ده.
۲۰ ـــ د بشرد ژوند دونې ثمر باید هم حنظل او مارکونډۍ اوسي ؟
۲۱- راشئ !چې همدا وړې شړې شي
۲۲ ـــ د کابل ښار بې مفهومه پراختیا باید د ۲۱ پیړۍ په ایکالوجیکي فاجعه بدله نشي !!!
۲۳- د پاریس کنفرانس !گذارشونه او واقعیتونه.
۲۴- زوړ استعمار، زړه ستراتیژي
۲۵- آزادي ـ تر هر څه لوړې ملي، اولسي اوفردي ارزش !
۲۶- اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟
۲۷- افغان ملي اوپښتني قومي وحدت په سیمه کې د سولې ضامن دي.
۲۸- هره سیاسي قضیه د حل ټاکلې لار لري !
جنگ او زور د افغانانو د غمیزي د حل لار نده !
۲۹- د اوباما نوې ستراتیژي د افغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟
۳۰- د حرکت خپرونې پنځمه کلیزه
۳۱- دموکراسي او انتخابات
۳۲- *افغان اولس د جفاء سزاوار ندې !*
۳۳- افغان اولس کله هم زور ته نه دې تسلیم شوې ،دا ځل به هم تسلیم نه شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

۳۴ ـ جرګه ـ مشورتي ؟ که حُکمي ؟
۳۵ ـــ افغانان ولې خپل ملي ارزشونه او مسئولیتونه نه پېژني
۳۶ ـ مونږ خپل پور ، او دوی نور غواړي ؟

سیاسي فلسفه
سیاست ـ د سیالانو لوبه

«ترکاڼي د بېزو کار ندې !»

خدای انسان ذاتاً سیال او آزاد پیدا کړېدې. ټولنیز ملي او بین المللي عام قوانین د نژادي، سیاسي، مذهبي، قشري او نورو تفاوتونو د تبعیض پرته هرچاته د دې حق ورکوي چې ځان لپاره یو تربله سره سیال ټولنیز واحدونه، سیاسي نظامونه، اقتصادي جوړښتونه، عقیدوي او نظریاتي ټولنې ځانګړي اخلاقي رسوم او عادات او د خوښې او غم ځانګړي ذات البیني فامیلي، قشري، قومي او نور ټولنیز اړیکي او مناسبات ولري. یوائې او یوائې د سیالو سیاسي، اجتماعي، نژادي، قومي، قبیلوي، مذهبي، طبقاتي، قشري او فامیلي واحدونو په موجودیت سره نړیوالې سیالې سیاسي ټولنې او نظامونه جوړېدلې شي. کورنۍ "فامیل" چې د ټولنیز جوړښت دودانۍ اساسي خښته ګڼل کیږي، که د دوه سیالو متعهدو انسانانو "ښځې او نر" څخه جوړه نه وي او د بنسټ څخه د ټولنیز جوړښت په خته کې د باداري او غلامۍ مناسبات اخښلي وي، د سیالو بشري ټولنو جوړېدل به هم ناممکن کار وي. همدا سبب دې چې د اسلام مبین دین د سیالو کورنیو د جوړولو لپاره زیات ارزش قایل دې او کفائت د دغه تړون او

(c) ketabton.com: The Digital Library

تشكل لپاره اساسي او لازمي شرط ګڼل كيږي .دموكراسي چې دننيو پرمختللو ټولنو دملي او بين المللي مناسباتو او سولئيز ګډو ژوند عمده او منل شوې اصل ګڼل كيږي هم يواځې ددغه ټولنو دداخلي ذات البيني سيالو نژادي، قومي، قشري، مذهبي او داسې نورو مناسباتو او دمختلفو دولتونو تر منځ دبين المللي سيال تقابل او رقابت په نتيجه كې تحقق موندلې شي .سيالي او شريكي زمونږ دافغاني ټولنيز ژوند او كلتور معروفي معقولي، دپښتني خودګردانه ټولنيز ژوند ، مناسباتو او ولسي دموكراسۍ ستر عامل او دافغاني ټولنيز ديناميزم يواځينې محرک او انګيزه ګڼل كيږي .دنړۍ دټولو مملكتونو تر منځ پايداره او هميشني انترناسيوناليستي سولئيز اړيكي هغه وخت ټينګيدلې شي چې ددغه ځنځير او تسلسل هرې كړۍ ته دناسيوناليستي ذات البيني سيال دريز كلكي او به وركړې شوې وي. يواځې دناسيوناليزم او انترناسيوناليزم دسالم متقابل تناسب او دسيال مشروع رقابت او توازن په نتيجه كې د اولسونو دهر اړخيزه متناسباتو انكشاف او هميشني ګډ سولئيز ژوند تضمينيدلې شي .دهمدغه مشروع رقابتونو او سياليو په نتيجه كې ا ولسونه او قومونه دپرمختګ روښانه او اُچتو افقونو ته رسيدلي، ځانونو لپاره يې هوسا ټولنيز شرايط برابر كړي او دسيال خوشبخت ژوند خاوندان دي .زما په عقيده ددغه ډول متقابل سيال رقابت دحفاظت او حراست په وړاندې هم بايد دبشري ټولنې هر غړې، هره ټولنه په ځانګړې، هر اولس او بشري ټولنه په مجموع كې ځانګړې مسؤليتونه ولري او دې كارته لازمه هميشنۍ جدي پاملرنه وشي.سيالي نسبي مفهوم دې. پخوا چې ټولنيز ژوند

ډير بعدونه نه درلودل، علم او تخنيک ډير انكشاف نه وو كړې او دانسانانو ژوند او مناسباتو هم ډيره ساده بڼه درلوده نو دهغوی تر منځ سيالي هم ډيره ساده ،كمرنګې او د هر چا په قابو كې راتلای شوه او دموضيعي ارزښتونو او نورماتيفونو مطابق په اصطلاح دهر چا له لاسه پوره وه . خو دهغې ورځې څخه چې علم او تخنيک انكشاف كړې او داكثره مملكتونو تخنيكي، اقتصادي او خصوصاً نظامي امكانات لوړ شوي نو سيالي او شريكي هم كثير الجوانبه شوې او نه يواځې دهر چا بلكه دهرا ولس دامكاناتو څخه وتلې او حقيقت دادې چې زمونږ غوندې بې وسه اولسونه خو دلويو هيوادونو دحرص دښامار په پنجره كې دتيارې مړۍ په څير پراته دي او يواځې دنوبت په مراعات او يا دضرورت له مخې به يې په مناسب وخت كې له ستوني تيروي .

پخوا كه به چا دبدنيت له مخې توره په اوږه او پنځه كسان به يې په ځان پسې كړل نيم به ترې په لار يخنۍ، ګرمۍ، لوږې، تندې مړه، مياشتې كلونه به يې په لار تير ،باالاخره كه به يې په كوم كلي، ښار حمله وكړه هم به پخپله مړه او هم به يې نور ووژل، دبری په صورت كې چې به كوم څه دمنډې له مخې په لاس ورغلي وؤ دځان سره بار او اكثروخت به يې ددوباره راستنيدو احتمال هم ډير كم وو. په مجموع كې هغه وخت ژوند فقير وؤ ، چا دومره څه نه درلودل چې بل پرې ښاد شي.همداسې كه كوم تجار به په اوښ، قچر له اروپا څخه بنجارګی سامان يا بل څه داسيا په لوربار كړل اكثراً به ترې داړه مارو په لار كې چور كړی وؤ او كه راوبه يې رسول بيا هم معمولاً په بدل كې به يې دهغه ځای دخلكو سره يو ډول تبادلوي مرسته وه . چا په كې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خارق العاده ګڼې نه شوې کولې .هغه وختونو کې دا هم ممکنه وه چې ځیني اولسونه دنړۍ په کوم لیري کنج کې دکشور کشایانو له نظره پټ پاتې شي او په اصطلاح که ښه ژوند ولري یا بد پخپله یې سره پالي او ګالي .لیکن نن داوسني علمي ــ تخنیکي انکشافاتو او دځیني هیوادونو عظیمو اقتصادي امکاناتو په نتیجه کي دبشري ژوندانه، تولید ، استوګنې، تجارت او داسې نور ټول اړخونه دومره تخصصي او دینامیک شوي چې دثانیي په زرمې او میلیونمې برخه کې عظیمي محاسبې او چارې سرته رسیږي . دتولید نوعیت، کمیت او کیفیت دساعتونو او ورځو په جریان کې دبهبود په لور تغیر کوي . هر څه دډیرو ماهرو متخصصینو لخوا دتړلو تخنیکي سیستمونو پواسطه پروګرامیږي او بعدي تولید ، انتقال او دپیسو او دسود او زیان سنجش یي هم دهمدغه مغلقو تخنکي کمپیوټري سیستمونو په ذریعه سرته رسیږي . نن تولید کوم پرابلم ندې ، نن پرابلم دادې چې جانب مقابل به څه ډول تولید کوي او دچا مال به په ښه او مناسبه بیه بازار ته عرضه کیږي .

بشري شعور پدغه سیالۍ کې وروسته پاتې دې یواځې دبشري شعور دقیق پیداوار چې دعصر او زمان په دینامیکه پروسه کې پخپل وخت او حتا ووایم چې دوخت څخه دمخه تولید شوي اوسي مسابقه کولې او ګټلې شي. پخوا که به پوله په پوله ګاونډې دچا نیک یا بد رقیب کیدلې شو، نن ددنیا په لیري کنج کې مملکت خو لا څه چې په یوه کوټه کې ناست منفرد انسان دیوه مملکت او حتا دبشریت په ستر دوست یا دښمن بدلیدلې شي. که کوم اولس دخپل مملکت څخه دفولادو قلعه تاوول خو لا څه چې دفولادو صندوق هم جوړ کړي دچا

دشر او خیر څخه ځان نشي خلاصولې ځکه چې نن ټولې دښو او بدو معاملي دالکترو مقناطیسی امواجو په ذریعه سرته رسیږي او هغه پرته دموانعو نژدې دنور په سرعت سره دنړۍ هر کنج ته همزمان رسیږي.نن په صندوق کې ځان حصارول سیالي نده بلکه په سیال فهم، سیال عزم او سیال دینامیزم سره دعمل میدان ته وتل پکار دي . داستعمار او استثمار شکلونو کاملاً تغیر کړیدې، دهغې په تار او پود باندې پوهیدل ضرور دي .

دخوشباورۍ او سادګۍ وختونه ډیر پخوا تیر شویدي که نه نو پداسې یوه نامحسوس شکل سره دداسې عظیم بار لاندې سرې ملا ماتې پریوځي چې دا بد لپاره به پورته نشي . نن دسود او زیان محاسبې په حبه او کسیره سره کیږي خو په اخیر کې ترې میلیاردونه جوړیږي . دسپتمبر دیوولسمی نیټې دپیښې څخه وروسته دالمان دولت دتروریزم پر ضد دمبارزی لپاره ۳ میلیارده ډالرو ته ضرورت درلود. هغوی یواځې دسګرټو په بیه کې دوه سنته اضافه کړل او ددغه پیسو عمده برخه دهمدغه دوه سنتونو (فینیک)څخه جوړه شوه. دتلفون، انټرنیټ او همداسې نورو شیانو بیه هم په کموپیسو حسابیږي خو په اخیر کې ترې میلیاردونه جوړیږي او ددې پیسو دتحصیل په خاطر نه څوک چا پسې سپاهي لیږي او نه قمچینه اخلي که د میکروسوف د انټرنیټ او که دتلیفون څښتن دې ، لیري په خپله تورتمۍ کوټه کې له نظره پټ ناست دې او میلیاردونه ډالر پخپله ورځي .پدې توګه سیالي دموضیعي چاپیریال او محدودو څخه وتلې او سراسري نړیوال بعدونه یې پیدا کړیدي . دهغې ټول ارزشونه او نورماتیفونه دبین المللی معیارونو له مخې تعینیږي . هر څوک که سیاله لوبه کول غواړي نو ځانونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

به په بین المللی معیارونو سره برابروي. ملي او موضیعي ارزشونه که دبین المللی معیارونو سره سیال نه وي د ارزش وړ نه دي. که څوک پداسې معیارونو سره دلوبې میدان ته ووځي حتماً به یې بایلي. ژوند کثیر الجوانبه شوې. دمبارزې سنګرونه هم بې شمیره شوي. دهر سنګر لپاره د سیالې ډلې روزل پکار دي. هره سیاله ډله په هر ماحول، موضع او هر سنګر کې چې اوسي دخپل سیال رقیب په مقابل کې باید دسیال دریز توان، فهم، درک او دینامیزم ولري. دداسې هر اړخیز، زیرکانه او دینامیک رقابت په مقابل کې د سیال دریز مخامخې دژوند په ټولو اړخونو او ابعادو کې دفوق العاده مسلکي پوهې او مهارت پرته مسلکي زیرکي، تحرک او دینامیزم سره سره یوه سیال متحد او متعهدا ولس ته چې مقدس سیال ملي ارمان په زړه کې ولري هم ضروري دې . دې کې شک نشته چې ددوه ورونو تر منځ هم اختلافات او د سالم رقابت تضادونه او نظریاتي عقیدوي تفاوتونه موجود وي. خو هغه فامیلونه اوا ولسونه چې دخپل کور او کهول دخیر ښیګڼې سنجش او دهغې په مقابل کې احساس دمسئولیت کولې شي هیڅکله مغرض دښمن خپل انګړ ته نه رابولي او دخپل ورور هډ پرې نه پریکوي ځکه چې دپردی دښمنۍ څخه دخلاصون چاره شته خو کورنۍ دښمنۍ دابد لپاره پرځای پاتې کیږي او خلاصون تري ممکن ندې .په یوه ا ولس کې د اولسي خیر ښیګڼې او اولسي منل شوؤ ارزشونو په مقابل کې دمسؤلیت احساس هغه وخت روزل کیدې او منځته راتلای شي ، په کوم کې چې په ا ولسي کچه دښو او بدو تمیز او د مسئولیت احساس موجود وي او ملي ارزشونو او ګټو ته د شخصي ګټو او ارزشونو په نسبت حق د

لومړیتوب قایل وي . دژوند په ټولو اړخونو کې دټولو لپاره منل شوي ارزشونه ټاکل شوي وي او نوموړي ارزشونه دعامو او خاصو قوانینو په چوکاټ کې تسجیل او دحراست لپاره یې مسئول اشخاص، ارګانونه او دائمی کنترول موجود وي. یوائې پدې صورت کې دټولني په سطحه سیال اوبا مسؤلیته افراد، اقشار، طبقات ، سازمانونه او با النتیجه پخپله سیاله ټولنه او اولس روزل کیدلې شي.نن پرون زمونږ په ټولنه ،حکومت ،دولت او اړونده ادارو ، مؤسسو او انستیتوتونو کې د بربنډ او رسوا فساد ، اختلاص او حتا ملي خیانتونو د موجودیت او خارجي لاسوهنو له کبله چې پورتنی ارزشونه ،معیارونه او نورماتیفونه بې ارزښه شوي او له منځه تللي ،او ځیني کسانو ،ډلو ټپلو ،سازمانونو او حتا ځیني اقوامو چې ددغه خلا څخه په ناوړه ګټې اخیستنې ظلمونه ،ناروا او ملي خیانتونه کړي دي ، فکر دي نه کوي چې د خلکو له حافظې څخه به ووځي او یا به بې بدله پاتې شي.

ټولنه اوا ولس دټولنیز واحد په حیث پخپل جوړښت کې دعامو قانونمندیو له مخې باید داضدادو متقابلی خواوې ولري . نوموړې متقابلې خواوې څه دفامیل دافرادو په سطحه چې دټولنیز جوړښت لپاره دحجرې حیثیت لري، څه دیوې ټولنې دمختلفو فامیلونو، طبقاتو، اقشارو، سازمانونو او بل هر ممکن جوړښت په کچه چې وي دسالم او مشروع رقابت له مخې ددغه ټولو جوړښتونو دعمودیت او افقیت په ټولو کړیو کې په پوره امانت دارۍ سره وروزل شي او هیڅ یوه کوچنۍ کړۍ له نظره ونه غورځول شي . په غیر صورت کې ټولنیز نظام شلیږي، توازن له منځه ځي او د سیالې ټولني جوړیدل به هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناممکن وي .د یو مثال په توګه ویلې شم ،که چیري دیوه یا څو اتمونو اتمي نظام ړنګیږي او په واقعي مفهوم په اصطلاح د نظام خلاء رامنځته کیږي ، ټول جهاني نظام د لوی خطر سره مخامخ کولې شي. ځکه چی دغه لایتناهی جهان دیوی کوچنۍ ذری په تناسب عدم توازن هم نه شي منلې. بشری ټولنه هم دطبیعی جهان په څیر په یوه ټرلی نظام بدله شوې او ټول با احساسه بشریت یو تر بله سره په غم او ښادۍ کې شریک دي. دبلې خوا داوسني تخنیکي انکشافاتو او دمختلفو مملکتونو او ولسونو دنظامي امکاناتو په تناسب بشري ټولنه هم په ټرلي نظام او هم په هر اړخیز متحسس او متأثره شکننده سیستم بدله شویده او دا دامکان څخه هیڅ لیري ندہ ،همغسې چې په یوه کوچنۍ ذره کې لایتناهي جهان غرقیدلې او قیامت جوړیدلې شي نو دیوه فامیل په غم هم ټوله بشري نړۍ په غم لړل کیدلې او یا دکوم شیطاني ځانګړي او منفردانه غیر مسؤلانه برخورد سره موجوده ټولنیز توازن له منځه تللې او شخړه پرته دګټونکي پای ته رسیدلې شي.

هو ! په راتلونکي جنګ کې به ګټونکې وجود ونلري ! ! !

ښه به داوي چې دسلیم عقل او سنجش خاوندان دیوویشتمې پیړۍ دچنګیز او هتلر څخه واک پخپل لاس کی ونیسی او دبشری ټولنی دراتلونکي سرنوشت په باره کې دانسان او انسانیت په نامه انساني فکر او پریکړې وکړي .راشۍ دپورتني لنډ تذکر له مخې خپل لیري او نژدي تیرې زماني او همداسې موجوده حوادثو او جریاناتو ته مخ واړوو او پخپل ضمیر کې پخپله قضاوت وکړو چې آیا دنړۍ په موجوده شرائطو کې مونږ دټولنیز ژوند ددغه بې شمیره اړخونو څخه

حتا په یوه کې هم دسیالۍ دعوه کولې شو؟ نه ! ! !که تیر تاریخ ته نظر اچوو نو زمونږ داولس عظیمه انساني نیرو او دوطنپرستۍ عشق او علاقه تل د ذات البینی مخالفتونو او تربګنیو په اورونو کې اوبه شوی، تل پردیو له هغې څخه ګټه اخیستي، یا یې یو ورور په بل ورور وژلې او زمونږ دشاه زلمود سرونو څخه یې کله منارونه جوړ کړي، ملک یې نیولې او وران ویجاړ کړیدې . یا یې زمونږ په ملک کې سربازګیري کړې، ملکونه یې پری فتحه کړي او لویې امپراطورۍ یې جوړې کړیدي .رحمان بابا وائی:

دا دنیا قصاب خانه کړه خدای وماته
لکه پسه ولاړ په غولي دقصاب یم
که هر څو آبادي وکړم په جهان کې
سر انجام زه همغه خانه خراب یم

هو !دا دهغه نابغه مفکر ، تحلیل ګر او د اولس په غم غمجن لنډ او دقیق تحلیل او بیان دي چې زمونږ دټولنې دماضي، حال او راتلونکي په هکله یې کړیدې. واقعاً ډیر دقیق دې او نن هم مونږ لکه پسه غوندې دقصاب په غولي ولاړ او خانه خراب یو.مونږ ددې په عوض چې دتیرو بدبختیو ، ناخوالو او فاجعه امیزه ژوند څخه لازمه نتیجه ګیري کړې اوسې دسمون او خلاصون لارې مو لټولي اوسي ، برخلاف دهمدغه بدبختیو ، ناخوالو او نیمګړتیاوؤ ، مو پخپلو منځونو کې انتقام جویۍ شروع کړي او لا مو دخپل منځی عداوتونو، بې اتفاقیو او تربګنیو په اورونو تیل پاشلي او لرګي مو پرې بار کړي، پخپله پکې سوي یو او پردو ترې ګټه اخیستی ده . مونږ دچارو دسمون په خاطر یوه لحظه چیرې فکر ندې کړې او نه دجوړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره کله سره راټول شوي یو. زمونږ ټولې غونډې دوراني او ددښمنیو د پیاوړتیا په خاطر جوړیږي. زمونږ ټول عمر دخپل منځی انتقام جویي لپاره په تفکر، تجسس او پلان جوړولو په خاطر تیریږي، زمونږ ټول زخمونه دشادو زخم دي تل ناسور او تل تريې وینې څاڅي. زمونږ اسلافو دخپل اولس دخیر ښیګڼې په هیڅ اړخ کې داسې کومه تیره یا لوټه نده ایښې چې په راتلونکي کې مونږ لپاره تکیه جوړه شي او زمونږ ټولې هڅې اوفعالیتونه په همغه ابتدایي ترین شکل او بڼه منهمک او منجمند پاتې دي، هیڅ تغیر پکې ندې راغلې او که راغلې اوسي تل پر شټ ځغاستلې یو. همدا سبب دې چې هیڅ سلف خپل خلف ته دسترګو دغړولو او پورته کولو جرئت نلري او خلف هم زمونږ په ملک کی همغه دزاړه کفن کش لار تر همدې لحظې تعقیبوي. زه خپلو دې خبرو لپاره کوم دلیل یا مثال نه راوړم ځکه چی دا مسایل له بده مرغه عمومیت لري. زه پسیمیست هم نه یم خو متاسفانه چې د خوشباورۍ او اپټیمیزم لپاره هم هیڅ دلیل نلرم. دبشر په تاریخي دوره کې نژدې ۵۵۰۰ جنګونه ثبت او دهغې زیاته برخه زمونږ په ملک یا دهغې په شاوخواکې پیښ شویدي. دهغې دسونګ مواد او قربانیان زمونږ خلک او دجنګ میدان زمونږ ملک وؤ. همدا سبب دې چې زمونږ داولس په ۶۰۰۰ کلن تاریخ کې مونږ ته په ملک کې ولاړه لوټه په میراث نده پاتې. ملامته هم په عمده ډول زمونږ مشران او همداسې زمونږ اولس وؤ ځکه چې وایي: اولس دهمغه حکومت، دولت او مشرتابه سزاوار دی چې پری حکومت کوی. مونږ تل دسیالو اولسونو په قطار کې زنګ وهلې او ضعیفه کړی وؤ. مونږ تل په پټو سترګو خپل سرونه

دغره سره جنګولي او طبعاً چې سربه مو تل مات وؤ. ددی په عوض چی سنجش او تعقل ته رجوع وکړو او دخپلو ناامیدیو، ناخوالو او نیمګړتیاوؤ دسمون لارې ولټوؤ خوشې په خوشې دخپل قهر، غضب، بغض او کیني داور دسړولو په خاطر ذات البیني حسادتونو او تضادونو اور ته مو لمن وهلي، د "ځانځاني" ښامار غوندې مو پخپلو غوښو خوله لګولي یو بل مو سره وژلي، خوړلي او تباه کړیدي. زمونږ مشرانو له ډیره شرمه تل تاریخي واقعیتونه پټ کړي، تحریف کړي او اولس خو یې لکه چې باالکل هیر کړیدې او تاریخ پوهانو ته هم نه چا دا فرصت ورکړې او نه هغوی دا جرئت کړیدې چې تاریخي واقعیتونه ولیکي. نه مسؤلو افرادو، ارګانونو او داسې نورو دکوم اعتراض غږ پورته کړیدې او نه یې کوم عمل ته لاس اچولې چې هر څه پخپل اصولي او قانوني مجرا کې پریوتي وې. که چا دا کار په انفرادي یا ندرتاً په ګروپي ډول کړې، هغه همغسي په پټو سترګو غره سره سر جنګول وؤ او کومه نتیجه یې نده ترلاسه کړي. دتیر تاریخ څیړل ددې لیکنې له حوصلې څخه وتلې کار دې، ښه به دا وي تاریخ پوهانو ته یې وسپارو چې په نوي شرائطو کې یې دنوي اغاز په څیر وڅیړي. کوم چا دبل تن څخه پوښتنه کړې وه. نوم دې څه دی؟ هغه ویلي وؤ سر تیر. ده ورته په ځواب کې ویلي وؤ که داسې سر زما هم وې زه به هم وختي لا تري تیر شوې وای. نو هر څه چې تیر شویدي مونږ ددغه هر څه سزاوار وؤ. حقیقت دادې چې په افغانستان کې سیاسي مبارزې سیاسي رنګ نه دې پیدا کړې او د تعجب خبره داده چې په هیواد کې څو لسیزي جنګ دوام لري په میلونو بې ګناه انسانان وژل شوي، په ملیونو معیوب شوي، په

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملیونو له وطن څخه فرار ته مجبور شوي او زمونږ تاریخي هیواد سرتر پایه په مخروبه بدل شواو ې پدې جنګ کې پخپله دافغانانواو په خاصه توګه دروشنفکرانو له خواد هر ډول بشري، انساني، اسلامي، او افغاني پابندیو ، معیارونو او ارزشونو څخه سر غړونه او تېرې شوې او دژبې، مذهب، محل، تنظیمي او سیاسي اړیکو له مخې داسې غیر انساني اعمال ، ظلم او ناروا شوي چې دوحشت او بربریت تیرې تاریخي دورې یې له ځانه سره مثال او نمونی نلري . پداسې اعمالو کې په اصطلاح کمونستان، مجاهدین، بې طرفان، یو له بل څخه پاتې ندي راغلي، خوزمونږ روشنفکرانو تر هر چادمخه پخپله په ټولو بشري ارزشونو پښې اړولي اوله واقعیتونوڅخه یې سترګی پټې کړیدي . زمونږ سیاسي ، اجتماعي مسلکي او با تجربه کارپوهانو ، روشنفکرانواو ادیبانو دپنځو روپو په مقابل کې دیوه کس، ډلي او تنظیم د ټولو ناوړه او غیر انساني اعمالو د حقانیت دتوجیه په خاطر برهان او دلیل چیني کړې او تل یې خپل تاریخي رسالت او مسؤلیت ته شا اړولي ده.همدغه کمونستان چې د سیاسي واک خاوندان هم وو، دجناحي او یا دیوې جناح دداخلي شخصي تربګنیو له مخې دثور دانقلاب دلومړۍ ورځې څخه د ټولو کودتا ګانو عاملین هم دوۍ وؤ، دوۍ پخپله دجناحي برلاسي په خاطر روسان په افغانستان باندې یرغل ته وهڅول او دوۍ پخپله د سرو لښکرو سره یو ځای راغلل او دافغان اولس غمیزه چې د ثور له انقلاب څخه پیل شوې وه نوي بین المللي ابعاد پیدا کړل . کله چې افغان اولس دروس او دهغه دګوډاګي دولت پر ضد جهاد اعلان کړ، همدغه روشنفکرانواو دولتي تکنوکراتانو چې د سیاست په

ټولو لویو او وړو خبرو پوهیدل او کلونه کلونه په لوړو دولتي پوړیو کې ددغه چارو مجریان وؤ ، دسیاست د ټولو اصولو پرخلاف دپاکستان حکومت او په خاصه توګه د آی اس آی جاسوسي دستګاه ته پنا وروړه ،کومه چې هم دوۍ ته سترګي په لار او ځیني لا پخوا ددغه دستګاه تر لمنې لاندې شپې سبا کولې اود هغوۍ شوم پلانونه یې په افغانستان کې عملي کول .همدغه مجاهد روشنفکران وؤچې د روسانو د یرغل څخه وروسته یې، روسانو سره په پټه سازش او تړونونه وکړل او تل یې دنورو مجاهدینو په مقابل کی توطیئ او دسیسي جوړولي او کودتا ګاني یې کولي. دوۍ دوسلو او حتا دافغانانو دناموس دخرڅولو له لارې دپیسو ذخیره کولو څخه هم ډډه ونکړه اودطیارو ، ټانکونو، سپکو او درنو وسلو له تختولو او پاکستان ته سپارلو او خرڅولو کې یو له بله پاتی رانغلل .داهم پوره معلومه شوه چې دروس سره دجنګ په وخت کې کفر، اسلام، عرب، عجم، خپل، پردي، ګاونډي او لیري پراته هیوادونه یو ډول په افغانانو بې رحمه وؤ او هر چا په کې خپل سیاسي اهداف چاغول .د روس دخاینانه یرغل او دافغانانو دقهرمانانه مجاهدت په نتیجه کی دهغوۍ د فضیحتباره ماتې او له افغانستان څخه له وتلو وروسته ملګرو ملتونو په افغانستان کې دسیاسی خلا دمنځته راتلو څخه دجلوګیری په خاطر دخپل پنځه فقریز پلان له مخې دیوه نسبي ملي دولت دجوړولو لپاره هڅي شروع کړي وي. ددې کار په خاطر د ملګرو ملتونو نماینده داکټر نجیب الله استعفا ته مجبور اود ملګرو ملتونو غونډې ته وبلل شو. همداسې په نظرکې وه د صبغت الله مجددي په مشرۍ د مجاهدینو یو هیئت مسکو ته ولاړ شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،خو ناڅاپه د ۱۹۹۱ نوومبر په ۱۱ د برهان الدین رباني په مشرۍ د مجاهدینو دغه هیئت مسکو ته ولاړ او رباني ددې په عوض چې د افغانانو د جهاد د مقدسو ارمانونو ، د بین المللی منل شوؤ قوانینو او تعهداتو او د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیزي طرحې له مخې په افغانستان کې د یوه ملي دولت د جوړیدو ، د افغانستان د بیا ابادنې او د جنګ د ټول تاوان د ګاللو غوښتنه کړې وې ،دغه فرصت طلب او تر نننۍ ورځې پورې د عوه جلب انسان د روسانو او د کارمل د ډلې سره د هغه پورې تړلې شمالي ټلوالې په نمایندګۍ په پټه سره د کودتا طرحه جوړه او لاسلیک کړه او د همدغه پلان له مخې ببرک کارمل د ډلې هغه لوړ پوړو چارواکو چې د ډاکټر نجیب الله د حکومت په وخت کې یې لوړ مقامونه درلودل ،په دوه اړخیزه او څو اړخیزه رول لوبولو په دراماتیک او فلمي ژستونو سره ډاکټر نجیب الله بندي او د حکومت چارې یې شمالي ټلوالې ته وسپارلې. د ژنیو د خبرو په جریان کې د حکمیت اساسي صلاحیت چې امریکي په غاړه درلود او د روس له ماتې څخه وروسته پخپله امریکا او اروپا اعتراف وکړ چې د روس غوندې ناشکنه دښمن یې د افغانانو په زور مات، د روس پخواني اسیایي جمهوریتونه او شرقي اروپایي مملکتونه آزاد او امریکا یکه تازه د جهان شوه، خو په ډیرو خړو سترګو او ډیر ظالمانه او جفاکارانه یې دا اعلان هم وکړ چې امریکا نور د افغانانو په کورنیو چارو لاس نه وهي او یا په اصطلاح مداخله نه کوي او هغه غیور افغان اولس یې ، چې څو ورځې د مخه ، د دوی لپاره مایه د مباهاتو وؤ ،په ډیر خاینانه شکل څو پاټک سالارانو او وحشي بیګانه پرستو جنګي قوماندانانو ته یوائې لاس تړلې پریښوده . د کابل ستر

تاریخي، کلتوري، سیاسي او نظامي لو علمي مرکز او نور ښارونه چې سوزیدل یې د پنجابیانو ارمان وو تر سره او په لسګونو زره انسانان قرباني شول. کومې سترې د ورور وژنې غیر انساني پیښې چې پورته ورته اشاره وشوه هم د همدغه مرحلې او همدغه جهادي روشنفکراو د ذهن ،فکر او عمل محصول دی . کله چې د مجاهدینو مشران د خپلو ډلو سره په افغانستان راننوتل او تر کابله راورسیدل هر ځای عسکري قشلې، تاسیسات او وسلې او همداسې دولتي اداري او دارایي ګانې ورته تسلیم شوې. خو دوی پخپل ملک کې چې د ډاکټر نجیب الله د دولت وارث او د افغانانو د مال او ناموس د حراست او حفاظت مسئول ګڼل کیدل، ټولې شخصي، ملي، دولتي او نورې دارایي ګاني یې د ځانونو لپاره مال د غنیمت وګاڼه او چوریې پرې جوړ کړ. د مکتب د میز، چوکۍ او سطرنجۍ څخه نیولې ، تر جمهوري ریاست د دفتر د میز ، چوکۍ، قالینو او موټرو پورې او همداسې دیوې کوچنۍ مرمۍ څخه نیولې تر طیارې پورې هر څه د پاکستان په بازارونو کې د کباړ په بیه خرڅ او یا پنجشیر درې ته وچلول شول . دالرې چکونه چې د افغانستان د دولت سره کومک شوې وؤ په شخصي جیبونو او مرستې چې به کیدلې په شخصي بانکي حسابونو کې تحویل شوې . کله چې برهان الدین رباني جمهور رئیس شو نو د خپلې ادارې د حقوقي او اداري اسنادو د تنظیم او تسوید لپاره یې صدیق کانجو د مشاور راوغوښت او د دفاع وزیر احمد شاه مسعود د امنیت او د دفاع وزارتونو د تشکیل جوړول د آی ایس آی رئیس حمید ګل ته وسپارل . د موزیم نادره اثارو باندې هم چور شروع شو او هر چا د خپل برلاسي په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تناسب خپله او دخپلو متولیانو برخي پکې کولي او دغازی وزیر محمد اکبر خان تاریخی تفنگچه هم داوریدو له مخې حمیدگل ته تحفه شویده . طالبان راغلل چې ددې ټولو بدبختیو تلافی وکړي، پاټک سالاري او قوماندان سالاري په افغانستان کې پای ته ورسوي، حق په حقدار وسپاري او بیا خپلو مدرسو ته ولاړ شي . کله چې ددوی دباندنیو چارو وزیر ، د دوه نورو ملگرو سره المان ته راغلي وؤاو مونږ ورسره ولیدل ، مونږ ته یي هم ډیرې ښې وعدې راکړې. مونږ ورته وویل ضرورت نه شته واک بل چاته وسپاری ،خو طالبان په یواځې ځان دغه چارې سرته نه شي رسولې ، ځکه ستاسې دکار ساحه معلومه ده. ښه به داوي ، واک له خلکو سره شریک او کار اهل کار ته وسپاری. په لومړیو ورځو کې دوی ځیني کارونه لکه دامنیت تأمین ،د غل غدو مخنیوې،دشمالي ټلوالې او د ببرک د ډلې ځغلول چې غوښتل یي په ټول افغانستان د بازارک (پنجشیر) پاچاهي ټینگه کړي ،د کوکنارو کر کیله منع کول اوداسې نور وکړل او ټول خلک ورته خوشحاله او برهان الدین رباني ورته مهیلانه دنجات ملائیکي وویل . دوی دغه ډول یوڅه کارونه سرته ورسول او دهیواد په داخل او خارج کې دیو څه نیک شهرت څخه هم برخورداره شول لیکن خپلو مدرسو ته ستانه نه شول او نه یي واک له چا سره شریک کړ. په دوهمه مرحله کې دهغوی خارجي مرستندویانو ،خو په حقیقت کې د هغوی رهبرانو ،طالبانو ته په افغانستان کې دعادي سواد او علم ،پوهې او کلتوري ارزشونو له منځه وړلو پلان وړاندې کړ. طالبانو نپوهیږم ولي پدې کار کې دتأمل څخه کاروانه خیست او په عاجله توگه یي مذهبی او قهقرایي کلتوری او

اخلاقی بدعتونو باندې پیل وکړ او داسې ترخې او دشرمه ډکې حادثې رامنځته او دلخراشه منظرې جوړې شوې چې نه اسلامي نړی لپاره دمنلو وړ وې او نه پخپله افغانانو لپاره . طالبانو ورځ په ورځ په خلکو کې خپل ملاتړ له لاسه ورکړ. همدا سبب وؤ کله چې امریکا او متحدینو(اجیري شمالي ټلوالې) پرې حمله وکړه څوک یي په ملاتړ کې ونه دریدل . سره ددې چې مونږ په افغانستان دامریکا حمله غندو او هغه د بین المللی تعهداتو او اصولو څخه یو تیرې گڼو ، دطالبانو وروستي اعمال هم په هیڅ صورت سره د تائید نه وؤ. طالبان هم په یو حساب لیک ، لوستي یادیږي ، خو بدعتونو یي نه داسلام اونه د فرهنگ سره سمون درلوداو نه یي نن درهبرانو اعمال څوک تأئیدولې شي .ددې ټولو خبرو سره سره کله چې مونږ اخبار، مجله او کتابونه لولو، رادیو، تلویزون، مصاحبې، بیانیي او گذارشونه اورو هیڅوک ، هیڅ ډله او تنظیم دهیڅ ډول مسؤلیت احساس نه کوي او نه ځانونه مسؤل گڼي. هر یو لکه دفلم لوبغاړې تل بري الذمه او دهر عمل جوگه گڼل کیږي. په افغانستان کي هیڅ جرم لکه دپخوا په څیر مجرم نلري، افغانستان دبي مجرمه جرمونو ټاټوبې او هر مجرم په کې د تل لپاره بې گناه گڼل کیږې. نن هم په حقیقت کې د افغانستان حکومت ،دولت او ټول واکداران بې گناه مجرمان دي. قانون په حقیقت کې کله هم نه وجود درلوده او نه یي کله د واقعیتونو له مخې عملي بڼه درلودلې ده او دقانون دحراست مسئولین که عملاً موجود هم وؤ د فعالیت څخه یي څه نخښې نښاني نه لیدل کیږي. سوال دا پیدا کیږي ، آیا په اوسنیو شرایطو کې داسې قانوني حقوقي باصلاحیته مرجع شته چي مجرم او غیر مجرم سره تفکیک او مجرم په سزا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورسوي؟ ایا فکر نه کیږي چې په اوسنۍ وضعه کې به دمجرم په عوض، غیر مجرم په سزا ورسیږی ؟ ایا فکر کوۍ چې مجرمین یواځې پخپله افغانان او که اساسي مجرمین بهرنیان او زوروران دي چې څوک یې په سزا قادر نه دي.. دا ټول زمونږ دجامعې ترخه خو عیني واقعیتونه دي . باید ویې منو. قبولیې کړو. خدای خپل بنده ګان دزمکې له مخ څخه نشي شړلې، اصلاً دا خدای خصلت او صفت نه دی . دا محض یو متل دې ، مونږ څه کاره یو چې خپل خلک که ښه دي او که بد له ملک څخه وشړو. که غواړو چې خپل کور جوړ او وطن آباد کړو باید همدغه خامې بینې ختې پخې کړو او دافغانیتولنې حقوقي، علمي، اجتماعي، سیاسي، اقتصادي او داسې نور ټول با ارزښته جوړښتونه او ارزشونه چې نن یې په هر بد نوم څوک یادوي د تاراو پود څخه و اځنو . همدغه یواځینې سیال عمل دې او همدغه یواځینۍ لار ده. بې لارې چې په لار کړې له دې نه بله لویه سزا دهغه لپاره نشته . یواځې دهمدغه لارې نور اولسونه روښانه افقونو ته رسیدلي او مونږ هم رسیدلې شو. نن چې دملګرو ملتونو په نوښت په افغانستان کې دبیا ابادونې پروګرام دلاس لاندې دې باید ملاتړ یې وشي . دا یواځینې امکان او چانس دې، په دې شرط چې بین المللي تعهدات ،اصو ل او نورما تیفونه جداًپه پام کې وساتل شي. د تیرو کلونو تجربو وښودله چې مونږ پخپله په ځانګړې توګه نه ددی توان او استعداد لرو او نه غواړو ځانونه ورته اماده کړو او یا داخلي او بهرني دښمنان مو دغه کار ته نه پریږدي . کومه سرمایه چې دنیک نیت له مخې د افغانستان د بیا ابادونې لپاره منل شوې باید دجذب استعدادمو پیدا کړې وې، چې له

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

بده مرغه تر اوسه مو ندې پیدا کړې او ۱ ، ۵ ملیارده ډالر چې منځمهاله اداري ته دشپږ میاشتنۍ دورې لپاره تخصیص ورکړې شوې وؤ تر اوسه یو ډالر ندې مصرف شوې او که مصرف شوې ، پر ځای نه دې مصرف شوې . دا پیسې ټولې د پردیو او دپردیو د غلامانو جیبونو ته تللي دي.حال داچې دا پیسې بازګشت هم غواړي . ملا نصرالدین ډیر پخوا مړ دیې. دا دسیالانو (امپیریالیستانو) پیسې دي او دسیالانو سره معامله سیال بدل او د دوۍ پیسې ورسره ملا متې سود هم غواړی او دهمدی بارلاندی به د ابد لپاره ملا ماتي پراته اوسو. دي ته واي اولسي سیاسي فلسفه ، د سیالانو لوبي ، دسیال ژوند دود او دستور ،او دموجوده غمیزي څخه دافغانانو دخلاصون یواځینۍ لار .

۱۲ ، ۴، ۲۰۰۲ م کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

حرکت

حرکت د یوې خپرونې نوم دی چې د مطبوعاتي نړۍ په ورشو نوي قدم ږدي. دغه نوم که پرون د شخصي یا کورني تخلص، نن د خپرونې د نوم او سبا ته د محترمو پوهانو او عالمانو په شریکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي څیړنیز متود او یا نوي فلسفي مکتب بدلیږي، په ټولو حالاتو کې د دغه فلسفي ــ فزیکي مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کې وو او اوس هم پدې عقیده یو چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دی چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یوازې د علمي منطق ،استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنیګریو په پوره امانت دارۍ سره څیړي او د تل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفاداره پاتې کیږي.

دا نومونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري او ویاړ به یې د هغه چا په نصب وي چې پدې لار کې زیات زیار وګالي، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او د دغه فلسفي نوي طرز تفکر د قوانینو او مقولو د فورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او د یوه نوي فلسفي مکتب د ارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي. خو زما په عقیده دغه ډول پدیدې همیشه د عصر او زمان د جمعي شعور مظهر او د حي علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي، د اولسونو د قیوداتو کړۍ ماتوي، نوې ساه او نوې ازادي ګاني وربښي نو ځکه یې ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکي وي.

په حقیقت کې د دغه نوې فلسفي فکري نظر هغه وخت راپیدا شو کله چې د شلمي پیړۍ په اتمه لسیزه کې د «عینیت فلسفه» تر عنوان لاندې لومړۍ ځیني مقالې او وروسته د دغه مقالو مجموعه په کابل کې چاپ او د پراخه ارزونې لپاره پخپله په افغانستان او پخواني شوروي اتحاد کې علمي اکادمیکو مؤسساتو او مقاماتو ته وړاندې شوه. خو له بده مرغه تر اوسه پورې یې په هکله لازم انتقادي نظر ندې لیکلې شوی. نوموړې مقالې به د همدغه خپرونې له لارې یو ځل بیا د یوڅه تغیر او تکمیل په راوستلو سره ارزونې ته وړاندې شي. ځکه د هغه وخت د شرایطو په پام کې نیولو سره په هغې کې یوڅه شخصي سانسور او نرمش رامنځته شوې وو.

دا خپرونه چې ټول سیاسي، ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علمً څیړي خو په خاص ډول به د نوي فلسفي فکري نظر لار تعقیبوي. نو ځکه یې د « **حرکت** » په نامه نوموؤ .
حرکت په عالم الاسباب کې د خدای د لوی علم د عامې قانونمندۍ او د هغې د ټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې د ټولو پدیدو د ظهور او متقابلو اړونده مناسباتو د علت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دا لوی جهان موجود دی ځکه چې متحرک دی او متحرک دی ځکه چې موجود دی. دا جهان همغومره متنوع ،متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دی لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغوره ابدي دی لکه څوره چې حرکت ابدي دی. لوی خدای د خپل لوی علم د عامې قانونمندۍ له مخې د لوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تر بله سره لازمي ابدي علت او معلول او همداسې قائم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یوائې دقضاء او قدردلوی علم دجبر او اختیار له مخې په هغې کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدې شي.

پدې ورستیو وختونو کې په افغانستان او دهغې دباندې ډیري خپرونې خپریږي. هغه څوک چې په ایمانداری سره دغه کار سرته رسوي مونږ یې هرکلې کوؤ. ددغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً لیکل کیږي: بې طرفه، ازاده، مستقله، ملي، اسلامي او داسي نور. مونږ ټولې دغه ډول پدیدې نسبي ګڼونو ځکه دلومړی ورځې څخه وایو چې مونږ هیحکله بې طرفه نه یو. مونږ ټاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو. زمونږ طرف دهرڅه دمخه زمونږ ګران هیواد افغانستان، افغان اولس، دهغوی ملي ګټې، منلي رسوم، عنعنات، عقاید او مقدسات او وروسته له هغې بین المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ایمانداری به دهغې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو.

د ازادی، استقلال او ملي موقف په باره کې زمونږ نظر دادې چې دقضاء او قدر دعام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس،، هر دولت او هر څوک پرته له امتیاز څخه مجبور او مکلف دې یو شان بین المللي عامه نظم، منل شویو تعهداتو، قوانینو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي. دسر غړونو په صورت کې به زمونږ دریز دهمیش لپاره متقابل وي.

د ملي او بین المللي تناسب په سیالی کې به زمونږ موضعګیري دتل لپاره د بین المللي اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره سره دملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زمونږ دافغانانو او دیوه ملیارد څخه زیاتو مسلمانانو

بر حق دین دی. په هغې پابند او کلک معتقد یو. د نورو ادیانو دپلویانو درناوي کوؤ او په مقابل کې یې دجبر او زور استعمال روا نه بولو او یوائې د «وما علینا الا البلاغ» اصل او حکم ته معتقد یو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپین سترګتوب سره تروریزم، بنیادګرایي او یا بل هر ډول خرافات د اسلام دنوم سره تړي او پدې بهانه خپل ناروا سیاسي اهداف پر مخ بیایي زمونږ لپاره هیڅکله دمنلو ورندي او پدې باره کې سپیناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو.

مونږ افغانستان دټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنی او بې اتفاقی چې دمغرضو هیوادونو او دهغوی دبریڅو لخوا دورونو قومونو تر منځ ایجاد شوي دهغې دله منځه وړلو او دوروری دباوري فضاء درامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ. مونږ پدې کلک باور لرو چې دافغان اولس خوشبختي، پرمختګ او پایښت په ملي وحدت کې دې. هغه به دسترګو دکسي په څیر دبین الافغاني او بین المللي منل شوؤ اصولو له مخې په پوره ایمانداری او تقوا سره ساتو.

مونږ دګاونډي، اسلامي او دنړی دټولو هیوادونو سره د بین المللي قوانینو او اصولو سره سم سیال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پابندي خپله ملي، اسلامي او بین المللي مسؤلیت او دین ګڼو او دمتقابل لوري څخه هم همدغه ډول تقاضا لرو.

مونږ په بین المللي منل شوؤ قوانینو، اصولو، تعهداتو، منشورونو، پریکړو، ... باندې دټولو لویو او وړو هیوادونو یو شان پابندي غواړو او داکار دبین المللي نیکو اړیکو، دتروریزم له منځه وړلو او نړیوالي سولې دتأمین عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو ائیني ضامن ګڼو.

دا خپرونه به په عمده ډول په پښتو او دري ژبو خپریږي او تناسب به یي ، سره ددې چې پښتو د اکثریت ژبه ده ،بیا هم یو ائې پدې پورې اړه ولري چې څوک څومره او په کومه ژبه خپلې لیکنې کوي او مونږ ته ئې سپاري. هغه لیکوالان چې زمونږ فکري لار پخپلو لیکنو کې په نظر کې نیسي او یا په انتقادي ډول مونږ سمې لارې ته رهنمايي کوي مخکې له مخکې کورودانېورته وایو او دزړه له کومې مننه ورڅخه کوؤ.

بې مجرمه جرم ؟
که بې ګناه مجرم ؟

کاشکې زمونږ د کوچنۍ نړۍ ، کهکشانونو او اُنیورسیوم په دې پراخه ورشو او لیرې پرتو بوده او تنسته کې ، د فلسفي او طبیعي دیالکتیک د قانونمند منطق په قوانینو او قانومندیو کې دغه ډول یوې کوچنۍ نمونې ، مناسباتو او دیالکتیکي مقولو وجود درلودلې ؛کاشکې په الهي احکامو ،آوامرو او هدایاتو کې دغه ډول یوه کوچنې مثال ته چیرې اشاره شوې وای ؛ کاشکې د بشري اصولو ، قوانینو او مناسباتو یا دافغاني ټولنې د خود ګردانه دموکراتیک ژوند په دود او پښتني ترو ، تیرو ، رواجونو ،اصلو او زړو روایاتو کې ددغه مفاهیمو د منلو په خاطر کومې نړۍ لارې چیرې وجود درلودلې ؛ کاشکې په نورو ټولنو کې هم بې مجرمه جرمونه او بې ګناه مجرمان پیدا کیدلې شوای ؛ کاشکې چې هر مجرم او دجزا وړ خدای په همدې نړۍ دخپلو اعمالو په جزا رسولې او سپین مخې او تورمخې سمدستې معلومیدلې او بې عدله عدلیانو او بې انصافه منفصفانو ته دقضاوت حاجت نه پاتې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کیدلې ؛ لیکن خدای «ج»عادل ذات دې ، انسان یې مختار پیدا کړې او د حساب وعده یې د اخرت په ورځ ورکړیده . ؛کاشکې پدی ځینو افغانانو کې لکه د نورو انسانانو په څیر یو څه انصاف او درک موجود وې او د اخرت دورځې له حساب او د تاریخ د قضاوت څخه یې ډار درلودلې او پدې پوهیدلې چې د اخرت دورځې حساب حتمي او د تاریخ قضاوت عیني دې . د خلکو د انظارو څخه هیڅ عمل نه پټ سرته رسیدلې او نه پټ پاتې کیدلې شي. خلک تل واقیعتونه همغسې چې دي دعامه قضاوت لپاره په خپله اصلي بڼه راپریباسي . پدې صورت کې به هم کله نا کله ځانته هم گوته نیول کیدلې ، خو له بده مرغه مونږ افغانان تل پدې یوه خبره کلک ولاړیو چې "زه یې ملامتولم خو ما ځان نه ملامتوه» .

پخوانۍ عربي مقوله ده "لکل فن رجال" یادا چې په نني عصر کې پروفیسونالیزم د اجتماعي نظم او عدالت اساسي اصل او ضامن گڼل کیږي نو کاشکې چې مونږ دغه اصولو ته لږ څه ارزش قایل وې او هغه څه ته مو لاس اچولې چې له وسعي مو پوره وې . لیکن افغانان سم سمکي دي هرکار دهر یوه له لاسه پوره دې . حتا د سرله پاسه لو ته هم تیار دي ولو که پزه یې پرې او مخ یې تورهم شي ،د سرله پاسه لو کې دا ډول پیښې معمول کار او حتمي گڼل کیږي .کاشکې یې د مسلمانانو په حیث الهي احکامو او نبوي ارشاداتو ته پوره غاړه ایښودلې او د قیامت د ورځې له حساب او د خلکو له عیني قضاوت څخه یې ډار درلودلې او یا د دموکراسۍ د بشري منل شوؤ اصولو له مخې یې انساني متقابلو حقوقو او وجایبو ته احترام درلودلې نو به دا دومره سترو گناهونو او ناروا وو ته یې لاسونه نه

غزولي او افغان اولس به دومره ناروا او غیر انساني ظلمونه نه وې گاللي . خو په ډیر تأسف سره لکه چې وایي افغانانو نیم قران منلی او نیم نه ، خو دقیقه به داوي چې داځیني کسان یواځې هغه څه مني چې یې په گټه وي او سره ددې چې په افغاني او باالخصوص په پښتني خود گردانه ټولنیز ژوند دود ، طرز تفکر او مناسباتو کې دموکراسي د ټولنیز ژوند د بنسټ تیږه گڼل کیږي ، خو بیا هم د دموکراسۍ د کلمې منلو ته تیار ندي او کرکه ترې لري ، دوی دغه ډول تغیرات بدعت گڼي ، مخالفت ورسره کوي او همدلته د تحولاتو په مقابل کې د پښتني اصطکاک ریښه خښه ده . حال دا چې افغاني ټولنیز ژوند او دود عملاً د اولسي دموکراسۍ په بنیاد ولاړ دې او اسلامي احکام او اصول خو هم د واقعي عملي عدل ،انصاف او دموکراسۍ په معنا او مفهوم دي .په نورو او ولسونو او بشري ټولنو کې دا معموله خبره ده ،کله چې یو سیاسي ــ ټولنیز شخصیت خپله سیاسي برنامه سرته ونه رسولې شي ،یا دهغه برنامه د ټولنې په گټه ثابته نه شي ،او یا حتا د پارلمان په وړاندې د خپلې اقتصادي ،سیاسي او ټولنیزي کړنلارې څخه دفاع ونه کړې او یا په هغه د قانون څخه د اندکه سرغړونې او یا دځیني انحرافاتو سره د مناسبت تش تور پرې ولگول شي ، سمدستي خپله استعفاء وړاندې کوي او یا استعفا ته مجبوریږي .په نړیوال سیاسي ژوند او دود او دستور کې دا هم معموله ده کله چې په ملي او بین المللي ساحه کې سیاستونه بنسټیز تغیر کوي ورسره سم سیاسي لوبغاړي هم بدلیږي او هیڅکله د پخواني سیاسي ملا پسې د نوي سیاست پلویان اقتداء نه کوي . د مثال په ډول چرچل د انگلستان صدراعظم او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنړۍ مشهور سیاست مدار چې هدف یې د نازیزم ماتول وؤ. کله چې نازیزم په نړۍ کې ماتې وخوړله بیا د ورځني سیاست په عملي ډګر کې چا ونه لیده . میرمن تاچر هم د انګلستان صدراعظمه دکمونیزم سرسخته مخالفه وه. دکمونیزم دماتیدو څخه وروسته د سیاست له صحنې څخه ووتله . دالمان صدراعظم او داروپا د سوسیال دموکراتیزم رهبر ویلي برانت تش پدې خاطر چې ددفتر په رئیس یې دخیانت تور ولګیده استعفا یې وکړه. حتا په پاکستان کې نوازشریف او میرمن بهوټو دواړه دځیني ناوړه ګټو او سیاسي اتهاماتو اویا رښتیني تورونو له مخې استعفاء ته مجبور او قانون او ټولینزو اصولو ته داحترام اصل پرځای شو.کاشکې چې زمونږ په اصطلاح اجتماعي ـ سیاسي شخصیتونه هم د سیاست پدغه ساده اصولو او پرنسیپونو پوهیدلې اوغاړه یې ورته ایښودلې او د سیاسي سادو ګانو غوندې یې فی البدیه سیاسي قبلې، قریحې او ذوقونه نه بدلولي او یا زمونږ په اولس کې دا درک او قدرت وې چې هغوۍ یې استعفاء ته مجبورولې . یو متل دی چې "لمونځ مې قضاء کړ خفه پرې نه یم. خفه پدې یم چې خفه پرې نه یم". نو زمونږ د قدرت ټیکه داران کله هم پخپلو ناوړه او دشرمه ډکو کړو نه خفه او نه پښیمانه دي. بلکه هغوی تل تازه نفسه او لکه دفلمی لوبغاړو هرنیک او بداو منفی او مثبت رول ته په هره جبهه کې چې اوسي ،لوبولو لپاره لکه « پیش آهنګان » همیشه اماده دي .داپه حقیقت کې "مشت نمونهء خروار" زمونږ دټولنې او ټولینزو مناسباتو هغه ترخه واقیعتونه او حقایق دي چې نه یې سرې منلې او نه ترې انکار کولې شي . په سطحي نظر او کړو وړو سره حتما سړې دې نتیجې ته رسیږي

چې ګونډي دافغانانو لپاره د روغې جوړې او سمون لارې چارې لټول په کار ندي . هغوۍ مخکې له مخکې دهغې دناجوړۍ چاره لټولې ده او دغه د "بې مجرمه جرم ؟که بې ګناه مجرم ؟" سرنوشت زمونږ دټولنی ازلي برخه لیک او طبیعي خاصه ده .

حقیقت دادې چې نه بې مجرمه جرمونه او نه بې ګناه مجرمان چیرې وجودلري .نه د دی نړی په مخ داسې مافوق انساني ټولنې پیدا کیدلې شي چې نه دې دالهي او نه دبشري منل شویو قوانینو او اصولو تابع اوسي. افغاني ټولنه هم کومه مافوق انساني ټولنه نده او هر جرم لکه په نورو ټولنو کې مشخص او ټاکلي مجرمان لري او هر مجرم دعامه انظارو څخه پټ نشي پاتې کیدلې او دقانون له مخې دجزا وړ ګڼل کیږي .وایي "که غر لوړدې په سر یې لار ده" او که "شپه تورتم ده مهی په شماردي". نه تاریخ دومره فراموشکاره دې او نه خلک هغه څه هیرولې شي چې پخپله یې زغملي او پر ځان یې تیرشوي اوسي . نه دخلف دګناه کبارت دسلف دګناهونو دصغارت او بې ګناهۍ دلیل کیدلې شي او نه دګناهونو په کثرت، ټیل نا ټیل او تداوم کې دچاګناهونه لا درک او پټیدلې شي. هغه وخت چې لا خط او کتابت نه وؤ خلکو تاریخي واقیعتونه قرنونه قرنونه پخپلو ذهنونو کې ساتلي او راتلونکو نسلونو ته یې په پوره امانت دارۍ او رښتینولۍ سره سپارلي دي . که چادچا په باره کې دخوشبینۍ او خوشباورۍ له مخې مداحي ګاني کړي، هنګامې او شاهنامې یې جوړې کړي او که یې دبدبینۍ ډنډورې غږولي او غوښتلي یې دي په دروغود چا سړیتوب او شخصیت لوړ یا ټیټ کړي ، تاریخ هغه دواړه یو له بل څخه تمیز کړیدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

.پدې ورستیو وختونو کې ډیر کسان ډیر کتابونه، رسالې او مقالې لیکي او اخبارونه خپروي . دمثال په ډول مرحوم محمدصدیق فرهنګ، پوهاند ډاکتر محمد حسن کاکړ، محمدولی الکوزی، ډاکتر محمد عثمان روستار ترکي، ډاکتر حق شناس، ډاکتر محمد حسن شرق، محمد حسن کریمي، جنرال محمد نبي عظیمي، فقیر محمد ودان، مرحوم عبدالقدوس غوربندي، سلطان علي کشمند ، شاه محمود حصین، غلام دستګیر پنجشیري..... او دالړۍ نن هم دوام لري. له بلې خوا پښتانه یو څه لیکي، تاجک بل څه لیکي، اذبک بل څه او نور نور څه . هغه چا چې دعلمي اساساتو او متودولوژۍ په بناء واقیعتونه دتعصب، تحریف او ذهنګریو پرته په پوره امانت دارۍ او تقوا سره جمع بندي او تاریخ ته سپارلې ،هم یې خپل وخت ندې ضایع کړې او نه به دنورو وخت په لوستلو اوعبثو خبرو ضایع شي. له بلې خوا په خپله واقعبینۍ او علمي تهداب ګذارۍ سره یې دخپل شخصیت درنه تیږه دتاریخ په ودانۍ کې ایښې ده. خو هغه چا چې دتعصب، تنګ نظرۍ او حسادت له مخې حقایق تحریف کړي او دشخصي، ګروپي، قومي، لساني، مذهبي، سمتي ګټو درجحان په خاطر یې ترې استفاده کړې اول خو یې خپل وخت په عبثو او بې فایدې خبرو ضایع کړې او دلوستونکو وخت به یې په لوستلو او دحقایقو او جعلیاتو له یو تر بله په تیمز کولو سره ضایع کیږي او همداسې دتاریخ او دخلکو په محکمه کې یې د قضاوت لپاره دځان دمحاکمې په خاطر پخپله مستند اسناد پریښې دي . دغه لیکنې چې اکثراً یو دبل په مقابل کې شویدي څومره متضادې او څومره ترې دروغ او رښتیا له ورایه

معلومیږي . څومره په اصطلاح لویو مسئولو کسانو څومره وړې او بې مسئولیته خبرې او ددروغو صحنه سازۍ کړیدي . ډیر له دوۍ څخه هر کاره ً هیچکاره وؤ ،نو ځکه دهرې لوبې لوبغاړي او تل یې ځانونه غیر مسئول او بری الذمه ګڼلي دي. نه یې هغه وخت دخلکو او وطن په مقابل کې احساس دمسئولیت درلودلې او نن هم دا ستنکاف، حماقت او بی مسئولتۍ له مخې دخپل موقف څخه په دروغو دخپلی تبرئي لپاره دفاعیي لیکي . زما لپاره دژوند ډیری ترخې شیبې همغه وې کله چې مې ځیني له دغه پنډو او ضخیمو کتابونو څخه لوستل.دبې مجرمه جرمونو او بی ګناه مجرمانو داستانونه ډیر اوږده ، ډیر ملفوف او د دروغو او تحریفاتو څخه ډک دي . هیله ده محترم پوهان او لیکوالان یې په خپله بزرګوارۍ او حوصلمندۍ سره دعیني شاهدانو او تحلیل ګرانو په حیث ولولي ،و څیړي ، وارزوي ، دروغ له رښتیاوو څخه جلا او په پوره امانتدارۍ او تقوا سره یي تاریخ ته وسپاري.

نژدې ۲۶ کاله کیږي چې په هیواد کيې جنګ دوام لري. ټول مادي او معنوی بینادونه اوټولینز ارزښونه ړنګ شوي . دوه میلونه شهیدان ،یو میلون معیوبان او دهغوۍ کونډې یتیمان پاتې دي . ټولې اقتصادي زیر بناوې ړنګې او په خوا کې وران ویجاړ هیواد ، وږي، برنډ او بې کوره اولس او راستانه شوي بې سرنوشته مهاجرین راپغاړه دي. ددغه ټولو حوادثو او ناخوالو مسئولیت پخپله دافغانانو ، ننني او پروني په اصطلاح دوست اوګاونډي هیوادونو په غاړه دې. خو که هر چاته دغه پوښتنه راجع شي هر یوه یواځې ملي وطنپرستانه، نیک دګاونډی توب او یا نیک انترناسیونالیستي دین او رسالت ادا

کړې او نن هم ورته تیار دي. هر څه چې شوي دي یوائې بې مجرمه جرمونه او د اکسان ټول بې ګناه مجرمان دي. خو د افغان اولس غمیزه پر ځای پاتې ده او د بې ګناه انسانانو وژنه او ظلم او ناروا د پخوا په څیر دوام لري. پرون د کمونیزم او نن د دموکراسۍ د ډیرو وړاندې غیر عملي رویایي خوږو ارمانونو په خاطر. خو د افغان اولس بچیان همدا نن، همدا لحظه یو پ مړې وچې ډوډۍ ته ضرورت لري او د ننني ظلمونو او ناروا څخه په اور کې ولاړ دي، یو د بل خو لا څه چې د خپلو بچیانو غوښې خوري، د دي لپاره چې حد اقل یو بچې ورته ژوندي پاتې شي، نور بچیان خرڅوي او کله چې او به تر غړې پورته کیږي په نوبت سره یو تر بله قربانۍ ته حاضریږي. هغه کوچنیان چې د دغه غمیزي په پیل کې پیدا شوي وو، نن د ډیرو غمونو څخه سپین ګیري دي. بې شمیره کلونه د شرقي او غربي دموکراسۍ د علمبردارانو په حضور کې له یوې ورځې څخه بلې ته د بتر حالت په لور قدم پورته کوي، افغان اولس، واړه، زاړه، ښځې او نر د ځان او ملک د بې سرنوشتۍ په کړه یي کې وریتیږي، څوک یي د «وودکي» او څوک یي له «ویسکي» سره نواله کوي او پاتي شوني یي افغان بې وطنه سیاسي معامله ګران او سیاسي دکانداران او نمایشګران د خپلو خوشخدمتیو بانکتونو او محفلونو د ګرمولو په خاطر ځغلوي او یا یي زمونږ د کعبې شریفي قسم خوړلي رهبران د خپلو نفلي روژو د روژه ماتي ماښامي پرې تودوي. ټول سوق الجیشي تاکتیکي او ستراتیژیکي مانورونه او موضعګانې او نا مقدسه قوتونه په نامقدس اتحاد کې د زمان د دجال تر قوماندې لاندې نن بلا تشبیه په افغانستان او سبا په ټول جهان کې قیامت جوړول

غواړي، خو زمونږ سیاسي معاملګران، سیاسي دکانداران او په اصطلاح سیاسي رهبران د خپلو متولیانو د زړو او نوو ستراتیژیو، زړو او نوو سیاسي فلسفو له مخې خپلو مذبوحانه هلو ځلو اونه ستړي کیدونکو منډو تر ړو ته دوام ورکوي. څوک د ایدیولوژیو، څوک د ژبې او سمت، څوک د دین او مذهب او څوک د نورو هر رنګ تنګ نظریو او تعصباتو له مخې بهانه ګیري کوي او په هزار وسیله د خپلې بقاء او د افغان اولس د غمیزي عمر اوږدوي. پکار دادي د افغان اولس د نن ورځې مشکل ته ځواب وویل شي، د افغان غمیزي د ظهور اساسي علت پیدا او د هغې له مخې د دغه غمیزي د حل لارې چارې ولټول شي، نه دا چې په دغه خوړلن ایري بار شي تر څو د جهاني انقلاب او بلا تشبیه زمونږ د کوچنۍ نړۍ په قیامت او «Big Bang» «لویه چاودنه» باندې بدل شي. د شلمې پیړۍ په وروستۍ لسیزه کې د افغان اولس په فداکارۍ او قوت سره کمونیزم مات، سوړ جنګ او نړیوال انقطاب له منځه ولاړ او لکه چې پیشبیني یي شوي وه د ملګرو ملتونو د امنیت د شوراد پنځه فقرئیز پلان له مخې باید د افغانانو لپاره د احسن پاداش په حیث په افغانستان کې د دایمي سولي پلان عملي شوي وای. چې له بده مرغه ځیني داخلي او خارجي جنګ طلبه خاینو قوتونو په تباني سره دغه سولئیز پلان شنډ او د کروز په راکټونو باندې د ځیني مشهورو ښارونو په ویشتلو سره یي په افغانستان کې د داخلي جنګ اعلان وکړ او افغان اولس یي د باروتو او وسلو د ګدامونو له پاسه د ځنګل د قانون له مخې داخلي جانیانو ته لاس او پښې تړلې پریښود. امریکي اعلان وکړ چې نور د افغانستان په کورنیو چارو کې مداخله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاسوهني نه کوي او اروپايان او نور عرب وعجم په خپله مخه ولاړل خو تربيه شوي اجنبي دستوري ډلي يي د بنيادي بربادۍ او خرابۍ په خاطر په افغانستان را دننه کړې . دکابل په هره کوڅه کې جداګانه حاکميت او حکومت جوړ ، سنګر بندۍ وشوې ،ملي اوشخصي شتمنۍ چور وچپاول، بې رحمانه او فجيعانه خپلمنځي جنګونو او فضيحتونو کې هيڅ کمې نه ليدل کيده ، چادچور او چپاول له لارې مالونه ،چا د افغانان په وژلو او حلالولو جنتونه ګټل او چا د خپلو تعصباتو له مخې يو پر بل خوا يخي کول . کله چې افغانانو په خپلو منځونو کې سره ښه ووهل ،وټکول او سره وخوړل ،يوائې د کابل په ښار کې له ۷۰۰۰۰ څخه زيات يوتر بله قتل عام ،د ۶۰۰۰۰۰ څخه زيات اواره او له ۷۰ فيصده څخه زيات د کابل ښار د ايرو او خاورو په ډيريوو بدل شو ، د طالبانو لښکر يي پري را داخل کړ . طالبانو هم په خپلو بدعتونو کې کمې ونه کړ ،د افغانانو تر منځ پوره هدماتې راغې او يوځل بيا د ليري او نژدي د ښمنانو خوايخي په افغانانو وشول. يا لا اقل دومره خو وشول چې د افغانانو په حق کې د امريکي په اصطلاح پام د بعدي پروګرام دعملي کولو په خاطر راواوړي . طالبانو چې نژدي سل په سلو خاوره نيولې وه او شمالي ټلوالـه ټوله د تاجکستان په کولاب ته اووختي وو ، امريکايانو رابار ، دماشومانو څخه نيولي تر اتيا کلن پورې کماندويي دريشۍ وربه تن او په سالنګ باندې راښکته کړل. د B52 او د راکټونو بمبارد او دهرې خوا پوځي عمليات شروع او طالبان چې هيچايي د ماتي فکر او تصور هم نه شو کولې په معجزه اساء شکل سره د افغانستان له خاورې راټول اوله سرحده واړول شول.

د اجتماعي ترکيب او کمي او کيفي لحاظه څخه بې محتوا او بې بنياده د بن کنفراس جوړ او د پاچاهۍ تور مرغه د حامد کرزي په سر کښيناست. ملګري ملتونه ،امريکا ،اروپا ،اسيا ،استراليا ، جمله له ځلويښتو څخه زياتو ملکونو نظاميان او ملکيان افغانستان ته په اصطلاح د امنيت ، بيا ابادونې ، ... راغلل ، دحامد کرزي موقتي ،انتقالي او انتخابي دوري تيري خو پرته له خرابۍ ،فساد ، دافغان اولس دبد رنګۍ اوبي عزتۍ د بل هيڅ شي درک ونه لګيده. وروسته به څه کيږي تر اوسه معلومه نده. هغه څه چي عيان دي: «**په افغانستان کي ټول ارزشونه بي ارزښه شويدي ؛ هيڅ جرم او ناروا مجرم نلري ،جرمونه ټول بي مجرمه او عاملين يي ټول بي ګناه مجرمان دي** » ! ! !

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناسيوناليزم، انترناسيوناليزم، ګلوباليزم، کسموپوليتيزم.

ځيني کسان پدې باره کې دخپلو پخوانيو تعلقاتو، ملي او وطني مسئوليتونو او مناسبتونو ته په شا اړولو سره دخپلې وطني او اولسي ماضي ټوله نقده نپوهيږم په شعوري يا غير شعوري ډول دګلوباليزم دنسيه شعار په لوبه کې په يوه دو ږدي او خپل دغه روش او "جرئت" دنوي عصر دشعار سره دمطابقت په دليل سم عمل او دتيروهير دهوښيارۍ نښه ګڼي !!ازما په نظر دغه ډول موضوعات تل دشک څخه ډک او دتأمل وړوي ځکه مې وغوښتل دهغې په مباديو او الفباء باندې نه دتحليلي مقالې په شکل بلکه ديوې يادآورۍ او ګوتنيونې په توګه بحث وکړم او بعدي ژوره څيړنه يې محترمو پوهانو ته وسپارم تر څودغه موضوع په هر اړخيز ډول وڅيړي او زمونږ ځوانان په راتلونکې کې ددغه ډول موضوعاتو دتللو لپاره تل طلايي تلې له ځان سره ولري !

بايد ووايم چې ژبني کلمات، اصطلاحات، ترمنولوژي، مقولې، قوانين، پخپله ژبې، علوم، ادارې او اجتماعي سازمانونه او داسې نور دهرڅه څخه دمخه تاريخي پديدې دي. نه بې وخته ظهور کولې شي، نه مخکې له وخته انحطاط مومي او نه له منځه ځي. ټولې پديدې ابدي هم ندي همغسې چې دتکامل په پروسه کې دشرائطو په مساعدت سره رامنځته کيږي، دشرايطو دمخالفت په مبارزه کې انحطاط مومي. کله نا کله ځيني کسان دخپلو شخصي ګټو دبقاء په خاطر دځيني پديدو بقاء ابدي کول غواړي او يا دتاريخي پروسې او شرايطو په خلاف دځيني پديدو دوخت څخه دمخه او قبلي ظهور په خاطر هڅې کوي. په دواړو حالاتو کې داسم عمل نه ګڼل کيږي. که څه هم اجتماعي ــ اقتصادي نظامونه او دهغې پورې اړونده ادارې سيستمونه او ارګانونه او علمي ــ تخنيکي انکشافات او امکانات او يا دهغې مطابق مديريتونه، منجمنت او مناسبتونه هيڅوک هيڅکله پخپله نه تغير ورکولې او نه ساتلې شي. دهر چا ټولې هڅې به په دې باره کې يواځې موقتي او ګذرا بڼه ولري. زړې پديدې به يو وخت نه يو وخت حتما جز د تاريخ او نوې پديدې به حتما ظهور کوي. نه د غلامۍ او فيودالېزم اجتماعي ــ اقتصادي نظامونه څوک راژوندي کولې شي او نه دسرمايدارۍ نظام اوسني غير عادلانه مناسبات څوک ابدي ساتلې شي. نه څوک داوسني اليکترونيکي برقي او يا دسوخت دمختلفو موادو نوي جټ، فوتوني او يا دهغې څخه په لوړه کچه ماشين الات او موتورونو څخه دسکرو دبخار ماشينونو ته مراجعه کوي او نه دګراموفون، راديو، حسابي ماشين، تلويزون، کمپيوتر، ديسکيت، CD، DVD، موتر، طيارې

(c) ketabton.com: The Digital Library

راکټ او نورو ډیرو زیاتو مصنوعاتو او لاسته راوړنو دانکشافي جهت څخه پر شا حرکت ته څوک ضرورت لري. ټولې پدیدې دهر اولس او ټولنې دتاریخي اقتصادي، علمي ــ تخنیکي او شعوري انکشاف په معینه مرحله کې ظهور کوي، انحطاط مومي او ځان تاریخ ته سپاري. همغسې چې مختلفې ټولنې دانکشاف په مختلفو مراحلو کې قرار لري نو دنومورو پدیدو ظهور په مختلفو ټولنو کې هم همزمان نشي پیښیدلې او نه یو شان دهغې دمنفي او مثبتو اړخونو څخه متضرر او مستفید کیدلې شي. په همدې علت ددغه ډول مسایلو سره په برخورد کې ډیر دقت او سنجش ته ضرورت لیدل کیږي. پورته ما دا جتماعي ــ اقتصادي انکشاف ځیني مقولې عنوان ټاکلې دي. دغه کومه ساده هرارشي نده دهغې هره پوړۍ دسلګونو میلونونو انسانانو د سرونو په بیه ابادې شویدي او دهغې په بنیاد کې دمیلیاردونو انسانانو دغم، درد، ناکامو هیلو، مایوسۍ او تور سرنوشت او باالمقابل دځینو لګګیو دوحشت ظلم، ناروا اوغیر انساني اعمالو کیسې او داستانونه خوندي دي چې دبحر څخه څاڅکي ثبت دتاریخ ګرځیدلې او دابدلپاره به دانسانیت په لمن د ننګ او بې ننګۍ تور داغ وي. دې کې هیڅ شک نشته چې بشریت پخپلو ټولو هر اړخیزه مناسباتو سره د ګلوبالیزم په پروسه کې د تجانس او هم اهنګۍ په لور تکامل کوي. خو دغه تکامل باید ارګانیګ او انسان دوستانه وي. نه دا لکه چې تاریخي واقیعتونه او حقایق یې شاهد دی. دغه تکامل او انکشاف هیڅکله هغه لعنتي شیطاني یو طرفه او یوائینۍ جاده نده کومه چې تر ننۍ ورځې پورې سترو کاپیتالیستي، استعماري او امپریالیستي هیوادونو دخپل

ظهور او تشکل له ورځې څخه د شیطاني مافیایي قوتونو به مکارۍ تعقیب کړې او نن یې دعلم، صنعت او تخنیک په فوق العاده انکشاف سره هر اړخیز ګلوبال ابعاد پیدا کړیدي. ننني ګلوبالیزم د سکندر مقدوني، دروم، عثماني، فارسي او عربي امپراطوریو، چنګیز، تیمور لنګ، انګلیس او روس دامپراطوریو دګلوبالیزم سره کاملا توپیر لري. په افغانستان کې د روس شکست او په نړۍ کې د مونیپولار سیاسي ــ نظامي اداری رامنځته کیدل، د ۲۰۰۱ کال دسپتمبر دیوولسمې نیټې څخه وروسته د بین المللی تروریزم تر عنوان لاندې دنوې نظامي ستراتیژۍ غوره کول او په ۲۱ پیړۍ کې دعلم، صنعت او تخنیک ډیر چټک انکشاف هغه عمده علتونه دي چې ګلوبالیزم ته ئ واقعا ګلوبال ابعاد او دینامیزم ورکړیدی. ښه به دا وی دګلوبالیزم تاریخي ریښې او واقعی ماهیت یو ځل بیا دعنوان شوؤ مقولو دهرارشۍ په پروسه کې ولټوؤ او بیا دهغې له مخې دخپل عیني قضاوت لپاره لازم توکي او علتونه راټول کړو. په اروپا کې دبورژوازي انقلابونو په بریالتوب، دصنعت او تخنیک په انکشاف سره دفیودالي ،قومي ،قبیلوي مناسباتو هډونه یو په بل پسې په ماتیدو او دنوي سرمایه داري اجتماعي ــ اقتصادي نظام په تشکل سره نوي اجتماعي تشکل دملت، نیشن یا ناسیون په نوم رامنځته شو. دملت دپدیدي ظهوراود سرمایه دارۍ اجتماعي ــ اقتصادي نظام تشکل یو تر بله سره لازم و ملزوم او علت و معلول ګڼل کیږي. پرته د سرمایداري مناسباتو داستحکام څخه دملي مناسباتو تشکل هیڅ وخت او په هیڅ وسیله ممکن نه ګڼل کیږي. سره ددې چې ملي تشکل دنوې پدیدي او دبشري ټولني دنوې مترقي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تکاملي قدم او پوړۍ ده او نننۍ ټولې لاسته راوړنې دهمدغه نوې پديدې محصول او معلول ګڼل کيږي او هر يو دنړيوالو څخه په خپلو ملي مناسبتونو وياړي ، وګورو چې څومره مونږ پخپلو وياړنو او افتخاراتو کې حق په جانب يو. په بين المللي توازن کې ددغه نوې پديدې ارزش باندې دقيق فکر کول او پوهيدل پکار دي.

پايداره، ارګانيک او عادلانه انساني بين الملليت يوائې دسيالو ملتونو دمتقابلو مشترکو ګټو په بناء دعادلانه ذات البيني تړونونو او ارګانيک انتګريشن له مخې جوړيدلې شي. په وروسته پاتې هيوادونو لکه افغانستان کې چې اقتصاد ،علم او تخنيک په کافي اندازه پرمختګ نه وي کړې ، ملي جوړښت تشکل نه وي موندلې ،ملي وحدت نا پايداره او په بين المللي سيالۍ کې سيال انډول نشي ګڼل کيدلې او نه يې په دغه لوبو کې دکومې ګټې توقع کيدلې شي. په افغانستان کې مونږ ددغه ډول قمار نه جبرانيدونکي نتايج ،د بين المللي ظالمانه تقابل او د سړو او تودو جنګونو په موده کې په خپل هډ او پوست ګاللي او زغملي او نن هم د بين المللي قوتونو په موجوديت کې چې زمونږ لويه ملي غميزه دوام لري هم دملي ډيرو مهمو مسايلو په باره کې زمونږ ملي ضعفونه پوره څرګند دي چې مظاهر يې پداسې حساسه تاريخي مرحله کې لکه دلويي جرګې جوړيدل، داساسي قانون تصويب، دملي اردو او ملي پوليس تشکل ، دټولو افغانانو او باالخصوص دپښتنو او بلوڅو دحقه حقوقو او سرنوشت پورې تړلې دډيورنډ دکرښې برخه ليک او نورو ډيرو مهمو مسايلو په هکله هيڅوک سترګي نشي پټولې اونه بې تفاوته پاتې کيدلې شي. زمونږ دملي ګټو

ساتونکې او ضامن يوائې او يوائې اولس او د افغان اولس ملي وحدت ګڼل کيدلې شي ، کوم يوه چې د داخلي جنګونو او وروستيو حوادثو په موده کې د يرغل ګرو او مغرضو هيوادونو لخوا په لومړۍ درجه د تجاوز هدف ګرځيدلې او سخت زيان من شوېدې.

رابه شو دموجوده ګلوباليزم په پروسه کې دناسيوناليزم بينادی مؤثر او يو جانبه رول او تاثير ته !په سرمايداری نظام کې دصنعت نسبی چټک انکشاف ، د قبيلوي مناسباتو هډماتې ،په ډيرو هيوادونو کې دملی ټولنو او ملي مناسباتو سريع تشکل او ورسره دناسيوناليستي روحي راژوندی کيدل او تقويه کيدل واقعا ځينی هيوادونه په ځيني نورو باندې برلاسي کړل. د سرمايداري نظام نوې اقتصادي لاسته راوړنې هم خوږې او تحريک کننده وې. نظامي او اقتصادي برلاسي نومووړي هيوادونه توسعه طلبۍ اوا ُتيليتارسيتي زياتې منفعتي سودجودیي ته وهڅول او ناسيوناليزم دخپل ظهور دلمرخاته څخه دا ستعمار او استثمار انګيزه وګرځيده. د جنوبي امريکي، اسيا او افريقا لويي وچې داروپايي کوچني هيوادونو مستعمرې جوړې شوې، ځايي ا ولسونه دټيټو او غير نجيبو انسانانو په حيث په مرګ، غلامۍ او يا په ډير نيک صورتاو تصادف سره په شاقه دوامداره کار او زيار محکوم او د هغوۍ دبې شميره کلونو دزيار او زحمت محصول، هست و بود په يوه ورځ چور او چپاول او پخپله زنځير، زولانه او غراب لکه دحيواناتو په څير بار او دنړۍ په ګوټ ګوټ کې دغلامانو په حيث وپلورل شول او هر ځای په شاقه کارونو وګمارل شول. په لويه امريکا او ځينی نورو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملکونو کې دځینې دغه قومونو څخه څوک دنموني لپاره نه پیداکیږي او د وراثت سلسلې یې شلیدلې دي. په دغه وختونو کې داستعماري هیوادونو اقتصادي زیر بناء غصب شوې او چورشوې طلا، نقرې، قیمتي تیږو او نورې دارایي، دغلامانو، وسلو او مصنوعه اموالو فروش، دمخدره موادو ازاد قاچاق تشکیلوله او پولي سیستم او امکانات په طلا، نورونجیبه فلزاتو او تیږو ولاړوو چې یو څو کوچنیو اروپایي هیوادونو راټول کړي او پخپلو بانکونو کې یې ذخیره کړي وو او ددې لارې یې هم دنړۍ د اولسونو لاس او پښې تړلې وې. نو هغه څوک چې دملي او بین المللي مسایلو دتناسب، تعادل او نورو ارزشونو دتوازن په هکله سطحی او یو جانبه برخورد لري او استقلال، خپلواکي، ځمکنۍ بشپړتیا او ملي منافع دګلوبالیزم په لوبه کې په یوه دَو ږدي په اوسنیو شرایطو کې به یې سرنوشت لدې څخه هم بدتر ویي. او دهغه کسانو څخه چې نن هم په افغانستان کې دملي وحدت پر ضد دریز لري، غیر شعوري، نا خوداګاه او احمقانه په پټو سترګو انترناسیو نالیستان چوړ شوي، د ازادبازار، لیبرال اقتصاد، واحدګمرکی سیستم او دیته ورته مسایلو بې سوره ډُهلونه غږوي، زما پوښتنه داده چې ولې ددوی د ننني متولیانو اسلاف هغه وخت انترناسیونالستان نه وؤ او نه یې غوښتل د نورو ملکونو تجارتي مالونو په مخ دازاد بازار ،لیبرال اقتصاد ،او واحد ګمرکي سیستم د قوانینو او اصولو له مخې د خپلو ګمرکونو دروازې خلاصي او باالمثل معامله وکړي او یواځې دمرکانتیلیزم mercantilisme کلک پیروان او دواردانو دروازی یې یواځې دغصب شو او چورشوو مالونو په مخ

خلاصې او دتجارت په مخ تړلې وې؟ نن هم دازادبازار، لیبرال اقتصاد او واحدګمرکی سیستم په شرائطو کې چې کله ددغه هیوادونو شخصي ګټو ته خطر متوجه کیږي دنورو ملکونو په مالونو دټولو موجوده قراردادونو او اصولو پر خلاف په یوه او بله بهانه تعذیرات لګوي او حتا بانکي سرمایي یې کنګل کوي .دا ډول مثالونه نه ذکر کوم ځکه چې کم نه دي. پدی ډول د ازاد بازار، لیبرال اقتصاد، واحد ګمرکي سیستم، انترناسیو نالیزم او دننني ګلوبالیزم بنیاد هغه وخت دامپریالیستي ناسیونالیزم دمالي سودجویانه، خائنانه اتیلیتاریزم پواسطه ایښودل شوې، کله چې یې په اقتصادي ـ اجتماعي سرمایداري نظام کې اقتصادي برلاسې پیدا کړ او د ډیپو ګانو دروازې یې نه تړل کیدلې، دخپل مال د محصول څخه د ډېرې کولو په خاطر دغه اصول طرح او نور ملکونه یې په جبر د هغې منلو ته اړایستل. پدی ډول دبشري تکامل په پروسه کې دا دسرمایداري ناسیونالیزم ارتجاعي ترین غیر انساني شکل ګڼل کیږي چې په مقابل کې یې دملي ناسیونالیزم عادلانه مبارزه برحق عمل او دعادلانه، صلح امیزه او پایداره انترناسیونالیزم او په سوله کې دټولو اولسونو دګډ پایداره ژوند او د بشریت ارګانیک ګلوبالیستي انتګریشن یواځیني متضمن ګڼل کیږي. تر څو چې پایداره، مطمئن ناسیونالیزم وجودونلري دپایداره مطمئن انترناسیونالیزم منځته راتګ نا ممکن دي.د ۱۷ ÷ ۱۸ پړیو څخه وروسته صنعتي سرمایدارۍ پرمختګ وکړ، ګودامونه په صنعتي مالونو ډک او دتړلودروازو ترشا تجارتي ـ اقتصادي سیاست مرکانتیلیزم په مناسباتو او شرایطو او منطقوی بازارونو او محیطونو کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددغومره توليداتو عرضه او خرڅلاو ممکن نه وؤ. دا کټ مټ د هغه وخت سره برابره وه کله چې دوی د ناسيوناليزم په خره چپه سپاره وؤ، رابښکته او د انترناسيوناليزم روحيه او احساس يي قوي شو. په همدې وخت کې مشهور انگليسی اقتصاد پوهان ادم سميت (Adam Smith ۱۷۹۰÷۱۷۲۳) او داويد ريکاردو (Dawid Ricardo ۱۸۲۳÷ ۱۷۷۲) نوي اقتصادي تيوری رامنځته کړې چې د اقتصادي تجارتي ليبراليزم، کمپراتيف ارزشي سيستم، بين المللي ازاد تجارت او ازاد رقابت د شرايطو سره يي سمون درلود. همداسې په المان کې فريدريش ليست Friedrich List د واحد گمرکي سيستم او د مقايسوی قيمتونو تيوري رامنځته کړه. د دغه تيوريو په نتيجه کې بين المللی تقسيم د کار او بين المللی تجارت طرحه رامنځته او د دغه هيوادونو په عوايدو کې د پام وړ زياتوالې راغې او په حقه سره ويل کيدې شي چې اقتصادي گلوباليزم د همدغه وخت څخه شروع شو. دوی د نوي اقتصادي روشونو او قوانينو او بين المللي تخصصي تقسيم د کار له مخې با کيفيته مواد په ډير ارزانه قيمت توليدول او د ازاد بازار، ازاد رقابت، بين المللي تجارت د شرايطو له مخې چې پخپله يي طرحه کړي او په نړيوالو يي جبراً منلي وؤ، خپل توليدات ازادانه د نړۍ په ټولو بازارونو کې عرضه کول او د محلي توليداتو دروازي يو په بل پسې تړل کيدلې او باالمقابل نوموړو هيوادونو ټول توليدات او ټول تجارتي بازارونه د خپل مونوپول لاندې راوستل او پدې توگه په ۱۹ او ۲۰ پيړيو کې په ټوله نړۍ باندې د دغه هيوادونو نظامي، سياسي او اقتصادي امپراطوري حاکمه شوه. د مثال په ډول

کله چې په افغانستان کې د شاکر د چيني سازۍ فابريکه جوړه شوه، جاپاني چيني توکي چې پخوا ډير قيمته خرڅيدل، قيمتونه يي ډير راټيټ او ارزانه شول، خو کله چې د شاکر فابريکه د رقابت د توان د نه لرلو په نسبت وتړل شوه، جاپاني چيني دوباره څو چنده نور هم قيمته شول. دوی د نړۍ ټول صنعت، تجارت، زراعت، انرژيتيکي منابع، د مخدره موادو قاچاق، د اسلحې د توليد او فروش، لويه صنعتي، زراعتي، هويي، زميني او بحري ماشينري او توليدات پخپل لاس ونيول. دوی په نړۍ کې بين المللي بانکونه، شرکتونه، محاکم، استخبارات، د کنترول او تعقيب مرکزونه، بين المللي اداره "ملگري ملتونه" او د کسموپوليتيزم سياسي تاکتيکونو او ستراتيژيکي طرحې عملي کول شروع کړل. دا په حقيقت کی په ۱۹ او ۲۰ پيړيو کې د استعماري او امپرياليستي سرمايداري نظام انترناسيوناليستي گلوباليستي سترې لاسته راوړني وي. د شلمې پيړۍ په ۶۰ کلونو کې د نړيوال استعمار رنگيدل، د مستعمره هيوادونو ازاديدل او په شعوري يا لاشعوري ډول د سوسياليستي هيوادونو په خوا کيږد هغوی د ريدل او د دغه وخت په اصطلاح د مترقي جنبشونو څخه بې قيد و شرطه دفاع کول بين المللی سرمايداري نظام د ستر بحران سره مخامخ کړ او د سوسياليستي او کارگري جنبشونو اعتبار په نړی کې پورته ولاړ. پخواني شوروي اتحاد هم په لمړۍ مرحله کې په ځيني ساحو لکه فضانوردي، نظامي او د ځيني موادو په توليد کې لکه فولاد، د ډبرې سکاره او نور، سترې برياوې حاصلې کړې خو په مجموع کې د شوروي دولت رهبري او حتا د شوروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنې جمعي شعوري سطحه، علمي، تخنیکي او اقتصادي تولید پوتنسیال هیڅکله ددې جوګه نه وه چې دغه ډول یو عظیم جنبش په فکري، سیاسي، علمي، تخنیکي او اقتصادي لحاظ تغذیه ، رهبري او په ځان پسې کش کړي. او که واقعیت وویل شي هغوی د خپل ځان د رهبرۍ جوګه هم نه وؤ او حتا د دغه بین المللي موقف چې لږه موده یي تر لاسه کړې وؤ په ارزش نه پوهیدل او نه یي ماهیتاً ددې تقوا درلودله. نو ډیر ژر د هغوی د پردې تر شا څیره ټولو هیوادونو ته څرګندیدله او ورځ په ورځ یي خپل دوستان له لاسه ورکول. خو کله چې یي په افغانستان خائنانه حمله وکړه افغانانو دغه دختمو بت دړې وړې کړ او نن پخپله د ځان د راټولولو نه دي اولکه نابکاره بار د ټولې نړۍ لپاره عظیم پرابلم ګرځیدلي دي.د پخواني شوروي اتحاد او سیوسیالستي نظام په ړنګیدو سره نړۍ عملاً د امریکا په محور په یوه مونیپولار نړیوال سرمایداري نظام او اداره باندې بدله شوه. دا ډول نظامونه، سیستمونه او پدیدي که اجتماعي دي، فزیکي او یا په بل هر ډول کمیت او کیفیت سره چې وي ، که چیرې ذاتي متعادل او متوازن ماهیت ونلري د خپل یو جانبه عطالت په لرلو سره هیڅکله پایداره نشي پاتې کیدلي او عاجل ذوال یي حتمي ګڼل کیږي. د بلې خوا سرمایداري نظامونه چې دیو جانبه مادي سودجویي په بنیاد منځته راغلي او پایي بقاء یي هم یواځې د جبر او زور له لارې ممکنه ده ،چې دا دناپایدارئۍ دوهم دلیل ګڼل کیدلي شي او دریم دا چې په هغه نظامونو کې چې شخصي یو جانبه منفعت او مادي اقتصادي اتیلیتاریزم اساسي او عمده هدف او منظور اوسي بشري ټولنیز ارمانونه او پرګرامونه تل د پښو لاندې پایمال شوي او

دا د دغه ډول نظامونو د ناپایدارۍ دریم دلیل ګڼل کیدلي شي. زما په عقیده امریکې ته پکار دي پخپل داخلي او خارجي سیاست کې عمیق کیفي بدلون راولي اودا کار باید سر له همغې ورځې څخه شوې وای کله چې شوروي اتحاد ړنګ او امریکا په نړۍ کې یواځینې سترمونیپولار آبر قدرت پاتې شو. خو له بده مرغه پرته لدې چې د امریکې په داخلي او خارجي سیاست کې هیڅ کوم کمي او کیفي مثبت بدلون راغې برخلاف د پخوانی شوروی اتحاد سره د ساړه جنګ د شرایطو د بین المللی تقابل د پوتنسیال د خلاء څخه په استفادی سره په شرقي اروپا ، مرکزي اسیا ، بالقان منځني ختیځ او جنوب شرقي اسیا کې په پوره باصقین سره پر مخ ولاړل او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر دیوولسمې نیټې څخه وروسته د ګلوبالیزم په نوي تاکتیکونو او ستراتیژۍ د مستعمار نوم "بین المللي تروریزم" تر شعار لاندې د نړۍ په ډیرو هیوادونو کې د خپل مستقیم نظامی حضورپر لور پرمخ ولاړل. ګلوبالیزم د بشری ژوند په ټولو اړخونو کې عملا نوي ابعاد او نوي جوانب پیدا کړل او په حقیقت کې ګلوبالیزم په ګلوبال ګلوبالیزم یا سوپر ګلوبالیزم باندې واووخت چې نه یي د امریکی د موجوده سوپر مونیپولار ابر قدرت داخلي دموکراتیک موقف او نه په ۲۱ پیړۍ کې د بین المللي علمي، اقتصادي او اجتماعي انکشافاتو او مناسباتو سره سمون درلود. همدا سبب وؤ چې پخپله د امریکې په داخل کې د دموکراتو قوتونو او هم د نړۍ په ګوټ ګوټ کې او حتا د امریکي د نژدې اندیوالانو لخوا د شدید عکس العمل سره مخامخ شول او په میلونونو انسانان د شدید اعتراض په نامه کوڅو ته راووتل او د امریکې ضد لاریونه یي اجراء کړل

(c) ketabton.com: The Digital Library

موجوده علمي، تخنيکي او اقتصادي انکشافات معجزه کوي. او په راتلونکې ډيره لنډه موده کې دهغې لاپسې ستر انکشافات نن ورځ په تصور کې هم راتلای نشي او هرډول امکانات هر چاته په لاس کې ورکولې شي چې کنترول به يې دهيچا له لاسه پوره نه وي. له بلې خوا ددې کوچنۍ دنياګۍ په خيټه کې ظالمانو دومره چاوديدونکي مواد ځای په ځای کړي چې نه يوازې دغه کوچنۍ کره به ځو ځو واړې هواته دوړه کړي بلکه دمولانا جلال الدين بلخي په قول:

اگر برگيری يک ذره ازجای   فروريزد همه عالم سراپای

په ټول ماحول او کهکشانونو کې به زلزلې جوړې کړي. پدې کې هم هيڅ شک نشته او يو منل شوې حقيقت دې چې علمي– تخنيکي انکشافات ډير چټک او بشري ذهنيتونه په مجموع کې دخپل زيات عطالت او کهنه پرستۍ له مخې دهغې پسې نشي رسيدلې او په تخميني ډول دهندسي او حسابي تصاعد په تناسبونو سره يو له بل څخه وروسته پاتې کيږي، خو شته دې داسې ذهنيتونه چې ددغه انکشافاتو او نواوريو طرحې، ډيزاين او پيشبيني او پيشگويي کوي، واقيعتونه همغسې چې دي درک کولې او دبشري ټولنې دخير او شر راتلونکې په دقيق ډول سنجولې شي. له بلې خوا ليدل کيږي چې بشري ټولنه په مجموع کې دوه ځانې شويده. د سپتمبر د يپښې عاملين اکثرا دا مريکې، انگلستان اويا نورو اروپايي هيوادونو او سيدونکي وؤ. بن لادن هم په افغانستان کې دروسانو او کمونيزم په ضد دهمدغه هيوادونو دقوماندې لاندې جنگيده او طالبان هم يو وخت دامريکې سره دسياسي معاملې جوگه گڼل کيدل. صدام حسين دامريکې څخه وسلې ترلاسه کولې او دايران پر مقابل کې جنگيده او يا په منطقه کې ترې ټولو

هيوادونو دخطر احساس کاوه او خميني هم يو وخت دامريکې دتائيدوړوؤ. اندريو يانگ دجمهور رئيس کارتر شخصي نماينده او په ملگرو ملتونو کې د امريکې دهئيت رئيس پدې باره کې ليکي: "دخميني نهضت دامريکې داموزشي سيستم تر تاثير لاندې منځته راغلې او دهغې څخه الهام اخلي. زه په اطمنان سره ويلې شم چې دايران دانقلاب ارمانونه دجهان دبشردحقوقو دنهضتونو دارمانونو سره يو شې دي. کله چې دغه انقلاب بريالې شي جهانيان به وپوهيږي چې خميني يو د قدسيانو او پاکو انسانانو زمونږ دعصر څخه دې او په پای کې دگلوباليزم او سني تشکيلات، اهداف، تاکتيکونه او ستراتيژي چې دسرمايداري نظام په نابرابر و شرائطو کې يې دټولنی دقاطع اقليت دشخصي خصوصي بيرحمانه سودجويي په بناء تشکل موندلې او بنيادگذاري شوې او نن هم تعقيبيږي په هيڅ صورت سره دبشري ټولنې دننني او راتلونکي ژوند دغوښتنو او ضرورتونو سره مطابقت نلري. لکه چی دمخه ماورته اشاره وکړه گلوباليزم هيځکله هغه يوائينۍ يو طرفه جاده نده لکه چی ځيني کسان فکر کوي. گلوباليزم په حقيقت کې دبشر دپيدايښت دلمړۍ ورځې څخه دخير او شر، حق او باطل، ظالم او مظلوم، عدل او ناروا.... او انسان او شيطان تر منځ ډيره اوږده او نابرابره تاريخي مبارزه ده چې دشرائطو په مساعدت او مخالفت سره په ننني گلوباليزم منتج شوی او وروسته لدې دتاريخ دجبر او وسني عصر دشرايطو دتقاضاوؤ په حکم په موجوده تشکيل او اهدافو سره له يوې ورځې قانوني ژوندحق هم نلري او هم دانن دهغې په ټولو بنيادونو کې بايدژور کيفي او کمي بدلون راوستل شي. Bernard Von Plate دگلوباليزم داساساتو تر عنوان لاندې په يوه مقاله کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

دګلوبالیزم په باره کې داسې لیکي: "ګلوبالیزم دیوه داسې تکامل څخه عبارت دي چې په مختلف متضاد شکل سره پرې بحث کیدلې شي: دهغې دپلویانو لپاره ګلوبالیزم په اوله درجه دیوه ډیر پرمنفعته اقتصاد په لورداسې یوه لاره ده چې دتجارت او رقابتي قیوداتو په رنګولو سره په مخ ځې. خو دهغې دمخالفینو په نظر ددولتي اداري فعالیتونو په مقابل کې دبین المللي مخ په زیاتیدونکي مسئولیتونو راکمول دي" دګلوبالیزم په اوسني اهدافو، طرز تفکر، تاکتیک او ستراتیژی سره هیڅکله نننۍ او دسبا ورځې بشري ټولنه نشي اداره کیدلې. دهغې لپاره دمعقول طرز تفکر او منطق لرونکې اداره پکارده. کله چې دامریکي جمهور رئیس په ناڅاپي توګه عراق ته سفر وکړ، سربازانو سره یې دملاقات په وخت وویل "اې قهرمانو سربازانو تاسې دلته راغلی یاست چې په عراق کې دامریکي دخلکو دګټو څخه دفاع وکړۍ" ایا دعراق خلک حق نلري چې په خپله خاوره کې دخپلو ګټو او حقوقو څخه دفاع وکړي؟ همداسې د ۲۰۰۴ کال دفیبروري په څلورمه نیټه په یوه وینا کی جورج بوش وویل "پر مختللي هیوادونه نشي کولې چې په خلاصو سترګو هغه بهیر ته وګوري چې دپراخه وژونکو وسلو داستعمال له لارې دستروګوابنونو سره مخامخ شي". داډول خبرې کیدلې شي په شخصي لحاظ دیوه شخص شخصي نظر اوسې خو جمعی شعور او جمعی منطق هغه هیڅکله د منلو وړ نه دي.زه پدې عقیده هم یم دموجوده ګلوبالیزم انساني عاملین په هره سطحه، هره ساحه او هرځای کې چې دي عادې اوساده خلک ندي. دډیروکمو شیطاني کسانو څخه پرته هغوی حتما دعالي شعور، عالي امکاناتو خاوندان او دبشریت دعالي ارمانونو او دګلوبالیزم دارګانیک او سالم انکشاف او

رهبرۍ په خاطر به مصمم شوي اوسي. هغوی چې قرنونه قرنونه دبشري اجتماعي، اقتصادي، علمي او تخنیکي دینامیزم انکشاف پیشبیني او پیشګویي کولې شي، هغوی چې ویني ۵۰ کاله پخوا چې ترانزستور یعنې نیمه هادي یا نیمه عایق کشف او نن یې په معجزه اسا ډول بشري امکانات د رادیو، تلویزون، تلیفون، تلګراف، مخابرې، فاکس، کمپیوتر، انترنیت او دژوند په ټولو نورو ساحو کې په فوق العاده ډول لوړ کړې نو حتما په دې هم پوهیږي چې اوسنې طرز تفکراو برخورد چې ځیني شیطاني کسان یې لري دننني عصر دایجاباتو، جمعي شعور او منطق سره هیڅکله نه سمون لري او نه ضرورت، هغوی تقریبا بشري نننې اوسباني لایتناهي امکانات او مادي زیرمې تصور کولې او بشري ټولنه پخپله عالي شعور او عالي انساني منطق دیوه واقعي خوشبخته مستقبل په لور رهبري کولې شي. هغوی حتما پدې هم باور لري دغه بشري ټولنه چې دوه ځانې ده حتما به بچې زیږوي او دغه نوي دلړمې بچي به حتما دغه زړه لړمه سرترپایه خوري اوپه اصطلاح دامریکي دجمهور رئیس په قول هغوی هیڅکله باید دې ته حاضر نه شي چې نننې بشري تمدن، بشري ټولنه او ورسره ځانونه په خلاصو سترګو دنابودۍ په لور رهبري کړي. ددې ټولو خبرو سره سره که بیا هم ځیني کسان دموجوده ګلوبالیزم د شیطاني اړخ سره علاقمندي لري زه یو کوچنې مثال راوړم: په ۲۰۰۲ میلادي کال کې یواځې دشپږو پر مختللو هیوادونولکه امریکا، جاپان، المان، انګلستان، فرانسې او هالیند یواځې د ۲۱ لویو شرکتونو عاید ۲۹۸۲ ملیارده ډالره شوي دي چې دهغې جملې څخه امریکا ۱۳۶۳، جاپان ۶۷۴، المان ۴۰۲ انګلستان او هالیند ۴۴۶ او فرانسی ۹۷ ملیارده ډالره

(c) ketabton.com: The Digital Library

عایددرلود. یاداچې په ۲۰۰۱ م کال کې امریکا ۱۲۴، انګلستان ۵۴، فرانسې ۵۳، بلجیم او لوکسمبورګ ۵۱، هالیند ۵۰، چین ۷۴، المان ۳۲، کاناډا ۲۷ ملیارده ډالره مستقیمه خارجي سرمایه ګذاري کړیده. داهم دویلو وړده چې په راتلونکي هر کال کې دهر فی نفر او سیدونکي په سر د تحقیق او کشفیاتو په خاطر امریکا ۹۶۳، سویدن ۸۸۸، فنلیند ۸۴۸، سویس ۷۹۷، جاپان ۷۷۴، المان ۶۴۳، ډنمارک ۵۷۷، هالیند ۵۳۶، فرانسه ۵۱۸، اطریش ۴۸۶، بلجیم ۴۸۴، انګلستان ۴۵۳ ډالره سرمایه ګذاري کوي. دابه وسنجوؤ په افغانستان کې دفي نفر د کلني عاید سره. وروسته د سنجش څخه که منطق اجازه راکړه په موجوده ګلوبالیزم کې قمار وهلو ته به بدی ووهو. لیکن امریکا چې نن یوائینې نړیوال ستر آبر قدرت او لوی اقتصادي، نظامي، علمي او تخنیکي طاقت دې هم هر وخت په ګلوبالیزم کې خپل او دبل مشارکت ته حاضر ندې او یا ووایم یوائې هغه وخت د ازاد بازار اصول مني چې یې ګټه په کې وي او په نورو وختونو کې دنورو هیوادونو په تجارتي مالونو، تولیداتو، صادراتو باندې بندیزونه او تعذیرات لګوي او حتا دمملکتونو، شرکتونو، ټولنو او افرادو شخصي دارایي کنګل کوي او هیڅکله بې ګودره دغه د سریشو ډنډ او پلندی ته نه داخلیږي. که بیا هم محترم هیوادوال غواړي خپلې ملي ګټې پدغه تخته په یوه دو کښیږدي زه ورته برې غواړم. امید دې چانس او بخت ورسره یاري وکړي.

یو یشتمه پیړۍ او دنړۍ اجتماعی - سیاسی نظام

دحضرت مسیح دزیږیدنې راوروسته بشري ټولنې دژوند په یو یشتمه سلیزه قدم ایښې دې. خو دبشري ټولنې تاریخي دوره شپږزره کلن عمرلری. داجتماعي او فردي ژوند متقابل او متناسب عطالت او دینامیزم په نظر کې نیولو سره بشریت په یوه حساب دفزیکي، جسمي او شعوري بلوغ او دبلې محاسبې له مخې دنفس دتزکیې مرحلې ته رسیدلې دې. فردي فزیکي او شعوري بلوغ زما په نظر دیته ویل کیدې شي چې دیوه انسان دبدن اعضا په فزیکي لحاظ دفعالیت کافي کچې ته رسیدلي او سیې، اوشعوري بلوغ به داوي چې دانسان په پریکړو او تصامیمو کې عقل پر احساساتو برلاسې وي. که بشري ټولینز جوړښت او جمعي شعوري کچې او معیارونو ته نظر واچول شي دفزیکي او شعوري فعالیت ټول ارګانونه یې متشکل او دننني وخت دغوښتنو او تقاضاوؤ سره سم دهر ډول فزیکي، منطقي او معقول فعالیت توقع ترې عملا کیدلې شي. خو که داپوښتنه راولاړه شي چې دبشري ټولنې په نړیوالو ذات البیني فعالیتونو، مناسبتونو او تصامیمو کې عقل پر احساساتو

(c) ketabton.com: The Digital Library

برلاسې دي ؟ ځوابيي منفي دي ! شلمه پېړۍ دبين المللي
علمي، تخنيکي، اجتماعي، اقتصادي هراړخيزوامکاناتو او
مناسباتو دټېنګښت او چټک پرمختګ سلېزه ده خو که يوځل
بيا دا پوښتنه وشي چې ايا بشريت ددغه نوؤ امکاناتو او
شرائطو مطابق دسليم عقل له مخې کومه منطقي معقوله نتيجه
ګيري کړې چې څه ډول ددغه امکاناتو څخه دبشر دعامه ښېګڼو
په خاطر استفاده وشي ؟ ځواب بيا هم منفي دي ! جهاني ټولنه
او په خاصه توګه پرمختللي هيوادونه بې ساري علمي -
تخنيکي، اقتصادي او هر ډول نورمادي امکانات او سترې
غذايي زيرمې په واک کې لري . ايا دغه زيرمې او امکانات په
معقوله او سالمه توګه دبشريت په ګټه مصرفيږي؟ ځواب منفي
دي ! جنګ يوه ډېره ناولې او داستعمار او استثمار له وختونو
ډېره تورمخې پديده ده. بشريت نن ټول امکانات د هغې
دمخنيوي لپاره په لاس کې لري چې قانوناً دهغې دذهني او
عيني عواملو جرړې دتل لپاره وباسي. ايا پدې باره کې هم
څوک سالم نظر او فکر لري ؟ داځل هم ځواب منفي دي ! خو که
داسې پوښتنه مطرح شي چې نن هم دنړۍ سرمايه داره
هيوادونه، شرکتونه او اشخاص دبې مفهومه زراندوزۍ او
اتيليتاريستي خائنانه سياست له مخې غواړي دنااداره
هيوادونو چې ترننۍ ورځې پورې يې ټولې شتمنۍ چورشوي
او اولسونه يې په ۱۰۰۱ بدبختيواخته دي نور هم استثمار او
ددې کار لپاره دناتو او وارسا دنظامي سازمانونو غړي
هيوادونه چې اوس په يوه وندرتړلي او دننني مونيپولار نړيوال
سياسي سيستم په چوکاټ کې غواړي په نوی مدرنه کمپيوتري
وسلو سمبال شي، ددې او دا ډول نورو پوښتنو ځواب به

هميشه مثبت وي. نو د ۲۱ پېړۍ په موجوده او راتلونکي
علمي، تخنيکي او اقتصادي امکاناتو او پدغه ډول يو طرفه
تفوق طلبانه او خائنانه سود جويانه طرزتفکر او برخورد سره زه
موجوده تمدن دبشريت لپاره دعطف لوړافق بولم او که چيرې
نړيوال پخپلو کړو وړو او نظرکې تغير رانولی د بشر دموجوده
تمدن سقوط زه حتمي ګڼم خو ښه به داوي چې جمعي شعور پر
احساساتو مستولي او نړيوال ددغه حتمي خطر او زوال څخه
وژغورل شي. ټولنيز عالمان او څېړونکي وايي چې بشري ټولنه
تراوسه پورې نيمه ليونيانو رهبري کړې ده خو په يوويشتمه
پېړۍ کې چې دبشري ژوندټول اړخونه او مناسبتونه به دقيقا
علمي ميکانيزه ښه ولري او يواځې مسلکي
پروفيسيوناليستي اداره به دهغې دصحيحي او سالمې رهبرۍ
له عهدې څخه ووتلې شي او ددغه ليونيانو ځای بايدوروسته
له دې يا په شفاخانه او يا دارالمجانين کې وي او چارې
بايددعلمي منطق، عدالت او اجتماعي منل شويو اصولو او
مقرراتو له مخې دعالمو او پوهو اشخاصولخوا اداره شوي
وای. ليکن سره ددې چې نړيوال دخپلو ذات البيني چارو
دسمون او دچاپيريال سره دسالم انساني معقولو کړووړو ټول
عظيم امکانات په لاس کي لري بيا هم د ۲۱ پېړۍ شروع څوک
هيڅکله په نيک فال نشي نيولی او ترننۍ ورځې پورې هر څه
ددې ګواهي ورکوي چې دټولو حوادثو انکشاف يواځې په منفي
جهتونو پر مخ ځي. واک، اختيار او کنترول د بشري ژوند په
ټولو ساحو کي عملا دنړيوالي مافيا په لاس کې دي او ټولې
چارې پخپله خوښه دخپلو ګټو دتامين په غرض پر مخ بيايي او
حکومتونه، دولتونه، اجتماعي سازمانونه او نورې هر ډول

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیریه ټولنې هر چیرې او په هره سویه چې دي کاملاً بې وسعې او په حقیقت کې دهغوی دچارواو پلانونو پټ او ښکاره عاملین او دموجوده دنباله دار سریال کارتونیک او روبوتر لوبغاړي دي. که چیرې داخبره څوک دروغ ګڼي نو په اوسنیو عظیمو ذهني او عیني بشري امکاناتو سره به یې ددغه بې مفهوم عظمت طلبۍ او سودجویۍ مخه نیولې شوې وای. نن دتولید عظیم امکانات او عظیمي مادی ذخیری موجودي دي خو دنړۍ نیم نفوس له لوږې اوسوء تغذي څخه رنج ګالي، یخني او ګرمي یې سر، ډډې او پښې سیزي او سره ددې چې تقریبا ټول نړیوال ددموکراسۍ مدعیان او دنړۍ په ډیرو هیوادونو کې سوسیال دموکراتیزم ددغه اولسونو دژوند په ټولو ساحو کې دپراګماتیک واقعیت په حیث وجود لري ، هیڅوک یې د درد نه دوا کیږي. که دوی وایي مونږ دخپلو ټولنو مسئولیت په غاړه لرو نو لطفا دې ووایي چې ددغه هیوادونو شتمنۍ چا لوټ کړي او نن هم ګوندې هم دغه کسان دخپلو شتمنیو دسرپرستۍ واک لري؟ پکار داوؤ، دغه کسانو دخپلې بزرګوارۍ، هیومانیزم او دموکراتیزم چې دوی یې مدعیان او په اصطلاح باور باور پرې لري ، دعمیق درک، فهم او عالي شعور په لرلو ټولو نړیوالو واقعیتونو ته د عدل او انصاف له مخې غاړه ایښې وای.دوی چې د سازماندهي دلوی طاقت او قدرت لري او دنړۍ دلیري ستراتیژۍ او تاکتیکونو په باره کې وړاند وینه کولې شي او په دي هم ښه پوهیږې چې دانننۍ وضعه هیڅکله پدې حالت نشي پاتې کیدلې اوپه معجزه اساشکل سره به همزمان هر ځای په کومه نیکمرغه ورځ ، چې ډیره به لیري نه وي ، بدلیږي او بالاخره به دانسانیت دلوی نامه په خاطر خپله قبله

له بدۍ نه دنیکۍ په لور بدلوې او لکه څرنګه چې دوی نن دا لوی جهان او ټول بشریت په لوی غضب اخته کړې او امکانات او واک یې لري ، همداسې یې دخوشبختۍ څښتن کړې وې او ځانونو لپاره یې د انسانانو په حیث دلویو او نیکو انسانانو لوی نوم ګټلې وې. په غیر صورت کې که د دوی پیسې چې نن که ۱۰۰ ملیارده او سبا که ۱۰۰۰ ملیارده هم شي ارزش به یې په څه کې وي او ایا په ژوند به یې کوم مثبت تاثیر ولري ؟

په ډیر تاسف سره چې نړیوال مطبوعات ددې مدعي او ډیر عیني شواهد داسې څرګندوي چې د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر د یوولسمې نیټې ناوړه او لعنتي پیښه د کوم چا دشومو اغراضو په خاطر یوه پلانیزه شوې ډرامه او په اصطلاح یوه "معمولي" کوچنۍ غوندې بهانه وه چې محض د څو زره بې ګناه کوچنیانو ،ځوانانو اوسپین ګیر ، ښځو او نرو ژوند یې واخیست او دځینو کسانو چې هیڅ قصور یې نه درلود بیلیونوه سرمایې د ایرو سره ایري شوې ،خو بالمقابل د ځینو نورو هغه ۱۰۰ ملیارده به البته چې ۱۰۰۰ ملیارده شوې اوسي او دچا پخواني نړیوال سیاست به نوې ګلوبال دینا میزم پیدا کړې اوسي تر څود ځیني کړیو اتیلیتاریستي پالیسي ور سره نوې تحرک او ابعاد ومومي او دیوویشتمي پیړۍ دامکاناتو او غوښتنو سره سم نوې ګلو بالیستي ستراتیژۍ ته واړوي او په ټوله نړۍ باندې تحکم لپاره یواځې یوه کوچنۍ غوندې پلمه جوړه شي . داچې په زرګونو انسانان قتل عام ، په ملیاردونو ډالر، تاسئیسات چې دامریکا په خلکو پورې یې اړه لرله د DDT دپوډرو غوندې هوا ته دوړه شول، یعني چې ځینو وبایلله او نورو وګټله او نن د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د بې مفهومه او نا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ثرګندو عنوانونو ،نومونو او دلایلو په طرحه کولو سره بې ګناه انسان وژنه ، بشري کلتوري لاسته راوړنو او ارزښتونو ړنګونه ترنا معلوم زماني او مکاني ابعادو پورې دوام لري ، همدغه ډول طرحې په یویشتمه پیړۍ کې البته چې د امپریالیستي سرمایداري دموکراسۍ واقعي بڼه او څیره ګڼل کیدلې شي. هو ! فقط لکه د DDT پوډرو غوندې. تر او سه معلومه نده چې حقایق به دغه ګناه دچا په غاړه واچوي.

همداسې په عراق کې دکیماوي، بیولوژیکي او ذروي وسلو دلویو ذخیرو او تولید په باره کې دامریکې ، انګلستان، اسرائیلو او نورو استخباراتي سازمانونو ډنډوره هم یوه پوچه ډرامه او ددروغو هنګامه وه چې نړیوال عامه ذهنیتونه خړپړ او دوی خپل ماهیان ونیسي. دغه د مترقي غربي نړۍ په اصطلاح لویو انسانانو څومره لوی دروغ وویل او څو ورځې وروسته یې په اعترافونو خپل ټول هضم کړي له ځمکې بیرته وخټل او یواځې په همدې ټوله معامله ختمه شوه ، او چې ددغه دروغو په پلمه څومره بېګناه انسانان ووژل شول ،څومره ښارونه او ملکونه ړنګ او تر کومه وخته پورې به دغه لړۍ دوام پیدا کوي ، په دې هم ټول سترګې پټوي .دهمدغه دسیسه کارانو ددسیسو او دروغو سبب نن هم په میلونو نړیوال دهمیشني خطر او غم او درد سره مخامخ او دنړۍ په کنج کنج کې بې ګناه کوچنیان، ښځې ، نر وژل کیږي او دسیسه کاران تل په نوي او نوي طریقو خپلو تاکتیکونو ته دوام ورکوي او هڅه کوي خپل یو دروغ اوفریب په بل دروغ او فریب باندې سپین او ریښتني کړي او خپل ثرګند اعترافونو بادې سترګې پټوي . دوۍ ټولو نړیوالو ته داحمقانو په سترګه ګوري او نړیوال هم رښتیا په احمقانه

ډول ددغه دروغو دمشورې څخه دربښتیا دراوتلو په انتظار ناست دي . په افغانستان کې هم دادریم قرن او دریم وار دې چې په اصطلاح دوست قوتونه راځې او دځیني وطن پلورونکو او معامله ګرو سره په تباني کې دافغان اولس په سرنوشت لوبې کوي او ملنډې وهي او نن هم همدغه معامله دوام لري. کاشکې داسې دوستاناو بېګانه پرسته افغانان مونږ ته خدای نه وې راکړي او نن یې هم راڅخه خدای زر واخلي. ځکه چې مونږ پوهیږو زمونږ دغه "دوستان" پخپلو کورونو کې ډیر لوی لامنحله پرابلمونه لري. دوۍ هغه پر ځای پریښې او مونږ ته یې دمرستې لاس را اوږد کړې؟دوۍ په زرګونو ملیارده کسر دبودجې او داسمان څخه لوړې دلویې غوښتنې ناولې ارزوګاني او دحرص او آز کڅوړې یې هم لا ټولې تشې معلومیږي ، دوۍ د هغې د ډکولو په خاطر راغلي دي. او بیا هم وایي له مونږ سره په ملیاردو ډالرکومک کوي ؟ددوۍ پخپلو ملکونو کې امنیت ندې تامین او هره ورځ چې یې بچیان مکتب، پخپله کار یا مغازې ته ځي په اصطلاح پر ځانونو دشهادت کلمې وایي او دقیامت په ورځ دبیا لیدلو په امید سره رخصتونه اخلي. خو خپل ځوان بچیان یې رالیږلي چې زمونږ امینت وساتي؟ دا دود او دستور له پخوا معلوم او پایلې یې هم پوره ثرګندې دي . دبل غولول په حقیقت کې دځان غولول دي .په ۲۱ پیړۍ کې بشریت دجمعي شعور بلوغ ته رسیدلې او علمي، تخنیکي او اقتصادي عالي انکشافاتو لوړ امکانات په لاس کې لري. نه شپه تورتم ده او نه منې بې شماره. هر څوک چې هر څه کوي له اغاز څخه تر انجام پورې هر څه ثرګند دي. که چیرې د ۲۰۰۱ د سپتمبر دیوولسمې نیټې پیښه یوه دسیسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یوه پلمه وه خو تر شایي ستري قرباني، ځاني او مالي تاوانونه پرېښي دي.ولې یې عاملینو ته جزا نه ورکول کیږي ؟ ولې د امریکې او لس د دموکراسۍ په دومره عالي معیارونو سره دومره بې وسعې دې او خپل غږ نشي پورته کولې ؟ کله چې په عراق کې د کمیاوي ، بیولوژیکي او ذروي وسلو موجودیت او جوړونو مسئله دروغ شوه او نن پدغه پلمه هره ورځ بې گناه انسانان وژل کیږي ولې دغه دجهان د سوسیال دموکراتیزم علمبرداران خپل غږ نه پورته کوي او ولې عملي اقدام نه کوي؟ ددې په عوض چې دغه دسیسه کاران دخپلو دروغو او د بیگناه انسانانو دقتل عام په تور په جزاء ورسیږي، په عراق کې دامریکایي اداري مشران هره ورځ تور لستونه جوړوي او پرته د مدعي علیه ، وکیل او مدافع او محکمې نور انسانان په اعدام او جزا محکوموي اوحکمونه پرې عملي کیږي. په فلسطین کې دغه ډول تور لستونه د اسرائیلي مقاماتو لخوا هغه وخت خانه پُری کیږي ، کله چې د اسرائیلو د توپونو ، راکټونو ، طیارو او ټانکونو قطار په کوم کلي یا ښار تیر شي او د مور په غیږ کې بچې څخه نیولې تر سپین گري پورې مړي پر ځای پریږدي. دا د دموکراتیزم دکوم اصل او قانون سره برابره ده؟امریکې د بین المللي یو اځیني حکمَ په حیث دافغانستان په قضیه کې دافغان او لس په وړاندې مسئولیت درلود. پخپله یې وویل افغانانو ته یې شا اړولې وه. اوس چې یې مخه کړي هم ده دواقعیتونو له مخې له مسایلو سره برخورد نه کیږي او غواړي اوس هم د خپلو څولا سپوڅو حاکمیت وساتي ، د دموکراسۍ ټول اصول له پښو لاندې کړي او د بشري ارزښتونه بې ارزښته کړي. پدې ډول دغه قضیه او غمیزه قرنونه دوام کولې شي خو

د حل لار به هیڅکله پیدا نه کړي او نه به افغانان له خپل عزم او هوډ څخه واړولې شي. مونږ نه پوهیږو امریکائیان کومه یوه غواړي؟ تروریزم دډیرې ناولې پدیدې په حیث دډیر پخوا څخه دبشر د سرنوشت سره تړل شوې او د ۲۰۰۱ کال د سپتمبر دیوولسمې نیټې څخه راپدې خوایي نوي گلوبالیستي او سوپر گلوبالیستي ابعاد او جوانب پیدا کړي. چا دغه ناولې پدیده رامنځته کړې، څوک یې تمویلوي ، ساتنه کوي او څوک ترې گټه اخلي. پدې باره کې هیڅوک نه غواړي سپیناوې راشي ، ځکه چې خبره معلومه ده ، خو عاملینو په سرگو لاسونه ایښې چې مونږ څوک نه وینو گوندي مونږ به هم نه وینې. لیکن دمرگ قاصد یې دهر کور مخې ته ، هره کوڅه او هر محل، موټر، طیاره، مکتب، مسجد، کلیسا او معبد کې درولې او هره لحظه هر سړی دځاني او مالي خطر سره مخامخ دي. سره ددې چې دوی دخپل حفاظت لپاره په ملیاردو ډالر مصرفوي چې بار یې غریب خلک په غاړه اخلي ، خو شک نه شته دوی چې د خلکو له انظارو څخه د ځان د پټولو په خاطر څپیړي ایښې دي ، همداسې پټې سترگې به تر هر چا دمخه د نابودۍ کندې ته ولیږي. ولې پدې باره کې فکر نه کیږي او ولې دیوه بین المللي سیمنار یا کنفرانس په ترڅ کې نه توضیح کیږي او مسئولینو او عاملینو ته یې دانتقاد گوته نه نیول کیږي بیا هم ځکه چې خبره معلوه ده او د زورورو د زور په خاطر نور هم په خوله د سکوت مهر گرځوي.په دې توگه ددغه ډول مسایلو او قضایاوؤ لست هرڅومره چې څوک وغواړي اوږدیدلې شي خو نتیجگری ترې یواځې یو ډول کیدلې شي:

ـــ په ۲۱ پیړۍ کې دپخوا نیو زړو میتودونو له لارې ممکنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نده بشري ټولنه، نوې اقتصادي نظام او نوي علمي -تخنيکي انکشافات اداره او رهبري شي.

ـــ په ۲۱ پیړۍ کې دقدرت، دولت او اتیلیتاریزم دلیونیانو پرځای باید دسالم عقل، شعور او منطق په بناء دعالمو، پوهو او مسلکي باتقواء اشخاصو، پروفیونالیستي ملي دولتي او بین المللي اداري، سازمانونه او ټولنې جوړې شي او له همدا اوس څخه پدې پروسه باید عملي کار پیل شي.

ـــ په همدې ۲۱ پیړۍ کې نیم بشري نفوس له ولږې او نیم دډیر مړښت، نیم دډیروپیسو دلرلو او نیم دنه لرلو له مخې دخدای په لوی رنځ، درد او لوی غضب اخته دیاو له هرې ورځې څخه بلې ته مشکل لاپسې زیاتیږي. که پدې باره کې یو څه تعادل راوستل شی دواړه خواوې ددغه غضب څخه خلاصیدلې شي.

ـــ په ۲۱ پیړۍ کې به انساني ټولنه ډیر زر ستر او عظیم نور علمي، تخنیکي او اقتصادي امکانات ولري. زمونږ کوچنۍ نړۍ پخپل کوچینوالي سره بې حسابه مادي زیرمې لري او په معقول تنظیم سره هر څومرها ولسونه تغذیه کولې شي. له بلې خوا بشري امکانات یواځې پدې کوچنۍ نړۍ هم نشي محدودیدلې نو تنګ نظري او حرص ته هیڅ ځای نه پاتې کیږي .که چیرې دې او داسې نورو مسایلو ته توجه ونشي:

ـــ په یوه ډیره ښکلې او رڼه ورځ چې نړیوال به کاملا دهرڅه څخه بې خبره وي یو کوچنې معصوم ماشوم به دخپلو لوبو دکمپیوترله لارې نړیوال امنیتي سیستم ته داخل او غواړي به لکه همیش دطفلانه جنګونو دلوبو ننداره وکړي او یا به همغه میلانهول او یا بې سده لیونې دوخت او زمان شرایطو مجبور

کړې وي چې دسلیم عقل پریکړو ته غاړه کیږدي خو خودخواهي، حرص او آز به اجازه نه ورکوي. دا به دځان لپاره مرګ او قیامت بولي، سترګې به پټوي او دخپل تخرګ لاندې دکمه به کښیمنډي او نړی به لکه دسپتمبر په یوولسمه هوا ته دوړه کیږي. خو داځل به ددغه اتش بازۍ نه کم نندارچي وي او نه به څوک پدې بریالې کیږي چې یوه قطعه یادګاري عکس یې واخلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د حرکت لومړۍ کلیزه

درنو استادانو، پوهانو او دقدر وړدوستانو ! دحرکت خپرونې کارکوونکي دخپلې خپرونې دلومړۍ کلیزې په مناسبت له تاسې محترمو څخه دزړه له کومي مننه کوي چې دغه کوچني مو دیوه کال په اوږدو کې راسره په مادي او معنوي لحاظ وروزه، وپاله، لاس په لاس مو راسره وګرځاوه او دهیوادوالو او نړیوالو په وړاندې مو په خبرو راووست او معرفي مو کړ .

حرکت په عالم الاسباب کې دلوی جهان دمادي پیدا ایښت، ابدیت او موجودیت مقوله ده. داجهان ابدي او موجود دی ځکه چې متحرک دی او متحرک دی، ځکه چې ابدي او موجود دی .یعني حرکت شکل دموجودیت دمادي دی.

حرکت د لوي جهان دپیدا ایښت، معرفت، افادې، کمیت، کیفیت او قانونمندۍ مقوله ده. دا جهان متحرک دی ځکه چې موجود دی او موجود دی ځکه چې متحرک دی، قانونمند دی ځکه چېد خدای د لوی علم له مخې قانونمند پیدا دی.
قانونمندي او موجودیت دواړه د حرکت مستلزم او مقید دي، یا په بل عبارت قانونمندي او حرکت شکل دموجودیت د وجود

او مادي ګڼل کیږي . ماده قانونمنده او هره قانونمندي مادي ده. له مادې څخه وتلې قانونمندي وجود نه لري او ماده یواځې په قانونمند شکل سره وجود لرلې شي.هر حرکت په حقیقت کې د مختلفو خلقتونو د قانونمندۍ افاده ده. حرکتونه متنوع او مختلف دي، خلقتونه هم د حرکتونو دتنوع او اختلاف په اندازهمتنوع او مختلف دي .همغسې چې مختلف حرکتونه یو پر بل باندې بد لیږي اوهر حرکت په انرژي باندې د بدلیدو له لارې په مختلف خلقتونه هم یو پر بل باندې بدلیدونکي دي.
حرکتونه مختلفو

خلقتونو ته مختلف اوصاف او کیفیتونه ورکوي نو ځکه خو خلقتونه هم یواځې د مختلفو حرکتونو له لارې قابل د معرفت او افادې ګڼل کیږي.دا لوی جهان څرنګه چې ابدي دی ځکه چې خدای ابدي دی نو حرکت هم ابدي دی ځکه چې حرکت شکل د موجودیت د وجود او مادې دی او دا هر څه د خدای د مقضی الامر ارادې له مخې ممکن ګرځیدلي دي.کله چې حرکت دهرخلقت او پدیدې د داوصافو ،خواصو ،موجودیت ،کمیت او کیفیت مبین او څرګندوی دی نو ټولو پدیدو او خلقتونو داوصافو او خواصو د معرفت علت او مسبب هم ګڼل کیږي. که دې مسئلې ته لږ څه نور ځیر او ژور فکر پرې وکړو ، نو وبه وایو چې دا ټول او خواص چې انسان ترې متحسس او متأثر دي، یا په بل عبارت احساس، ذهن، فکر شعور، عشق، مینه، خوند، رنګ او که په لنډ ډول وویل شي ټولې معنوي او مادي پدیدې او کړه وړه دحرکت مستلزم او که لږ څه غیر دقیق وویل شي پخپله حرکت دي.

راشئ چې خپل ذهن فکر او عملي کړه وړه په همدغه دعالم

(c) ketabton.com: The Digital Library

الاسباب دخلقت او موجودیت په اصلي علت او برهان متمرکز او د حق او حقیقت په واقعیتونو ځانونه پوه کړو. راشئ دخپل شعوري درک له مخې دغه لوی حقیقت، قانونمندي او واقعیت ته غاړه کښېږدو او دحقیقت او واقعیت د لاري لارویان شو. حقیقت او واقعیت د خدای دمقضي الامر ارادې له مخې د حرکت او قانونیت مقید او مستلزم ،دخدای دټولو خلقتونو د خلقت مسبب ګرځیدلي او همدغه لاري ته صراطالمستقیم ویل شویدي.

مونږ دخپلي خپرونې دیوکلن کار دنتیجګرئ په حیث ویلی شو، شک نشته چې مونږ به دناپوهئ او ناقص درک له مخې غټې غټې خبرې کړي اوسي، زمونږ خبرې به دکم تجربه ګئ په سبب دلیک او لوست دمروج دود او دستور سره برابرې نه وې، زمونږ لیکني به د ډیرو پوهانو له سویي څخه ډیري ټیټې او لوستل به یي ورته دخپل وخت ضایع کیدل ښکاریدل، مونږ به نه وي کړې شوي چې خپلې مفکورې هغسې چې لازم وؤ افاده کړو او ډیرو لوستونکو لپاره به پرې پوهیدل مشکل وو.... او همداسې ډیر تخنیکي او طباعتي مشکلات او نیمګړتیاوې.

. مونږ په یوه خبره کې ربښتیني او صادق یو چې حق به وایو او حق به پالو. مونږ به خپلې ملي او وطني ګټې ساتو او دفاع به ترې کوو .مونږ خپلې شخصي ګټې هیڅکله په نظر کې نه نیسو . خو که په جمعي ګټو کې زمونږ شخصي ګټې هم ساتل کیږي ،دا مو طبیعي ،انساني او قانوني حق دې. دا زمونږ دژوند او مبارزې لار او ستراتیژیک ارمان دې.

فردي او اجتماعي عقیده مقدسه او دهر انسان طبیعي او قانوني حق او دتجاوز څخه مصئونه منل شویده . مونږ به تل

دخپلې فردي او جمعي عقیدي څخه دفاع کوو او دپردیو دتعرض څخه به یي ساتو. مونږپخپله دخشونت، حسادت، زور زیاتی او جنګ څخه کرکه او نفرت لرو. پخپله به ددغه ډول عمل عاملینې نه ګرځو او دنورو ددغه ډول عمل څخه به هم جلو ګیري کوؤ. زمونږ لار د«وما علینا الاالبلاغ» لاره ده. نور به هم دغه کار ته اړباسو او دتیري او تجاوز مخه به یي نیسو.

مونږ پخپلو چارو کې استادانو او شاګردانو ته ضرورت لرو چې استادان مو سمې لارې ته واړوي او شاګردان زمونږ د ستراتیژیک ارمان دتر سره کولو په خاطر زمونږ داستادانو څخه د راتلونکي ژوندد اصولو ،تفکر ،قوانینو او مبارزې لارې چارې زده کړي.

مونږ پورته څه ناڅه پخلو نیمګړتیاووا اعتراف وکړ. پخپلو ګناهونو اعتراف مشکل کار دې، ډیر کم کسان ددې کار شهامت او جرئت لري. مونږ به هم شاید ډیر څه پټ کړي اوسي او یا به ورته متوجه شوي نه اوسو یا دا چې "خپل عیب دولو منځ دې" څوک یي نشی لیدلې. دبلې خوا مونږ ډیر خوشحالیږو چې زمونږ دوستان زمونږ عیبونه او نیمګړتیاوې مونږ ته په ګوته کړي او مونږ پرې اعتراف وکړو.

خپرونه چلول ټولنیزه چاره ده او ټولنیز مادي او معنوي ملاتړ ته ضرورت لري. له بلې خوا درنو دوستانو مونږ ستاسې په ملاتړ او تکیه دعلمي، سیاسي او کلتوري مسایلو دڅیړنو او خپرونو تعهد کړیدې، په ځانګړي ځان دا ډول چارې هیڅکله سرته نه رسیږي. که تاسې زمونږ په خبرو کې ربښتینولي ګورئ، که دخپروني مطالب ستاسې دارمان نماینده ګي کولې شي او دخپروني سره یي موافق یاستئ. نو

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطنپرستانه دین همدادي چې دغه ډول اقدام ده‌ر چا له خوا چې وي باید ملاتړ او بې شایبه مرسته ورسره وشي. که مونږ پوه شو چې زمونږ اقدام زمونږ دهیوادوالو د نظراو په هیواد کې دعامه ګټو سره سمون نلري په همغه لحظه به یې په ټپه ودروؤ.

مونږ په پوره صداقت هیوادوال په عمده ولسی او وطنی چارو کې شریک دریز او نظر ته رابللي، مونږ د تیرې فرهنګي تشې دډکولو په خاطر دخپرونې له لارې دموضوعاتي سیمینارونو غوښتنه کړې او پخپلو محدودو امکاناتو مو خپرونه په ټوله نړۍ او افغانستان کې علاقمندانو ته رسولې ده. هیوادوالو، ډیرو پوهانو او دوستانو په رښه ټنده زمونږ ددغه اقدام هر کلې کړې، ځینو آنې بهانې کړي، چوپه خوله پاتې شوي او پرته دیوه لاس دګوتو په شمیر چې مونږ سره یې مادي مرسته کړې، او مونږ ورته کور ودانې ویلې ،دنورو دوستانو مرستې مونږ ته ندي رارسیدلي. هغو مشرانو، پوهانو او علاقمندانو چې مونږ ته یې لارښوونه یاو قلمي څیړنیزي علمي مرستي کړي ،زه یې په ډیره قدردانۍ او کور ودانې سره نومونه یادوم: محترم ډاکتر شاولي، محترم کاندید اکدمیسن محمد ظاهر افق، محترم ډاکتر عبدلمحمد درمانګر ،محترم ډاکتر عبد الصمد حامد ،محترم عبد الرحیم هاتف ، پوهاند محمد قاسم جمدر، محترم عبدالاحد سرسام، محترم داکتر اصغر خیل منګل، جنرال محمد هاشم پوپل، پوهندوی حاجي محمد نوزادي، محترم توکل همکار، محترم امین الدین سعیدي، محترم محمد رحیم یوسفي او ډیرو نور دوستان او هیوادوال. خوشته دې ځینی کسان چې زمونږ اقدام ته دشک، تنګنظرۍ او حتا دحسارت په سترګه ګوري. هغیي به حتماً ځانته دلیل

لري. دغه کسان زمونږ دروشنفکري قشر لویه سرمایه ده. مونږ دهغوی دلیل منو او احترامانه ترې هیله کوؤ چې که له مونږ سره یې شریک کړي او په ډیر جرئت درهنمایي په روحیه مونږ انتقاد، تر څو دکجروۍ څخه نجات پیدا کړو او په را تلونکي کې مشترک اولسي او وطني دین مشترکاً په تفاهم سره ادا کړو . هغو کسانو ته چې پرته له کوم دلیل د حسادت له مخې مونږ سره هم غږي ندي ، مونږ یې په مقابل کې دمخالفت دلیل نلرو او بیا یې هم تفاهم او ګډ ګټور کار ته رابولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ناوړه ستراتیژۍ او ناوړه تصادف

که وواېو چې بشري تاریخ یوائې دسترو آبر قدرتونو دناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو ناوړه لوبه او ډرامه ، افغانستان ددغه ناوړه ستراتیژیو او تصادفاتو دتقاطع او تقابل محراق او ورڅخه دزېږنده حوادثو او وقایعو دآستوګنې مناسب ځاتوبې وو نو ، اشتباه به مو نه وي کړې. تل پردي جنګونه او مخالفتونه په مونږ تپل شوي، پردي غمونه تل دافغان اولس په کور میلمه او هر اشغالګر او دبد نیت خاوند دافغانستان جیوپولیتیک ستراتیژیک موقعیت دخپلو مخالفینو پر ضد دیوه مستحکم بالاحصار په حیث سنګر ګرځولي او دافغانانو په وینو یې دجنګ او ربل ساتلې دي . بشري تاریخي دوره دافغانستان دجنګي تیاتر په کیسو ډکه ده چې دنړۍ دجنګي تاریخ ستره برخه جوړوي. افغانانو تل له خپلې لمنې څخه اور اخیستې خو پدې ندې پوهیدلي چې ددغه ټولو بدبختیو علتونه او جرړې دافغاني ټولنې د ذات البینې ناوړه مناسباتو، وروسته پاتې والي او ناپوهۍ کې ښخې دي. افغانان ددې په عوض چې دحل لارې ولټوي دبدو عواقبو پړه دخپل قسمت په غاړه وراچوي او په پټو سترګو یې مني . دغه

ډول کړو وړ زمونږ داولس دبدبختۍ او وروسته پاتې والي اصلي عوامل جوړ کړي او په حقه سره نن دنړیوالو تر منځ دسیال ژوند جوګه نه یو .

کومه ناوړه ستراتیژي چې مونږ پرې بحث کول غواړو او په تاریخ کې د"لویي لوبې" په نامه یاده شوې، هغه وخت شروع شوه چې کله انګریزان دخپلو استعماري او استثماري اهدافو په لټه کې دهند لویې وچې ته ورسیدل او دتزاري روسی په مقابل کې دافغانستان په شمال شرقي، شرقي او جنوبي سرحدونو کې پریوتل او دقدمه په قدمه وړاندې تګ پالیسي یې اختیار کړه. پدغه منطقه کې نوموړې ناوړه ستراتیژۍ نوې رنګ او نوي ابعاد پیدا کړل او دمنطقې ټول سیاسي انکشافات ترې ترننۍ ورځې پورې متاثر دي. داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لا د تیمور شاه کورنۍ دخپل منځي دښمنیو څخه نه وه خلاصه چې دسردار پاینده محمد خان دکورنۍ سره په شخړو کې اخته شول او وروسته دغه عداوتونو بیا دسردار پاینده محمد خان داولادې تر منځ دوام پیدا کړ. افغان اولس ددغه عاقبت نا اندیشه امیرانو او شاهانو لخوا جبراً یو دبل په مقابل کې راپاڅول کیدل، خپل منځي جنګونو ته اړ کیدل او دخلکو او هیواد سرنوشت دناوړه تصادفاتو قرباني وؤ، داد هغه وخت سره هم متصادفه وه چې لومړی نړیوال جنګ پای ته رسیدلی وو او دنړیوالې سیاسي وضعې په مساعدت سره سترو اولسونو دخپل راتلونکي سرنوشت په باره کې تصمیمونه نیول او دهند په لویه وچه کې میشتو اولسونو هم هر یوه دخپل مستقبل لپاره مشخصې طرحې درلودلې او په رڼو سترګو، کامل شعور او متینو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قدمونو سره یې دراتلونکي په لور قدمونه اخیستل. افغانان ددې په عوض چې د سلیم عقل له مخې په نړۍ کې دآزادۍ، حق او عدالت دلاری ستر مبارز علامه سید جمال الدین افغان په شاوخوا ، چې لا په افغانستان کې وؤ، راټول او په پوره مسؤلیت او دقیق سنجش سره راتلونکې تګلاره غوره او ټاکلې مشخص هدف او ارمان ولري او دخپل سیاسي تشخُص مطابق سیاسي دریځ اعلان کړي، نوموړې ستر نړیوال سیاست مداریې دخپلې خاورې او پلرنې ټاټوبي څخه وتلو ته مجبور .خپل منځي دښمنیو ته یې دوام ورکړ او نتیجه یې داشوه چې افغان او لس دخپلې خوشباورۍ او دهغوی د تش په نامه مشرانو دخودخواهۍ او عاقبت نا اندیشانه اعمالو په نتیجه کې دناوړه تصادفاتو ښکار او درې وارې د دښمنانو دیوجانبه جبري پلانونو له مخې یې خپې ستراتیژیکي منطقې له لاسه ورکړې.

په ۱۹۱۹ کې کله چې امان الله خان داستقلال اعلان وکړ اود هند دلویې وچې په شمول اکثر قومونه په کامل اتفاق او پرته له تبعیض دهغه په ملاتړ راپورته او کیدلې شول ټول تصامیم ددغه لویې وچې دقومونو دغوښتنو سره سم ونیول شي. له بده مرغه امیر امان الله خان دخپلې کورنۍ، دربار او نورو مرتجعو ډلګیو دمخالفت سره مخامخ شو، افغان اولس یو ځل بیا دناوړه تصادف قرباني او راتلونکې ټولې پریکړې دانګریزانو په خوښه نیول کیدلې. ددې ټولو خبرو سره د افغانستان استقلال بې تاثیره پاتې نشو او دهند په لویه وچه کې یې سیاسي وضعې ته ستر بدلون ورکړ. اولسونه بیدار او دخپلو مشرانو په شاوخوا راټول شول. دخپلو مشخصو اهدافو

له مخې یې مشخص سیاستونه غوره کړل. خان عبدالغفار خان ، مهاتماګاندي، جواهرلال نهرو او محمد علي جناح دورځنې سیاست مشهورې څیرې او شخصیتونه وګرځیدل. افغانان دخپل مشر خان عبدالغفار خان په شاوخوا راټول خو ددې په عوض چې په دغه حساسه او سرنوشت سازه مرحله کې د خپل استقلال ،ازادۍ او د افغانانو د ملي وحدت اساسي مسایل په تاریخي ، سیاسي او حقوقي لحاظ مطرح او حل وفصل کړي ، د خپل پخواني شعار "خدایي خدمتګار" دبیرغ لاندې چې د انګریزي حکومت د اختناق په وخت کې یې غوره کړې وؤ، ودربدل. د خدایي خدمتګار شعار خورا انسان دوستانه او هر مسلمان باید دغه ډول همیشني دخیر ښیګڼې او صاف او اخلاق ولري او بلکه د هر انسان شخصي عقیده او کړه وړه باید همدغه ډول اوسي ،دخدایي خدمتګار شعار په هیڅ صورت سره د هیڅ ډول سیاسي ارمان، هدف، مسؤلیت، تعهد، تشخُص او مبارزې څخه نماینده ګي نه کوي ، نو افغانان هم دهند د لویې وچې د ټولو اولسونو د عامو او سراسري قاره یې ازادي خواهانه اهدافو کې ښکیل پاتې شول او ترنن ورځې پورې د خپلو مشخصو او ټاکلو ارمانونو او اهدافو په تر لاسه کولو کې بې برخې پاتې دي. په کار دا وؤ چې افغانانو هم په دغه مشخصه سیاسي وضعه کې د مشخص هدف په خاطر مشخصه سیاسي لاره غوره کړې وې او د هر څه دمخه یې خپل حیاتي هدف او ارمان پخپل قابو کې راوړې وې ،ځکه چې مهیل دښمن په منطقه کې خپل راتلونکي پلا نونه اګاهانه او زیرکانه تعقیبول او خپل اساسي رقیب یې یوه لحظه هم له نظره نه شو غورځولې او بلکه دټولو ځایي قومونو ذات البیني

(c) ketabton.com: The Digital Library

تضادونو څخه یې د افغاني قضیې او افغانانو په مقابل کې د سپر په حیث استفاده کوله. همدا سبب وو چې پښتانه او بلوڅ قومونه د خپلو حقه حقوقو څخه بې برخې پاتې شول او تر نن ورځې پورې د استعمار ټول تکتیکي او ستراتیژیکي پلانونه په همدې محراق متمرکز او نن هم که افغانان د سلیم عقل له مخې خپل اهداف تشخیص نه کړي او لازم تصمیم ونه نیسي ،دغه ناسور زخم به تر ابده پاتې وي. نن چې په افغانستان کې بین المللي قوتونه په اصطلاح د سولې ،امنیت او بیا ابادونې په خاطر حضور لري او په ظاهر کې که هر ډول منډې ترړې دوام لري ،خو په حقیقت کې د زاړه استعمار زړې ستراتیژۍ له همغه ابتدا څخه تر نن ورځې پورې اندکترین تغیر ندې کړې او د پخوا په څیر دوام لري . پاکستاني حاکمانو همیشه د افغانانو په مقابل کې د ډیر تشدد څخه کار اخیستې ، بې ګناه انسانان یې وژلي او حتا د عادي قانوني حقوقو څخه یې بې برخې ساتلي دي. زه نپوهیږم د کوم سحر ، جادو او مسمریزم له مخې افغان مشران نن هم یواځې د عدم تشدد او بلکه د تسلیمۍ په سیاست د پخوا په څیر کلک ولاړ دي. په داسې حال کې چې پاکستان د افغانانو په مقابل کې یواځې د تشدد څخه کار اخلي او هغه افغانان چې په پاکستان کې اوسیږي د عادي قانوني حقوقو څخه هم محروم دي . شک نه شته چې د استعمار لاندې سیاستونه تل په سینه پراته وي خو هیڅ یوه اصیل افغان خپل غلیم هیڅکله نه دې په ګونډو شوې او تل یې "په ګونډو د ژوند کولو څخه په ولاړې مرګ سل واری بهتر ګڼلې دې".

باید ووایم چې نه یواځې افغانان بلکه نور اولسونه هم د ناوړه ستراتیژیو او ناوړه تصادفاتو معرض ګرځیدلي دي. خو

هغوی دغه حوادث خپل سلیم عقل او وجدان ته د مراجعی او ملي تړون او پیوستون په قوت او سنجش سره د ګذرا پدیدې په حیث په ممکن اقل زمان کې له خپله سره اړولی او د راتلونکی لپاره یې د هغې په مقابل کې لازم تدافعي تدابیر نیولي دي .

د افغانانو د اولسي قیام په نتیجه کې د پخواني شوروي اتحاد په ړنګیدو ، په نړۍ کې د امریکې د نړیوال یو قطبي سیاسي سیستم په رامنځته کیدو او د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر دیوولسمې نیټې د پیښې وروسته د امریکې "نیک نظر" یو ځل بیا د افغانستان خواته شوی دې. ربښتیا چې امریکا په سیاسي لوبو کې دایمي دوستان او دښمنان نلري او په ډیره اسانۍ یو دبل ځای نیولې شي. امریکې او پاکستان په نوي تعهداتو سره پخواني تعهدات راتینګ او د شمالي ټلوالې سره په نوې معاملې کولو یې په افغانستان کې د طالبانو حاکمیت ته په معجزه اسا شکل خاتمه ورکړه او په منطقه کې یې خپل حضور تثبیت کړیدې. د تروریزم پر ضد تش په نامه نړیواله مبارزه شروع او په سوق الجیشی وضعیتونو کې بنیادي تغیرات رامنځته شول . سیال اولسونه د نوؤ ستراتیژیکي وضعیتونو مطابق د خپلو جمعي ګټو په خاطر نوې موضع ګانې اشغالوي اما افغانان د جمعي سود او زیان سره په پوره بې تفاوتۍ د خپلو شخصي ګټو لوبو ته دوام ورکوي او تل دا هیروي **تر څو چې جمعي ګټې مصئوني نه شي شخصي ګټې هیڅکله مصئوني نه شي پاتې کیدلې.**

نړیوال، پاکستان، ایران او نور ګاونډیان د افغانانو او په خاصه توګه د پښتنو او بلوڅو قومونو په هکله نوي او نوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصامیم نیسي او نوې ناوړه ستراتیژۍ غوره کوي عملي کول یې غواړي. هغوی خپل مغرضانه او آزامندانه پلانونه هیڅکله د چا څخه پټ ندي ساتلي او نن هم دغه شوم پلانونه هر چا ته ځرګند دي او ټول بېګانه پرسته افغانان هم د پخوانیو امراضو او ډېرو نورو نیمګړتیاوؤ په سبب د هغوی لپاره د ناوړه تصادفاتو زمینه سازۍ او جاسوسي او په پټه لارې او ګودرونه ورته په ګوته کوي .

دبن د بې مفهومه او بې بنیاده دغونډې څخه وروسته په ډېرو سترو ملي او وطني مسایلو کې لکه دبن دغونډې دپریکړو په عملي کیدو ، اضطراري لویې جرګې، داساسي قانون په جوړولو او تصویب، دولسمشرۍ په ټولټاکنو او داولسي، مشرانو جرګو او ولایتي شوراګانو په ټاکنو کې دځیني افغانانو دبی تفاوته، غیر مسؤلانه، غیر واقعبینانه او دپردیو په ګټه موضعګیریو دپردیو د زغردې لاسوهنې زمینه برابره کړه . پاکستان چی د افغانانو دپنځه ویشت کلنې غمیزې په اوږدو کې خپل خیر زمونږ په شر او بدبختۍ کې لټولې ، ددې وضعې په درک سره یې اشتها لا پړسیدلې او یو کرت یې سفیر دبي بي سي سره په مرکه کې ، البته دخپلو متولیانو په ملاتړ ، د ډیورنډ دکرښې په باره کې د خپل صلاحیت څخه پورته غیر مسؤلانه خبرې وکړې او د ۲۰۰۵ م کال دسپتمبر په میاشت کې پخپله پرویز مشرف دغه ډول غیر سیاسي او غیر دیپلوماتیک اظهارات تکرار کړل . ددې سره سم ځیني بیګانه پرسته دولتی مسؤلینو، سیاسي مبصرینو دتلویزوني او رادیویي پروګرامونو، ګردي میزونو له لارې ددښمنانو په ګټه متذبذب سیاسي بحثونه، دریزونه او اظهارات پیل کړل. لازم

دا وؤ چې دیوې دولتي اعلامیې په واسطه ورته قاطع ځواب ورکړې شوې وای ، بر خلاف دغه بیګانه پرستانو ته ددې زمینه برابره شوه چې لاپسې د ملیونونو انسانانو د حقه حقوقو او سرنوشت په هکله دخپلې ناولې خیټې ناولې خبرې وکړي . دا ډول تصمیمونه معمولاً د مسؤلو کسانو لخوا په معین وخت کې نیول کیږي او عمل پرې کیږي . زمونږ ګاونډیان دې په موجوده ګذرا وضع نه غولیږي او نه دې دا ځیني کسان تاریخي مختورۍ ته غاړه ږدي . په خیټه وږي په اولس کې شپې سبا کولې شي ، خو تاریخي مختورن ته په اولس کې د شپو تیرولو حق هیڅوک نشي کولې . ښه به دا وي زمونږ ګاونډیان او بل هر څوک زمونږ په دوستۍ محاسبه وکړي نه زمونږ په غلامۍ ! په ساینس کی ځینی قضا یا تعارفات ګڼل کیږي چې ثبوت او توضیح ته یې ضروت نه لیدل کیږي . دډیورنډ په څیر مسایل هم سیاسي تعارفات او بدیهیات دي ، دحل لارېیې معلومه او هغه دافغانانو حقه حقوقو ته غاړه ایښودل دي .

ځیني کسان وایي سیاست چټله لوبه ده . رښتیا ده چټل سیاست مداران چټله لوبه کوي . خو زه وایم سیاست علم دې، سیاست منطق دې . سیاسي لوبې یواځې په علم او منطق سره دحل لار پیدا کوي . پور په ورکولو ، حق په اداکولو اوسیاسي مسایل یواځی دمنل شوو عادلانه اصولو ،قوانینو او حق ته په غاړه ایښودلو د حل لار پیدا کولې شي. زه داسی مثال نشم وړاندې کولې چې کومې سیاسی لوبې دې دچټلو، غیر عادلانه او د چا د شخصي مغرضانه غوښتنو او امیالود پوره کولو له مخې دحل لار پیدا کړې وي .

هره سیاسي پیښه حتماً د سیاسي حل لار لري . ځیني کسان

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیاست پټ میره ګنی. داسی هم نده. هر سیاست مشخص هدف او ارمان لري او دهغې په مقابل کې مشخص دریز پکار دي. پرته لدې چې سیاست علم او منطق دې. ځانته متودولوژي، ترمنولوژي، مقولې او قوانین لری. دهغې سره کره وره یواځې دسیاسي پوهانو کار دې. همغسې چې ترکاڼي دبیزو کار ندې. دسیاست سره هم هرکس او ناکس کار نشي لرلې. سیاست ټولنیزه پدیده ده. دوه جانبه او څو جانبه اړخونه لري. یو جانبه قضاوت او پریکړې هیڅکله نه مني. نه دمنلو وړ دي او نه عملي کیدلې شي.

مونږ خپلو دوستانو او دښمنانو ته وایو. چې داوبو په سر خس او خاشاک باندې ونه غولیږي دسیند اصلي بهیر دهدف په لورلار وهي. افغانان لا ژوندې اولس ګڼل کیږي. دژوندي اولس په سینه، چې لا زړه یې دربیږي هیڅ ډول دیوالونه، کرښې او اغزن بندیزونه پایدار نشي پاتې کیدلې. ضرور نده چې په افغانستان کې دا اوربل شي چې آسیا وسیزي او په آسیا کې د اور بلیدل په نړۍ کې داور بلیدلو په معنادي او دبې مسؤلیته اورونو بلول پرته د چاپیریال له سیزلو څخه نورې پایلې نشي لرلې! ! !

پاکستان رښتیا دافغانانو په وړاندې دوه مخې سیاست لوبوي ؟

په وروستیو وختونو کې چې کله د پاکستان جمهور رئیس دربښتینولۍ ډګر ته راښکل شود هغه واقعي سیاسي څیره نړیوالو ته څرګنده او دبوقلمون غوندې یې له یوې ورځې څخه بلې ته رنګ بدل کړ. سیاست پټ اختر نه دې. سیاست پوهان په ټولو سیاسي خبرو ښه پوهیږي او سیاسي اصطلاحات ،مقولې ، قوانین او ترمنولوژي ځانته ټاکلي او مشخصي معناوي لري .که چیرې ځیني «سیاست پوهان» نه غواړي ځانونه پوه کړي او یا دخپلو غلطو خیالاتو مطابق هڅه کوي اصطلاحات او ترمنولوژي تحریف او غواړي مقابل لورې وغولوي نو حتماً به لکه دپاکستان جمهور رئیس غوندې دنړیوالو او هیواد والو په وړاندې خپل اعتبار له لاسه ورکوي.

زه پدې عقیده یم چې یومخي سیاستونه وجود نلري ځکه چې سیاست یوه مخې لوبه نه ده. یواځې ډیر ساده کسان دا منلې او فکر کولې شي چې دمختلفو هیوادونو یا دیوه هیواد دننه د مختلفو طبقاتو، قشرونو او حتا دیوې لویې کورنۍ د غړو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

منځ سیاستونه او مناسبات دي هم کله صادقانه یو مخي او سي .سیاستونه که داخلي دي او که خارجي د تاریخ په اوږدو کې همیشه دوه مخي ،کثیرالوجوه ، څو جانبه او څو بعدي ماهیت لري .هر څوک که دیو مخي صادقانه سیاست تظاهر کوي حتماً به دپاکستاني حکومتي واکدارانو غوندې ددام مخې ته داني او یادکوهي او پاڼ لوري ته د رهنمايی څخه پرته بل هدف او مرام نلري .

دې کې شک نشته چې بشري ټولنه د غلام په مقابل کې د بادار ،ددهقان په مقابل کې د فیودال او د کارګر په مقابل کې د سرمایدار د یو مخي سیاستونو شاهده او دغه ډول نموني هم دلري چې تل یې یو جانبه جابرانه ،آزمندانه او حتا خائنانه بڼه درلودله . نن چې د نړۍ په ډیرو پر مختللو هیوادونو کې دولتونه ،حکومتونه او دلویو شرکتونو متصدیان ځانونه ددموکراسۍ مدعیان او علمبرداران ګڼي او په ډیرو هیوادونو کې نسبي سوسیال دموکراتیک نظامونه عملي بڼه هم لري ،دموکراسي په حقیقت کې یوله اشکالو ددیکتاتوریو څخه دې او تر څو پورې چې خصوصي ملکیت او بې ارزښته توري کاغذي پیسي چې د فساد او ناوړه استفادې ناولې جرړې پکې خښې دي ، وجود ولري دموکراسي تحقق نشي پیدا کولې. استثمار به د همیش لپاره دوام ولري او دغه ډول مناسبات په تاریخ کې د استعمار او استثمار په نومونو یاد شوېدي . دهمدغه ډول یو مخي استعماري سیاست په نتیجه کې وو چې انګریزي او روسي تزاري استعمارګرو دولتونو تر ۱۹ م پیړۍ پورې په خپلو یو جانبه اجباري پریکړو سره د افغانستان بهترینې منطقي په خپلو امپراطوریو پورې وتړلې چې

دافغانستان پر پیکر دناسور زخم په څیر پاتې او وینې ترې بهیږي .

د پخواني شوروي اتحاد په ړنګیدو او دامریکې په محور د یو قطبي نړیوال سیاسي سیستم په ټینګیدو سره په نړیواله کچه ګلوبال یو مخې سیاسي نظام رامنځته شوې او غواړي په ټوله نړۍ کې دګلوبال افراط او تفریط یو نا انډول د خپلې خوښې سیاسي ټولنیز نظام جوړ او برقرار وساتي. دا هم د سیاسي فلسفې له اصولو او قوانینو له مخې یوه ناانډوله یو جانبه ناوړه لوبه ده او سیاسي نظام نشي ګڼل کیدلی . نن چې د ملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې له څلویښتو څخه دزیاتو هیوادونو ملکي او نظامي نماینده ګان فغانستان ته راغلي او غواړي زمونږ په هیواد کې سوله ،امنیت ، دموکراسي او بشري حقوق تأمین ،وطن اباد او بلا تشبیه مونږ ته جنتي ژوند جوړ کړي ، حال دا چې ددوی په خپلو ملکونو کې دغه ټول پرابلمونه لا ینحله پاتې دي . دا هم ساده لوبه نه بلکه دډیر تأمل او تعمق وړ یوه کثیرالمجهوله معادله ده او په ټیټو سترګو ددغه ډول مسایلو منل یا ردول دواړه لویه سیاسي خطاء او ګناه ګڼل کیږي. دا دوطنپرست روشنفکر قشر دنده ده چې وضعه په هر اړخیز ډول د خپلې سیاسي اګاهۍ په قوت تحلیل ،په شعوري لحاظ هضم او خپله ټولنه ددغه تورتم په ګګلیچونو کې د ترقۍ او رښتیني دموکراسۍ په لور رهبري کړي . خو له بده مرغه زمونږ دغه سنګر تر نن ورځې پورې خالي او بې صاحبه پاتې او هغه څوک چې په سیاسي ډګر کې په نظر راځي ټول د استعمار او استثمار په ونډر تړلي معامله ګران ګڼل کیږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه څه چې دپاکستاني دولت دیو مخي یا دوه مخي سیاست پورې اړه لري هغه دپاکستان د جوړېدو دهدف او ماهیت څخه پوره څرګند او واضح دې. پدې باره کې هر ډول بحث په حقیقت کې دموضوع څخه لیري کیدل او د پاکستان د جوړېدو د ماهیت استعماري اهدافو لپاره زمینه سازي کول دي .ځکه چې ددغه مسایلو ځواب معلوم او پخپله دغه ډول قضایا سیاسي متعارفات ګڼل کیږي او تعریف او تفسیریې د وخت ضایع کولو څخه پرته بل څه نه دي . زما په عقیده د افغانانو او افغانستان په وړاندې د پاکستان ددولت سیاست همیشه یو مخې ، دښمنانه او خائنانه وو او تل یې یواځې دخپلو متولیانو د زړو پلانونو له مخې پخوانۍاستعماري ناوړه ستراتیژي قدم په قدم عملي کړې ده.

د پاکستان دولت په ۱۹۴۷م کال کې دانګریزي استعماري پلانونو له مخې په غیر قانوني او غیر حقوقي ډول ددغه منطقې د میشتو اولسونو او افغانانو د بنیادي حقوقو د پښو لاندې کولو په بناء جوړ شوې او تر نن ورځې پورې یې د قانوني دولت بڼه نه ده غوره کړې. نن هم پاکستان په خپله خاوره کې دخلکو لپاره نه منلې سراسري منتخب قانون ،نه ټرلې سراسري سیاسي نظام او نه خپلواک دولت لري . نو ځکه په اصطلاح خپل ګناه کاران لاس تړلي پردو ملکونو ته د محاکمې لپاره لیږي او د انګلستان ددفاع وزارت د یوه لوړرتبه مامور د ۲۰۰۶ کال د سپتمبر د ۲۹ نیټې په قول، په ډیر لوړ قیمت یې په امریکایانو خرڅوي.

د پاکستان دولت لپاره په یویشتمه پیړۍ کې دا هم دشرم خبره ده چې له یوې خوا ددموکراسۍ چیغې وهي خو له بلې خوا

د پاکستان په اصطلاح واحد دولت په ځیني سیموکې د ۱۹۰۱د F.C.R. (فرنټیر کریمس ریګولیشن)د ځنګل قانون حاکم او خلک د پولیټیکل ایجنټ خود کامه حاکم پواسطه پرته دقانوني وکیل او استیناف د حق څڅه دیوه تن په ګناه ټول قوم تر لوړي کچې سزا پورې محاکمه کیدلې شي. دا ډول دي د استعماري او استثماري ملکونو د دموکراسۍ حقیقتونه او واقعیتونه . پوښتنه پیدا کیږي ، چې د پاکستان حقوقي او قانوني نظام په کوم بنیاد ولاړ دي او څه ډول په واحده محکمه کې مختلف عدلي نظامونه چلیدلې شي ؟د پاکستان دغه ډول ظالمانه نظام په سبب ددغه سیمو خلکو هم ندي کړې شوي چې دغه دځنګل قانون مات کړي او د بشر دحقوقو او دموکراسۍ علمبردارانو هم پرې تر نن ورځې پورې سترګې پټې او غوږونه کاڼه اچولي دي. اوس پخپله په لر او بر افغانانو پوري اړه اړه لري چې ځانونه څه ډول احساسوي ؟د لر او بر افغانانو د ورورۍ ، قامي ، ارثي او ذاتي اړیکي او مناسبات په څه ډول او کومه کچه تأ مینول غواړي ؟ په څه ډول دخپلو حقوقو ادعا لري ؟ ځانونه افغانان ګڼي او که پاکستانیان ؟د پاکستان په نامه کوم ثابت او منل شوې هیواد وجود نه لري. ټرلې نظام وجود نه لري. پایداره حکومت وجود نه لري. واحده اداره او مرکزي دولت وجود نه لري. هغه چا چې هڅه کړې چې دغه ډول یو نظام ، حکومت ، اداره او دولت جوړ کړي ، هغه لا پرې ایمان او باور نه لري .نو زه نه پوهیږم ،هغه افغانان چې په خپله خاوره ، په همغه پخواني پلرني کور ، پخواني دود او دستوراو دلر او بر سره په پخواني اړیکو او مناسباتو کې اوسیږي او ځانونه پاکستانیان ګڼي ،په هغه نامه چې یو قسمت

(c) ketabton.com: The Digital Library

یې نن د بنګلدیش په نامه یادېږي ، بل قسمت به یې سبا د پنجاب ، بل د سند ، بل د بلوچستان او بل به یې د پښتونستان او یا جنوبي افغانستان په نومونو یاد شي. زه په دې هم نه پوهېږم ، په افغانستان کې هغه افغانان چې غواړي خپله خاوره او خپل اولس ، ولې ؟په کوم دلیل ؟د څه په خاطر ؟چاته ؟چې نه ادرس لري او نه هویت او نه ځینې د دغه کسانو څخه چې لا دقیق هویت او ادرس هم شاید و نه لري او په اصطلاح نوم یې په پنسل نوشته وي او په کوم صلاحیت دغه دومره لوی اولس او دومره لوی ملک ، نه پوهېږم چاته بخشش کول غواړي ؟دا ټولې پوښتنې د تأمل وړ دي ، خو نه پوهېږم ولې څوک د دغه مسایلو پوښتنه نه کوي؟

هغه افغانان چې پخپل ملک کې د سیال ابرومندانه ژوند جوګه نه وو او پاکستان ته تښتیدلي همیشه (آي. اس. آي) په غیر کې نیولي ،روزلي او د تخریبي اعمالو لپاره یې بیرته په پټه افغانستان ته رالیږلي دي. افغانانو سره د دې چې همیشه د خپلو پښتنو او بلوڅو ورونو د حقه حقوقو څخه دفاع کړې ، خو کله چې پاکستان د کشمیر او بنګلادیش په سر درې واړې د هند سره شخړه درلوده او درې واړه وار یې سخته ماتې وخوړله، افغانستان نه یوازې د خپلو خلکو او خپلې ځمکې د حقوقو د تر لاسه کولو په خاطر هڅې او ادعا و نه کړه بلکه تل یې د اسلامي اخوت او نیک ګاونډیتوب له مخې همدردي ښودلې او مرستې ته حاضر شوی دي. خو کله چې روسانو د ټولو متحدینو سره په افغانستان خاینانه حمله وکړه او شرق او غرب او ټولې نړۍ په ډیره ظالمانه او جفاکارانه توګه د نړیوالو عظیمو لاینحله پرابلمونو حل د افغانانو د سر نوشت سره غوټه او غوښتل یې

هغه په افغاني جنګي تیاتر کې حل کړي ، پاکستان په ډیر ریاکارانه او خاینانه شکل د هغې لپاره زمینه سازي وکړه او ټول امکانات یې د بهرنیانو په واک کې ورکړل. وطنپرست سیاسي مشران یې یا مړه ، یا له ملکه وشړل او یا یې د فعالیت ټولې لارې چارې پرې وتړلې ، او هغه څوک چې د پاکستان په خدمت کې وو ،ښه یې وروزل او د فعالیت ټول امکانات یې ورته برابر کړل .حضرت صبغت الله مجددي د اکتوبر په څلورمه د امریکا غږ راډیو سره په مرکه کې د دغه مسئلې ته په اشاره وویل : پاکستان اوس هم په دولت کې ځینې کسانو سره اړیکې لري ،پیسې ورکوي او د افغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنې کوي.

د پاکستان دواکدارانو شوم نیت د افغانانو په وړاندې همیشه څرګند وو .ذوالفقار علي بهوټو غوښتل افغانستان د پاکستان په پنځمه صوبه بدل کړي ،ضیأالحق په افغانستان کې د (آي اس آي) له لارې د مستقیمې مداخلې او نظامي قطعاتو د لیږلو څخه هم ډډه ونکړه ،نواز شریف خپله لویه لاسته راوړنه د افغاني اردو رنګول ګڼل او د اختر عبدالرحمن ارمان د افغانستان تر ټولو لوی اجتماعي ،سیاسي ، کلتوري ،اقتصادي او ... لوی ارزش د افغانستان پلازمینه د کابل ښار سیزل وو او پرویز مشرف غواړي دغه پروسه آخرین منزل ته ورسوي . پاکستان څه کاره دې چې د دې خبرو جوګه شي او نه یې عقل دومره قد ورکوي . پاکستان تل د خپلو متولیانو په مشوره د افغانانو د حوصلې د ازمویلو لپاره عجیب خاینانه پلانونه وړاندې کړي او افغانان یې همیشه د ناوړه تصادفاتو او انجام شوي عمل سره مخامخ کړیدي. څه موده د مخه په کابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د پاکستان سفیر او ورپسي پخپله پرویز مشرف دډیورنډ دکرښې په باره کېې غیر سیاسي او غیر مسؤلانه څرګندونې وکړې او دافغانانو غصه یې راولاړه او ورسره سم یې روزل شوي کسان د القاعده او طالب په نومولو په دغه حساسه مرحله کې چې امریکایانو د سپتمبر د یوولسمې څخه وروسته ورسره ډیر حساسیت درلود ، سرحدي سیمو ته د ماجراجویي لپاره راولیږل او په همدې نیرنګ یې د امریکا مادي او نظامي ملاتړ ترلاسه او د سرحدي سیمو دځپلو لپاره یې یو لک او څلویښت زره عسکر مارش کړل .

پاکستان په همدې بهانه سرحدي تحکیمات ،اغزن سیم او حتا د سرحد په اوږدو کې د دیوال غزولو ډرامه دومره ګرمه کړه چې که پخپل و خت اقدام ونه شي نو القاعده او طالبان به ټول افغانستان لاندې کړي. دې کار افغاني دولتي ،سیاسي مسؤلین دومره وارخطا کړل چې پرته د اندکترین سنجش او عواقبو ته په پاملرنه ، هرڅه عاجل د دغه پلانونو د عملي کیدو غوښتونکي شول. درې اړخیزه مشترک کمیسیو ن تشکیل او ملاقاتونه شروع شول .پاکستان د خپلې اردو د عظمت د نمایش او افغاني اردو د بې موراله کولو په خاطر د مشترکو تطبیقاتو د نمایش لوبه پیل او تش په نامه سیاسي مبصرینو چا عمداً او دستوري ، چا ناخود ګاه او تجاهل العارفانه د ګردي میزونو ،رادیو یي او تلویزوني متردد ، مذبذب او حتا خاینانه بحثونو له لارې خپل نظریات اوغیر مسؤلانه عقاید اظهارول پیل کړل چې د پاکستان د بعدي قدم پورته کولو لپاره ښه وسیله او انګیزه وګرځیده .حال دا چې هر څوک پدې ښه پوهیږي چې دا ډول تصمیمونه د باصلاحیته ، بامسؤلیته او اګاه مسلکي

اشخاصو لخوا نیول کیږي او عملي کیږي. دا ډول دې د افغانانو په وړاندې په اصطلاح د پاکستان او د هغوی دمتولیانو زیرک او په هر لحاظ سنجول شوې ، « نیک نظر » او دافغانانو بې خبري او خوشباوري.

زما په عقیده سیاست ډیر دینامیک شوې ، سیاست په مقدمه جبهه کې په واقعیت او عمل کې د ګرم سنګر لوبه ده او یوائې سیاسي زیرک کسان پرې پوهیدلې شي. لکه څرنګه چې « ترکاڼي د بیزو کار نه دې »سیاست هم د هر بې باوره او خوشباوره رسالت نه ګڼل کیږي !!!

(c) ketabton.com: The Digital Library

دافغانستان پېښې
او دخپرونې غبرګون

- د ۲۰۰۴م کال دجولای دمیاشتې په څلورمه نیټه دامریکې دآزادۍ ورځ ولمانځل شوه. پدغه مناسبت ښاغلي حامد کرزي دافغانستان دمنځمهالي اسلامي دولت جمهور رئیس ته دآزادۍ مډال ورکړې شو. پداسې حال کې چې په افغانستان کې بهرني پوځیان میشت ،د افغانستان استقلال او ځمکنۍ بشپړتیا له هرې خوا د تهدید لاندې او دافغان اولس غمیزه دوام لري او له یوې ورځې څخه بلې ته لا پسې تودیږي مونږ ددغه مډال ترلاسه کونه په دې فال نیسو چې دغه ویاړ نه به ښاغلي حامد کرزي لاپسې خپلو تاریخي مسئولیتونو ته متوجه ، په هیواد کې به د اداري فساد ، رشوت ، اختلاص ، دمخدره موادو دقاچاق او ټولو نورو نیمګړتیاوو جرړې وباسي اولا به یې دې ته وهڅوي چې په پوره سنجش قاطعانه عمل وکړي، خپل خلک او هیواد دداخلي او خارجي معامله ګرانو او دلالانو دمنګولو څخه آزاد او پخپله دتاریخي قندهار دیوې بلې نومیالۍ خیرې په حیث تثبیت دخپل هویت وکړي . هغه وخت

به افغان ولس ته پکاروي له خپلې خوا هم ښاغلي کرزې دآزادۍ په عالي نشان سرلوړې او دزړه له کومې مبارکي ورته ووايي .

- په افغانستان کې بې سواده او ډېر ساده خلک کله نا کله ډیرې پخې خبرې کوي. دوی وايي خدای هر څه کولې شي خو داسې تیره نشي پیداکولې چې پخپله یې پورته نه کړې شي او بل خپل مخلوق دخپل ملک څخه نشي شړلي . لیکن زمونږ ځینې په اصطلاح سیاسي رهبران چې په حقیقت کې دموجوده وضعې درامنځته کیدو اصلي عاملین او مسئولین ګڼل کیږي، داهیروي چې دخلکو له انظارو څخه پټ نه کوم عمل سرته رسیږي اونه پټ پاتې کیږي او خوشې په خوشې هڅه کوي دخپلو ویناوو او لیکنو له لارې ځانونه بې ګناه وښیي او دخپل بام واورې دبل په بام وغورځوي. دوی سره ددې چې هیڅ حقوقي اوقانوني صلاحیت او مسئولیت هم نلري دنورو دحقوقو دسلبولو حکمونه صادروي. داډول اظهارات او پریکړې دعادي افرادو څخه نیولې دلوړ رتبه دولتي، علمي، اجتماعي او سیاسي اشخاصو پورې په ډیره اسانۍ سره صادریږي او ددې په عوض چې دموجوده کړکیچنې وضعې څخه دوتلو لار ولټول شي وضعه لاپسې پیچلې کوي او مقابل لورې متقابل عمل ته هڅوي. زه پدې عقیده یم کومې مرداري ختې چې مونږ پخپله جوړې کړې دبل په ډیران یې نشو غورځولې لازمه داده پدغه ختو تر هغه وخته په شریکه وګرځو چې مرداري ترې ووځي پخې شي، دغورځولو نه بلکه داستفادې او کار اخستلو وړ وګرځي . راشئ دافغانانو په حیث خپل ګریوان ته سرونه راښکته او سوچ وکړو چې لدې نه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور پدې ا ولس او هیواد څه کول غواړو؟ راشئ دخپلو ګناهونو پیټې له اوږو څخه راښکته، دخپل وجدان په تله یې وتلو او پخپله قضاوت وکړو چې له چا نه کم دي؟ که بیا لازم وو نورو ته دانتقاد ګوته ونیسو. آیا ضرور نده دنورو سیالوا ولسونو په وړاندی دخپلو کمبودیو اوا ولسی ناخوالو په خاطر احساس دجخالت وکړو؟

- د تاریخ په اوږدو کې په افغانستان کې چې کله چارو څه نا څه دملي تړون او پیوستون په لور سمون موندلي همیشه دافغان ا ولس دښمنانو او دهغوی دلاسپوڅو هڅې کړیدي چې افغانان په نورو او نور دسیسو او توطئو کې ښکیل کړي. دبن دکنفرانس دپریکړو دنیمګړتیاوو سره سره بیا هم ممکنه وه چې افغانانو خپل پخواني عداوتونه چې هیواد اوا ولس ته یې نه جبرانیدونکي تاوانونه اړولي وؤ یو خوا پریښیي وي او د بین المللي قوتونو په موجودیت کې یې په هیواد کې دیوه ملي دموکرات دولت تهداب ګذاري کړې وي. په همدې امید دبهرنیو هیوادونو څخه په میلونو مهاجرین خپل وطن ته راستانه شول. لیکن دافغانستان دښمنانو چې دافغانانو په غمیزه کې یې تل خپلې ګټې په نظر کې لرلې دپخوا په څیر یې دقومي، سمتي، مذهبي او ژبني تربګنیو اور ته لمن ووهله او دبن دپریکړو پر خلاف ددې په عوض چې جنګسالاران او ملیشې خلع سلاح شي شخصي نظامي قوتونه او ملیشې، مسلح ډلې، بندي خانې چې انسانان پکې په غیر انساني شکل سره ساتل کیږي او ملی عایداتي منابع چې دجنګسالارانو په واک کې وي نن هم دهغوی په واک کې دي او د زور د وسیلي په حیث د ضرورت په وخت کې تري کار اخیستل کیږي.

امریکایي او نګلیسي قوتونه یو دبل په ملاتړ په افغانستان کې دمختلفو قومونو په مقابل کې دمور او میرې په شکل چلند کوي او هغه سلوک چې په امریکایي بندیخانو کې دافغانانو سره شوي انسانیت، افغانیت، اسلامیت او دموکراسۍ یې هیڅکله نشي منلې او په افغانستان کې یې وضعه لاپسې پیچلې کړې او بین المللي عکس العملونه یې راپورته کړیدي. له بلی خوا دمرکزي دولت، بین المللي مؤسسو او ځیني داخلي او خارجي پوهانو په مرسته قوانین، دموکراتیک ریفورمونه او بنیادونه جوړیږي خو دغه ټولې شیطاني او رحماني چارې دیولاس څخه اداره کیږي او که غل دلاندې کیږي په مل وراړوي او که مل دلاندې کیږي په غل یې وراړوي او ددغه لوبې انجام طبعاً معلوم دي. په هر صورت په افغانستان کې اساسی قانون، دانتخاباتو، احزابو، مطبوعاتو او ځیني نور قوانین د لویې جرګې او نورو مربوطه مسئولو ارګانونو لخوا تصویب او منظور شویدي او د جمهوري ریاست او پارلماني انتخابات په نژدې راتلونکې کې هم په نظر کې دي. پکار دا وؤ چې افغانانو ټول موجوده نزاکتونه او ددښمنانو لاس وهنی په نظر کې نیولي وي او د مصوبو او قوانینو په رڼا کې د ذات البینی اختلافاتو سره سره په پوره وسعت نظر او دتفاهم په ډیرو امکاناتو سره دیوه ملي دموکراتیک دولت دجوړولو لپاره یو لاس شوي وي. اختلافات په ټولو جوامعو کې وجود لري خو کله چې دغه اختلافات ملي ګټې په خطر کی اچوي او دملي خیانت تر سرحده رسیږي ټولې مخالفې ډلې دملي ګټو په خوا دریږي او ملي حکومتونه او دولتونه پایداره پاتی کیږي. بر خلاف زمونږ په ټولنه کي، دانتخاباتو په نژدي کیدو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخصي عقدې له يوې ورځې څخه بلې ته پړسيږي او داختلافاتو کچه لوړيږي. شک نشته په قطعي برخورد منتهي او دافغان ولس دغميزې سريال به دسره پيل کيږي او يا به دافغان اولس دسرنوشت په بيه يو بل سازش دهغوی ددښمنانو تر منځ صورت نيسي. څه موده دمخه چې ځينې وتلو قوماندانانو دبې وسلې کولو دپروګرام دعملي کولو څخه سرغړونه وکړه مرکزي دولت ددې په عوض چې قاطعانه عمل وکړي دهئيتونو په ليږلو او امتيازاتو دورکولو له لارې يواځې هغوی دومره قانع کړل چې په لفظ کې ووايي چې مونږ د "DDR" پروګرام منو. ايا ملت داحق نلري پوه شي چې دغه سازش د څه شي له مخې وؤ او کوم امتيازات ورکړې شول؟همداسې د جنرال عطا محمد او جنرال خاکريزوال تر منځ په شخړه کې چې يو پر بل باندې دمخدره موادو دقاچاق دتور دلګولو په سر پيښ شوې جنرال عطا محمد دمزار دپوليسو قوماندانی ټول منسوبين دقوماندان په شمول بنديان کړي وو. ددې په عوض چې دغه عمل قاطعانه غندل شوې وې دکورنيو چارو وزارت نماينده هغه يواځې يو سوء تفاهم وباله او دکورنيو چارو وزير اضافه کړه چې هغوی دځينې عاليرتبه دولتي مامورينو دمخدره مواده په قاچاق کې دلاس لرلو په هکله پوره شواهد تر لاسه کړيدي او ګواښ يې وکړ که دغه کسان دقاچاق څخه لاس وانخلي نو نومونه به يې افشاء کړي. پوښتنه داده چې دمخدره موادو کرنه او قاچاق دملي او بين المللي قوانينو له مخې منع دي. جرم سرته رسيدلې. مجرم معلوم دې. آيا څوک حق لري پدې غټو غټو جرمونو غټې غټې تيرې راواړوي او مجرم په جزا ونه رسيږي. نن هم په افغانستان کې غير مسئول او واجب

الاحترام کسان شته؟ آيا تر دې وروسته به هم افغانستان دبې ګناه مجرمانو دټاټوبي په حيث پاتې وي؟ دمرکزي دولت اکثر منسوبين داسې افاده کوي چې ګوندې دټوپک سالارانو په مقابل کې ځکه دسازش نه کار اخلي چې زور يې نه لري . خو زما په نظر دا خبره سمه نده. کله چې دعبدالرشيد دوستم او دفارياب والي او قوماندان تر منځ شخړه پيښه وه او دملي اردو او پوليسو کوچنۍ ټولګې ورورسيدل نو جنرال دوستم په لمړي قدم دغره څوکې ته رسيدلې وو او که "بين المللی دوستان" نه وې وررسيدلي نو دوهم قدم به يې په ازبکستان يا ترکيه کې وې او کله چې يې دبي بي سي سره خبرې کولې چې: ما چی گناه کرديم. ما بی گناه هستيم. ما به قوت های دوست بين المللی احترام داريم..او داسې نور خو کله چې يې "دوستان" خواته رسيدلي وؤ بيا ډاډه معلوميده.

- پدی وروستيو وختونو کې دبغاوتونو خبره هم توده شوې او هره ولسوالۍ هم په اصطلاح خپله خودمختاري اعلانوي او بالاخره به ټولې ولسوالۍ په ولايتونو بدلې شي. دکورنيو چارو د وزارت په يو کيلوميترۍ کې دشخصی زندان کشفيدل او دنورو خودسريو ډيريدل به حتماً دمرکزي دولت مشروعيت دسوال لاندې راولي. او دا کار پخپله دنړۍ دهيوادونو، په افغانستان کې دبين المللي نظامي قوتونو، مؤسسو او شرکتونو سره دمناسباتو، قرار دادونو او دملياردونو ډالرو تر لاسه کولو او مصرفولو مسئله هم دپوښتنې لاندې راولي او مشروعيت به ونلري او کله چې دا ځينې ځوانان دخپلو کڅوړو سره پخپله مخه ځي مسئوليت به يې دچا په غاړه وي؟ بايد خارجي هيوادونه او مؤسسې پدې

(c) ketabton.com: The Digital Library

باره کې د تأمل ځخه کار واخلي.

- په هیواد کې د نامعلومې وضعې په خاطر روسانو هم پدې وروستیو کې د پخواني پورونو خبره راولاړه کړېدۀ. کله چې ډاکټر عبد الله عبد الله روسیې ته سفر کړې وؤ دا خبره د اجنډا په سر کې وه . پخوا هم کله چې پروفیسور برهان الدین رباني د ۱۹۹۱ م کال د نومبر په ۱۱ نیټه د مجاهدینو په نماینده ګۍ مسکو ته سفر کړې وؤ د روسانو په ګټه یې معامله کړې وه او د افغان اولس په حقوقو یې خاوري اړولې وې خو په عوض کې یې د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیز پلان په مقابل کې چې ممکنه وه د هغې د عملي کیدو په نتیجه کې په افغانستان کې یو نسبي ملي دولت جوړ شوې وې ، د کودتا ملاتړ یې د روسانو لخوا تر لاسه کړې وؤ. امید دې چې روسان یو ځل بیا په اصطلاح د نیک ګاونډي توب تعهدات د پښو لاندې نه کړي او خپل ملاتړي یو ځل بیا کودتا ګانو ته ونه هڅوي.د بین المللي سوله ساتي او د ناټو د غړو هیوادونو د نظامي قوتونو ځخه چې په افغانستان کې میشت دي زمونږ هیله دا ده د هغه تعهداتو او مسئولیتونو له مخې چې د خپلو هیوادونو په نماینده ګۍ یې د ملګرو ملتونو د امنیت شورا ، د بشر د حقوقو د منشور، د بین المللی عامه نظم او سوسیال د موکراتیزم د اصولو او موازیو په وړاندې لري په افغانستان کې د ملي د موکراتیک دولت د جوړیدو حد اقل شرائط برابر کړي او پرې نږدي چې افغانستان وروسته لدې هم د مخدره موادو د کر او قاچاق او جهاني تروریزم د روزنې او صدور د مرکز په حیث پاتې شي او بې ګناه افغانان بیا هم غمونه او بدبختۍ وګالي.

رښتیا ویل ترخه او مشکل دي خو ویل یې حتمي او ضروري !!!

شلمه پیړۍ زمونږ د نړۍ د بشري تمدن په تاریخ کې خاص ځای لري او سترې پیښې یې په غیږ کې رانیولې دي: ستر علمي، تخنیکي او اقتصادي انکشافات؛ ستر اجتماعي، سیاسي او اقتصادي بحرانونه ؛ستر نړیوال او محلي جنګونه، انقلابونه او ملي ازادي بخښونکي جنبشونه.

هو !دا هغه څه دي چې شلمه پیړۍ پرې د تیرو پیړیو په نسبت متصفه ،مشخصه او کرغیړنه ده.نن بشریت د خپل بود او نبود په دوه لاري کې ولاړ دي او کولای شي یو له دغه دوو ځخه انتخاب کړي.د انګلستان ستر فزیکدان پروفیسور شتیفین هاوکنګ St.hawking د موجوده بشري تمدن عمر ۱۰۰۰ کاله پیشبیني کړي دي. خو زه وایم په دا سې غیر مسؤلانه کړو وړو سره به هغه ۱۰۰ هم نور دوام ونکړي.حال دا چې د سالم انساني برخورد په صورت کې د هغې د بقاء لپاره لایتنا هي زیرمې او امکانات موجود دي.له بده مرغه د انسانانو د همدغه ناسالمه کړو وړو په نتیجه کې نن د نړۍ ۲،۲ ملیارده انسانان له لوږې او سوٌ تغذي له مخې رنځ او درد ګالي او په ناعلاجه امراضو اخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي .او همدومره کسان نور د چاغۍ او پرخورۍ له مخې د عين مشکل سره مخامخ دي.

يا دا چې ځيني هيوادونه د جمعي تباه کوونکو وسلو په برابرولو او د جنګ له لارې د برلاسي په خاطر د زرګونو مليارډو ډالرو په مصرفولو صرفه نه کوي چې په دواړو حالاتو کې به بشر د موجوده تمدن د نابودۍ په لور پر مخ ځي او عمر به يې ډير لنډ وي. خو د معقول انساني برخورد په صورت کې د حل لاره ډيره څرګنده ، اسانه او اصلاً د نړۍ په مخ ناحله او لا علاجه پرابلمونه به هيڅ پاتې نه شي .

افغانستان د اسيا په زړه کې پروت کوچنې هيواد دي چې د تيرو پيړيو راهيسي د نړيوال استعمار د «لويي لوبې» ميدان وو .د شلمې پيړۍ په دوهمه لسيزه «۱۹۱۹» يي انګريزي استعمار چې په خاوره يي لمر نه پريووت مات، په نړۍ کې د استعمار د شکست مرحله پيل او د انګريزي استعمار لمن د انګلستان په کوچنۍ جزيره پورې ورغوټه شوه . د همدغي پيړۍ په اخري دوهمه لسيزه «۱۹۸۹» کې افغانانو سور استعمار چې په خاوره يي لمر نه پريووت مات او ټول اسيايي او شرقي اروپايي هيوادونه چې د دغه استعمار د جغ لاندې وو ازاد شول.

دواړه کرت چې په حقيقت کې د دوه سترو استعماري آبر قدرتونو او يالويو جهانشموله اقتصادي ،سياسي او نظامي سيستمونو او انقطابونو سره جنګ وو ، هرڅه پکې د دغه انقطابونو د ټول طاقت اوزورازمايي په ډيره لوړه کچه سرته رسيدل او په نړيواله سطحه د بشري ژوند په نظامي ،سياسي ،اجتماعي، اقتصادي او نورو ټولو ساحو کې، په ټولو

ابعادو ،معنا او مفهوم ، جنګ، تجربې او لوی ازمايشونه روان وو . په دې جنګونو کې د افغان اولس د مادي او معنوي ژوند د ټولو ارزښونو ،عقايدو او نورو تعلقاتو هيڅ کنج او کنار مصئون نه وو پاتې او افغانان د خپلو او پرديو د وحشيانه بيرحميو سره مخامخ وو .بې شخصيتي، بيګانه پرستي، غلام صفتي، بيسوادي ، مالپرستي او خصوصاً ذات البيني افغان دښمني هغه يوائيني اوصاف وو چې د ښمنانو د هغي له مخې په افغاني ټولنه کې د خپلې لوبې د اساسي لوبغاړو(رهبرانو ،جاسوسانو ،قوماندانانو ...) او نورو لپاره سربازګيري کوله ، هغوی يې د خپل ميل سره سم روزل ،پالل او په اصطلاح لوی شخصيتونه يې ترې جوړول او برخلاف افغان ناسيوناليزم،وطن پرستي، افغان دوستي، علميت، شخصيت او افغاني ملي رهبري نه پخلاکيدونکي دښمنان ګڼل کيدل .په دې بيرحمانه او خائنانه لوبه کې د جنګ ميدان افغانستان او د تجربې او سوخت مواد له هرې خوا افغان انسان وو . افغان ځوان نسل چې په حقيقت کې د افغاني ټولنې فزيکي او معنوي طاقت جوړوي دوروستي ۲۳ کلن جنګ په موده کې زيږيدلې او په همدغه ناسالمو شرايطو کې چې ژبني، نژادي، مذهبي، سمتي، قومي او نورو هرډول تبعيضونو ته لمن وهل کيده يو د بل په مقابل کې د کرکې، نفرت، بغض ،کيني، حسادت، لوټمارۍ او جنګ په روحيه روزل شويدي. چرس، بنګ، هيروئين د مجازي انرژۍ او طاقت د احيا او ډيري ناچله پيسي اود عياشئ وسايل په حقيقت کې د دغه ځوانانو د حيات د خريد د وسيلي په توګه د يوي مرۍ وچي ډوډۍ څخه د مخه هري جبهې ته رسيدل او د هر قوماندان په

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصرف کې ورکول کېدل او د جبهو سنګرونه او د عیاشۍ محفلونه پرې ګرم ساتل کېدل.

له بلې خوا د نړۍ په هر کنج کې هر ډول زړې او نوې وسلې چې پیدا کېدلې د تخریب او ازمایش لپاره او هر پدر ازاره او مادر ازاره اجیر که خپل وو که پردې، که عرب وو که عجم، که کافر وو که مسلمان، که د سي آی اې او که د کې جي بې په حلقو کې وو د خپل چپ او ښي افراطیت سره د افغانستان جنګي ازمایشي تیاتر ته وارد او د حرفوي بېرحمه جاني لوبغاړو لخوا د عمل په ډګر کې تجربه کېدل. دا په حقیقت کې د جهانیانو او خصوصاً د سترو آبر قدرتونو لخوا د افغان اولس په حق کې عظیمه جفاء او نه بخښونکې ګناه وه. د افغان اولس ټولنیزه شعوري سطحه او اقتصادي نظامي امکانات په هیڅ صورت د دغه بار د پورته کولو جوګه نه وو. نو ځکه یې خپل ټول ارزښونه او خپل ژوند پکې بایلود او نن افغاني ټولنه د بې سواده، بې مسئولیته، بیګانرسته رهبرانو، قوماندانانو، جنرالانو او داسې نورو په لښکربدله، د خپل ځان لپاره نابکاره بار او «ځانځاني ښامار» ګرځېدلې ده. د همدغه بیوسه افغانانو د هډ، پوست، شرف او عزت په بیه که ځیني وطنفروشه افغانانو بنګلې، مقامونه او پیسې ګټلي او ځیني نورو پرې جنتي ژوند ته ځانونه رسولي او نن د دموکراسۍ علمبرداران غواړي د دغه نابکاره تخم څخه په اصطلاح دموکرات فصل رازرغون کړي، خو حقیقت دا دی چې په اوسنیو شرایطو کې د افغاني ټولنې سرنوشت پیشبیني او سمون د هرچا له توان څخه وتلې کار دی.

د پخواني شوروي اتحاد په ړنګېدو سره نړیوال نظام او

نړیوال سیاسي، اقتصادي او نظامي انقطاب له منځه ولاړ، سوړ جنګ چې د سوسیالیزم او کپیتالیزم تر منځ یې دوام درلود او هر کال په زرګونو ملیارده ډالره په مستقیم او غیرمستقیم ډول ورته تخصیص کېدل او بشري ټول د خیر ښېګڼې پروګرامونه یې د خیټې او زنګون لاندې کړي وو ختم او د دریم نړیوال او بلکه د موجوده تمدن په ژوند کې د اخري جنګ خطر چې هره لحظه یې بشریت تهدیدوه عملاً له منځه یوړ. نړۍ یو قطبي، په اصطلاح ایدیولوژي واحده او امریکا د یواځیني بې رقیبه ستر آبر قدرت په حیث د نړیوال سیاسي، اقتصادي او نظامي حاکمیت په محراق کې واقع او هرڅه د هغوی د خواهشاتو په مدار او محور وڅرخیږي، د وارسا تړون ړنګ چې ورسره سم باید د ناتو تړون هم ړنګ او نړۍ د اوسني سیاسي، اقتصادي او نظامي دینا میزم او یو جهته عطالتي غیر متعادل او غیرمتوازن حالت څخه د جمعي خیر ښېګڼې او ګټو په خاطر د جمعي شعور او منطق په بناء او د نننې عصر د منل شووؤ دموکراتیکو اصولو سره سم د یوه نړیوال سالم ګډ سولئیز ژوند په لور رهبري او بشریت د حتمي تباهۍ څخه ژغورل شوي وای. خو له بده مرغه د توقع په خلاف د سره استعمار څخه ازاد شوي هیوادونه د روسي په شمول د بې کیفیته او بې خصلته عناصرو په ځیر دانډکترین عطالت، مقاومت او سنجش څخه پرته د ناتو له لمنې لاندې شول او نن یې په نړۍ کې موجوده ناسالمه او د خطر څخه ډکه دینامیکه سیاسي ـ نظامي وضعه رامنځته کړه.

د یویشتمې پیړۍ په شروع کې په موجوده یو قطبي نړیوال سیاسي نظام او ترینګلي سیاسي نظامي وضعه کې د امریکې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په انتخاباتو کې د جورج بوش بري او په کابينه او د جمهوري رياست په مقامونو کې د پخوانيو جنګ سالارانو او نظاميانو ځای په ځای کول، په اسرائيلو کې د اريل شارون چې په جنګي جرمونو متهم دی د حکومت جوړيدل او د فلسطينيانو په مقابل کې يواځې د جنګ لاره غوره کول، په اروپا کې د ښي اړخه نا سيوناليستي ګوندونو واک ته رسيدل او رابيد اريدل، د تير کال د سپتمبر په يوولسمه د تروريستي عمل په نتيجه کې د لويي تراژيدۍ رامنځته کيدل او د هغې په بهانه د نړيوال تروريزم تر عنوان لاندې د بې مفهومه، عاقبت نا انديشانه او غير مسئولانه ستراتيژۍ غوره کول او غير مستحق، تنګنظره، متعصبه او بيګانه پرسته وطن دښمنه لړکۍ ډله واک ته رسول او د ټول مملکت واک هغوی ته سپارل او يا د عراق په مقابل کې د ټولو نړيوالو د هرډول اعتراضونو سره سره نظامي عمل ته ملا تړل، په حقه سره د نړيوالو لپاره نيک فال نه ګڼل کيږي .

خو د دې ټولو خبرو سره سره بيا هم مونږ پدې باور يو چې تر ننۍ ورځې پورې چې تاريخي پيښو هميشه مثبت پرمختګ لرلی نن هم د غه قانون پرځای دی او تغير نشي موندلی، سوسيال دموکراتيزم نن په نړۍ کې يو رياليستيک او پراګماتيک حقيقت او واقعيت جوړوي. په نړۍ کې د حق، عدالت او سولي پلويانو د تاريخ په هره مرحله کې قاطع اکثريت تشکيلاوه او له بلې خوا طبيعي او اجتماعي قوانين تل د توازن او تعادل په بنسټ ولاړدي او هغه پيښې چې د دغه قوانينو په خلاف پيښيږي تل ګذرا او موقتي ماهيت لري او هيڅکله د عامو قانونمنديو په مقابل کې نشي خنډ کيدلې .

مونږ پدې باور هم يو چې سياست علم دی او د سياسي مسايلو سره يواځې علمي کړه وړه پکاردي ، شک نشته چې ځيني کسان سياست هنر او ځيني نور هغه چټله معامله او لوبه بولي. خو زه وايم که د ځيني سياستونو او ځيني سياسي رهبرانو د اعمالو له مخې قضاوت وشي، کيدلی شي سياست ليونتوب، خيانت او جنايت وبلل شي ليکن سياست تل علم پاتې شوی او هغه وخت يې د حل لار پيدا کړې چې کله ورسره علمي برخورد شوې او ليونيان او د عقل معذوران له هغې څخه ليري پاتې شويدي.

مونږ پدې عقيده يو چې په يويشتو کلونو کې يو انسان د جسمي او شعوري بلوغ مرحلې ته رسيږي. بشريت چې يواځې د حضرت مسيح ع د ميلاد څخه راپدې خوا په يويشتمه پيړۍ قدم ايښې دی طبعاً د جمعي شعور او تعقل مرحلې ته رسيدلی او وروسته لدې ليونيان او ميلانهول بايد سياست رهبري نکړي .

مونږ پدې خبره هم پوره باور لرو چې هره سياسي وضعه د حل سياسي لار لري. هغه څوک چې د حل نظامي لار غوره کوي د ابه د هغوی د ليونتوب، عدم تعقل او منطق او حماقت څخه پرته بل څه نه وي .

په افغانستان باندې د پخواني شوروي اتحاد يرغل او د هغې په مقابل کې افغاني او بين ا لمللي عکس العمل، د افغانستان څخه وتلو ته د هغوی مجبورول ، د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئيز پلان له مخې په افغانستان کې د يوه ملي دولت د جوړيدو بيپاره طرحه وړاندې کول او د امريکا له خوا په هغې باندې د تضمين کوونکي په حيث امضاء کول د پورتنيو

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانونمند یو له مخې معقول منتج عمل ګڼل کیده او افغاني روشن فکران په همدې علت کلک متیقن وو چې دامریکې په تضمین سره به حتماً په افغانستان کې د ملګرو ملتونو پروګرام عملي کیږي او هیڅوک به دا قدرت ونلري چې دهغې په مقابل کې خنډ شي. خو کله چې ځینې شیطاني قوتونو په هراړخیزه تباني او مصلحت سره دهغې په مقابل کې کودتا وکړه او امریکې هم سمدستي اعلان وکړ چې نور به دافغانستان په کورنیو چارو کې لاسوهنه نه کوي، طبعاً دهیڅ لپاره دمنلو وړ نه وه. ځکه چې ددغه پلان دامادہ کولو او په دغه اړه دمختلفو هیوادونو او ډلو دتوافق حاصلولو لپاره کلونو وخت او ډیرو مالي مصارفو ته ضرورت وو. او دهرڅه څخه مهم، تلافي ناپذیره اونه بخښونکې داوو چې ددغه عدم مسئولیت د احساس په نتیجه کې دافغان اولس مال، عزت، شرف، ناموس لوټ، هیواد په ټوله معنا او مفهوم وران ویجاړ، په سلګونو زره انسانان مړه او غمیزه تر اوسه پورې لادوام لري. دا خبره هغه وخت هم کومه پټه معما نه وه او نن پخپله امریکا اعتراف وکړ چې دشوروي عسکرو د وتلو وروسته یې افغانستان ته شا کړې وه. پوښتنه دا پیدا کیږي چې ایا یوه نړیوال ستر بې رقیبه آبر قدرت، ددموکراسۍ علمبردار او یواځیني تضمین کننده هیواد (ځکه روس خو مدعي وو) دا حق درلود چې خپله ذمه واري سرته ونه رسوي او اوس چې یې سرته نده رسولې افغانان کومې دادګاه ته مراجعه کولې شي؟ او دا خبره به ځکه ګټه ونلري چې نن امریکا پخپله هم قاضي هم حکم او هم مدعي پاتې شوې ده.

نه! امریکا هیڅکله ددې حق نه درلود او نه ورته کوم دلیل

لرلې شي چې داسې وحشي او بې مسئولیته په پردو خرڅ شوو کسانو ته د کودتا حق ورکړي چې د خپل اولس دعقیدې، دین، مذهب، مقدس جهاد، خپل انسان، وطن او په مجموع کې د بشري ټولو ارزښونو په مقابل کې خائینانه قدعلم وکړي او پرې ونه رحمیږي.

د سپتمبر دیوولسمې نیټې دپیښې وروسته په افغانستان کې یو ځل بیا دجنګ لاره غوره کول د اوږده جنګ او دافغان غمیزې دلا دوام په معنا وو، ځکه هیچا دافکر نشو کولې چې د طالبانو قوت به دومره زر مات شي. او دبلې خوا که طالبان دومره بد خلک وو، څه ډول تر پرونه پورې دامریکې سره د معاملې جوګه او داعتماد او ملاتړ څخه یې برخورداره وو. او که چیرې ښه خلک وو، څه ډول ممکنه ده دداسې یوه ستر هیواد پلانونه چې ددموکراسۍ په فضاکې د جمعي شعور، منطق او خیر ښیګڼې له مخې سنجول شوي وي په عاجل ډول ۱۸۰ درجې تغیر وکولې شي؟ حال دا چې دامریکې سره د سولئیز حل هر ډول امکانات هم موجود وو. په هر صورت طالبان دخپلو قهقرایي بدعتونو سره په خپله مخه ولاړل او په عوض یې همغه پخواني لوبغاړي چې د خاینانه او جنایتکارانه اعمالو څخه یې نن هم د کوچني څخه نیولې تر زاړه پورې په خوب کې بوګنیږي او بشري تاریخ یې د ثبت او درک څخه عاجز او عار ترې لري، په برګو کماندویي دریشیو کې د پنځه کلن ماشوم څخه نیولې تر اتیا کلن پورې اغوستې وې، دقدرت په ګدۍ کښیني او د لومړۍ ورځې څخه دغه حرفوي جانیان دداسې جنایتونو او خیانتونو عاملین ګرځې چې په تاریخ کې یې تر اوسه چا سارې ندې لیدلې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ددې ټولو خبرو سره سره امریکا په غټه تنه په خپله ګناه اعتراف کوي او په واز کومي چیغې وهي چې بیا به دا ډول اشتباه نه کوې او د کفارې او تلافي په خاطر متې رابډ وهي. خو په نتیجه کې د ټولنیز ترکیب څخه بې بنیاده او د موضوعاتي فهرست څخه بې محتوا او پوچ د بن کنفرانس جوړېږي او د هغې په نتیجه کې د ۲۰۰۱ م کال د دسمبر په ۲۲ بې صلا حیته موقت دولت جوړېږي، په افغانستان کې په اصطلاح نړیوال سوله ساتي ځواکونه ځای پرځای کیږي، د توکیو په بین المللي کنفرانس کې بیا هم په اصطلاح د افغانستان د بیا ابادونې په خاطر ۱۵ ملیارده د پنځه کلنې بودجې په حیث منل کیږي او ټول خوش باوره افغان اولس او تش په نامه روشنفکران پدې باور پیدا کوي چې دا ځل به د نړیوالو دموکراتو قوتونو په موجودیت کې حتماً په افغانستان کې د یوه دموکرات دولت بنسټ ایښودل کیږي او ټولې ناسمه او ناوړه پیښې به د ګذرا پدیدو په حیث موقت خصلت ولري او ډیر زر به له منځه ځي. خو دغه وضعې د لویې جرګې په انتخاباتو، ترکیب، پریکړو او د انتقالي دولت په ترکیب د امورو په جریان کې دوام لري. وضعه له یوې ورځې څخه بلې ته خرابیږي، امنیت په قطعي ډول وجود نلري. د یوه عادي افغان څخه نیولې تر جمهور رئیس پورې هره لحظه د مرګ د خطر سره مخامخ او یوه ګړۍ هم په خپل ژوند باور نلري. هر ځای زور حکومت کوي او دولتي لوړ رتبه مامورینو په ولایاتو کې ځانونو لپاره ملوک الطوائفي جوړې کړې او له ویرې مرکز ته نشي راتلای. د هوانوردۍ وزیر ډاکتر عبد الرحمن او د حامد کرزي معاون او د فواید عامي وزیر حاجي عبد القدیر چې جرئت یې کړې وو او کابل ته راغلي وو په

رڼا ورځ د بین المللي قوتونو په حضور کې ووژل شول خو څوک یې د پوښتنې حق نشي لرلې. په افغانستان کې نه یوازې ټول ارزښتونه بې ارزښته شوي بلکه کاملاً پرځې او وختي دي. یوه قاطع لږکۍ ډله نه یوازې په نورو اقلیتونو بلکه په قاطع اکثریت هر ډول ظلم او ناروا روا ګڼي، په زرګونو انسانان د سوسیال دموکراتیزم د علمبردارانو او د بشر د حقوقو د محافظینو په حضور کې زندۍ کیږي او شاوخوا د شتو کې لیوان او ټپوسان د انسانانو په غوښو اخته دي او دوی د دغه صحنې او منظرې خاینانه په چکچکو بدرګه کوي او د خپلو راتلونکو «افتخاراتو» د نمایش په خاطر ترې کستونه ډکوي.

پوښتنه پیدا کیږي چې دغه لږکۍ ډله، دغه د قدرت په ګدۍ ناست وطن دښمنه عاملین او پیژندل شوي شمالي ټلواله څوک دي؟ احمد، محمود، کلبي ... یا پښتون، تاجک، اذبک، هزاره، ترکمن ... او که خلقي، پرچمي، شعله یي، ستمي، اخواني، ... او یا د نورو ډلو نمایندګان شامل دي؟ دغه ټلواله لکه چې له نوم څخه یې معلومیږي په اصل کې ځینې تنګنظره شمالي او سیدونکي دي چې له پخوا یې سکتریستي تجزیه طلبانه، بیګانه پرستانه، خاینانه عقاید او نظریات درلودل. د جهاد په وخت کې یې د ټولو جهادي ډلو پرضد د روس سره ځانګړې یو جانبه معامله وکړه، د حیرتان ــ کابل په لار د سالنګ په سوق الجیشي ــ اکمالاتي منطقه کې یې هغوی ته د وامداره اکمالات او د هغوی د عسکرو مصئون عودت تأمین کړ، په ۱۹۹۱ میلادي کال کې یې د ملګرو ملتونو د پنځه فقرئیز پلان په مقابل کې، چې په افغانستان کې یې د یوه نسبي ملي ګرا دولت د جوړېدو امکانات برابرول، په مسکو کې د روس او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکارمل د ډلې سره د قرارداد په امضاء کولو سره کودتا وکړه ،کابل یې اشغال او دخاورو او ایرو په ډیریو یې بدل ،شخصي او دولتي شتمنۍ یې له یوې مخې لوټ او ټول ښاریان یې دلسګونو او سل ګونو زرو بچیانو ویر ته کښینول ،دوی بې حسابه ناچله پیسې په روسیه او هند کې چاپ او دټول افغان اولس شخصي او عامه شتمنۍ یې پرې غصب ، بې حسابه دالري ذخیري یی پرې جوړې ،خپل قومي زلمیان یې پرې په بیه واخستل او دنورو قومونو په مقابل کې یې دطوپ خولې ته وتړل او په دښمنۍ یې واچول ، دهمدغه پیسو پواسطه یې دټولو ورونو قومونو چټل خواره بیګانه پرستان راټول ،د ۲۰۰۱ م د سپتمبر دیوولسمې وروسته د امریکا سره په معامله کې په سوونو ملیونو او بلکه ملیاردونو ډالرو اخستلو سره یې امریکایان په افغانستان باندې حملې ته وهڅول او غمیزه تر نن ورځې پورې دوام لري. نن په دغه ټلواله کې دټولو قومونو ،ټولو احزابو او ټولو اقشارو هغه بې وطنه، بې مسؤلیته او بې سویې ټولې هغه کرغیړنې خیرې راټولې شوي چې د مشروع رقابتونو له مخې خپل سیاسي، اجتماعي، قومي، نژادي او داسې نورو معقولو انساني اهدافو او ارمانونو ته دمنل شوو دموکراتیکو معیارونو له مخې درسیدو سویه او توان نه درلود او نلري خود لویي غوښتنې، ځان غوښتنې، مقام غوښتنې او نورو ناروا غوښتنو حرس یې تر هر چا اُچت او ددغه ناروا غوښتنو دعملي کولو په خاطر دخپل وطن ،اولس ،قوم ،تاریخي افتخاراتو او بشري ټولو منل شوؤحقوقو او عنعناتو په مقابل کې هرډول خائنانه معاملې ته اماده دي ،نن هم ټول واک ، ټول مقامونه او

ټوله سرمایه په لاس کې لري ،نن هم هرډول خاینانه معاملو ته حاضر دي او باصلاحیته نماینده یې ملي (متحده)جبهه ده چې ددولت ټول واک په لاس کې لري او دخارجي متولیانو سره دناروا معاملو متصدي ده.

شمالي ټلواله او یا په بل عبارت ددغه افغان دښمنې ډلې هر غړې د روس او نورو افغان دښمنه هیوادونو د ستراتیژیکو خاینانه پلانونو له مخې داوږدې مودې په ترځ کې تشخیص ،تربیه او هغوی ته دمجازي شخصیت ورکولو په پروسه کې دافغان اولس بې حسابه مادي او انساني قربانۍ پلان ګذاري او پدغه لارکې هر ډول متقابل متصور خنډونه همیشه په بې رحمانه توګه له منځه وړل شویدي. حتا دهمدغه خاینانه پلانونو له مخې دټولو بین المللي نورمونو په خلاف د ازاد او مستقل هیواد په مقدس حریم یرغل ته هم حاضر شول. دا ټلواله دخپلو خاینانه فکرونو او خاینانه عملونو پرته دوطن ،اولس او خلکو په مقابل کې د هیڅ ډول ذمه وارۍ احساس دمسئولیت نلري او په لحظوي توګه دخپلو شخصي او ګروپي ګټو په خاطر خپلې قبلې ، جبهې او اندیوالیو ته تغیر ورکولې شي. چې په تیره تقریباً دیرش کلنه دوره کې یې مونږ څرګند او بې شمیره مثالونه ولیدل .

شمالي ټلوالې په روسیه او هند کې دناچله ،تورو او غیر قانوني افغانیوپه چاپولو سره د افغانستان دټولو خلکو شخصي ،خصوصي ،ملي او دولتي شتمنۍ غصب او غلا او دهرڅه دمخه یې پرې تاجک ، دټولو شمالي سیمواو بلکه په ټول افغانستان کې زلمیان اجیر ونیول ،دمرګ او جنګ ماشین یې پرې ګرم وساته او د ورونو قومونو ترمنځ یې ددښمنۍ اور

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته لمن ووهله. دوی همداسې ددغه پیسو په زور ضعیف النفسه روشنفکران، سیاسي ـ اجتماعي رهبران، قوماندانان، ژورنالستان، لیکوالان، مطبوعاتي نمایندګۍ، مشران او واکداران اجیر ونیول او تر ننه پورې یې پرې جنګي او تور تبلیغاتي ماشین فعاله ساتلې دې. راشئ ددغه غلا او غصب اندازه ځان لپاره تخمین کړو:

که قبوله کړو چې دتورو پیسو له چاپ څخه دمخه،
دیوه ډالر بیه ١٠٠ افغانۍ
دتورو پیسو له چاپ وروسته،
د یوه ډالر بیه ١٠٠ ٠٠٠ افغانۍ کیدلي

که پخوا ١٠٠ ٠٠٠ افغانۍ ١٠٠٠ ډالره کېدل، د تورو پیسو له چاپ څخه وروسته د افغانۍ ارزش زرچنده ټیټیږي او ځمونږ هیوادوالو ته د یو لک افغانیو په عوض یوائې سل افغانۍ او په بل حساب د زرو ډالرو په عوض یوائې یو ډالر په لاس کې پاتې کیږي. یا که دچا شتمني ١٠٠٠ ملیونه ډالرحساب کړو نو ٩٩٩ ملیونه ډالر دشمالي ټلوالې په جیب کې پریوتل او یوائې یو ملیون ډالر زمونږ هیوادوال ته پاتې شول. که دمملکت ټوله شتمني په نظر کې ولرو دزرګونو بیلیونو او بلکه ملي شتمني چې په حساب کې نشي راتلای، او ددغه ټولې شتمنۍ ٩٩٩ برخې دشمالي ټلوالې په جیب پریوتي او یوائې یوه برخه غریب اولس ته پاتې ده. د١٩٩٢ م کال څخه راپدې خوا یې په عامه دارایي چور جوړ کړی، لا دوام لري، افغان اولس او حکومت اوحتا خارجي قوتونه یې په خپلو مهیلیتونو ګروګان نیولي او

په هیوادکې داوسنۍ ناوړه وضعي عاملين همدوی ګڼل کیږي.

دتورو چاپ شوو پیسو څخه که به یو کانتینر افغانستان ته راتلې، څونه روسیې او څونه هند ته پاتې کیدلي او خپل ټول مصارف یې ددې لارې تاً مینیدل او په بین المللي بازارونو کې پرې ډالر اخستل کیدل، یوائې خدای ته معلومه ده. هو دا یوه خبره معلومه ده چې دروسیې د سفارت یوه غټه ډله دهمدغه تورو پیسو له لارې دډالرو دقاچاق په تور ونیول شوله او ویل کیدل چې په اشد مجازات محکوم شول.

کله چې دحامد کرزي حکومت نوې افغانۍ چاپ کړې یو ځل بیا شمالي ټلوالې بې حسابه تورې پیسې له دغه ملکونو څخه راوړې او څرنګه چې ټول واک او اختیار هم ددوی لاس کې وو، دغه تورې پیسې یې ټولې په نوؤ افغانیو سپیني او خپلو ذخیرو ته یې ټیل وهلې او یو ځل بیا یې ټوله ملي شتمنۍ غصب او چورو چپاول کړه.

پاتې کیږي دلاجوردو، زمردو، الماسو، د اوه زره ټنو اپین دقاچاق چې هر کال په افغانستان کې تولیدیږي او دخارجي متولیانو سره دګرمو دوامداره معاملو مجموعه به څومره شي چې د شمالي ټلوالې لوړرتبه غړي یې خارج ته په چلولو اخته دي دا سنجش هیوادوال پخپله کولې شي.

دهمدغه پیسو په زور د شمالي ټلوالې جمهور رئیس برهان الدین رباني لس کاله پاچاهي وکړه، دهمدغه پیسو په زور ټولو کسانو یې خارجي بانکونه په ډالرو ډک کړیدي، دهمدغه پیسو په زور، کله چې دولت دا ستقلال دجشن دلمانځلو توان نلري، دوی خپلې شخصي سالګرې ددولت، وزارتونو ،ولایتونو، ریاستونو، خارجي نمایندګیو او مدیریتونو تر

(c) ketabton.com: The Digital Library

کچې په بیشانه ډمامو او مصرفونو لمانځې، دهمدغه پیسو په زور دوی ټول افغان اولس او حتا خپل متولیان ځان سره ګروګان ساتي او ټولو ناروا مقاصدوته ددغه لاري ځانونه رسوي، دهمدغه پیسو په زور ددي په عوض چې اولس ته دخپلو خیانتونو او جنایتونو حساب ورکړي او سزا ووینې، په خاینانه ډول قهرماني ګاني، مارشالي ګاني، جنرالي ګاني او مقامونه ترلاسه کوي او دهمدغه پیسو په زور یې دملي نامقدسي جبهې په نامه سیاسي لوبه روانه کړیده. سره ددې چې دوی او د دوی سره د سوړو نوریاران دجمهوري ریاست پورې په ټولو لوړو مقامونو یې خیټه اچولې او دعوایدو ټولې سرچینې همدا اوس هم په واک کې لري او دبین المللي قوتونو په حضور کې برعلاوه ددې چې خپلې اداري قانوني او حقوقي دندي نه اجرا کوي او په تعلل او کج قلمیو سره داختلاص ،رشوت، غصب او اداري فساد زمیني برابروي، په څرګند ډول دامنیت مسئول دبې امنیتۍ، قانوني مسئول دبې قانونۍ او اداري مسئولین د بې ادره ګۍ عاملین ګرځې. دولت ته ستر خنډونه ایجادوي او دبازسازۍ دنیم نیمګړو پلانونو دپلي کیدو مخنیوي هم کوي. دوی دخپلو خارجي او داخلي متولیانو او فرصت طلبانو سره په ناروا ډلي ټپلي جوړوي او خاینانه غوښتنې وړاندې کوي ترڅو دخپل شرمساره عمر موده اوږده او څوک یې دمحاکمي میزته را کش نه کړي شي.

په یوه هیواد کې ملي منل شوي ارزشونه نباید بې ارزښه شي. سره ددې چې ارزشونه عمومي بشري لاسته راوړنه او زیږنده ده خو شک نشته چې ځینې ارزشونه یواځې ملي بڼه لري چې د هغې د کیفیت او کمیت له مخې دیوه اولس او هیواد

ملي او بین المللي حیثیت او موقف تثبیتیږي. مغرض او متجاوز هیوادونه تل هڅه کوي د نورو هیوادونو ملي ارزشونه پدي ډول بې ارزښه، نظام رنګ او اداري، حقوقي او قانوني سیستم ضعیف کړي چې خپل اجنټان او خدمت ګذارانو ته په غیر مستحق ډول لوړ امتیازات قایل شي او په ملي قهرمانانو او تاریخي افتخاراتو د خود فروشه ډلې له لارې ملنډې او تورونه لګول شروع کړي.

شمالي ټلوالې د ۲۰۰۱ د سپتمبر دیوولسمې نیټې وروسته وطن ته دخیات په بدل کې ستر مادي او معنوي خائنانه امتیازات ترلاسه کړل او دبې حسابه پیسو او قدرت په زور اوس دهغې نمایشونه او ګذارشونه دهیواد په ګوټ ګوټ کې دخلکو سترګې ړندوي او غوږونه کڼوي.

ټول ارزښتونه یو څه ته او یو چاته خلک او یا دخلکو نمایندګان، مؤسسات، انستیتوتونه او متخصص ارګانونه قایلیدلې شي. رئیس جمهور حق نلري ارزشي امتیازات چاته قایل او ورکړي. یواځې د نورو افرادو په څیر دغه ډول امتیاز چاته پیشنهاد او کله چې دغه ډول امتیاز د مربوطه مقاماتو او مؤسساتو لخوا منظور شوي وي کولې شي منظور او یا رد کړي.

شمالي ټلوالې څرنګه چې دخپلو پیسو، مقامونو، بدمستیو او خپلو متولیانو په زور اولس او دولت ګروګان نیولې او هره ورځ تر نوي او نوي امتیازات، مقامونه، القاب او نشانونه ترلاسه کوي. تاریخي مسؤلیت یې د جمهور رئیس حامد کرزي په غاړه دې او طاقت فرسا بار اورنځ یې بیوسه اولس په اوږو وړي او خارجي متولیان معاملګرانه او تجاهل

(c) ketabton.com: The Digital Library

العارفانه غوربونه کښوي او سترګي پټوي.

دنوي افغانستان دجوړېدو د ۲۶۰ کليزي دنړيوال جشن غونډې ته

درنو استادانو، مشرانو او خويندو ورونو! زما نيکې هيلې او احترامات ومنۍ!.دافغانستان دکلتوري ودې ټولنې د هميشني ابتکاراتو څخه په کورودانې او مننه چې نن يوځل بيا دنوي افغانستان دجوړېدو د ۲۶۰ کليزي دنړيوال جشن په غونډه کې دافغانستان د معاصر تاريخ پوهانو د ځلانده ستورو دسترو خد متونو دويار ياد ابتکار ته لاس غزولې او د هغې د ارزونې په خاطرېي د نړۍ د ګوټ ګوټ څخه ستر عالمان او تاريخ پوهان رابللي چې مونږ او تاسې د هغوی د ارزونو شاهد يو.

محترمو! ۲۶۰ کاله پخوا ستر احمد شاه بابا پدې سيمه کې دميشتو قومونو په مشترکه مساعي او برابرو حقوقو سره ددولت په واقعي مفهوم دننني افغانستان دبنسټ ډبره کېښوده او ټول او سيدونکې پرته له تبعيضه متساوي الحقوق افغانان

وګڼل شول. نوموړې تشکل نه يوائې دهغه وخت په کچه بلکه دنن ورځې دمدني ټولنو د ارزښونو له مخې خورا لوړ معياري دموکراتيک عملي تشکل ګڼل کيږی. ستر احمد شاه بابا دهمدغه دموکراتيک اصل په مټ دپراخه پرګنو ملاتړ حاصل او پدې سيمه کې يې لويه امپراطوري جوړه کړه.دخپلې امپراطورۍ په ګوټ ګوټ کې يې دټولو لپاره دمنلو وړ ټولنيز پراخ بنسټه حکومت او دولت جوړ او په ملک کې يې افغاني پرګنيزه عملي دموکراسي برقراره وساتله چې تاسې محترمو استادانو دهغې په مختلفو اړخونو پوره رڼا واچوله.

درنو استادانو او حاضرينو! زمان او مکان دوه مقولي دي چې دهرې پديدي او خلقت او باالخصوص دټولنيزو پديدو او نظامونو دايجاد، تحول، تکامل او پايښت په پروسه کې ټاکلې او قاطع رول لری. يو ه عالم ديوه ستر تصميم دنيولو په وخت کې دزمان ارزښ داسې ارزولې "نن وخته دې خو سبا به ناوخته وي". ستر احمد شاه بابا ددغه کتګوريو دعملي ارزښ له مخې په تمام عيار ټاکلی وخت دشرايطو مطابق پخپل منطقي تصميم سره په ملک کې خورا معقول ټولنيز سياسي نظام جوړ کړ چې بديل يې زمونږ راتلونکي تاريخ ونشو ليدلې او دغه ترلې ټينګ نظام هميشه دخارجي غاصبانو او داخلي متعصبو تنګنظرانو دسترګو اغزې ګرځيدلې وو.

زمان ددرې مرحلو څخه متشکل دې: ماضي، حال او راتلونکې. ماضي دهرې ټولنې دحال او مستقبل بنسټ جوړوي چې ۲۶۰ کاله پخوا دهمدغه لوی احمد شاه بابا په خارق العاده ابتکار او دافغان اولس په قهرمانۍ په بې ساري او بې بديله توګه د واحد افغانستان تر بيرغ لاندې د افغان ملت بنياد

(c) ketabton.com: The Digital Library

ایښودل شویدي. حال زمونږ او ستاسي رسالت دي چې دخپل ملي وحدت او دتاریخي ارزښتونو او افتخاراتو د استفت د رسی، سر تر منزله د راتلونکي نسل تر لاسه ورسوو او خپل رسالت په ټاکلی منزل کې په پوره کمیت او عالي کیفیت سره ایفاء او په پوره ډاډ سره یي راتلونکی نسل ته وسپارو.

ټولنیزي پدیدي، نظامونه، دولتونه، اداري، سازمانونه او انستیتوتونه دهر څه دمخه تاریخي پدیدي دي او دوخت په هره ګړۍ او شیبه کې دهغوی رول او رسالت مشخص او ټاکلي دي. کله چې دزمان او مکان په تغیر سره سیاسي ـ اجتماعي وضعه بدلیږي، ورسره سم دحل سیاسي لاري او رسالتونه هم تغیر مومي دمثال په توګه میرویس نیکه، احمد شاه بابا ، وزیر محمد اکبر خان ، امان الله خان ، مشروطه خواهانو ، ویښ زلمیانو ، نورو سازمانونو ، او ملي قهرمانانو پخپل وخت کې ټاکلي رسالتونه او مسئولیتونه درلودل. حامد کرزي ، دهغه دولتي اداري، موجوده سازمانونه او زمونږ همدا نننی، غونډه هم ټاکلي رسالت او مسئولیت لري. لوی احمد شاه بابا خپل رسالت پرون ایفا کړي او هغه چاچې ندي ایفا کړي دهغوی په هکله تاریخ لازم قضاوت کړیدي. پدي ستره غونډه کې، دتاریخ پدي حساسه مرحله کې چې افغان اولس د مرګ او ژوند ، بودونبود په پوله شتیږي، پکار دادي چې مونږ ددي ناوړه حالت او وضعي څخه د وتلو لار او خپل رسالت تشخیص، تثبیت او دهغي دایفاء په خاطر مشخص او جدي اقدام وکړو. غونډه دنوي افغانستان د جوړیدو د ۲۶۰ کلیزي نړیوال جشن تر عنوان لاندي جوړه شوې ده. په همدي بنیاد هغه قومونو او اولسونو چې ټاکلي ملي تشخص ، تعهد او تړون یي نه درلود

هم دخپل قومي او هم داولسي او ملي تشخص،تعهد او تړون څخه برخمن شول او دلومړي ځل لپاره یي د نړۍ په دې لویه او په هر لحاظ ډیره ستراتیژیکه منطقه کې دخپل سیاسي ،اداري او ټولنیز نظام او دولت څښتن ، د همدغه نظام دبیرغ لاندې ، په همدغه تشخص ، تعهد او تړون سره یي لویه امپراطوري جوړه او دادې نن یي مونږ او تاسې د ۲۶۰ کلیزي د جشن په ویاړ راټول شوي یو. خو ددغه عادلانه او منصف نظام د خصوصیاتو په باره کې چې ددموکراسۍ په خورالوړو هر اړخیزو ملي مناسباتو او معیارونو یعنې اولسي او ملي دموکراسۍ په اصولو او قو قوانینو ولاړوو هیڅ بنیادي او دستاینې وړ څه یادونه ونه کړه.هو ملي دموکراسي او فردي مساوات چې په ملي او بین المللي قوانینو ،اصولو او مقاولو او دملګرو ملتونو دبشر د حقوقو په منشور کې د ټولې نړۍ د اولسونو له خوا د معتبرو منل شوو اسنادو په حیث تسجیل شویدي. نه لکه په افغانستان کې چې مافیایي وسله وال قوماندانان ،قبیلوي مشران او جهادي رهبران د ملي ، قومي ، ګروپي ، مذهبي ، سمتي اوداسې نورو نومونو او موقفونو له مخې په جوړ جاړي ،مشارکت ، ځما ځمی، او پټه پنابانډې د نعماتو او بیت المال په چور سره جوړ راغلي دي.

هو !نه ددغه ډول یوه فوق العاده نظام او نه د هغه ملي مدبر شخصیت ، قوماندان او اولسي ټولنیز رهبر چې مختلف قومي مستعد ،با تقوا ،وطنپرست او په خپلو خلکو مین افغانان یي دد موکراسۍ داصولو له مخې دهغه وخت په خورا مشکلو شرایطو کې سره متحد کړل ،نه کومه ارزونه او یا لا اقل د قدردانۍ کومه یادونه وشوه.دروغجن به نه شم که ووایم نن چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ټولي نړۍ له هیوادونو څخه نظامي، جاسوسي، ملکي دولتي او غیردولتي نماینده ګان او شرکتونه دا لسم کال دي چې د همدغه نظام په بنیادي ړنګولو او سر او مال په ویش اخته دي او نه مونږ پوهیږو او نه دوی چې با الاخره څه کول غواړي، هم په دې باره کې، ددې ستري غونډې برخه والو نه یوا ځې کوم پریکړنده تصمیم ونه نیوه، حتا کوم چا یي په باره کې یوه پوښتنه هم راولاړه نه کړه او په داسې تاریخي او دافغانانو لپاره د نن ورځې د مرګ او ژوند په مهمه مسئله کې خبره د پنځو تنو تاریخ پوهانو داثارو دیاد و بود په غونډه بدله شوه او هغه هم لا څوک یاد او څوک لا له یاده هم پرېوتل. په حقیقت کې دغه ستره غونډه هم چې ډېرو پوهانو په کې ګډون کړې وو، لکه د نورو غونډو په څیر په یوه عادي غونډه بدله شوه. نه په کې د تیرو تاریخي ویاړونو، افتخاراتو او نیمګړتیاوو لازمه ارزونه او کره کتنه وشوه او نه په کې د افغان اولس د موجوده لویي غمیزي د حل لاره په ګوته او نه کوم عملي تصمیم ونیول شو.

مونږ په دې عقیده یو چې هره سیاسي وضعه او مشکل ځانته اساسي علت، تضاد او اساسي غوټه لري. تر څو پورې چې همدغه اساسي غوټه خلاصه نه شي، هر مشکل چې وي په خپل حال به باقي پاتې وي. ژوندي او ملي متحد اولسونه په داسې حالاتو کې اساسي مشکل، تضاد او علت تشخیصوي او په خپل ټول فردي او جمعي شعور او مادي امکاناتو سره د همدغه اساسي مشکل د حل په لار کې سره متفقانه تړون او عمل کوي او مخکې له دې دغه مشکل ریښې و ځغلوي او بجې وزیږوي، په خپل قابو او محاصره کې راولي او د پای ټکې ورته ږدي، نه دا چې له یوه مشکل څخه ۱۰۰۱ مشکله ځان

لپاره جوړ او د یوې لومې په ځای د بې شمیره لومو په جال کې ترلې پریووځي. نن ټول افغانان، دولتي مسئولین، پخپله حامد کرزې، په افغانستان کې د خارجي میشتو قوتونو مسئولین د خارجي دولتونو چارواکي او ټول نړیوال په پوره اتفاق سره وایي چې: دافغانستان بود ونبود د پوښتني لاندې دي، په افغانستان کې نظام نشته، امنیت نشته، اداري فساد، رشوت، اختلاس، د مخدره موادو کر کیله او قاچاق، اداري، قانوني، حقوقي او حتا افغاني انساني بحرانونه او ډیری نوری په لسګونو او سلګونو ناخوالی موجودی دی. داکتوبر په میاشت کې په افغانستان باندې د امریکې له حملی راهیسې شپږ کاله پوره شول. داکتوبر په اتمه نیټه د امریکې د کانګرس د هیئت رئیس ویلي چې په افغانستان کې د بوش سیاست ناکام دي او امریکا به حتما افغانستان د همیش لپاره له لاسه ورکړي. دا په حقیقت کې هغه تجاهل العارفانه اظهارات او اعترافات دي چې د افغانانو په مطلقه بېوسۍ او بې کسۍ دلالت کوي. هغه افغانان چې څه موده د مخه یې پخواني شوروي ستر آبر قدرت، چې له ویرې یې همدغه امریکایانو او اروپایانو په خپلو کورونو کې خوب نه درلود او هر کال یې بې شمېره بیلیو نونه ډالر د ساړه او تاوده جنګ په لار کې مصرفولې، مات او له خپل ملک څخه وشړه، او دا امریکایان، اروپایان او نور وو چې زمونږ ملک ته د خدمت او کومک لپاره راغلل، خو خیانت یې وکړ او زمونږ ملک او اولس یې داسې بې وسه او بې کسه کړ. خو کرزې صاحب اوس هم مصمم دي په همدې خارجي قوتونو، د هغوی پورې تړلیو افغاني جنګي جانیانو، د بشر د حقوقو په ناقضینو،

مفسدینو او مختلسینو او نورو او نورو پواسطه نظام او دولت جوړ کړي او افغان اولس نور او نور هم له پښو پرېباسي . دا کار پخپله د کرزي د حکومت او دولت قانوني او حقوقي مشروعیت د پوښتنې لاندې راولي .خو باک یې نه شته ، ترڅو چې د زمان د دجال له شا دوی لپاره څه دوړیږي د دوی پرې ساعت تیر دې او د ملک او اولس غم خو بې له هغې هم نه لري.

بین المللی قوتونه د ملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ چې عملاً ټول جهان اداره کو ، همدا سې دغه تجاهل العارفانه تظاهر هم کوي چې دوی ګوندې ، په افغانستان کې د امنیت د تامین او اصلاحاتو څخه عاجز دی. که دا خبره رښتیا وي ، نو د دوی حضور په افغانستان کی د څه په خاطر او دا دومره بې شمیره بې ګناه افغانان هره ورځ د څه لپاره مري ، دا دومره قوتونه په دې غریب ملک کې د ولې ځای پځای شوي ، دا دومره مصارف د څه لپاره او سل او زر نورې خبرې د جدي پوښتنی لاندی راولي. له بلې خوا د افغانستان ګاونډیان چې لا پخوا په کمین کی ناست وو او خپل توسعه طلبانه حرصونه او پوچ ارمانونه یې چاغول بیل بیل باندېني هیوادونه له هغوی سره مشترک پلانونه تعقیبوي او عملاً یې د افغانستان ځمکنی بشپړتیا او جغرافیایي فزیکي موجودیت د خطر سره مخامخ کړي دي.دغه او دې ته ورته ډېرو نورو مسایلو ته ټول وطنپرسته افغانان د شک په سترګه ګوري او همدا مسئله نن د افغانانو او باندېني او ځینې ګاونډي هیوادونو ترمنځ په اساسي تضاد او شخړه اووختې ده. ځکه که یو اولس او هیواد جغرافیایي موجودیت او استقلال ونلري نور ارزشونه یې هم هیڅکله تحقق نشي پیدا کولې. د افغانانو لپاره چې د وطن سره

مينه په خاصه توګه د تقدس حیثیت او مقام لري نو کله چې روسانو په افغانستان خائنانه حمله وکړه، افغانانو عمومي قیام وکړ او ترهغې ارام کښیننا ستل ترڅو چې یې اخري عسکر د امو له دریاب څخه پورې نه وته .دا په تاریخ کی همیشه همدا سې وه او نن هم په حقیقت کې ټول افغانان په همدې علت پاڅیدلي دي.

د تعجب غټه خبره داده چې نن د یو موټي افغانستان جغرافیایي موجودیت د ځینې اجنبي پلوي افغانانو لخوا د خطر سره مخامخ دي او حتا د رسمي تریبونو او پارلمان د موقف څخه دغه ډول غیر مسئولانه او خاینانه څرګندونې کیږي. دا چې وایي سیاست چټله لوبه ده ، رښتیا هم نن په افغانستان کې سیاست په چټله لوبه او کثیر المجهوله لا ینحله معادله بدل شوې او یوه تکه توره مکدره فضاء یې په افغانستان کې رامنځته کړې ده.

اولس د دغی وضعې له سپیناوې څخه عاجز دې. یوا ځې ملي وطنپرسته روشنفکر قشر یعنی تاسی محترم استادان کولې شی په هغې کې لازم صراحتونه او وضاحتونه راولی، اولس ته دوست او دښمن په ګوته او ترمنځ یې رڼه بیلدونکی کرښه کش کړی.ایا تاسې دغه کار وکړ ؟ دغه سپیناوې مو رااووست ؟ او دغه رسالت مو سرته ورسوه ؟

محترمو استادانو ! دیرش کاله کیږي چې دا ډول غونډې جوړیږي ، که نور هیڅ مو له لاسه نه کیږي ، په خپلو ستغو سپورو ویناوو که له یوې خوا د خپل زړه براس باسو ، کیدلې شي د خوم چا په جیب کې یو څه هم واچول شي او له بلې خوا مونږ او تاسې چې د یو څه تنفس امکان هم لرو د دغه ډول غونډو

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

دجوړیدو فرصت او حوصله هم لرلې شو. خوزمونږ اولس همغسې چې یې ټول بود و نبود ددغه ظالمانو سره پخپل عادلانه جنګ کې له لاسه ورکړي، دیوې شیبې حوصله هم نده ورپاتې. کاشکې نن دهغه اعجاز، جادو او نهایي تصمیم په باره کې یو څه فکر او تصمیم نیول شوې وای چې دمرګ په پوله پروت افغان غم ځپلي اولس ته داخري سلګۍ په فرصت کې ورته نجاتد امید واری پیغام پروت وې.

هو !هیڅوک هیچاته دقیامت د ورځې ، نه دجنت وعدی ورکولې شي اونه له دوزخ څخه څوک ویرولی شی. خو مونږ کولې شول لا اقل نن یو داسې تصمیم ونیسو چی د افغان اولس لپاره د تیرو افتخاراتو په ترلاسه کولو سره ، په راتلونکې کې سر اغاز جوړ شوې وای.

شرم دې دهغه چا لپاره چې نن هم دقسم خوړلې دښمن خاینانه نظام اولعنتی میډیا فعاله ساتي، ورته دخپلې خیټې نه توجیهات برابروي او ددغه لویي غوښتونکې، ځان غوښتونکې تنګنظره دجال دډولۍ لاندې سر ټیټی روان دي. پکار دادی:

- ننني غونډه باید دخپل روشنفکری رسالت او بی له تاخیره مسوًلیت له مخی موجوده خاینانه مجهول سیاستونه واضح او ددوست او دښمن تر منځ که خپل وي که پردي، که پټ وي که ښکاره روښانه کرښه کش او په څرګند ډول یې یو تر بله سره تفریق او اولس ته په ګوته کړي.
- دهمدغه تشخیص له مخې دعمل یوه څرګنده سیاسې فتوا باید صادره شي.
- یوه باصلاحیته افغاني روشنفکری شورادې جوړه او

ددغه شورا لخوادې له دری میاشتو څخه تر شپږو میاشتو پورې وخت ورکړې شي چې په موجوده وضعه کې ژور بنیادي اصلاحات شروع او سرته ورسوي.

- په غیر صورت کې دې دهمدغی باصلاحیته ملې وطنپرسته روشنفکري شورا لخوا بدیل اعتمادي متخصص کسان ددولت او حکومت لپاره پیشنهاداو معرفي شي.

دموکراسي
په تیوري او عمل کې

دموکراسي دیوناني کلمې « demos ــ اولس ،خلک ؛او kratos ــ قدرت ،حاکمیت » څخه اخستل شوې او یو د اشکالو د اداري ده، چې په رسمي ډول د اکثریت حاکمیت په اقلیت او د ټولو خلکو ازادي او یوشان حقوق تأمینوي . خو په عمل کې نه پخوا دبشر په تاریخ کې کله اولسي حاکمیت عملي بڼه درلودلې، نه اوس څوک دنړۍ په کوم کنج کې داسې نمونه ښودلې شي او نه په راتلونکي کې څوک دهغې تضمین او ذمه واري کولې شي. تر اوسه پورې مونږ یوائې دحاکمو نظامونو او طبقو دډیکتاتورۍ نموني لرو او بحث پرې کولې شو. اولس په هره ټولنه کې وسیع البنیاده پدیده، جوړښت او بنسټ تشکیلوې چې دبشري ټولنې دژوند په ټولو اړخونو کې یې همیشه پریکړنده رول لوبولې، دتل لپاره دحقیقت او واقعیت معیار پاتې شوې او ددموکراسۍ سره لازم وملزوم او یو دبل په وجود کې تحقق پیدا کوي . که څوک غواړي ددموکراسۍ په واقعي مفهوم ځان پوه کړي او دتیورۍ او عمل سره یې کره وړه ولري باید خپلې خبرې او عمل ددموکراسۍ او اولس دیو تر بله

نه شلیدونکي ارتباط او متقابل استلزام دعمده اصل او منبع څخه پیل کړي . غربي دموکراسي دسیاسي نظام په حیث د سرمایې د خصوصي علاقمندیو اود حاکمي طبقې او اداري نظام د مشترکو امتیازاتو په نظرکې نیولو او تباني سره تحریفي ، رسمي او عملي بڼه پیدا کوي او دټولنې د قاطع اکثریت د خیر ښیګڼې د پروګرامونو او د ټولنیزو ــ اقتصادي مناسباتو او تولید سره هیڅ ډول عملي اړیکي نلري او دموکراسي دټولني ، ټولنیزو، ټولنیزو تولیدي ، اقتصادي او نورو مناسباتو مافوق ، یوائې ایدیال معنوي ماهیت پیدا کوي اود پوچ بې ماهیته نوم څخه پرته هیڅ ډول مادي قابل داحساس او قابل داستفادي ارزش نلري ،ځکه چې په اصطلاح ټول دموکراتیک نظام او میکانیزم د سرمایدار او اداري حاکمیت د ګټو په محوربانـدي دوران پیداکوي . زه پدي عقیده یم چې هر ارزش ، حتا هغه چې مونږ معنوي ګڼو ، هم یوائې دمادي کمیتونو او ارزشونو پواسطه قیمت ګذاري کیږي. د مثال په ډول ، استقلال ،ملي حاکمیت ، پخپله دموکراسي او ډیر نور چې د ځینو ، په آند معنوي ارزشونه ګڼل کیږي مادي ارزش لري او یوائې د مادي ارزشونو پواسطه یې کره کتنه او ارزونه کیدلې شي. راشۍ ، پدې خبره غور وکړو ، که چیرې په اصطلاح همدغه معنوي ارزشونو تر شا مادي ارزشونه وجود ونلري (چې حتماً یې لري) څوک به ورته ارزش قایل شي ؟ فکر کوم که مونږ ددموکراسۍ ارزش او کیفیت په یوه اجتماعي ــ اقتصادي نظام کې د دغه نظام داستثمار د کچې د ټیټوالي له مخې اندازه او قیمت ګذاري کړو ، دا به ددموکراسۍ د ماهیت د پوهاوي لپاره ډیره څرګنده ،اسانه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوره منطقي لاره وي. دموکراسي دهر تاريخي اجتماعي — اقتصادي نظام او دهغې پورې اړونده حاکمو او محکومو طبقو ذات البيني مناسباتو د ضرورتونو او مجبوريتونو له مخې، تاريخي ــ سياسي پديده ګڼل کيږي. زما په نظر په دريواړو تاريخي ـ اقتصادي نظامونو کې د قواوو ،وسايطو او مادي زيرمود کچې ، ابعادو ،کميت او کيفيت ته په تش اشاره سره هم زمونږ د مطلب د حل افاده کيدلي شي. يوه برده دار څومره مره يان لرل ،څومره يي پرې پخپله مصرف کاوه ، په کومو وسايطو يي څومره توليد کاوه او څومره ورته ګټه پاتې کيدله او د مصرف او ګټې تناسب يي په فيصدي لحاظ څومره وو. يوه فيودال څومره ځمکي ، دهقانان او څه ډول وسايط درلودل ، څه شې يي کرل او ريبل او په کال کې يو وار دګټې او مصرف تناسب يي څومره وو. اوس به راشو د لسو ، سلو او پنځه سوه ملياردو ډالرو سرمايدار ، وسايطو ، مادي او تخنيکي بيزونو او کومپلکسونو، لسګونو او سلګونو زرو کارګرانو ،د هغوی طيارو ،ټانکونو ، موټرو او نورو عظيمو توليداتو ، د ثانيي ، دقيقي ،ساعت ورځ ،مياشت او کال ګټې ،توليدي ضريبونو او تناسبونو ته . دغه تفاوتونه په هيڅ ډول فيصدي ، تناسب او هيڅ قيمت سره د مقايسي وړ ندي. په همدي کچه دموکراسي او که بهتره به داوي ووايم چي ظلم او ناوروا هم دمقايسي وړندي. سرمايداري نظام د خپل نظام او سرمايي د بقاء په خاطر پنځه سوه کلنه تجربه لري. هغوی حاضر دي د سرمايداري مافيا دناوړه ګټې لپاره هر ډول شرايط ، تحريفي تيوری او حتا د چور او چپاول زمينه هم برابره کړي چې څرګندې بيلګې يي په وروستيو کلونو کې مونږ په افغانستان کې ليدلې شو. هغوی

ددې کار لپاره د مليونو انسانانو قرباني ، محلي ، منطقوي او حتا نړيوال جنګونه پلان ګذاري او تسليحاتي مسابقات هم په کار اچولې شي. دوی د سرمايدارې طبقي په ګټه مالي او پولي بحرانونه رامنځته کوي ځکه په هر بحران کې يواځي غريبه طبقه متضرره او د سرمايدارې طبقې ګټې دوه چنده کيږي. د مثال په ډول کله چي بنزين دوه برابره قيمته کيږي ، معمولاً د ټکسي او موټر کرايه هم دوه برابره کيږي. خو موټر او ټکسي نيم مصرف او نيمه ګټه کوي. په بحران کي مصرف ثابت پاتي کيږي او د سرمايدار ګټه دوه برابره شوه. ټولنيز مناسبات هغه وخت دموکراتيک دي چې ا ولسي د خير ښيګڼې ښه ولري او په اولسي پراخه پايداره بنياد باندې بناء وي . په غير صورت کې هره دموکراسي دمعين نظام او معينې طبقې ديکتاتوري ګڼل کيږي . د خصوصي ملکيت او د تورو پيسو په فزيکي موجوديت سره چې د استثمار ،ناوړه ګټې ، فساد او غير قانوني سود او مالي ذخايرو وسايل برابروي ، دموکراسي هيڅ وخت عملي ښه نه شي پيدا کولې او بلکه پخپله دموکراسي ددغه ډول عواملو څخه يو عامل ګرځي . ديکتاتوري او دغه ډول تش په نامه دموکراتيک نظامونه يواځې په زور، ظلم ، جبر ، دروغو ،نيرنګ ، اردو ،پوليس ، مخصوص امنيتي قوتونه ، حکومت او دغه ډول نورو وسايلو په ذريعه چليدلې او ساتل کيدلې شي. خو ټولنيز دموکراتيک نظامونه دزور او ظلم محتاج ندي او په سولئيز ډول دجمعي سراسري پايداره سولې دتامين ضمانت کوي. که څوک غواړي چې په نړۍ کې سراسري سولئيز نظام ټينګ شي لازم دي ټولنيز مناسبات په اولسي وسيع البنياده پايداره قاعده ودرول شي ، په غير

(c) ketabton.com: The Digital Library

صورت کې به بشري ټولنه دهمیش لپاره ددموکراسۍ دحقیقت او واقعیت په برقرارۍ کې ګمراه او بې برخې پاتې وي . نن چې له نیکه مرغه جمعي شعور، علم او اقتصاد پرمخ تللې ، دا کلکه امیدواري شته چې اولسونه به دخپل جمعي شعور دوجدان دغږ له مخې خپل تاریخي رسالت درک او دټولنیزي دموکراسۍ دتحقق په لور به چټک قدمونه واخلي.دتاریخ په اوږدو کې ځیني تیوریسنانو هڅه کړې دموکراسي داولسي ټولنیز ارزش او ورځني عملي ژوند او مناسباتو څخه بې محتوا کړي.له دې لارې هغوی هڅه کوي په اصطلاح خالصو دموکراتیکو ادیالونو ته ځانونه ورسوي، چې وجود نه لري . دخپلو نظامونو واقعیتونه پرده پوشي او اقتصادي بحرانونه ، ټولنیزو بدبختیو او ناخوالو علتونه په تحریفي شکل فورمولبندي او په پړه یي هغه څوک چې مدنظر لري ونیسي او یا یي د هر چا په قسمت او بخت پورې وتړي. هغوی مذبوحانه اظهارات او استدلال کوي چې ګوندې دخپلې دموکراسۍ د حفاظت او حراست په خاطر یي عظیمه بیرو کراسي ، قوانین، مؤسسې، انستیتوتونه او ارګانونه ایجاد کړیدي . زه وایم که دا خبره سمه او په حقه وي نو دبشریت دپیدا ایښت څخه تر ننني ورځې پورې به یو ددغه پرنسیپونو څخه تحقق موندلې وي .دلوی تشویش خبره داده چې نن دغه مبارزه ډیرې حساسې مرحلې ته رسیدلې، ټولې خواوې مساوي امکاناتو خواته نژدې کیږي او بشریت پخپله دخپلې تباهۍ لپاره هر ډول وسایل او امکانات برابر کړي، وضع هم له بل هر وخت په نسبت ډیره ترینګلې، ټولې خواوې دمخامخ ټکر په موضع کې یو بل ته ولاړې اوله هیڅ لور د تفاهم علایم نه

لیدل کیري، شعور له منځه الوتې، هر چاته ځانونه حق په جانب ښکاري او یواځې داحساساتو له مخې په پټو سترګو په وړاندې قدم اخلي. پداسې شرائطو کې دعواقبو جاج کومه نا حله معما نده او محترم لوستونکی پخپله دهغې پیشګویي کولې شي.

نن دنړیوالو ماجراجویانو او افراطیونو او نړیوال دموکراتیک بهیر تر منځ یو بل انقطاب عملا د تشکل په حال کې دې. ماجرا جویان او نړیوال افراطیون دمشترکو ګټو په بناء غواړي وضع په موضعي او نړیواله کچه متشنجه وساتي او حتا دبشریت دتباهۍ په بیه قمار ووهي خو له نیکه مرغه نړیوال دموکراتیک بهیر له یوې ورځې څخه بلې ته نړیوال ابعاد ، ټینګ ارتباط او اعتبار پیدا کوي او په نړیوالو مسایلو کې دفرد ، ګروپ، سازمان، قشر او داسې نورو په حیث خپل فردي او ډلئیز عکس العمل او تاثیر واردوي. په عراق باندې د امریکې او انګلستان دحملې دامادګۍ په پروسه کې عملا دغه تقابل ولیدل شو. افراطیونو هڅه کوله ددغه جنګ اور ته لمن ووهي نو یي دخپلو استخباراتي سازمانونو په مرسته هڅه وکړه ددروغجنو دراماتیکو صحنه سازیو له لارې نړیوالو ته وښایي چې په عراق کې دتصور څخه پورته کیمیاوي او بیولوژیکي وسلو ذخیري موجودې او په ۴۵ دقیقو کې اتمي وسله هم جوړولې شي ، سره ددی چې په ټوله نړۍ او په هغه جمله پخپله په انګلستان او امریکې کې ددغه جنګ پر ضد مظاهرې وشوې، د بلکس په مشرۍ دملګرو ملتونو هیئت چې په عراق کې د څیړنو مسئول وؤ په قاطعیت سره دغه دروغ رد کړل او داکتر کلي چې پدغه باره کې یي مسئولیت درلود او

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرته د خودکشۍ څخه يي په بل څه زور نه رسيده بيا هم په عراق کې يې د جنګ اور بل، د غه متمدن هيواد يي د خاورو ايرو په ډيرۍ بدل او نن هم هره ورځ په سلګونو بې ګناه کوچنيان، ښځې او نر او سپين ګيري او ځوانان وژل کيږي. هو ! ماجرا جويانو په ډيره سپين سترګۍ خپل ناولي تصميمونه عملي کړل، هغوی وروسته په دې هم اعتراف وکړ چې د غه ډول وسلې په عراق کې پيدا نه شوې او وروسته لدې به هم پيدا نشي. دا خبره تونی بلير د ۲۰۰۴ کال د جولای په ۷ نيټه د سنا په وړاندې وکړه يعنې پخپل جرم يي د ټولې نړۍ، د ټولو سوسيال دموکراتانو ، د هاګ د بين المللي محکمې او ملګرو ملتونو په وړاندې اعتراف وکړ. تونی بلير د انګلستان صدر اعظم دا خبره هم سمه ورسره غبرګه کړه چې په عراق باندې حمله بيا هم حتمي وه ځکه هغوی د ملګرو ملتونو پريکړه نه وه منلې. دا چې چا پريکړه نه وه منلې او څوک د دغو پيښو د عواقبو مسؤل دي په دې باره کې دی پخپله محترم لوستونکي قضاوت وکړي. زما لپاره د تعجب وړ خبره داده چې د غه کسان د همدغه سوسيال دموکراتيزم د علمبردارانو لخوا چې پر ضد ئيي مظاهرې کولې د بل ځل لپاره په ولسمشرۍ ومنل شول. زما پوښتنه داده. همدې ته وايي د سوسيال دموکراتيزم اصلي ماهيت، عالي مرام، ستراتيژي او انصاف؟ يا دا چې نن هم د دغه محترمانو په مقابل کې کوم مضمر جبر، طلسم او جادو قرار لري، نه يواځې د هغوی لاسونه او پښې يي تړلي بلکه په شعوري ترګمۍ يي هم اخته کړي دي. زه پدې عقيده يم تر څو چې سياست ا ولسي او ټولنيز نشي، سياسي پايداره دموکراسي وجود نشي لرلې. يا دا چې هره سياسي دموکراسي په موجوده شرايطو کې د همغه

حاکم نظام او طبقې ديکتاتوري ده. په سياسي دموکراسۍ کې منفعت شخصي او خصوصي او مسئوليت جمعي ټولنيزه بڼه لري. تاريخ د دغه ډول دموکراسۍ څخه پخپله سينه کې ډيرې بدې خاطرې ساتلي دي. د همدغه سياسي دموکراسۍ په ضرابخانه کې اتم بم جوړ شوې، د همدغې سياسي دموکراسۍ د تضادونو او نه پخلاکيدونکو دښمنيو له بازار څخه لمړې ځل اتم بم استعمال شو. د سياسي دموکراسۍ د ګټې وټې څخه ده چې يو هميشه په ګټه او بل هميشه په تاوان کې دي. په نړۍ کې د مسکراتو، مخدره موادو او نورو مضره موادو مخه نه نيول کيږي، اشتهارات او تبليغات يي هره خوا سترګې ړندوي او غوږونه کڼوي، د سياسي دموکراسۍ په نتيجه کې ده چې ايکالوژيکي او محيطي دژوند صحي شرايط په نظر کې نه نيول کيږي، هره خوا بد شکله نارواجنګې ماشينونه غوريږي، دفابريکو د زهرجنو غازاتو لوخړې هوا ته پورته کيږي، ټوله نړۍ زهرجنه کوي او د مهلکو امراضو باعث ګرځي خو ګټه يي ځانګړې افراد تر لاسه کوي، د اوزون طبقه له منځه وړي او نړيوال درادیو اکتيف شعاعاتو د مستقيم تماس او ضرر سره مخامخ کوي او د سياسي دموکراسۍ علمبرداران د خپلو شخصي ګټو او ملحوظاتو له مخې نه حاضريږي بين المللي مقررات او پريکړې امضاء کړي او ويې مني. خو تش په نامه يي ورځې لمانځي چې همدا نن هم په کابل او نورو ښارونو کې ونمانځل شوه. ټولنيزه واقعي دموکراسي هيڅکله د ننني شخصي سياست په ناپايداره بنياد پايداره نشي پاتې کيدلې او د سياست په آزمندانه محيط او تنګ کميس کې نه ځايږي. راشۍ چې دموکراسي په ټولنيزه پايداره قاعده ودروؤ او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دټولنیزي پایداره دموکراسۍ دشرایطو څخه خوند واخلو.ټولنیزه دموکراسي پخپله خود کفاء او خود بقاء نظام دې خو سیاسي دموکراسي »کله چې سیاست اولسي او ټولنیز نه وي« خپل ځانته خپل قبر پخپله کنې.دټولو بین المللي دموکراتو قوتونو څخه زمونږ هیله داده چې مونږ ته په هیواد کې دټولنیزي دموکراسۍ پوخ تهداب کښیښنودل شي. افغانان چې پخپل ملک کې دټولنیزي دموکراسۍ تجربه لري دغه نظام به ښه وپالي او وروزي.افغانستان نن دشرق او غرب دکلتورونو دتقاطع محل ګرځیدلې. افغانان دسیاسي دموکراسۍ تجربه نلري زمونږ په هیواد کې سیاسي مناسبات قومي او قبیلوي بڼه لري. ګوندونه او سازمانونه چې اوږده سابقه نلري او اکثر روشنفکران چې په غرب کې هم اوسیدلي او روزل شوي دي دخپلو قومي او قبیلوي مناسباتو څخه نشي وتلې او نن چې عملاً دبین المللي سیاسي لوبو په ډګر کې قرار لري په سیاسي لحاظ ډیر نزدیک بینه او هغې ته دپخوانیو تربګنیو او ګوندیو په سترګه ورته ګوري. که د کاکا زوې کوم ګوند جوړوي نو دې یې هم باید جوړ کړي او که چیرې دوه ورونه هم په ګوندۍ کې سره جدا شوي هیڅکله بیا ندي یو شوي. زمونږ په هیواد کې وروستیو سیاسي پیښنو دا هم وښودله چې زمونږ اولسي خلک دروشنفکرانو په نسبت دزیات وسعت نظر خاوندان دي. دولسمشرۍ په ټولټاکنو کې زمونږ د اولس شکیبایي او سالم برخورد زمونږ داولس او دبې ځایه نا سالمو ډلو ټپلو جوړول زمونږ دروشنفکرانو په هکله زما دمدعا دثبوت دلیل ګڼل کیدلې شي. زمونږ اولس افغان شموله سراسري سیاسي مرکزي قوي رهبري غواړي خو زمونږ

روشنفکران دخپل تنګ نظرانه موقف او دید له مخې ددغه ډول رهبرۍ جوګه ندي. همدا سبب دې چې دبې شمیره ګوندونو په جوړولو سره یې بې شمیره پرابلمونه ایجاد کړیدي .محترم حامد کرزي ته هم ولسي خلکو پرته دتبعیضه پښتنو، تاجکو، ازبکو، هزاره او نورو یوشان رایه ورکړه.لازم وؤ چې حامد کرزي هم دافغان اولس داعتماد په بدل کې دملي منافعو په بناء دملي اشخاصو څخه ملي حکومت جوړ کړې وې ، خو له بده مرغه کرزي صاحب دخپل حکومت په جوړولو کې خارجي فاکتورته زیات ارزش قایل شوې او نن دکابیني هر غړې څومره چې د خپل متولي ګټې په نظر کې نیسي هغومره خپلې ملي ګټې په نظر کې نلري. دغه کار په حقه سره دیوې خوا دملي وسیع البنیاده حکومت دجوړیدو امکان له منځه وړې او دبلې خوا یې په حکومت کې ملوک الطوائفي او بې بندو باري رامنځته کړیده . کله چې حامد کرزې هڅه کوي دغه تشه دمشاورینو ، مشاور وزیرانو، مشاور معینانو او نورو په مقررۍ ډکه کړي مخالفین یې هغه دخوږې ګوتې څخه نیسي او خپل نماینده ګان پرې مقرروي او وضعه له بد څخه بد تریږي.نن سبا په افغانستان کې هر اړخیز تشکلات او دموکراتیک ریفرومونه جریان لري ددغه ډول ریفورمونو لپاره وسیع البنیاده ټولنیز نظام ضروري دې . حال دا چې په افغانستان کې دا ډول نظام وجود نلري . ټولنیز نظام هغه دې چې له ځان څخه ددفاع توان ولري خو زمونږ اوسنې نظام دبین المللي قوتونو په مرسته هم دخپل استقرار څخه برخورداره ندې . له بلې خوا زمونږ دټولنې پخواني ډیر قوی نهادونه له یوې ورځې څخه بلې ته یو په بل پسې رنګیږي او کوم نوي نهادونه چې دخپل ماهیت

(c) ketabton.com: The Digital Library

له مخې موقته بڼه لري او تشکل يې ندې موندلې داروندە دندو داجراء جوګه ندي. په پای کې محترم حامد کرزي دافغانستان داسلامي جمهوريت منتخب جمهور رئيس په ډيرو حساسو ټولنيزو او دولتي مسايلو کې خپل هميشنې وسعت نظر له لاسه ورکوي، يواځې مجاهد پاتې کيږي او په نورو ټولنيزو قشرونو او باالخصوص په وطنپرسته روشنفکرانو باندې داعتماد څخه کلکه ويره لري. اميد دې پدغه ټولو نيمګړتياوؤ برې وموموا او پدې حساسو شيبو کې خپل تاريخي رسالت سرته ورسوؤ.

دخپروني دريمه کاليزه

دحرکت دخپروني دريم کال د سپتمبر ديوولسمې پيښې دشپږم او دبن د بې بنياده او ناکام کنفرانس دپنځم کال سره سمون لري چې دتروريزم دبې مفهومه ستراتيژۍ او ناکام جنګ له لارې په غوره کولو سره يې سياست په نړۍ او افغانستان کې په کثير المجهوله معادله او لاينحله معما بدل کړې او نن چې دامريکې دموکرات ګوند په پارلمان کې داکثريت په ګټلو، غواړي په نظامي بودجه تعذيرات ولګوي، بيا هم دامريکې جمهور رييس جورج ډبليو بوش دويټو دصلاحيت څخه په ناوړه استفادې سره په عراق او افغانستان کې دنظامي پوتنسيال دلوړلو په خاطر په کال سل مليارده ډالر تر لاسه او هڅه کوي چې دسياست کثير المجهوله معادله دنامعلوم وخت لپاره لاينحله پاتې شي. خو په اوسنيو شرايطو کې ددغه ډول غير مسؤلانه لوبو او بې مفهومه دروغجنو او دوامداره تروريستي پيښو تسلسل او ځنځير اخري سپرغۍ به بې له شکه ددريم نړيوال ذروي جنګ پټاکی وچوي. ديويشتمې پيړۍ په پيل کې اصلاً دنړيوال سياسي نبض پر ضد ددغه ډول سياست غوره کول او په نړيواله کچه ددغه ناسم سياست پلوی ټيمونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کیدل، په حقه سره دبشریت دراتلونکی ژوند لپاره سپېره او بد فال ګڼل کیږي. په همدې زماني مقطع کې پاکستان په موازي ډول په ذروي طاقت او نژدې سل زره تروریستی روزنیز مرکزونو په ایجاد د تروریزم په ځاله بدلول او په ټوله نړۍ کې دداسې یوې سرکشې او تاریکې قوې تیتول دوهمه نه جبرانیدونکی نړیواله ستره اشتباه ګڼل کیږي. په افغانستان کې دامریکې او انګلستان لخوا دافغانستان دګاونډیانو پر ضد دطالبانو څخه دیوې حربې په څیر استفاده، دافغان اولس په نمایندګۍ دهغوی سره دیوه سیال قوت په حیث معامله او باالاخره دشمالي ټلوالې دمتعصب لړکي په ګټه ددغه قوت ټکول درې واړه هغه ناسم عوامل دي چې دنړۍ پدغه هر لحاظ ستراتیژیکه منطقه کې یې دجنګ اور بل کړې او دمصؤنیت احساس ترې هیڅ لپاره متصور ندې.نړیوال پرابلمونه دنړیوال سلیم عقل، هم آهنګۍ او ملاتړ په نتیجه کې دسمون لار پیدا کوي او افغانان به یې هم دنړیوالو سره یوشان ګالي، پالي او دسمون ملاتړ به یې کوي. که هر اولس خپلې داخلي او خارجي چارې په ایمانداری سره سرته ورسوي په نړۍ کې به هیڅ مشکل پاتې نشي. پکار دادي پخپل ملک کې دسمون پسې د معرفت څراغ بل کړو، دخاین او صادق تر منځ توپیر ته قائل شو او لازم وضاحتونه رامنځ ته کړو.دبن دکنفرانس څخه وروسته دافغانستان مؤقت، انتقالي او منتخب دولت، لویه جرګه، پارلمان او محلي شوراګانې، اساسي قانون، مختلفې مستقلې ادارې، کمیسونونه او دموکراتیک انستیتونه جوړ او بین المللي ملاتړ او ډیرې مادي مرستې ترلاسه شوې خو دا چې دبن کنفرانس په نا معقول بې پلانه او بې پروګرامه دشخصي او

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

ګروپي ګټو په بنیاد رامنځته شوې وو په همغه یو جانبه عطالت خپل قهقرایي مسیر طې کوي. او دچارو دسمون په خاطر چا یوه لوټه هم نده ایښې.دملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ دبین المللي قوتونو په راتګ سره هر افغان او خصوصاً روشنفکر قشر پدې باور وو چې افغاني غمیزه به حتماً دحل لار پیدا کوي. ځکه چې دغه ملکونه ستر نظامي، اقتصادي، علمي ــ تخنیکي پرمختللې ټولنې لري، دعالي منجمنټ او مدیریتونو څخه برخمن او سوسیال دموکراتیزم دهغوی دټولنیز ژوند ورځنۍ عملي بڼه ګڼل کیږي. امنیت به تأمین، اقتصادي وده به حتمي او ټولنیز نظام او دموکراسي به په افغانستان کې په ښه وجه برقراره شي.لیکن ددې ټولو بې شمیره مثبتو فاکتورونو دموجودیت سره سره دشپږو کلونو وروسته په ملک کې نظام نشته، اداره نشته، قانون نشته، عامل ارګان او شخص وجود نلري، فساد، رشوت، اختلاس، دمخدره موادو کر کیله او قاچاق ددولت دمسؤلینو او ارکانو ورځینې کار او مصروفیت ګڼل کیږي. شاه او ګدا، داخلي او خارجي یوشان دظلم، ناروا او بې قانونۍ څخه شکایت کوي. په افغانانو دقیامت ورځ جوړه ده هر څوک نفسي نفسي چیغې وهي نه صور اسرافیل «ع»شته او نه مسئول شخص په سترګو کیږي چې د حی علی الفلاح چیغه وکړي او دغه په ګونډو بې کسه او بې وسه اولس دسوال دکچکول څخه رابیرون، پخپلو پښو یې ودروي او دخپلې عقیدې، ارادې اوو اک خاوند یې کړي . افغان خو هغه اولس وو چې دچا په غلامۍ کې هم غلام ندې پاتې شوې او نه یې دچا جوتې خوړلې. دغه کسان څوک دي چې دسوال او راکړې په دودښه پوهیږي او پرته له عاره په ډیر ویاړ پردو ته د

(c) ketabton.com: The Digital Library

جاسوسۍ او خوشخدمتۍ مهرونه یو تر بله سره په سیالۍ په ځانونو لګوي او د تاریخي مختورۍ څخه هیڅ باک نلري. په شخصي لحاظ یو ځوک د نه منلو تهمت او ناوړه کار پر ځان منلې شي خو دا کار دیوه اولس، ټولنې او یوه ملت په نوم او نمایندهګۍ نشي کولې او نه باید اولس چاته دا حق ورکړي. په کوم هیواد کې چا دولتي اداره، پارلمان، فضاء، حقوق او نظام د جنګي جنایتکارانو، د بشر د حقوقو د ناقضینو، بې سواده جنګ سالارانو، مفسدینو، رشوت اخستونکو او قاچاقبرانو څخه جوړ کړې، د چا په ملک کې چې امنیت نه وي ځوک نژدې ۲۰۰ زره تحصیل یافته، باتجربه متعهد افسران کوځو ته بې سرنوشته وباسي، په کوم ملک کی د کابیني غړي، اداری لوړ رتبه مسؤلین په ښکاره د پردیو ملکونو په جاسوسۍ اعتراف کولې شي، په کوم ملک کې داخلي او خارجي اشخاص او افراد شخصي زندانونه لرلې شي او د خارجي ملکونو معلوم الحال اجنټان ګوندونه او سازمانونه لرلې شي. په کوم ملکي امنیتي مسئولینو په ښکاره د دولت پر ضد مسلحانه مظاهرې کړي چې په لسګونو کسان پکې مړه او زخمیان شوي اوسي. اوس خلک ټول پوهیدلي چې د غه کسان ټول دیوې لوبې لوبغاړي دي چې په مختلفو وختونو کې په مختلفو ځیرو سره مختلف رول لوبوي. د مارچ د میاشتې په دوهمه اونۍ کې ملي متحده جبهه اعلان شوه او دولت او ډلئیزو رسنیو هغوۍ د پردي مغرضو ملکونو پورې تړلې کسان وبلل او خلکو هم د پخوانیو ډلو ټپلو غوندې پر هغوۍ په حقه باور ونکړ. د ملت د مقدسې مقولې څخه ډیر وطنپرستانه او انسان دوستانه شعارونه لکه ملي متحده جبهه، ملي تړون، ملي وحدت، ملي

عزم، ملي سیالي، ملي وطنپرستي، ملي ښوونه او روزنه، ملي ژبه، ملي ایدیولوژي، ملي ترمنولوژي، ملي ادبیات او کلتور، ملي څار او کنترول، ملي اردو، ملي پولیس، ملي روشنفکر، ملي سرمایه دار، ملي متخصص، ملي مترقي باشعوره انسان او دیته ورته مفاهیم مشتق چې پراخه وطنپرسته پرګنې پرې راټولیږي، ملي دموکراتیک بنسټونه، مناسبات او انقلاب پالي او ساتي او په ملي او بین المللي کچه دیوه واقعي دموکراتیک انساني، سیاسي، اجتماعي، اقتصادي عادلانه نظام او مناسباتو د استقرار او پایښت تضمین کوي. خو هغه په خوردضابطۍ کې ناکام خوردضابطان، د بې صلاحیته او بې کفایته دولت مردانو بې سویي کلانساله بچیان چې د موریانې په ځیر د مستعجل په نوم اردو ته شامل او د اردو اهنین دسپلین یې په صفر کې ضرب کړ او یا هغه کسان چې په خپل ملک کې یې په اجتماعي، شعوري، سیاسي، فزیکي او اخلاقي لحاظ احساس د حقارت او کهترۍ کړې، د ګونګیانو غوندې په تورتمیو سوړو کې پټ شوي، نه یې د شین آسمان روڼ لمر او نه یې د وطن د مور تودې غیږې مینه او خوند لیدلې او ټول د غه عالي وطني منلي ارزشونه یې د خپلو متولیانو په غلامۍ کې له لاسه ورکړي، نه د دغه ارزشونو په ارزش پوهیږي او نه د دغه ډول کارونو جوګه دي. دا خبره نن پوره ځرګنده شوې چې خارجي قوتونه، ګاونډیان او په واک کې پاتې افغانان په افغانستان کې د افغاني خودګردانه ټولنیز وطنپرست نظام د مهار کولو او غلام ساتلو په خاطر د تبعیض او تفرقې ناوړه او ناروا ستراتیژي او تاکتیک غوره کړې او د اوږدې مودې لپاره د هغې تطبیقول غواړي. هغه کسان چې د نظامي ژوند د الفباء

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره اشنا دي پدې ښه پوهیږي چې د توپ، راکټ او هوایي بمونو او په کل کې د خارجي قوتونو په وسیله په پردي ملک کې امنیت نشي تامینیدلی. د امنیت د تأمین معیار، محک او عامل یوازې او یوازې دهغه ملک خلک دي، اولس دي او هغه هم پدې شرط چې د ټولنې د ټولو اقشارو او طبقو تر منځ هر اړخیز عدالت تأمین او اولس د دولت ملاتړ او سي. نن خارجي قوتونه د لیرې مسافې او لوړې ارتفاع څخه د توپ، راکټ او الوتکو په وسیله د بمبارد ناکامه پالیسي غوره کړې. پیاده قوتونه له حرکته پریوتي او د هرې خیمې او بوساړې شاته ځانونه پټوي او د مقابلې قابلیت یې له لاسه ورکړې. دوی هڅه کوي یوازې مخالف قوتونه له ځانه لیرې وساتي او یوازې په ړندو بمباریو د ملکي بې ګناه خلکو، ښځو، ماشومانو آو سپین ګیرو وژلو او نسل کشۍ ته دوام ورکوي. مخالف جنګیالیان هم د خرپ او ترپ تاکتیک له مخې خپلو حملو ته دوام ورکوي او بې ګناه قربانیان په منځ کې یوازې د افغانستان خلک دي چې د طالب، القاعدې او تروریست په نومونو اعلانیږي تر څو واقعیتونه د خپلو خلکو څخه پټ وساتي. دوی ځیني مظالم چې د نړۍ په خلکو روا ګڼي د خپلې خاورې څخه په زرګونو میله لیرې په ګوانتانامو، ابو غریب، بګرام، قندهار او نور ملکونو کې سرته رسوي خو دا هیر وي چې د خلکو د انظارو څخه هیڅ عمل په پټه نه سرته رسیدلی او نه پټ پاتې کیدلی شي. ډیره موده کیږي د خارجي، داخلي او دفاعي چارو په وزیرانو شخړه روانه ده. حال دا چې مونږ پخپله نه خارجي، نه داخلي او نه دفاعي پالیسي او ستراتیژي لرو. که مو لرلې نو مؤثریت به یې معلوم وې. مونږ د باندنیو چارو له وزیر څخه تر نن ورځې پورې

دافغان اولس د نماینده په حیث یوه سیاسي خبره او یو سیاسي دریز نه اوریدلی او نه لیدلی بلکې د بې ځایه توجیهاتو او ژستونو شاهد وو چې د ایران، پاکستان او حتا د المان دولت دعکس العمل سره مخامخ شو. سیاست د سیاسي عباراتو او کلماتو افادی ته چې د پرمختللو هیوادونو د سیاسي تقریرونو او ژستونو په تقلید سرته رسیږي نه ویل کیږي. سیاست د یوه اولس د جمعي شعور د وجدان غږ دې چې په مختلفو داخلي او خارجي سیاسي جبهو کې یې باید د باندنیو، کورنیو او دفاعي چارو وزیران د ملي دریز او سیاستونو په حیث افاده او پلې کړي. پدې عواملو ځانونه پوه کړي چې ولې په ملک کې دیرش کاله جنګ روان دې؟ ولې زمونږ د مهاجرینو دومره سپکاوې کیږي او په دومره فضیحت سره د پاکستان او ایران څخه ایستل کیږي او بین المللي نورمونه، او پریکړې په نظر کې نه نیول کیږي؟ ولې زمونږ ټول اولس پاشیدلی او جنګیږي؟ نه یوازې دا چې ټول نړیوال دغه ټولې پیښې غندي او محکوموي خو زمونږ د چارو مسؤلین زمونږ خپل خلک مجرم بولي او په مرګونو او سپکاوي یې خوا یخې کوي!!! د ۲۰۰۷ کال د جون د میاشتې په ۱۴ د ملي متحدې جبهې مشرانو د زم زم په اوبو د تیرو ګناهونو د پریمنځلو وروسته چې چا په زیرو او چا په بریتو ګوتې وهلې دیوې نوې طرحې په وړاندې کولو سره موجوده دولت په بې شمیره تورونو تورن کړ. راشۍ یو ځل خپل ګریوان ته سترګې واړوو او پدې خبره ژر سوچ وکړو چې د پرون او نن ورځې د جرمونو مجرمان څوک وو او څوک د سبا لپاره پدې خاطر اماده ګي نیسي او هلې ځلې کوي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسلیم عقل او وجدان په حکم

مونږ پدې کې هیڅ شک نلرو چې هر چاته خپلې ګټې معتبرې دي، دهغی لپاره مبارزه کوي او نه په دې کار څوک ملامتوؤ. دملا نصرالدین په څیر خلکو ته په ننني شرائطو کې نه د ژوند حق ورکول کیږي او نه یې لرلې شي. افغانانو پخوا هم لوی قوتونه مات کړي، پخوانۍ شوروي اتحاد یې هم مات کړ او امریکا به هم ماته کړي خو د سیال ژوند کولو حق به پیدا نکړي. ددې علت هغه کرکجنه وضعه ده چې دافغان اولس دجمعي شعور په ضمیر کی یې یو دبل په مقابل کې ځای نیولې، هیڅکله دشعور سطحې ته نه راپورته کیږي او دمعقولې نتیجګیرۍ څخه دتل لپاره عاجز پاتې دي.

دتاریخ په اوږدو کې افغانان د هر جنګ د سون مواد وؤ. دسون مواد پخپله سوزي او یواځې نور ترې مستفید کیږي. دکوم چا نوم سرتیراو یا سرباز وؤ بل ورته ویلې وؤ دداسې سر څخه به زه هم ډیر پخوا تیر شوې وای. دسرڅخه تیریدل او یا سر بایلل نه لازمي او نه کافي شرط او نه کوم ویاړ ګڼل کیږي یواځې سیال انسانان دي چې په افتخار سره خپل سرونه ساتي او لازمي او کافي شرط یې ګڼي. راشئ تر څو سرونه راپورې

دي دهغې دساتلو په باره کې فکر وکړو او دمعقولو پریکړو لپاره یې وساتو او په کار یې واچوؤ !

دروسانو دیرغل څخه وروسته نړیوالو دافغانانو په حق کې په ډیره ناروا او جفا سره داپریکړه وکړه چې دشرق او غرب، سوسیالیزم او کپیتالیزم، روس او امریکې عظیم او ګلوبال پرابلمونه دافغانستان په جنګی تیاتر کې حل کړي. له یوې خوا لکه چې دامریکې دهغه وخت جمهور رئیس رونالد ریګن به ویل "افغان مجاهدینو ته سلام چې دهغوی عقیده او ایمان دبشریت دآزادۍ سمبول او الهام بخش دي" له بلې خوا ددوستۍ، نوع پرستۍ او نیک ګاونډیتوب په نامه ورور د ورور او پلار د زوي په مقابل کې د بې رحمانه او بې باکه قتل وقتال لپاره هڅول کیدل. افغانان دخزان دپاڼو غوندې رژیدل او دهغه ورځې څخه تر ننه پورې نه د افغانانو په ذهن کې دهیواد او خلکو په ګټه کوم فکر پیدا شو او نه چا موقع ورکړه. نړیوال شرقي او غربي انقطاب رنګ، سوړ جنګ ختم او هغه په زرګونو ملیارده ډالر چې دریم نړیوال او ساړه جنګ په لار کې یو دبل په مقابل کې به یې مصرفول پخپلو جیبونو کې یې پاتې شول. هو !دافغان اولس فرد فرد ، ددوه میلونو شهیدانو کونډې او یتیمان، دیو نیم میلون معیوبینو بې وزله بچیان او دافغانستان سمه او غر یوه احسن پاداش ته سترګی په لار وؤ. هغه احسن پاداش دا شو ،ټول افغانان چې تر منځ یې دنفاق اورونه بل شوي وؤ دباروتو او وسلو په ګودامونو کې پوره لس کاله یواځې پاتې شول او یو ځل بیا یې دګاونډیو په مرسته یو بل سره ښه ووژل او دګور دچینجو غوندې یې په پټو سترګو سره وخوړل. په تیرو پنځه ویشتو کلونو او دهغې څخه پخوا هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

په افغانستان کې د افغانانو دبې اتفاقۍ، دښمنۍ او ټوټه ټوټه کولو لپاره د سوسیال او بورژوا دموکراسۍ دتقابل په موده کې سترې تحقیقاتي پروژې تر سره شوې اود هر ډول تبعیض اور ته لمن وهل شوې وه، هر افغان دتنهایي او بې کسۍ احساس کوي ، نن هم هره ورځ نوې ولسوالي، علاقداري او محلي امرین او قوماندانان دملوک الطوائفۍ او خودمختارۍ غږونه پورته کوي، په افغانستان کې مطلقه ځانځاني، کرکه او نفرت حکمفرما او هر څوک یواځې نفسي نفسي چیغې وهې او افغانستان په ټوله معنا او مفهوم بې صاحبه مال او متاع گرځیدلې، هر څوک یې لستوڼي کشوي او پریکوي یې او پر هر سیاسي دکان کې د سودا لپاره عرضه کیږي. لنډه دا چې د کوم سر نوشت سره چې د ۲۵ کلنو په موده کې مخامخ وؤ نن لا د نړیوالو او گاونډیو تر منځ د افغانانو په سر نهایي معامله روانه ده او زمونږ دولت مردان او سیاسي مبصرین او حتا پوهان دهغې لپاره تجاهل العارفانه توجیهات برابروي.

هو ! پداسې حال کې چې دافغان اولس فرد داخرت د ورځې په څیر نفسي نفسي چیغې وهې، یواځې د شخصي گټو او بقاء په لټه کې دي او دهیواد او ټولنیزو گټو په مقابل کې د مسئولیت او احساس د درک څخه عاجز پاتې دي ، په مقابل کې د امریکې په مشرۍ په اصطلاح خارجي سوله ساتي ځواکونه په افغانستان کې موجود دي چې تر شا یې ملي متحد اولسونه ولاړ او خپل منځې مشخص تعهدات، تعلقات او تاکلی اهداف لري. دهغې لپاره دغې منطقې ته راغلي او هغه به تعقیبوي. گاونډی هیوادونه هم دافغانانو په څیر دخپلو وطني گټو سره بې علاقې ندي او د سیالو هیوادونو په حیث دبین المللي سوله

ساتي ځواکونو سره دهمدغه افغانانو دبرخه لیک په هکله مشترکاً معاملي کوي، ځکه هغوی پوهیږي تر څو اجتماعي گټې محفوظي او مصئوني نه وي شخصي گټې محفوظي نشي پاتې کیدلې او افغانان یا خو لا شعوري غافل پاتې دي او یا خو ځیني کسان دخپلو شخصي گټو او موقفونو د حفاظت په خاطر په ټولو معاملو معاملگرانه سترگې پټوي.

په هر صورت دافغانستان شاوخوا سیمي دنفوس، مادي ذخیرو او جغرافیایي موقعیت له لحاظه تر هر بل ځایه ډیرې غني او مهمې ستراتیژیکي منطقې گڼل کیږي. افغانستان پدې منطقه کې دیوه ځلورلارې او مستحکم بالا حصار په حیث دځانگړې ستراتیژیک موقعیت څخه برخورداره دې. له دغه ځایه هره خوا هره سیمه په ډیره اسانۍ او برلاسي سره په نښه کیدلې شي. تاکیداً باید ووایم چې با شهامته، وطنپرسته او دهیواد او خلکو په گټو مین افغانان په ننني سیاسي لوبه کې ددغه برلاسې فکتور څخه په پوره جرئت او ډاډ سره استفاده کولې شي او همدغه مطلب زما ددې لیکنې اساسي هدف تشکیلوي.

د ۲۰۰۴ کال داپریل په ۳۰ نیټه ۱۰ نوې هیوادونه چې اکثراً پخواني سوسیالستي هیوادونه او د روسانو کلک ملاتړي وو د اروپایي اتحادیې غړي شول او سبا ته به د ناټو غړي هم شي. اکراین، سپینه روسیه، او ځیني نور هیوادونه هم همدغه لار تعقیبوي. روسیه هم ددې په عوض چې دننني یوجهته دینامیزم او عطالت مخې ته خنډ شي په ډیر شرم اور شکل سره، خپل سرونه داروپائیي اتحادیې، امریکې او ناټو دلمنې لاندې کوي. ښامار یې په سینه ورخیږي او لکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مسمریزم شوی موږک غوندې د سوړې د ننوتلو توان یې له لاسه ورکړیدی. خو سرنوشت یې معلوم او څرګند دی او هغه په نوې لوبه کې د لوبې روسیې رنګیدل دي.

ناټو چې په نوې وسلو باندې د سنبالیدو او توسعې لپاره یې هیڅ ډول سیاسي او اجتماعي منطق وجود نلري او لا پخوا باید دغه سازمان منحل شوی وي، ورځ په ورځ توسعه پیدا کوي، د روسیې شمالي او غربي سرحدونه یې اشغال کړي او د پخواني شوروي اسیایي جمهوریتونو په راخپلولو سره به د روسیې جنوبي پولې هم د واک لاندې راولي. د افغانستان د سنګر څخه چې شاوخوا ټولې سیمې د هوایي تکتیکي او ستراتیژیکي او ځمکنیو لیرې ویشتونکو قواوؤ د فعالیتونه په شعاع او تیررس کې قرار لري حتما به د امریکې په مشرۍ موجوده قوتونه په افغانستان کې د دغه لوبیي لوبې په سیاسي - نظامي مرکزي وضع الجیش کې پاتې کیږي او خپل حضور به ساتي.

خو ددې ټولو خبرو سره سره روسیه او د سیمې لوی او واړه هیوادونه یو ډول امیدوارۍ ته سترګې په لار دي او هغه دا چې ګوندې یو ځل بیا به د افغانانو د بې سنجشه قربانۍ په نتیجه کې د فلک څرخ ددوی په ګټه څرخي او امریکائیان به هم لکه د روسانو په څیر پدغه پلندۍ کې ډوبیږي او د افغانستان په ونډۍ کې به بیا هر چاته خپله خپله برخه رسیږي. زما پوښتنه داده چې افغانان څه شي ته سترګې په لاره دي؟؟؟

یو ځل بیا د افغان اولس بې سنجشه قرباني ! یو ځل بیا عین سرنوشت ! یو ځل بیا د خپلو او پردو لخوا عیني موضعګیري او لکه پخوا همغه لعنتي پاداش ! او دغه پروسه به په متوالي

شکل ترابده دوام پیدا کوي ؟؟؟ او تل به افغان اولس لکه پسه غوندې د قصاب په غولي د حلالکې لپاره تړلې ولاړ وي ؟ نه !

داسې وایي "هر اولس د همغه حاکم او آمر سزاوار دی چې پرې حکم او آمر کوي" او علامه سید جمال الدین افغان په حقه سره لیکي "زه د ظالم او مظلوم دواړو سره عداوت لرم. د ظالم سره پدې خاطر چې ظلم کوي او مظلوم سره پدې خاطر چې د ظالم ظلم پر ځان مني" افغان اولس د دښمنۍ وړ نه دی. خپل دین او رسالت یې د وطن په وړاندې تل ادا کړی. پدې به وروسته بحث وکړو.

کله چې بین الملل قوتونه په افغانستان کې خپل حضور ساتي حتما به لکه چې همدا اوس مخامخ دي، د افغان اولس د عکس العمل سره به مخامخ وي او افغانان به هم حتما هغوی وتلو او ماتې ته مجبور وي. دا یو معمول تاریخي فاکتور، حقیقت او واقعیت دی او افغانانو تراوسه پدې باره کې بل مصلحت نه دی منلی. خو سوال پیدا کیږي. ایا دغه ډول نظامي حضور یواځې په افغانستان کې دی؟ یواځې د امریکې دا ډول نظامي حضور د نړۍ د سلو څخه په زیاتو هیوادونو کې شته. دا یو بین المللي پرابلم او بین المللي مصلحت، تړون او پیوستون غواړي. افغانان لکه څرنګه چې یې د تاریخ په اوږدو کې ندي کړې شوي، نن هم دغه پرابلم په یواځې ځان نشي حلولی او که غواړي دغه کار وکړي انجام یې لکه هروار، داوار هم بل ډول نه شي کیدلی، یعني چې امریکا به ماته کړي، خو پخپله به هم یو ځل بیا د غیر وغماز او شغالانو لپاره د مرګ په پوله پریووځي ..د افغانستان دښمنان غواړي پدې لوبه کې پخپلو معاملو سره

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان او تاریخ یې دا بد لپاره خاورو ته وسپاري او افغانان هم نن پخپله ځانونو ته قبر کني او دگور په خوا منډې وهي. افغانانو پدې منطقه کې تل استعماري قوتونه مات کړي او ا ولسونه او هیوادونه یې دهغوی له شر څخه ژغورلي او ازاد کړي دي . خدایي خدمتگارانو دخان عبدالغفار خان په مشرۍ دهندوانو سره یوځای مبارزه وکړه ، هند یې د هندوانو لپاره ازاد کړ ،خو پخپله محکوم پاتې شول ، درې واري هند په پاکستان حمله وکړه او مات یې کړ، په آسیا یې جمهوریتونو باندې دتزاریزم او بلشویزم دتیري په وخت او همداسې دایران او عراق دجنگ په وخت کې افغانانو هیڅ ډول خپلې سیاسي غوښتنې او ملاحظات په نظر کې ندي نیولي او دخورې گوتې څخه یې هیڅوک ندي کش کړي، سره ددې چې دلائل به موجود وؤ. خو بر خلاف دافغانانو په غمیزه کې گاونډي هیوادونو دافغان اولس په شر کې خپل خیر لټولي او یوائې خپل سیاسي اهداف یې چاغ کړیدي او نن هم په ډیر خائنانه شکل نه یوائې لاس وهنې بلکه څرگند تیرې او تجاوز دوام لري.

جنرال مشرف او دهغه مارشالایي ډلې ته پکار ندي چې دخپلو خلکو او دمنطقې دسیاسي وضعې پر خلاف یې دامریکې دلمنې لاندې موضع نیولي او القاعده او بنیاد گرایي چې پخپله یې په سند او پنجاب کې ځای پځای کړې او هلته یې براس راووځي خو دوی په هغه ازادو سرحدي سیمو کې نظامي تریسمار جوړ کړې چې اصلا حق نلري هلته قدم کیږدې او پدې بهانه قومي مشران وژني ، کورونه یې سیزي او پر ځای یې نظامي تحکیمات جوړوي او اغزن سیمان نیسي. ځیني کسان

لا سترگې پټوي او دبې بې سي درادیو له لارې په ډیره بې مسئولیتۍ سره ځیني اظهارات کوي او له بده مرغه لر او بر افغان دهغې په مقابل کې په حقیقت کې پټه خوله پاتې کیږي.

زه داولسونو سره دعداوت دمسئلی سره موافق نه یم هغوی. تل خپل رسالت سرته رسولي ، دا سیاسي او دولتي وطنپرست مشران، اجتماعي شخصیتونه او روشنفکر قشر پورې لري چې همیشه پداسې حساسو شیبو او دتاریخ په تاریکو کگلیچونو کې باید خپلې ټولنې دیوه نیک او څرگند مستقبل په لورهبري کړي. خو سوال پیدا کیږي کوم مشران او کوم روشنفکر؟

ـــ هغه چې دافغانستان دوروسته پاتې اجتماعي - اقتصادي مناسباتو خام او نارس محصول ،دشعور او درک سترگې یې لا پټې، دخپل رسالت او دندو په وړاندې احساس دمسئولیت نشي کولي او یوائې په بچگانه،تنگ نظرانه لوبو کې یو دبل دپښو وهلو او امکاناتو دخنثا کولو په مرض اخته دي ؟

ـــ هغه چې دپردیو دواکمنۍ په وخت کې دهیواد او خلکو په وړاندې دعدم احساس او پردیو ته دخوش خدمتۍ دمعیارونو له مخې هر بې سواده یا سواده په غیر مستحق ډول کورکورانه په نظامي او ملکي دولتي رتبو او مقامونو ، مسلکي، علمي، اکادمیک صلاحیتونو او رتبو او د نړیوالو معیارونو ، پرته په دیپلومونو او یا نورو القابو مفتخر شوي او په پنځو ورځو کې دمقامونو ، رتبو او افتخاري القابو دټولو پوړیو څخه اووختي دي؟

ـــ هغه چې د بې شمیره پاچا گردشیو ، حکومتونو ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دولتونو، حزبونو، فرکسونونو، ډلو ټپلو په سطحه جداگانه تشکیلات پرسیدلي او جوړ شوي او هر چا دخپلې سلیقي له مخې کسان په پوره بې مسئولیتۍ سره گمارلي او نن دیوې پوستی دپنځه کسیزي ډلې دقوماندان څخه نیولې تر لوړو مقامونو پورې هر څوک ځان لپاره با صلاحیته غیر مطیع شخصیت قایل دې او نن په اصطلاح پخپله افغاني روشنفکر قشر په یوه نابکاره بار، مکدر سیاهي لشکر تبدیل او دنیکو او بدو تمیز پکې مشکل دې.

—هغه چې دهیواد څخه بهر روزل شوي، اوسیدلي او ددموکراسۍ او مدني ټولنې په ټولو اصولو او قوانینو اگاه دپوهنتونونو استادان، سیاسي مبصرین، ادیبان او پوهان خو بیا هم دافغاني ټولنې دهرډول تبعیضونو په لومو کې بند پاتې دي او بستري یې دبي بي سي، امریکا غږ او نورو رایوگانو، مجلو، ورځپاڼو، جریدو او داسې نورو دفترونو کې اچولي بیا هم دمختلفو سلیقو او مناسبتونو له مخې په پوره بې مسئولیتۍ سره عریضي او طویلي مقالې لیکي، تحلیلونه، تبصرې او مصاحبې کوي اوتر څو چې خبر نگار بس ورته ونه وایي نه بس کوي؟

—او یا هغه چې په تیرو دورو کې ټکول شوې، ځپل شوې او خولې یې داسی تړلي چې په زور به یې پر ي خلاصې نه کړې؟

—هغه چې پرون په اصطلاح دکمونست، مجاهد او بې طرفه په نوم یو بل په واک کې شریک کیدو ته سره حاضر نه وؤاو یا نن چې دځیني بین المللي کړیو سره د ځیني ډلو دشخصي گټو او ملحوظاتو له مخې متقابلو معاملو په نتیجه کې یو ځل بیا په عمده ډول دپخواني مجاهدینو مشران واک ته

رسیدلي او بیا بل چاته اندکترین حق نه قائلیږي؟

—او یا بالاخره محترم حامد کرزې چې په وطني او بین المللي ملاقاتونو کې دچپن، قره قلي او کالیو په اغوستلو سره دخپل وسعت نظر تظاهر کوي خو په حساسو وختونو کې خپل درونند رسالت هیروي او په اصطلاح دیوه مجاهد په حیث دموجوده جنگ سالارانو، جهادي مشرانو او نورو سره په ائتلاف، تفاهیم او کمپرمائزډډه لگوي؟ په هیواد کې ټولې بنیادي چارې په ټپه ولاړې او یواځې په نمائشي، گذرا او مؤقتي چارو بسنه کیږي؟

دادي زمونږ دافغاني ټولنې موجوده حقیقتونه او واقعیتونه چې باید ویې منو او دهغې له مخې لازمې نتیجگیرۍ وکړو. پداسې ترگمیو او سیاسي بحرانونو کې دچارو سمون اسان کار ندې او هیڅکله د نیکو او بدو تر منځ څرگند سرحدونه او پولې وجود نلري. تشخیص، تصمیم او اقدام پداسې حالاتو کې مشکل وي. دفرانسې مشهور متفکر او فیلسوف ارنست رنان لیکی"وقت های می ایند که گوئی هر چیز از دست رفته است، همان است وقت شروع کار". په نورو هیوادونو لدې څخه ډیر زیات بد حالتونه راغلي خو هغوۍ دهرې وضعې څخه لازمه نتیجگیري کړې او اشتباهات یې دوباره ندي تکرار کړي، نه لکه چې مونږ دشوؤ اشتباهاتو او گناهونو په بنیاد دلا لویو گناهونو تصمیمونه نیسو او پلانونه جوړوؤ.

هو! نن دافغانانو لپاره واقعا سرنوشت سازه حالت او وضعه ده. نن مونږ لپاره بهترین وخت دشروع دکار دې چې نیک تصمیم ونیسو او لازم اقدام وکړو. راشۍ دهیواد او اولس دعالي گټو په خاطر یو تربله سره دوروری لاسونه ورکړو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

متحد عمل ته ملا وتړو.

مونږ افغانانو ته دهر څخه دمخه خپل خدای ته رجوع کول پکار دي چې پخپل فضل وکرم سره مونږ دجمعي شعور دتورتم او کدورتونو څخه راوباسي او دعقل او شعور په رڼا کې خپل ځانونه او دوست او دښمن وپيژنو او دښو او بدو تميز وکړې شو !

مونږ ته يو مهدی پکا دی چې دوخت وزمان ددجال دمکروفريب ددامونو او لومو څخه مونږ ته نجات راکړی !

مونږ ته پدې حساسه شيبه کې صوردا سرافيل ع پکاردې چې دحقيقي قاضي په وړاندې احساس دمسئوليت وکړو، ويده وجدانونه رابيدار او د حب الوطن احساس او شعور مو دوباره را ژوندې شي !

مونږ ته دحی علی الفلاح يوه داسې کريکه پکارده چې د هر کاڼه غوږ تر عمقه ورسيږي، دغفلت له خوبه مو راويښ او دنړيوالو سره سيال ژوند ته مو وهڅوي !

مونږ ته دافغاني جمعي شعور په ضمير کې يوې داسې زلزلې ته ضرورت دي چې ټول هغه بنيادونه چې دپرديو لخوا زمونږ په ذهن کې د ورور وژنې، نفاق، عداوت او تبعيض په خاطر اباد شوي له بيخه ړنګ، دغه خامې ختمې پخې او د وروری او افغاني ذات البيني تفاهم په بناء نوي بنيادونه ايجاد کړو !يواځې پدې صورت کې کيدلې شي مونږ دموجوده وضعې څخه دخپلو خلکو او هيواد په ګټه لازمه استفاده وکړو !نن چې په افغانستان کې کوم قوتونه موجود دي

ــ اول خو دډيرو هيوادونو څخه نماينده ګي کوي او ديوه هيواد قوتونه نه .دوهم دهغوی ترشا داسې ټولنې پرتې دي چې

دموکراسي پکې منلي او عملي حقيقت او واقعيت ګڼل کيږي

ــ دريم دهغوی ترمنځ هم دنړيوالو سياسي -اجتماعي مسايلو په هکله ستر تضادونه وجود لري

ــ څلورم دا چې دا يو نړيوال پرابلم دی او مونږ پخپل منطقي برخورد سره نړيوال ملاتړ ترلاسه کولی شو.

ــ پنځم مونږ پدې باور يو چې دموکراسي کوم حکم، فرمان، آمر او حتی يواځې قانون هم نه دې چې په زور هره خوا صادر شي، بلکه دموکراسي دهرڅه څخه دمخه پاکه عقيده، اخلاق، تربيه او لوړ انساني اجتماعي شعور ته ويل کيږي او کله چې دغه صفات دټولنې او فرد په ذهن کې ځای نيسي هيڅکله دداسې وحشيانه، غير انساني قرون وسطايي اعمالو مرتکب نشي کيدلې لکه چې نمونې يې په افغانستان، عراق، ګوانتامو او ځينې نورو ځايونو کې وښودل شوې. بشريت نن ددغه ډول اعمالو څخه نفرت لري او په نړيواله کچه ددغه ډول اعمالو په ضد عکس العملونه او مظاهري دوام لري او دهغوی خپل خلک لدې کبله احساس دشرم او خجالت کوي.

دپورتنی بحث له مخی په لاندی ډول نتيجګري کيدلې شيي

١ــ په بين المللي لوبو کې پردي غمونه په خپله ذمه اخستل او په حلاجي کې خپل هډونه په ځانګړي توګه ورکول نه ثواب دي، نه شهامت، نه وطنپرستي او نه دسليم عقل او وجدان مشوره او مصلحت. بين المللي پرابلمونه يواځې په بين المللي تړون، پيوستون او ملاتړ سره دډيري اوږدې مودې مبارزې په نتيجه کې حليدلې شي. دداډول طوفانونو څخه ځان لري او په امن کې ساتل غوره مشوره او مصلحت ګڼل کيږي.

٢ــ په ننني منطقوي سياسي لوبه کې افغانانو ته پکار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې دخپل مرکزي ستراتیژیک موقعیت او چانس څخه په استفادې سره خپل ملي وطني موقف تقویه او پرې نږدې چې کله هم وروسته لدې د شاوخوا قچیرانو او ګیدړانو خوراک شي.

په یوویشتمه پیړۍ کې بشري قانوني او حقوقي ارزشونه او معیارونه

قانوني او حقوقي هر ارشي او تداوم دبشري ژوند سره له همغه وخت څخه نه شلیدونکي مناسبات او اړیکي پیدا کړي ،کله چې دا لوی جهان او ټول خلقتونه دخدای دلوی علم له مخې د "کن فیکون" دحکم په صدور قانونمند او متعادل پیدا او انسان یې دانساني تقوا او علم له مخې اشرف المخلوقات او خپل خود مختاره خلف ګرځولي دې. په پورتنۍ جمله کې څو عمده اصله لکه قانونمندي، تعادل، حقوق، مساوات، تقوا او خلافت په سترګو کیږي. همدغه اصول په مجموع کې دهر نظام دخلقت ، تکامل، پایښت او معرفت مستلزم او متضمن او دخدای دمقضي او مقدر قانون "قضاء او قدر" له مخې یوائینې مقید شرط ، دین ، مذهب او شریعت ګڼل کیږي. هیڅ شې وجود نلري مګر په قانونمند شکل سره . قانونمندي شکل دموجودیت دجهان او هرې پدیدې دې او انسان له هغې سره په قانونمند کړو وړو مکلف او مؤظف ګرځیدلي دې . تعادل په یوه نظام کې دپدیدو دظهور ، هم آهنګۍ او پایښت اصلي عامل او عمده اصل او یوائې دمتقابلو حقوقو ، وجایبو او ذمه واریو په

صورت کې یو نظام جوړیدلې او پایښت لرلې شي. د تبعیض پرته مساوات او تقوا د نظام د بقاء لازمي او کافي شرط او خود مختاره مقدر خلافت د مسئولیت هغه درونډ بار دې چې انسان د هغې په احساس سره کولې شي خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي. مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر څوک د بین المللي او ملي تسجیل شوو قانوني او حقوقي ارزښونو او معیارونو په وړاندې مقید او مجبور دې او پرته د سرکشۍ او امتیاز څخه باید هغه ومني او غاړه ورته کښیږدي. لوی فلسفي شاعر رحمان بابا د غه متقابل مسؤلیتونه څه ښه افاده کړیدي:

دلته دم او قدم دواړه په حساب دي
پل غلط له لارې مه ږده بې حسابه

لیکن نن ځیني بې مسئولیته نړیوال د ټولو انسانانو او فرهنګي زیرمو د تباهۍ لپاره په نوو ذروي ستراتیژیو یو تربله سره مسابقې ته اماده ګي نیسي. هر نور مال انسان د هرې ورځې په پای کې د ګټې او تاوان او ښو بدو محسابه او قضاوت کوي. پنځه کاله وشول چې ښاغلې حامد کرزي د خپلې جهادي ډلې سره په افغانستان کې حکومت کوي. د هغوی تر شا ملګري ملتونه، امریکا، انګلستان، ناټو او په مجموع کې د ۴۵ نړیوالو پرمختللو هیوادونو ملکي او نظامي طاقتونه په ټول اقتصادي توان سره ولاړ دي. د غه هیوادونه د لوی نظامي، اقتصادي، علمي ــ تخنیکي، سیاسي تجربو او عالي مدیریتونو او منجمنټ خاوندان او کم تر کمه یې عملاً ۵۰۰ کاله په ټوله نړۍ حکومت کړې دې. نن هم دوی د نړۍ د ټولو هیوادونو اقتصادی زیر بناوې د ګلوبالیزم په کچه پخپل واک

کې لري او د ژوند ټول اړخونه اداره کوي. دوئ د زمونږ هیواد ته د امنیت د تامین او بیا آبادونې لپاره راغلي دي، خو له لومړۍ ورځې داسې معلومیږي چې د کوم لوی او خطرناک جنګ لپاره اماده ګي نیسي. دارګ په داخل، دارګ په دروازو پورې تړلي سرکونه او د کابل په ټولو د توجه وړ کوڅو کی سنګر بندۍ او استحکامات دوام لري. د هیواد په ستراتیژیکو منطقو کې اساسي قشلې او تاسیسات جوړیږي. برخلاف پخواني نظامي مؤسسات او تاسیسات او اردو ړنګ شوې او بیکاره مسلکي افسرانو یې لویه سیاسي او ټولنیزه ستونزه رامنځته کړیده. د بیا ابادونې هیڅ نښې نښانې نه په سترګو کیږي یواځې د بې حسابه ډالرو د هضمولو په خاطر د کاغذ په مخ د راتلونکو وختونو تخیلی پلانونو طرحې جوړیږي. خو په ځیني تاریخي منطقو کې لکه شیرپور او د ښاري ماستر پلان خلاف په ځیني ساحو لکه ښاري پارکونو، کلتوري مرکزونو او یا نورو ساحو کې چې د زوراباد په نومونو په خپل سر پروژې د جهادی مشرانو، قوماندانانو او د موجوده حکومت ځیني بیګانه پلوي اندیوالانو له خوا په کار اچول شوې دي او د خارجي پیسو ټولې سرچیني هم په لاس کې لري چارې په پوره سیالۍ پر مخ ځي.

خو له بده مرغه پدې وروستیو وختونو کې د ځانمرګي بریدونو او د آیساف او ناټو د نوې ستراتیژۍ له مخې د هوايي، راکټي او لیري ویشتونکو توپونو په بمبارۍ او ډزو کې کومه لوټه چې د تنظیمي جنګونو او شرق او غرب په زور ازمایي کې ولاړ پاتې شوې وه شک نشته چې هواره به شي دا چې د زوراباد د پروژو سرنوشت به څه کیږي معلومه هده.

د معتبرو دولتي او خارجي رسنیو په قول د مخدره مواد

(c) ketabton.com: The Digital Library

قاچاق او کر کیله له یوې ورځې څخه بلې ته پراختیا مومي او نژدې ده چې دنړۍ سل په سلو کې اپین په افغانستان کی تولید شي او دا کومه د تعجب وړه خبره هم نده ځکه دهمدغه رسنیو په قول په افغانستان کې نظام، اداره، حکومتاو قانون نشته او فساد، غلا، اختلاس ،د خلکو تښتونه ، په کوچنیانو ډلئیز تجاوزونه او انارشي ورځني دود او دستور ګرځیدلې او هغه څوک چې دا کار نه کوي په اصطلاح په افغانستان کې احسا س دحقارت کوي ،ځکه چې دا یو غیر معمول کار ګڼل کیږي اونسبي نورمال انسانان فکر کوي ګوندې دکومې ګناه مرتکب شوي دي ځکه چې دا کار د عام دود او دستور سره په تضاد کې واقع کیدل کیږي . له بلې خوا دا هم یو تاریخي حقیقت دې چې نړۍ زورورانو همیشه دمخدره موادو قاچاق پخپل واک کې لرلې او که دا کارونکړي دا لویي سرمایي به یې له کومه کړي وې او دا احمقانه مصارف به له کومې لارې پوره کوي ؟ دوی هر وخت چې دنړۍ په کوم کنج کې واک درلوده تل یې داپینو مزرعې جوړې کړي او دنړۍ هر تود بازار ته یې رسولي دي. دا چې څوک پدغه زهرو خپل ژوند له لاسه ورکوي ، خپل دي یا پردي د دوی لپاره دا خبره د ارزش او پام لرنې وړ نه ده. پرون اپین دهند او جنوبي امریکې د حاصل خیزو ځمکو څخه تولیدیده او د اروپایانو پواسطه چین او نورو ملکونو ته وړل کیده چې د تریاکو لوی جنګ یې پایله وه او پخپله امریکایان وو چې سل زره چینایي معتادین یې دامریکایانو په اعتیاد باندې د روږدي کولو لپاره امریکې ته بوتلل او نن چې دامریکې او اروپا په بازارونو کې هر ډول مخدره مواد آزاد خرڅیږ. او دهیچا څخه پټ حقیقت ندې بیا هم همدغه

امریکایان او اروپایان یې نن له افغانستان څخه خپلو خلکو ته په پراخه پیمانه رسوي.دا ډول ده په څو جملو کید کرزي صاحب دپنځه کلنې دورې او خارجي «دوستان»د بیا ابادونې پایلې او نتیجګیری. دوئی چې هر ډول فکر کوي، خو زمونږ په فکر داخلي او خارجي ټول ټیمونه دامنیت او بیا ابادونې په چارو کې په قطعي ډول ناکام دي. مونږ دا نشو منلې چې دوی په دې کار کې بې وسعې دي. له بلې خوا په کابل کې دانګلستان نوي سفیر وویل چې په راتلونکو دیرشو کلونو کې به په افغانستان کې پاتې شي. همداسې دامریکې ددموکرات ګوند نوي کاندید بارک اوباماهم داګست په دوهمه نیټه ویلي، که دې په انتخاباتو کې بریالې شي له عراق څخه به خپل قوتونه خارج او افغانستان ته به یې ولیږي. دافغانانو سره همدومره جفا کافي وه. ښه به دا وي زمونږ دغه "دوستان"نور خپل حضور په افغانستان کې پای ته ورسوی او په ډیر منطقی او معقول شکل سره دیوویشتمی پیړۍ دایجاباتو او دهغوی ددیموکراتو ټولنو دغوښتنو مطابق واک دافغانستان اصیلو خلکو ته وسپاري. افغانانو تل دخپلې خاورې دساتلو توان لرلې او اوس یې هم لري.په حقیقت کې هغوی همغه پلانونه عملي کول غواړي ، دکومو په خاطر چي افغانستانته راغلي دي . امنیت او ابادي د هغوی په پلانونو کې هیڅ وجود نلري ، یواځې د ګذرا پدیدي په حیث که چیري په موقتي پروژو کي چیري په سترګو شي او لکه چي عملاً لیدل کیږي ډیري ددغه ډول پروژو څخه داسي بي کیفیته وي چې د استفادي دمخه او یا لا اقل د ډیري کمي استفادې څخه وروسته له منځه ځي. نن چې بشري شعوري اګاهي دبلوغ مرحلې ته رسیدلې او دهر ډول تحول، تکامل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منطقي پوهاوي دپذيرش قابليت وجود لري، نن چې اقتصادي زيرمې او امکانات دټولې نړۍ د ورو او بربندو دمړولو او پټولو لپاره کافي دي او که نه اوسي په کمه توجه سره يې سرشاره زيرمې توليديدلې شي، ... ايا دا مناسب ده چې يوائې دهوس ، لويي غوښتنې، شوخۍ او ساعت تيرۍ ، ساديزم، بربريت ، وحشت او حيوانيت دغريزو له مخې دمليياردونو انسانانو دپيړيو پيړيو ټولو علمي ـ تخنيکي، اقتصادي، اجتماعي، حقوقي، قانوني سالم بهير ته شا او خپل ټول امکانات او با الخصوص اوسنۍ ميډيا او مطبوعات په لعنتي پديدو بدل ترڅو ديوه انسان اخري مړۍ چې داخري نفس لپاره په خوله کې لري، ترې راوشوکوي ؟د څه لپاره؟راشۍ ! "دسليم عقل او وجدان حکم" ته غاړه کيښږدو !راشۍ !دمليياردونو انسانانو دميلونونو کلونو دژوند او مبارزی دسليم بهير منل شوؤ ارزشونو ته چې دټولو نړيوالو په خورا معتبرو اسنادو کې تسجيل او دعملی ژوند بنه يې غوره کړې ازرش قايل شو ، راشۍ !چې دټولو سالمو انسانانو غوندې يو شان فکر وکړو ! او که نه نو ! دسپتمبر يوولسمې او ډيرو نورو پيښو دا هم وښودله چې يو پر بل باندې دبر لاسي امکانات هم عام ګرځيدلي دي. راشۍ !دمقابلې پر ځای دتفاهم لار غوره کړو. ښه به داوي دشر ، فساد او تروريزم شيطاني ځالی او مزرعی په پاکستان او دنړۍ په کنج کنج کی وتړل شی. دا ډيره ناکامه هڅه او دنړيوال دموکرتيک نظام لپاره دزهرو او ذقوم حيثيت لري. دا يوه بهانه ده، دا يوه دسيسه ده، دا يو ډير تور او ناکام پلان او پروګرام دې، دا اوس په حقيقت بدل شوې واقعيت دې چې نن د نړيوالې مافيا تورې څيرې دچيګرا ، راستګرا ، القاعدې،

طالب او بل هر بنيادګر چې تصوريې کيدلې شي په يوه محل قوماندې کې سره راټول او ځانونو لپاره طلايي هګۍ اچوي او دنړۍ دبې ګناه انسانانو لپاره دتباهۍ ګودالونه، کندې او اسفل السافلين جوړوي.نن جهاني ټولنې يو جانبه عطالت پيدا کړې او د يابو په شا دکوربار په څير يې خپل توازن او تعادل له لاسه ورکړې، پريوتل يې حتمي او برې به دسالمو قوتونو په برخه وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان هېواد پال ملي روڼ آندي باید خپل تاریخي رسالت سرته ورسوي !

اگر یک ذره را بر گیری از جای
فروریزد همه عالم سراپای

« مولانا جلال الدین بلخي»

دشلمې میلادي پېړۍ په پای کې د سیاسي لوی نړیوال بحران رامنځته کېدل، په ناپایداره یو قطبي محور او بنسټ دنوي نړیوال سیاست تشکل او په دغه سیاست باندې د پېژندل شوو افراطي ځیرو تسلط، هیڅکله په یویشتمه پېړۍ کې دنړیوالو لپاره دنیک فال زیرې نشو ګڼل کیدلې او دا هم کومه دتعجب وړخبره نه ده چې نړیوال او افغاني سیاست نن په کثیر المجهوله معادله او جړه مشوره بدل شوې دې. تر څو چې دغه مجهولات په نړیواله او ملي کچه دمعلومو متحولاتو او نورماتیفونو له لارې په منطقي قانونمند ډول دحل ځواب پیدا نکړي دامنیت او سولئیز ګډ ژوند تامینیدل هم ناشوني کار ګڼل کیږي.د ۱۹۷۹ م کال په پای کې پخواني شوروي اتحاد دشپیته کلنې دوستۍ او بین المللي قوانینو او تړونونو پر خلاف پر افغانستان خاینانه حمله وکړه او برژنسکي دامریکي د پخواني جمهور رئیس جیمي کارتر امینتي سلاکار هم پدې

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

اعتراف وکړ چې: "این ما بودیم که شوروی ها را تشویق نمودیم، تابه افغانستان تجاوز نظامی نماید و درین پروژه پاکستان رفیق راه ما بود..." پدې ډول افغانستان دیوه ډیر خاینانه پلان له مخې دنړۍ دسترو هیوادونو تر منځ په تمام عیار جنګي میدان او تیاتر بدل شو. دنړیوالو تضادونو او شخړو ستر غامض پرابلمونه دافغانانو دسرنوشت سره غوټه او افغانان دجنګ په تاوده ډګر کې دنړیوالو سترو آبر قدرتونو دجفاء او ناروا سره مخامخ شول. دغه جهنمي طاقتونو یواځې دجنګ بدیل غوره کړې وو، غوښتل یې د کمونیزم او کاپیتالیزم، شوروي او امریکي او کې جي بې او سي آی اې تر منځ ګلوبال متضاد لاینحله پرابلمونو ته د افغانستان په جنګي ډګر کې د حل لار پیدا کړي، خو افغانان نه په اخلاقي لحاظ ددغه لویي جفاء او ناروا سزاوار او نه په مادي او معنوي کچه ددې جوګه وو چې دغه لوی ناورین دې پخپل کور کې وزغمي او یا دې دغه لوی بار په خپلو اوږو پورته کړې شي. خو جبراً افغان اولس دغه غیر عادلانه او نا برابر جنګ ته اړ ایستل شو او دنړۍ دمخ د ټولو زړو او نوؤ وسلو ذخیري دافغانستان په جنګي تیاتر کې استعمال او وازمایل شوې او دکمیاوي او ذروي وسلو پاتې شوني او تفالې دافغانستان په خاوره راپریوتې. دجنګ دسوخت مواد په ټولو جبهو کې یواځې صادق او مؤمن مسلمان افغانان ووچې د څو تنو معامله ګرو په ذریعه جبهه په جبهه ځغلیدل، دومو په شان ویلیدل او جبهې یې ګرمې ساتلې. لیکن یو دسوچ او فکر والا افغان پیدا نشو چې ددغه باتور اولس په سمه لار رهنمایي سره یې خپل تاریخي رسالت او دین ادا کړې وې. او که چیرې به کوم وطنپرست

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان دغه رسالت ادا کول هم غوښتل ، د بین المللي شیطاني مافیایي قوتونو د غلبیل دچاڼ، جال او دام څخه د تیریدو فرصت دغه ډول کسانو ته نه وو میسر او حتماً هر وطن پرست انسان په یو د دغه دامونو کې لاس و پښې او ذهناً تړلې پاتې کیده او یوائې هغه کسانو ته چې د مافیایي پروګرامونو عملي کول به یې غوښتل د فعالیت او ازادۍ چانس ورکول کیده . نو ځکه افغان اولس نه یوائې خپلې ټولې مادي شتمنۍ بلکه افغاني وطنپرستي، عنعنات، ملي وحدت، ټولنیز جوړښت او ټول اسلامي، اخلاقي او وجداني ارزشونه چې په هر سنګر کې د افغانانو دبري ضامن وو هم له لاسه ورکړل او په اصطلاح بې موراله او خلع سلاح پاتې شول. افغانانو د نړۍ هغه ستر قدرت مات کړ چې له ویرې یې امریکایي او اروپایي امپریالیزم په زرګونو کیلومتره وړاندې پخپلو کورونو کې د شپې خوب نه درلود او ټولو نړیوالو ، شرق او غرب، عرب او عجم او بالخصوص پاکستان ته یې د رنګیدو د حاضر خطر څخه نجات ورکړ او د نړۍ د تاریخ څرخ یې د امریکې په یو قطبي محور وڅرخاوه. د تأسف خبره داده چې لا د نجات د شهیدانو د زخمونو وینې او په سره ډولۍ کې د کونډې ناوکۍ اوښکې نه وې وچې او د غم تورپوړنې یې لا له اوربل څخه نه وو پریوتې، دغه ټول معامله ګران چې د ټولو افغاني پرابلمونو او دژنیو د تړون قاضیان، حکمان او مجریان او مجرمان ګڼل کیدل، د دې په عوض چې د هل جزاء الاحسان الا الاحسان په حکم افغانانو ته نیک پاداش ورکړي ، «به ما چی» ګفته ،او په خپل ملک کې ،په نوي فرصت سره د څو ورځو ارام تنفس او بعدي پلانګذاریو په نیت یې خپلې غوټې له افغانستان څخه وتړلې او افغان

اولس یې د باروتو او وسلو د ګودامونو په سر په نه پخلاکیدونکې دښمنۍ کې بې سرنوشته د مرګ په پوله په غم او مصیبت کې خپلو معامله ګرانو ته پریښود تر څو د دغه اولس دښمنه او وطن دښمنه تورو بلاګانو پخپل منځني جنګونو کې نور هم وځپل شي. خو پخپله پر ته له تبعیض څخه کمونستان او کپیتالیستان د ناټو د چتر لاندې په مشترکو جشنونو کې راټول او معلومه نده د کومو اهدافو په خاطر نوی ستراتیژۍ جوړوي او په مدرنه وسلو د چاپه مقابل کې ځانونه سمبالوي؟

د دغه «هیومنیستانو» سترګې لس کاله وروسته یوائې هغه وخت وغړیدلې او د خپل خوب په غلط تعبیر پوه شول، کله چې یې د مارکونډیو او ذقومو کروندې چې پخپله یې کرلې وې په نیویارک او واشنګټن د ۲۰۰۱ ، بالي ۲۰۰۲ ، ستامبول ۲۰۰۳، مادرید ۲۰۰۴ ، لندن ۲۰۰۵ او نورو ملکونو کې ثمر ته ورسیدلې او افغانانو د غه د قربانۍ ګوډورو ته ضرورت پیدا شو. نو په اصطلاح ټولو شرافنمندانه اعتراف وکړ چې ګوندې مونږ بې موجبه سهو آ افغانان هیر کړي وو او په ډیرو ښکلو شعارونو سره د ملګرو ملتونو او امریکې د قمچنې لاندې نژدې د څلویښتو متمدنه ملکونو نماینده ګان په افغانستان کې د سولې، امنیت او د هیواد د بیا ابادونې په خاطر کار کوي او د دوی په قول پایلې یې هم مثبتې دي.

خو حقیقت دا دې چې د بن د بې بنیاده او د ټولنیز ترکیب له لحاظه پوچ او بې ماهیته کنفرانس او د هغې د بې سنجشه طرحو او پلانونو په اساس او د امپیالیستي هیوادونو د خاینانه تاکتیکونو او ستراتیژیو په بنیاد چې کومې دولتې، حقوقي او

(c) ketabton.com: The Digital Library

قانوني اداراې، ټولنيز سازمانونه، مستقل کميسونونه، مطبوعاتي رسنۍ او نورې مختلفې ادارې او انستيوتونه چې په تشکيلاتي لحاظ يې په بوده او تنسته کې کمې نه ليدل کيږي او په يوه چوکۍ پورې دمشاور وزير، معين، مشاور مشاور او نورونومونو لس تنه تړلي، په مادي لحاظ په لسګونو مليارده ډالر خارجي« مرستی »چې راځي دهمدوی په جيبونو کې پريووځي او هر يو د اروپايي او امريکايي صدراعظم او وزير څو برابر معاش لري، دضدمرمۍ موټرو چې په کابل کې دضد مردمي په نوم يادېږي او دهر يوه په قيمت حد اقل کوچنۍ فابريکه جوړيدلې شي،« دسړي» په سر دلاسونو دګوتو دشمير څخه زيات دي او ددغه موټرو شمير که په لندن، ټوکيو، برلين، واشنګټن، پاريس او داسی نورو ملکونو کې دسرک په سر په لسګونو او زرو نو کې يو دې، په کابل کې دخدای په فضل هر دوم موټر همدغه دي. که مقامونه تنقيصيږي امتيازات پخپل حال پاتې او که وزارتونه له منځه ځي وزيران او مشاورين که چارو ته دوام نه ورکوي، امتيازات يي په خپل پخواني حال پاتې کيږي.تشکيلا ت او مصارف ورځ په ورځ پړسيږي خو عايد، توليد او مفيده ضريب له يوی ورځې څخه بلې ته نزولي قوس طې کوي او يا په حقيقت کې هيڅ وجود نه لري. ټولې توليدي او غير توليدي، انتفاعي او غير انتفاعي اداري او مؤسسات په لسګونو او سلګونو ميليونه ډالر بودجه او کومکونه تر لاسه او کارونه خارجي او داخلي اکثراً«د لوړو مقامونو او دولتونو» شرکتونه او اين جي اوګانې اجراء کوي او دوزارتونو او ادارو مسئو لين په اونۍ يا ميشت کې يو کرت د امضاء لپاره په شعبه کې حاضري ورکوي او اکثر کسان لا د

اسانتيا په خاطر يوائې خپل نوم ليکي او يو تن د ټولو په خاطر دغه زحمت ګالي، او هغه ورځ ډيره ليري نه ده چې توليدي او انتفاعي اداري تش په استهلاکي او يا په بل عبارت دالر خورک، پيسه خورک او مفت خورک ارګانونو بدل او دنړيوالو د رواداريو له مخې به زمونږ خسروانو لپاره بلا تشبيه لومړي ځل په ژوندينې جنتی ژوند جوړ شي. خو ښه داده چې دجنت وعده خدای پر ربښتينی دنيا ورکړې او بل دا چې دغه جنتونه دافغان بی وزله انسان په دوزخونو بناء دي او په دوزخي بنياد باندې بل هيڅ ډول بنياد پايداره نشي پاتې کيدلې او دامتيازاتو خاوندان دې ډير اميدواره نه اوسي.

نن چې شکونه په يقين بدل شوې خارجي او داخلي مسئولين مجبور شوي اعتراف وکړي چې په افغانستان کې نظام نشته، قانون نشته، اداره نشته او دخارجيانو او داخليانو په شمول عامله اداره او شخص وجود نلري او ټول يو شان دموجوده وضعې څخه شکايت کوي او ظلم، ناروا، فساد، رشوت، تبعيض، جنګي جنايتونه، دبشر دحقوقو نقض، تروريزم، دمخدره موادو قاچاق او کر کيله او ډيري نورې نيمګړتياوې ګوندې ددغه ډول ټولنې طبيعي اجتناب ناپذيره خصلت او زيرنده ګڼل کيږي. په نتيجه کې ويلې شو افغاني ټولنه يو نابکاره بار او افغانستان دبې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبې ګرځيدلې او نن پکې دټولو ارزشونو دبې ارزشه کولو تجربی روانې دي. ژوند بې ارزشه، مرګ بې ارزشه،ځان بې ارزشه، جهان بې ارزشه، آزادي بې ارزشه، غلامي بې ارزشه، ايمان، وجدان، حيا،شرم او داسی نور ټول ارزشونه بې ارزشه کول غواړي. دغه بهر نيان چې داوضعه يي

(c) ketabton.com: The Digital Library

رامنځته کړي او لا دوام ورکوي، ایا غواړي دافغانانو دصبر، حوصلې، او سني مجبوریتونو اخرینه کچه ځانونو معلوموی او که قصداً په پوره سپین سترګتوب یي را پارول غواړي، نن چې ټوله نړی د افغانانو په مقابل کې یوې خوا ولاړه او ټول بېګانه پرست افغانانان یي هم د «چلاسو» په څیر پیشقراول کړي، افغانانو او د دوی په آند، خصوصاً پښتون قوم ته اخرین ګوزار ورکړي؟ دعیان دبیان حاجت به څه وی؟ شک نه شته چې د افغانانو تر منځ همدوی ډیر د نفاق تخمونه کرلي او نن پرون هم ډیر مصرفونه په دې لار کې ګالي، بیا هم زه نه پوهیږم، ولې، دوی دا خبره، هیروي چې تاریخي شواهد هم بې بنیاده او خوشې په خوشې نه تکراریږي، او دا چې افغانان د ټولو مخالفتونو سره سره په اخرین تصمیم او اخرینه لحظه کې تل واحد او یو موټې پاتې شویدي او له دې هم ډیرو بد ترینو حالاتو کي یي له دي څخه لوی قوتونه مات کړي دي. زه په دې باره کې هیڅ شک او تشویش نه لرم، زما تعجب په دي کې دې چې څه ډول داسې لوی، پرمختللي او په اصطلاح با اعتباره هیوادونه په داسې رسوایي سره د کوچنیو او غریبو وروسته پاتې هیوادونو په کورنیو مسایلو په خپله ګټه لاس وهنې کوي او پوښتنه داده کله چی په افغانستان کي وضعه

داسی ده لکه څرنګه چې دوی پورته ترسیم او تمثیل کړې او یو مسول عامل شخص هم په دې ملک کې وجود نلری، دا خارجی بانکونه، مؤسسات او هیوادونه په میلیاردونو ډالر چاته په کوم اعتبار او مسؤلیت دکوم هدف لپاره ورکوي؟ افغان اولس به هیڅکله ددغه ډول پورونو ذمه داري وانخلې او نه دې څوک دا ډول توقع ولري.

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان"
سیاسي فلسفه

مونږ پدې عقیده یو چې کمال دارزشونو په ایجاد او تقویه کې دې نه دهغې په نابودۍ او بې ارزښه کولو کې. حضرت مولانا پرځای ویلي:

اگر یک ذره را برگیری ا زجای
فرو ریز د همه عالم سرا پای

داد علم قانون دې، داد خدای قانون دې، او داد بشریت او طبیعت قانون دې. هر څوک دخپل عمل دعکس العمل سره مخامخ کیږي. عمل او عکس تل یو تر بله سره متناسب دې. او یا:

قطره دریاست اگر با دریاست
ورنه قطره قطره است دریا دریا ست

انسانی باهمی او ګډ ژوند دهغوئۍ د سولئیز ژوند تضمین کوي. ځان غوښتنه نه کمال دې او نه ارزش، بلکه دانساني خپل منځې حقوقو او وجایبو او دیني احکامو له مخی ناروا عمل ګڼل کیږي. خو ځینی ستر اولسونه چی د نړیوال تعادل، توازن او نظم ستر مسؤلیت هم په غاړه لری، غواړی چی ددنیا ټول نعمتونه ددوئۍ له ستوني تیر او پروا نشته که ټول نړیوال له ولږې تباه کیږي او که دوی پرې پړسیږي او پړک چوي هم بروا یي نه شته. لیکن دا هیروي چې قضاء او قدر، جبر او اختیار، دیترمینیزم او اندیترمینیزم، ایولوشن او ریولوشن، ریفورم او انقلاب یو تر بله نه بیلیدونکې سراسري عامه قانونمندي ده او هر مسئول چې بې مسؤلیته عمل وکړي په ذوال او نابودۍ محکوم دې."

هر بشیه گمان مبر که خالیست
شاید که پلنگی خفته باشد

(c) ketabton.com: The Digital Library

او یا:

ټیټ مې مه بوله غورځنګ را باندې مه کړه
زه پـــه دې افتادګۍ کې لوی ګړنګ یم

دا اعترافات د هغوی له ښه سرېتوب څخه نه دي ،ښه شوه دا معلومه شوه چې په زور کلي نه کیږي او د هر قانون شکن په مقابل کې د قانون نهایي فیصله جبر دې او یو شاعروایي: دا د تاریخ جبر دې او جبر نازولې دې . دا جهان قانونمند پیدا دې او یوائې په قانونمندۍ سره به پایي او هره بې قانوني تر هرڅه دمخه د ځان تباهي ده .سیاست نه بې قانونه روزګاراو نه د هر ناپوه لوبه ده. نظم او نظام په یوه ټولنه کې هغه وخت رامنځته کیږي او پایي چې په دغه ټولنه کې اجتماعي، اقتصادي، سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني عدالت موجود وي او خلک دخپل سر، مال، ناموس او نورو ارزښونو په مصئونیت او امن پوره باور ولري. د دوی په خپلو ټولنو کې هیڅ یو له دغه ارزښونو څخه نه تآمین دي او نه مصئون. دامن واقعي ضامن، معیار او محک خلک او اولس دي او کله چې اولس په خپل مصئونیت باور ونه لري اود عدل او انصاف څخه برخوردار نه وي په هیڅ قوت څوک جبراً په اولس اوامر او مقررات نه شي تحمیلولې.اردو او پولیس یوائې دخلکو امنیتي استعداد ، طاقت او رسالت د روزمره چارو پروتوکولي اداري او ظاهري نمایشي طاقت او موقتي مجریان دي او په ځیني عاجلو مواردو کې ضربتي قوه اوکه دقیق وویل شي ، داولسي طاقت تش نمایشي تمثال او مظهر هم ګڼل کیږي. دخلکو او دولت تر منځ متقابل اعتماد حتمي او ضروري دې او دا هغه وخت ممکن دې چې واقعاً دخلکو لخوا انتخاب ، دخلکو نماینده او

دهغوی خدمتګار اوسي.

خارجي قوتونه یوه هیواد ته دمعین تړون، تعهداتو او پروتوکول له مخې راځي او مجبور دي دهغه هیواد قوانین او بین المللي قوانین یو تر بله سره پخپلو مناسباتو کې په پام کې ولري. مونږ باور نلرو چې خارجي قوتونه زمونږ په هیواد کې دامنیت د تأمین څخه عاجز دي. یوائې پکار ده دمتقابلو عامه ګټو په بنیاد متقابله همکاري او تفاهم ایجاد شي او دملګرو ملتونو دمشرۍ لاندې په افغانستان کې میشت بین المللي قوتونه دبین المللي مقرراتو او اصولو له مخې افغانانو ته په خپل هیواد کې د سولئیز ژوند کولو ډاډ ورکړي تر څو هغه ډلې چې اوس یې دجنګ لار نیولې دجنګ څخه لاس واخلي .

مونږ په دې هم پوره باور لرو چې په افغانستان کې موجوده وضعه دسیاسي حل لار لري او بین المللي قوتونه ددې جوګه هم دي چې په افغانستان کې یو مناسب سیاسي نظام مستقراو په یوه پراخ ټولنیز بنیاد دیوه روشنفکري بدیل په مرسته ملي دولت او ملي اقتصاد په پښو ودریږي او جهادي رهبران، جنګ سالاران، سرمایداران او عام اولس دیوه قانون لاندې یو شان دخپل مال، سر، حیثیت او نورو ارزښونو دمصئونیت احساس وکړي. ښه به دا وي چې دولت پخپل اولس او ټولو اقشارو یو شان باور ولري او ټولو ته دکار او فعالیت زمینه برابره شي او روشنفکر قشر ته هم پکار دې په مجهول هویت سره شپې تیرول پریږدي او دخپل رسالت له مخې دملت او دولت تر منځ دتفاهم پل وتړي . تر او سه پورې چې دملت او دولت تر منځ دبې باورۍ فضاء موجوده ده یوائیني علت یې دادې چې ملي وطنپرسته روشنفکرانو خپل دین او رسالت سرته ندې رسولې او دغه فضا مکدره پاتې ده.که افغانان دخپل هیواد راتلونکې سرنوشت

روښانه ونه ګوري جنګ به حتماً دوام پیدا کړي او پای به ونلري ځکه چې:

از فساد او فساد اسیا ازکشاد او کشا اسیا.

او کله چې اسیا نا ارامه وي جهان ارام نشي پاتې کېدلې. دادلویانو او پوهانو خبرې دي!

افغان اولس د تاریخ په اوږدو کې دهرچا لپاره صادق دوست، نیک ګاونډې، پخپل لوز او قول ټینګ ولاړ، دډیرو سترو تاریخي پیښو دانعطاف سنګر او سرمشق او په هیواد او آزادۍ همیشه مین پاتې شوی دې. ځان دسیالې معاملې جوګه ګڼي او دسیال معامله ګر په حیث دهر چا څخه دسیالې معاملې ادعا او تقاضا لري. تاریخ ددې ګواه هم دې چې دافغانانو سترګه ددښمن څخه نه سوزي، مخامخ پرې ورځې او دغلچکي او ځان مرګي برید څخه عار لري. دوروستیو تروریستي پیښو پلټنو هم دا وښودله چې عاملین یې پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو. خو پاکستان او ځینی نور هیوادونه هڅه کوي دخپلو ناولو اعمالو پړه او تور په افغانانو واچوي. لیکن دا مسئله نن دلمر څخه هم ډیره روښانه ده چې پاکستان دتروریزم په ځاله بدل او لکه څرنګه چې اسرائیل په منځني ختیز کې دشرارت په محور او محراق بدل شوې، پاکستان پدې منطقه کې دشرارت، جنایت او فساد مرکز ګرځیدلې دې. دپاکستان حکومت او ناولې استخباراتي اداره دانګریزي استعمار وفادار خلف په حیث دپاکستان په مسلمان او مستضعف اولس باندې دمرداري او بوینا کې څټې په څیر پراته او په ډیر شرم آوره توګه دخپل مسلمان ملت داسلامیت په تقدس ملنډې وهي او

دپخواني انګریزي استعمار ناولې استعماري پالیسي پرې په نظامي جبر سره تحمیلوي. ددې څخه معلومیږي چې دتروریزم، هر ډول بنیاد ګرایي په هر رنګ او لباس چې وي، عاملین یې پخپله نړیوال امپریالیزم او نړیواله مافیا ده. همدوی دي چې د همدې لارې د خپلو خاینانه اعمالو په خاطر بهانې جوړوي. پوره شپیته کاله دپاکستان دجوړیدو څخه تیریږي. دخپلو بادارانو په استعانت او مساعدت سره دهغه داستعماري پلانونو دعملي کولو په منظور ذروي او نورې ډول ډول د ډلئیزو وژونو وسلې جوړوي خو په خپل ملک کې یې تر نن ورځې پورې سراسري حکومت، اداره او قانون وجود نلري او پاکستاني اولس نن هم د FCR (فرنتیر کرایمز ریګولیشن) او پولیټکل ایجنټ دګرز لاندې شپې ورځې سبا کوي. نن پاکستاني حکومت او استخباراتي اداره په حقه سره دعالم بشریت، امت اسلام او دپاکستان دمؤمن مسلمان اولس په تندي دبې ننګۍ نه پاکیدونکې تور داغ ګرځیدلې دې. نن په پاکستان کې دپنځوس زره څخه زیات تروریستي تربیوي مرکزونه جوړ او دا هم پټه خبره نده چې څوک دغه مرکزونه ایجادوي او دکومو مقاصدو په خاطر یې تمویلوي. سرتاج عزیز دپاکستان دباندینو چارو پخواني وزیر د ۲۰۰۶ م کال دسپتمبر دمیاشتې په ۲۵ دامریکا غږ آشنا رادیو سره په مرکه کې وویل چې دپاکستان دمدرسو طالبان پخپله امریکا تمویلوي. همداسې د انګلستان صدر اعظم توني بلیر د ۲۰۰۶ م کال داکتوبر په ۱۸ پاکستان ته دخپل سفر په وخت کې وویل چې پاکستان ته به خپلې مرستې دطالبانو او مدرسو په خاطر دوه برابره کړي. پداسې حال کې چې دامریکې، اروپا او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولې نړۍ خلک او سیاسي مشران پدې اعتراف او انتقاد کوي چې پاکستان د تروریزم مرکز ګرځیدلې او داکثر ترویستي پیښو عاملین په همدغه مدرسو کې روزل شویدي، نپوهیږم ښاغلی تونی بلیر دهغی سره څه علاقه لری؟ اوولی ئی لری؟ او کله چې ټول پدې باور دي چې بن لادن، الظواهري، ملا عمر، طالب او القاعده ټول په پاکستان او په مشخصه توګه په کراچۍ، پنجاب، سند او کوټه کې دي او بین المللي قوتونه هم د تروریزم دنابودی لپاره دې منطقې ته راغلي دي، حامد کرزي دافغانستان جمهور رئیس هم مکررًا غوښتنه کوي د تروریزم مرکزونه چې هر چیرې دي پخپله ځاله کې دې بمبارد شي. پرویز مشرف پخپله هم اقرار کوي چې ۵۰۰ القاعده او تروریستان یې په سند او پنجاب کې ونیول او مریکې ته یې وسپارل او پدې کار امریکایان او انګریزان خوشحالوي . په پاکستان کې دا دود او دستور هم موجود دې، کله چې یې مشران کوم هیواد ته ځې په اصطلاح یو ډله تروریستان، القاعده او دمخدره موادو قاچاق بران له ځان سره ځنځیر زولانه بیایي او ورته سپارریي ځکه چې په پاکستان کې دهغوی د محاکمې لپاره قانون وجود نلري او کله چې یې کوم دغه ډول میلمانه یې کور ته راځي هغوی ورته ددغه مرکزونو دبمبارۍ ننداري او دقربانۍ وندۍ برابروي چې اخرین مثال یې دامریکې ددفاع وزیر په ویاړ په وزیرستان کې بمباري او همدا سې له هغې دمخه په باجوړ کې دیوې مدرسې بمبارول چې د قاضي حسین احمد په قول ۸۰ تنه طالب العلمان پکې شهید خو پرویز مشرف اعترافاً هغه مسلح کسان وبلل چې د تروریستي اعمالو په خاطر تربیه کیدل. او دا یې هم وویل چې الظواهري، ابو

عبیده المصري او دالقاعده نور کسان چې په پاکستانۍ ویزه راغلي وو ددغه مدرسې څخه یې لیدنه کړې وه. خو د پرویز مشرف څخه هیچا پوښتنه ونکړه چې ولې ویزې ورکوۍ او ولې دغه ډول مدرسې نه تړئی؟ او نه د تونی بلیر څخه چا پوښتنه وکړه، تاسې چې دې منطقې ته د تروریزم او القاعدې سره دمبارزې په خاطر راغلي یاست. دځه لپاره ورته دوه چنده بودجې بیلوئی؟ او ولې د پاکستان سره ددومره مدارا څخه کار اخیستل کیږي او حتا ددومره ځرګندو شواهدو سره سره هغه د تروریزم پر ضد جګړه کې نژدې ملاتړې هم ګڼل کیږي. ډیر تعجب وړ بله پوښتنه داده ، سره ددې چې افغانان د تروریزم سره هیڅ تړاو نلري بلکه پخپله دنړیوال تروریزم د جفا هدف ګرځیدلې، ولې هر ځای چې تروریست پیدا کیږي دغوږ څخه یې نیسي کله چې یې دافغانستان خاوری ته داخلوي وروسته له هغې پرې بمبارد کوي او په لسګونو او سلګونو بیګناه افغانان ورسره وژل کیږي. معلومیږي چې پاکستان دخپلو بادارانو سره په تباني کې دخپلې زړې ستراتیژۍ دعملي کولو په خاطر د ټول عالم اسلام څخه په مهیلیت سره معصوم زلمیان راټولوي او دخپلو نامقدسو اهدافو په خاطر یې روزي او په هر بازار کې یې دقربانۍ په خاطر عرضه کوي . پاکستان دافغانانو د ۲۵ کلنې غمیزې په موده کې خپلو بادارانو ډیر ونازوو او په ډیره ناروا سره یې دافغانستان دچارو واګې پاکستان ته په لاس کې ورکړل او د بین المللي ټولو قوانینو او موازینو پر خلاف یې ټول ناروا اعمال دهغوی په حق کې روا وګڼل او نن یې په خپل غیر مسئولانه کړو وړو سره د بین المللي متقابلو حقوقو او وجایبو حد او اندازې پیژندلو درک له لاسه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورکړې، بې بنیاده تقاضاوې او غوښتنې وړاندې کوي او دخپلو بادارانو اوڅو تنو معلوم الحاله جاسوسانو په ذړ دافغانستان په مقدس حریم خاینانه حملې کوي. مونږ پوهیږو چې پاکستان ذروي وسله لري او افغان اولس په ۲۵ کلن جنګ کې هر څه له لاسه ورکړي دي او لکه دزخمي زمري پخپل حریم پروت دې. دا په تاریخ کې همیشه همداسې وه. خو افغانستان تل دتاریخونو دانعطاف سنګر او دټولو امپراطوریو لمن د افغانستان له پولې څخه ټوله شوې او په ملا پورې یې ورغوټه شوې چې اوس له شرمه ګرځیدلې نشي.

یو متل دی: ګیرم فلک جامه دهد کو اندام؟ مرحوم محمد موسی شفیق هم ښه ویلي دي.

دبستان دایشیا کې زه استاد وم
تا لوستله هغه وختې سپاره
نن راپاڅې کړې په ما پورې ملنډې
تا او خدای بیا په همدغه قواره

په یوویشتمه پیړۍ کې داقتصادي ـ اجتماعي دینامیکو نابرابره بدلونونو او دهغې په بناء دناپایداره نړیوال سیاسي نظام په رامنځته کیدو ، نړۍ په همزمان او مکان پرمانتت دوامداره شخړو سره ددریم بلکه داخري نړیوال جنګ په درشل کې دریدلې ده. ملګرو ملتونو او دنړۍ سترو هیوادونو ته پکار دي نړیوال نظام داکثریت لپاره قابل قبول په یوه پراخه ټولنیز بنیاد ودروي او ددریم نړیوال جنګ دحتمي پیښندو څخه مخنیوې وکړي. دډیرو سترو هیوادونو مشرانو په ډیرو سترو سیاسي دروغو ویلو سره نړیوال عملاً په یوه سراسري جهاني کور په کور جنګ کې ښکیل او هر چاته یې دمرګ قاصد هر

ځای درولې دې . داد سلیم عقل او منطق په خاوندانو ده چې ددې وضعې څخه په نتیجګیرۍ سره دقدرت او سرمایي دلیونیانو تورلاسونه دنړیوالو په سرنوشت دلوبو کولو څخه لنډ کړي. نوي نړیوال شرایط او غوښتنې په زړو مناسباتو، زوړ منطق او زړو اصولو په ترنګړ کې نه ځائیږي . نوې نظام باید دریښتینولۍ، صداقت او دسیالانو نظام او ناسالمه، استفاده جو او بیګانه پرستانو ته پکې ځای نه وي. افغان دسیالې معاملې جوګه اولس دې. په تیر پنځه ویشت کلن جنګ کې دافغانانو سرنوشت پاکستان ته سپارل دنړیوالو ستره ګناه وه. پاکستان ډیر مهیلانه دغربي او عربي نړۍ دبې دریغه مرستو او ملاتړ څخه په سوء استفاده په افغانستان کې خپله زړه انګریزي استعماري ستراتیژي تعقیب او دټولو مادي او معنوي ارزشونو په له منځه وړلو سره یې له هر څه دمخه فرهنګي ـ سیاسي خلاء رامنځته او نن هم په ډیر آزمندانه او شرم آوره توګه په سرحدي سیمو کې دبیګناه خلکو وژلو ته دوام ورکوي او دډیورنډ په کرښه داغزن سیم او دیوال درول او دماینونو ښخولو ډرامې ته په پوره سپین سترګۍ د بین المللي اصولو او تعهداتو په خلاف دوام ورکوي. حال دا چې:

۱ ـ دډیورنډ کرښه نه قرارداد وو او نه معاهده او نه حقوقي او قانوني ارزش لري ځکه چې دا ډول تړونونه دسیالو هیوادونو تر منځ کیږي او برطانیه هغه وخت جهاني امپراطوري او افغانستان یې په حقیقت کې مستعمره وه

۲ . ـــ معاهدې او قراردادونه دباصلاحیته ارګانونو او موسسو پواسطه ترتیب، دپارلمان یا لویې جرګې لخوا تائید او په خاصو رسمي تشریفاتو سره دمسئول مقام لخوا توشیح او

(c) ketabton.com: The Digital Library

منظوریږي. لیکن دډیورنډ دکرښې مسئله پخپله دډیورنډ دبرطانیې دباندنیو چارو وزارت د نماینده او دعبدالرحمن خان چې هغوی دخپلو پروګرامونو دعملي کولو په خاطر دځینې وعدو په ورکولو رابللې وو په پټه د عبدالرحمن خان په شخصي کور کې امضاء کړېده پدې ډول دډیورنډ دکرښې او تر هغې دمخه دوه نور تړونونه پر جبر په افغانانو تحمیل او هیڅ حقوقي او قانوني ارزښ نلري. اولس دهغې په مقابل کې تل مخالفت کړیدې چې یواځې د وانه په جګړه کی ۱۷۶۳ انګلیسان وژل شوي وو. انګریزان په ماتې وتلي او پاکستان هیڅکله زمونږ سره دمعاملې طرف نه وو. لطفاً دې دتاریخ پاڼو ته مراجعه وشي.

نن چې دملګرو ملتونو تر مشرۍ لاندې بین المللي قوتونه په افغانستان کې حضور لري، افغانان دخپلو طبیعي منابعو، خپلې خاورې او اوبو څخه داستفادې حق نلري. په لسګونو ملیارده ډالر نړیوالو مرسته کړې خو یو بند دبرق جوړ نشو او برق له خارج څخه واردوو. دکونړ، کابل، پنجشیر، لغمان، هلمند، کوکچی، امو او نورو سیندونو له اوبو څخه مونږ استفاده نشو کولې ځکه ګاونډیان اجازه نه راکوې او داځکه چې زمونږ ګاونډیان دهمدغه هیوادونو په مرسته اتمي طاقتونه جوړ شوي او افغانان دنړیوالې جفا سره مخامخ وو. مونږ افغانان دملګرو ملتونو دسازمان، دامنیت شورا او دبشر دحقوقو دکمیسون څخه احترامانه هیله کوو، اوس چې دمعاملې اصلي طرف انګریزان هم په افغانستان کې دي افغانستان ته دې خپلې ځمکې وسپارل شي او پدې منطقه کې دې جنګ ته دپای ټکي کښیښودل شي.

اداري مسئولیتونه، صلاحیتونه او حقوقي-قانوني مکلفیتونه

سالم سیاستونه چې دجمعي ښیګڼو په بنیاد ولاړ وي، تل دمسئولیتونو اوصلاحیتونو منطقي تناسب ته حق قایل اویواځې پدې صورت کې د ټولنیز عدالت او نظام تامینوونکې او متضمن ګڼل کیدې شي. سیاست له هرڅه دمخه ټولنیزه اوتاریخي پدیده ده. دټولنیز ارمان څخه پرته پوچه اوبې محتوا هره معامله په هیڅ صورت سیاسي یا سیاست نشي ګڼل کیدلې او هر خود غرضه معاملګر لکه چې تاروګې په پتنګانو حساب ندې او نفساني په عاشقانو حساب ندې، نو هر شخصي معاملګر هم ملي خاین او مختورن دې، سیاست مدار نشي ګڼل کیدلې. دا ډول کسان لکه دخپل ځان سیاست چټله لوبه بولي او په حقیقت کې هم د کوم چا د شومو اهدافو په خاطر په همدغسې چټلو سیاستونو پورې ترلې بې ارادې لوبغاړي او بازیګران ګڼل کیږي..خو زما په نظر سیاست یواځې مقدسې، بشر دوستانه، وطنپرستانه سیالې لوبې ته ویل کیږي او یواځې سیال ملي وطنپرست سیاسي لوبغاړي او قهرمانان دغه رسالت سرته رسولې شي. ټولنیزي دخیر ښیګڼې هلې ځلې دهرچا لخوا چې وي، چې دپراخه پرګنو موجوده ستونځې او مشکلات حل کړې شي مقدس عمل او ارمان دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او همدغه لوبه سیاست ګڼل کیږي .په همدې خاطر سیاست باید همیشه پاکه او مقدسه لوبه وي. کارل مارکس وای: پاک او مقدس ارمانونه هیڅکله له چټلو لارو او ناپاکو اعمالو پواسطه نشي ترسره کیدلې .

هغه څوک چې پرته له صلاحیته یواځې مسئولیت ته غاړه ږدي ،هغوی که اشخاص دي ، قومونه دي او که دولتي ،حکومتي ، سیاسي او ټولنیز رهبران دي په حقیقت کې سیاسي غلامان ګڼل کیږي او یواځې د چارو بې ارادې عاملینو په حیث منل کیدلې شي ، لکه نن په افغانستان کې ټول دولتي،حکومتي او دمؤسساتو ټول کارکوونکي او مسئولین ، چې له ځانه هیڅ ابتکار او صلاحیت نه شي ښودلې او په پټو سترګو د نورو اوامر او هدایات عملي کوي.

هغه څوک چې مسئولیت نه مني او یواځې په صلاحیت خیټه اچوي ، هغو باداران ،مستبدین او یواځې د خپلو شخصي ګټو غوښتونکې لیونیان دي ،لکه زمونږ خارجي متولیان چې دټولو خپلو ملي ـو طني اوبین المللي تعهداتو سره سره چې باید یې مرعات کړي ، هرڅه یواځې دخپلو شخصي ګټو په نظر کې لرلو له مخې محاسبه کوي او نن یې په افغانستان کې دبادار او غلام نظام برقراره کړې دې . په نوي لاس خلاصي او مطلق صلا حیتونو سره په افغانستان کې دپردي ملک کس دملګرو ملتونو دنوي نماینده په حیث مقرریدل یې څرګند او بربنډ مثال دې . حقیقت دادې چې افغانستان نن د بین المللي مافیاً په مرکز بدل شوې او افغاني بیګانه پرستان دمختلفو نومونو او دروغینو دلایلو په بنیاد دخپلو اند که شخصي ګټو په خاطر خپلې ملي شتمنۍ او ملي

ګټې دخپلو متولیانو لپاره د سر صدقه ګرځولې او حتا دخپل تاریخي هیواد افغانستان بود ونبود ، غواړي په اخرین دو کې وازمايي. څه چې نن په افغانستان کې تیریږي د هر اګاه او وطنپرسته افغان او د نړیوال مترقي ،دموکرات او اګاه انسان څخه کومه پټه معامله نه ده ، نو که افغان انسان د خارجي قوتونو د جبر او ظلم په نسبت پټه خوله پاتې کیږي ، ولې دغه د سوسیال دموکراتیزم او د بشر د حقوقو علم برداران پدې هرڅه سترګې پټوي او خپلو خولو ته یې قفلونه اچولي دي ؟د۲۰۰۸م کال دجنوري په دریمه لسیزه کې دنړیوالو اقتصادي ټولنو په بین المللي کنفرانس کې دافغانستان جمهور رئیس حامد کرزي په قهرمانانه ژست او اکټ سره دبین المللي تروریزم او نورو نړیوالو ستراتیژیکو پرابلمونو په باره کې شانداره وینا وکړه چې دټولو حاضرینو په دوامداره چکچکو بدرګه شوه .ښاغلي حامد کرزي دبین المللي تروریزم ، دمخدره موادو دقاچاق ،بین المللي داغ سیاسي مسایلو او نورو پرابمونو په باره کې رهنمودي تاکتیکي او ستراتیژیک دستورونه صادر او دیوه قهرمان په څیر چې د حاضرینو او حتاما لپاره دمباهاتو او ویاړ سرمشق «و بریښیده» ، دستیژ څخه راښکته شو .

خو په دې ورځو کې ژمني اقلیمي شرأیطو اود بین المللي قواوو بې مسئولیته عملیاتو او بمباریو ، په افغانستان کې بیداد نښلولې وو اوهره ورځ دافغانستان په ګوټ ګوټ کې په لسګونو ،سلګونو او زرګونو بې ګناه انسانانو ،ښځو کو ،چنیانو ، زړو او ځوانانو دظلم ،لوږې او سړو څخه خپل ژوند له لاسه ورکاوه. پلرونو او میندو خپل دزړه ټوټه بچیان په ۵۰۰ او ۱۰۰۰ افغانۍ چې نن چرګ په دغه بیه نه پیدا کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

، خرخوي ، په افغانستان کې ننني وضعه واقعاً د هر افغان لپاره شرم او عار دې او داسې ډیرنور بې شمیره پرابلمونو چې حامد کرزي یې داجرا مستقیم مسئولیت په غاړه لري یو دبل لپاسه امبارونه جوړ کړي دي. لیکن کله چې ښاغلي حامد کرزي دشورا د دریم کال پیل غونډي کې خبرې کولې او یا هره ورځ چې عاجزانه دمیکروفون شاته ولاړ وي او اوښکې تویوي ،یوه له دغه دلخراشه وقایعو څخه هم یاده نکړه.

ولي ښاغلي حامد کرزي پخپل ملک کې د بشري،اقتصادي،اجتماعي، اداري، حقوقي ،قانوني او نورو بې شمیره ناورینونو په باره کې تاکتیکي او سترا تیژیک رهنمودي قاطع دستورونه نه صادروي ؟ولي یې په شپږو کلونو کې دملک دلومړي درجه مسئول عامل مجري شخص په حیث یو تصمیم هم ونه نیوه او عملي یې نکړ ؟ په شپږو کلونو کې یې بیبشمیره کمیسیونونه او هیئتونه په ځانګړو مواردو کې دځانګړو اجراٌتو لپاره مؤظف کړل خو دیوه دنتایجویې نه پوښتنه وکړه او نه یې کومه پریکړه عملي کړه. ولي ښاغلې کرزي صاحب په خپل کور کې دغه ډول جرئت نلري ؟ددي څخه په څرګند ډول معلومیږي ،په رښتیا چې مونږ پخپل هیواد کې دهر ډول تصمیم ،عمل او صلاحیت څخه بې صلاحیته یو .لیکن دبل په مخکې ډیرې ښې منډې وهلې شو او د بل ناروا غوښتنې او شوم نیتونه په پټو سترګو عملي کوو ، خو خپل دین ، رسالت ،وطن او خلک راڅخه هیردي.

دجنوري دمیاشتې په ۲۹ نیټه مې داریانا ـ افغانستان د خپروني څخه واوریدل چې دامریکې جمهور رئًیس جورج ډبلیو بوش وویل: مونږ په افغانستان کې سترې لاسته راوړنې لرو

اوهغه په هر قیمت چې وي باید وساتو. زه نپوهیږم د جمهور رئیس مقصد دکومو لاسته راوړنو څخه دې ؟داچې په افغانستان کې دنړۍ ۹۵ فیصده اپین تولیدیږي ؟داچې دنړیوالو قوتونو داداري لاندې په شپږو کلونو کې یې عادي ابتدایي دولتي نظام جوړ نکړې شو ؟داچې یې دارګ په ۵۰ مترۍ کې امنیت تاًمین نکړې شو؟ داچې یې ددولتي ارګانونو تر منځ اندکترینه هماهنګي ایجاد نکړې شوه ؟او داچې رئیس جمهور ، معاونینو ، وزیرانو ، والیانو ،پارلمان ،قضایي ،حقوقي او نورو ارګانونو ملوک الطوایفي ګاني جوړي کړیدي ؟یا داچې ښه حلقه بګوش غلامان یې پیدا کړیدي ؟

په یویشتمه پیړۍ کې دا ډول مناسبات او اعمال دټولو نړیوالو ، با الخصوص دمترقي دموکراتو قوتونو او په خاصه توګه دافغانانو لپاره چې په ملک کې یې دا ډول خود سرۍ او ټولنه فاقد د اداري ،قانون او هر ډول نظام پاتې ده ، په تندي ابدي د بې ننګۍ ، عار او شرم ، نه پاکیدونکې تور داغ دې !

زمونږ د ټولني اداري واقعیتونه په مجموع کې نن یو کثیرالبعدي متشتت ،خودسره ،خود خواه ،نا پوه او غیر قابل کنترول اداري نظام په ګوته کوي چې په هیڅ صورت سره د واحدې اداري ، واحد قانون ،واحد مذهب او واحدو اصولو لاندې راوستل یې نا ممکن ګرځیدلي دي. او دا ځکه چې په ملک کې د بې شمیره یو تر بله سره نه پخلاکیدونکو او په خپل سر باندینیو هیوادونو ،ادارو ،مؤسسو، شرکتونو ،مستقلو بې هویته امنیتي قطعاتو او... موجودیت ؛په دولت او حکومت کې د بې شمیره وزیرانو ، دجمهور رئیس بې شمیره مشاورین ،سلاکار وزیر ان ... ؛بې شمیره ستر جنرالان ،ډګر جنرالان... او دبریدګي په بستونو کې د هغوی مقرریدل ؛ او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شمیره دغه ډول نور ډیر بې دوده او بې دستوره نورې ناخوالې او ورانې ویجاړې په ملک کې ددې سبب شوېدي چې ملک فاقد د اداري ، فاقد دقانون ، فاقد دنظام وګرځې. هر یو ددغه خارجي او داخلي اداروا مؤسساتو غیر مسئول او واجب الاحترام یعنې چې په عام وتام صلاحیت سره هیڅ ډول مسئولیت پر ځان نه منل ،او یا داچې په افغانستان کې ټول داخلي او خارجي اوسیدونکي بې ګناه مجرمان او دغه جرمونه مجرم نه لري او دا دولت ،حکومت،پارلمان،مطبوعات، قضایي اوحقوقي ارګانونه ،ټولنیز سازمانونه ،مستقل بشري کمیسیونونه او نور عبث او پوچ شعارونه دي چې هیڅکله زمونږ د درد نه دې دوا شوي او نه به دوا شي. ټول دغه افعال ، ټول دغه کردار ، ټولې دغه پروژې او دبیا ابادوې پروګرامونه د ماښام په تربمۍ کې په یخ لیکل کیږي اود لمر د راختو سره سم بیا ویلي وي او بلې ورځې ته یي کوم اثار نه په سترګو کیږي.په افغانستان کې په ورستیو ۹ کلونو کې یو بنیادي کار سرته ه دې سرته نه دې رسیدلې. دا ټول بې بنیاده چارې سرته رسول یواځې د هغوی د خپلې بیروکراسۍ او دموکراسۍ د تظاهر مظاهرې او د خپلو دموکراتیکو ټولنو ، انستیتوتونو او مؤسسو په سترګو کې خاورې ایرې پاشل دي. داډول دي په واقعیت کې د افغانستان د بیا ابادونې بې بنیاده پروګرامونه ،چې زمونږ راتلونکي ټول وختونه به د هغې د ناوړه اغیزو او عواقبو باندې مصرفیږي ،دا ډول دي زمونږ د ټولنې د بې سیاسته سیاستوالو د سیاسی فلسفي ماهیت او واقعیت او واقعي بڼه او څیره .

دا ډول نظامونه بر علاوه له دې چې د نن ورځ لپاره هیڅ ارزش او ګټه نلري ،بلکه د راتلونکې د راتلونکي نسلونو لپاره

نه یواځې دافغانستان بلکه دنړۍ په کچه عظیم لا ینحله پرابلمونه تر شا پریښو دلې شي . دا ډول مناسبات دننني عصر دغوښتنو سره سمون نلري اونه دموکراتیک ټولنیز ارزشونه پداسې نظامونو کې تحقق پیدا کولې شي. زه نپوهیږم ولې زمونږ نړیوال «دوستان» مونږ په ړډو بډو غږیدلو سترګو غولول غواړي ؟ نن ټول اولسونه شعوري بلوغ ته رسیدلي او په دې ټولو مسایلو او قضایاوو پوهیږي. یواځې دغه د سرمایي لیونیان دي چې په سترګو کې یي همدغه یو تصویر شین میخ ګرځیدلې او هرڅه په همدغه یوه رنګ ګوري او صم ،بکم او عمی پاتې دي. دوی څله یواځې د پخوا په څیر خوبونهویني ، دوی څله یواځې صلاحیتونه غواړې اوحتا هیڅ قانوني مسئولیت ته هم غاړه نه ږدې ،دوی په ټوله نړۍ کې یواځې خپل منافع ګوري ، ټوله نړۍ یواځې د خپلو منافعو ورشو ګڼې او دنورو منافع هیڅ په نظر کې نه نیسي. دا کار شونې نه دې. ټول هیوادونه مساوي متناسب حقوق او وجایب لري او هغه جداً باید مراعات کړي.مونږ هم یواځې د ټولو هیوادونو له خوا دهمدغه اصولو ،مقرراتو او قوانینو یو شان مراعاتول غواړو .

مونږ د همدوي لخواد وضع شوو قوانینو له مخې د دوی سره شریکه معامله اوګډ کار کول غواړو ، ولي مونږ یو دبل په خبره سره نپوهیږو ؟ علت دادې همغه قوانین چې دوی په امتیازي بڼه او دخپل منفعت په خاطر لیکلي دي ،نه غواړي هغې ته غاړه کښیږدي او خپله او دبل برخه غواړي یواځې د خپلې رواداری له مخې تعین کړي ، چې دا کار په دې وخت و زمان کې د هیچا لپاره د منلو وړنه دې.

که څوک غواړي په افغانستان کې حتا خپله غربي تیپ او یا بل هر ډول دموکراسي او ټولنیز نظامونه په پښو ودروي

(c) ketabton.com: The Digital Library

،پکار دادي موجوده نظام له بيخه رنګ اودنوي ټولنيز ،اقتصادي ـ سياسي نظام په پښو درولو سره نوي ټولنيز مناسبات او دمسئوليتونو ،صلاحيتونو منطقي تناسب تأمين او دحقوقي ـ قانوني تحقق زمينه برابره کړي.

يواځې پدې صورت کې دهيواد او ټولنې هر غړې اوفرد ځان دخپل هيواد با الاستحقاق وارث اومسئولشخصاو عضوې په حيث ګڼلې شي او قانوني اوحقوقي ارزشونه دتطبيق اوحراست ملاتړ پيدا کوي. يواځې پدې صورت کې ټولنه اومناسبات په اوسنيو شرايطوکې دټولو دموکراتيکو ارزشونو دتحقق او حراست متضمن ګڼل کيدې شي.

په يوه هيواد کې دټولنې هر غړې مکلفيت لري دخپل هيواد دموضوعه عامو دولتي قوانينو څخه پوره اګاهي ولري. په افغانستان کې څرنګه چې قاطع اکثريت دليک او لوست سره پوره اشنايي نلري ،دا ددولت او حکومت مکلفيت ګڼل کيږي چې دعامو دولتي قوانينو څخه اګاهي دټولنې دهر فرد ترغوږه ورسوي او هغوی پرې پوه کړي.لوړ دولتي مسئولين په خپلو اداري واحدونو کې ددولتي قوانينو دتطبيق اوحراست مسئوليت او مکلفيت په غاړه لري او هر يو په خپل اداري واحد کې دحقوقي اوقانوني ارګانونو دنماينده رول ايفا کوي او دخپل مافوق په وړانديد قانون د تطبيق او حراست مسئول ګڼل کيږي.ليکن له ډيره بده مرغه په افغانستان کې دغه ډول کسان دمسئوليت په لرلو سره سره په خپل غير قانوني جرئت او صلاحيت سره له هر چا څخه دمخه پخپله دقانون څخه سوء استفاده او قانون شکني کوي او مسئول مقامات ورسره غم غرض نه لري او يا هم نشي لرلې. دمثال په ډول کله چې

دافغانستان داولسي جرګې رئيس محمد يونس «قانوني» او دجمهور رئيس حامد کرزي لومړي مرستيال احمد ضياء مسعود ددوبۍ له لاري لندن ته روان وو ،د دوبۍ په نړيوال هوايي ډګر کې له محمد يونس « قانوني» سره دقيق نه پوهيږم څو ميليون امريکايي ډالر او ځيني قيمتي توکي او داحمد ضياً مسعود سره لکه چې وروسته دقيقه معلومه شوه ۵۴ ميليونه غير قانوني امريکايي ډالر او يو کيلو ګرام الماس ونيول شول(د ويکي ليک په حواله) اودوی دواړه دپوښتنو ګرويژنو په خاطر د هوايي ډګر پوليسو ديوځه وخت ل پاره دځا ن سره وساتل. موضوع د نړيوالو رسنيو له لاري انعکاس پيدا کړ خو له دوی څخه نه خارجي متوليانو چې په افغانستان کې دامنيت ، قانونيت ،نظام ، دموکراسۍ ، دبشر دحقوقو دتأمين ،... او ډيرو نورو ارزشونود تحقق اوحراست مسئوليت په غاړه لري ، پوښتنه وکړي شوه او نه دافغان دولت واکدارانو چې دوی دهغه حکومت او پارلمان غړي وؤ (البته چې حکومت نه ددې کار جوګه دې اونه ددې صلاحيت لري) دهغوی څخه وضاحت وغوښته او نه محمد يونس قانوني او نه احمد ضياً مسعود چې دواړه مستقيم حقوقي ، قانوني او اداري دولتي مسئوليتونه لري ،حتا دهيڅ ډول سپيناوي دمسئوليت احساس يې هم ونه کړ؟

دا ډول پيښې د افغانستان په شرايطو کې هره ورځينې معمول کار دې او هيڅوک يې پوښتنه هم نه کوي ! ولـــــې ؟ ما فقط يو مثال ذکر کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائې دمعاشونو منطقي تناسب په هېواد کې دنظم او اقتصادي عدالت ضامن دې

په افغانستان کې دیرش کلن جنګونه او جګړې، دروسانو یرغل او په کور کې دبنو کورکونو جوړېدل، افغانستان دخارجي دښمنو قوتونو په جنګي میدان بدلیدل او دافغانانو په حق کې هر ډول جفا روا ګڼل کیدل، دروس دشکست څخه وروسته هیواد ته دبې شمیره بیګانه پرستو او بې مسئولیته ډلو او اشخاصو راتګ او عامه ،خصوصي او شخصي دارایي دغنیمت دمال په نامه چورول، دپلان له مخې افغاني متخاصمې ډلې په سیاسي، اداري، حقوقي او قانوني خلا کې ازاد پریښودل او دامریکایي ، اروپایي او ناټو دقواوؤ انکشاف او په نوي وسلو سمبالول، دسپتمبر دیوولسمی وروسته په افغانستان یوځل بیا حمله او دبین المللي تروریزم او القاعدې په بهانه دنظامي قوتونو او سرمایي راتګ او افغاني ټولنه دبې شمیره بې کفایته ډلو په مجموع الجزائر ویشل او ټول ارزشونه بط ارزشه کول ټول هغه څه دی چط په اوسنۍ وضعه منتج او دنظام شیرازه له بیخه نړیدلی ده

. اقتصادی عدالت دټولنیز نظام لپاره اساسی او لازمي شرط ګڼل کیږي. دولت او حکومت مجبور او مکلف دي دټولنې دټولو اقشارو او غړو لپاره متناسب عادلانه اقتصادي شرایط برابر کړي. دمعاشونو ډیروالې او کم والې دمشکل دحل لاره نده . هغه څه چې دااقتصادي عدالت تضمین کوي هغه د اقتصادي او پولي ضرورتونو منطقي تناسب دي. ددغه منطقي تناسب دارزونې او تثبیت په خاطر مختلف دولتي ارګانونه او مؤسسې لکه مرکزي احصایه، قانوني حقوقي اداري او داسې نور ایجاد او دتحصیلی اسنادو موجودیت او عدم موجودیت او تناسب، سویه، لیاقت ، کاري تجربه، دکار نوع او شکل، دخطر احتمالات، سفر او حضر، جوي شرایط، شپه او ورځ، عرضه او تقاضا ، ملي عایدات، رتبه، درجه او مقام، نظامي او ملکي دنده، منطقوي او بین المللي نورمونه او داسې نورو له مخې تعینیږي. هر تبعه باید پخپل هیواد کې دژوند ، استوګنې، کار، امنیت، متقابلو حقوقو او وجایبو، صلاحیت او مسئولیت او صحي مراقبت متناسب مصؤنیت ولري. تفاوتونه او تناسب هیڅکله باید دافراط او تفریط په کچه نه اوسي . هر څوک باید په ټولنه کې دپاک حساب او محسابې لپاره په هر حالت او شیبه کې حاضر اوسي او مربوطه دولتي ارګانونه دهغې دحراست او کنترول دچارو مسئولیت په غاړه لري . افغانستان ته دنړیوالو مدني ټولنو دنماینده ګانو، چی په خپلو ملکونو کې دټولو دموکراتیکو او مدني حقوقو څخه په نسبي لحاظ بر خورداره دي، په راتګ سره ټول ارزشونه بې ارزشه شوي او زمونږ خلک په واقعیت کې خپلو حقه حقوقو ته لاس رسې نلري. پنځه کاله دمخه دبین المللي قوتونو په راتګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره چې ګمان کیده په افغانستان کې به نسبي ټولنیز عدالت تامین شي په حقیقت کې بین المللي او کورنۍ مافیا په تباني او یو تربل مساعدت سره زموږ د دغه ارمان بستره کلکه ټوله، هر ډول بې عدالتي روا ګڼل شوې او عدالت چې د نظام او د هغې د بقاء اساسي شرط ګڼل کیږي، په حقه سره موږ د هر ډول نظام څخه بې برخې پاتې یو. بې عدالتي په افغانستان کې په مضمن مرض، ټولنیزه فاجعه، فضیحت او جبر بدله شویده. څرنګه چې نظام نړیدلی، مسئول او عامل ارګان او شخص وجود نلري، عامه نا رضایتي او تنفر سراسري شوې، نه څوک د پوښتنې شته او نه دچا د شګو بندونه د دغه طوفاني سیلاب مخه نیولې شي. چارواکو لکه په وچکۍ پراته مریضانو غوندې په اوتو بوتو پیل کړې او دا په اور باندې د تیلو اړولو حیثیت لري. ډیره موده کیږي چې د مالیې وزارت د معاشونو د زیاتوالي وعدې ورکوي خو یوواریې هم په خپله وعده وفا ونکړه. حال دا چې دا د مسئلې د حل لاره نده. همداسې د ۲۰۰۷ م کال د سپتمبر په ۱۹ د مالیې وزیر د ځیني لوړ رتبه مقامونو د معاشونو کچه اعلان کړه. د مثال په ډول د جمهور رئیس معاش ۱۹۵۰ ډالره، د وزیرانو معاش ۱۳۶۰ ډالره، د پارلمان د غړو معاش ۸۰۰ ډالره او داسې نور. دا خبره د منلو وړ ځکه نه وه چې په بله ورځ د ښوونې او روزنې وزارت اعلان وکړ چې که څوک د مکتبونو د تعلیمي نصاب مطابق (چې په هغې کې ابتدایي نصاب هم راځي) د کتابونو تالیف ته حاضر شي نو ۶۰۰۰ ډالر به په میاشت کې معاش ورکړي (رښتیا یې ویلي چې دروغجن حافظه نه لري) او نن عملاً دغه پروژه دوام لري. همداسې د L3 Communacation مؤسسه هره ورځ اعلان کوي که دچا

پښتو او انګلیسي ژبې زده وي موږ د ترجمان په حیث په کال کې پرته د نورو امتیازاتو ۱۵۶۰۰۰ (یو لک او شپږ پنځوس زره) ډالر معاش ورکوو. همداسې د SOS انترنیشنل مؤسسه او نور هم دغه ډول اعلانونه کوي. نو د ټولو دغه ځوانانو ډیره ښه انګریزي، پښتو او فارسي زده ده، ولې یې په دغه معاش باندې یې قناعت کړیدې؟ څه موده د مخه د جنرال عبدالرشید دوستم د معاش په هکله د محترم اکبر بای له خولې ووتل چې ۷۰۰۰۰ ډالر د میاشتې معاش لري، دغه بېچاره خو لا بې سواده دې او وزیر صاحبان خو ټول PHD لري، او داسې نور. دا خبرې ځکه ګټه نلري چې ازاد مطبوعات نن پوره صلاحیت او حاکمیت لري او هیڅ خبره نه پټیږي. دا خبره هم نن پټه نده چې که څوک د کوم اروپایي هیواد تابعیت ولري، عالي تحصیلات هم ونلری او وغواړي چې د آیساف او ناټو د قوتونو په تشکیل کې افغانستان ته راشي پرته د نورو امتیازاتو او د فامیل د معیشت د تامین پر ۱۲۰۰۰ یورو او که عراق ته ولاړ شي ۲۰۰۰۰ یورو معاش ورکول کیږي. اوس پخپله د هغه لوړ رتبه مامورینو او وزیرانو معاش تخمینیدلې شي چې نه یواځې له یوه ځای بلکه له ډیرو ځایونو -دولت، بانک او یا شرکت) څخه جدا معاشونه، چې ډاکټر انوار الحق احدي د پارمان په وړاندې اعتراف وکړ چې کوم بانک ورته ۳۰۰۰ ډالر معاش ورکوي. غواړم چې د هغه څه نا څه امتیازاتو په هکله چې دغه کسان ترې برخورداره او په افغانستان کې په اصطلاح د خلکو تر منځ ورد زبان دي. هغه کسان چې په پورتنیو شرایطو سره افغانستان ته ځې، فامیل یې ټول امتیازات تر لاسه کوي "دراغلی کس معاش په شمول" د دې په عوض چې د وطنپرست

(c) ketabton.com: The Digital Library

په حیث په یو څه جیب خرڅ یي قناعت کړې وي او د هیواد والو خدمت ته حاضرشوې اوسي د تصور څخه اوچت معاشونه اخلي او دهغې په خوا کې دغه کوچني امتیازات هم لري: نوموړی کس شپږ هفتې په افغانستان کې مکلفیت لري او شپږ هفتې په هغه هیواد کې چې فامیل یي او سیږي د تیرولو حق لري . په هغه شپږو هفتو کې چې په افغانستان کې اوسي په میاشت کې کیدلې څو وارې د کرزي صاحب سره د ضرورت یا مصلحت له مخې خارج ته سفرونه وکړي او یا ځانګړی سفرونه ولري او فوق العاده امتیازات تر لاسه کړي . که نوموړې په شیرپور، وزیر محمد اکبر خان او شهر نو یا حیات آباد او اسلام آباد او یا بل ملک کې هر څومره کورونه ولري په کرایه یي ورکولې شي . کرایه یي خپله ده . خو دولت مجبور دې ده ته په امن ځای کې په لوړه ډالري کرایه کور ونیسي. نوموړې باید درې څلور قیمتي موټرې ولري چې معلوم نشي او د حملې په وخت کې یي د خطر احتمال کم اوسي. نوموړي کسان دا امکان هم لري چې د فامیل غړي را وغواړي او په لوړو ډالري معاشونو یي په مختلفو شعبو کې مقرر کړي. ډیرو کسانو دا کار کړیدې. دغه کسان معمولاً شخصي شرکتونه او این جي او ګانې لري. دوی هر ډول دولتی قراردادونه تر لاسه کوي چې معمولاً نور کسان تر ۵۰٪ رشوت ورکولو پورې پرې مجبور دي او ددې لارې ډیرې ګټې کوي. رشوت، فساد او اختلاس خو ټول خلک وایي چې په افغانستان کې معمول کار دې . که دایمان عقیده د چا سسته وي ،نو دی کار ته به هم لاس غزوي . ډیره به خبره نه اوږدوم خو دا خبره به هم وکړم چې دا ډول کسان څرنګه چې هم کافي پیسي او هم امکانات لري نو کافي اندازه قیمتي جیپ موټرې اخلي او

هر یو موټر د میاشتی تر ٣٠٠٠ ډالرو خارجي مؤسسو، شرکتونو او این جي او ګانو ته په کرایه ورکوي . د بین المللي مرستو په ارتباط د اقتصاد وزیر او نورو دولتي چارواکو ویلي چې د دغه پیسو حد اقل ٨٠٪ کومک کوونکي ممالک پخپله مصرفوي. باقی پاتې په دفاعي او اپراتیفی چارو کې مصرفیږي یعنې د افغانستان بیا ودانولو پورې دغه پیسي اړه نلري او دفاعي او اپراتیفي چارې خو معلومي دي چې نن په کومه وضعه کې دي او امنیت هم په کومه اندازه تأمین دې .. د بین المللي مرستو دیوي بلې بیلګې په باره کې هم غواړم محترمو لوستونکو ته یو څه معلومات وړاندې کړم: یوې اروپایي خیریه مؤسسي ته د جوزجان په ولایت کې د آبرسانۍ په خاطر د کلیو د پراختیا وزارت سره ١٧٠٨٨ ډالره مرسته کړې وه. ددې لپاره چې دغه پیسي پخپل ځای مصرف او سوء استفاده ترې ونه شي دغه خیریه مؤسسي خپل مشاور ددې کار لپاره معرفي کړې وو. د دغه پیسو څخه ١١۴٣٠ ډالره مصرف او باقی پاتی پیسي بیرته مسترد شوې وې . معاش چې نوموړی مشاور صاحب پدغه موده کې د کلیو د پراختیا وزارت څخه اخیستې وو ٧٣٠٠٠ ډالره کیدل . دې ته وایي پر ځای مرسته او پر ځای معاش اخیستنه ! دا چې د عیان د بیان لپاره حاجت نه وي نو ما هم په افغانستان کې د اقتصادي بې عدالتۍ په خاطر یوه تته شمه وړاندې کړه او دا پوره معلوم شوه چې غمیزه اصلاً نه د معاشونو د سرسام اوره لوړوالي او نه د دهغی د کم والي له کبله پیښه ده بلکه د لوړ او ټیټ معاش تر منځ هیڅ ډول منطقي تناسب وجود نلري. نو د پارلمان محترم غړي خوشې په خوشې د خپلو معاشونو د لوړوالي په خاطر تنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

شلوي او نور دولتي ارگانونو هم عبث دخپلو منسوبينو د معاشونو دلوړولو په منډو ترړو په خاطر د اوسپني څپلۍ په پښو کړيدي. بل مشکل پدې خاطر راولاړ شوې. هغه کسان چې په لسګونو زره ډالر معاش اخلي دهغوی معاش پيشکي حواله کيږي. خو زمونږ معيوب هيوادوال چې ۵۰۰ افغانۍ او يا هغه معلم او مامور چې ۱۵ کسيز فاميل ورپغاړه دې معاش يي په شپږو مياشتو او حتا په يوه کال کې هم نه اجراء کيږي. عجيبه خبره خو لا داده کله چې وروسته دډيرو منډو او مظاهرو دکوم باب يا فصل څخه کوم نيکبخت څو ډالر کومک وکړي ددې په عوض چې وروسته له يوه کاله ددغه خوارانو معاش اجرا شي وزير صاحب پرې ځان لپاره ضد مردمي "په کابل کې په همدې نامه ياديږي" موټر واخلي. په نتيجه کې ويلې شو چې ددا ډول مسايلو دحل لار تقوا، صداقت، وطنپرستي او دمعاشونو منطقي عادلانه تناسب او دټولو څخه مهم دچاروا کو مسئولانه کړه وړه او دمسئوليت وجداني احساس دي.

جنگونه او مخالفتونه د افغانانو دغميزي د حل لاره نه ده.

دميلادي شلمې پيړۍ شپيتمه لسيزه په افغانستان کې ددموکراسۍ په لسيزه مشهوره ده. پدې لسيزه کې روښانفکره ډلې څه نا څه فعاله شوې وې، ټولنيزي شعوري رښايي په ټولنيزو لوړو افقونو څرک وهلې وو، سياسې وضعې هم خپلې منګولې دافغان اولس له ستوني څخه لږ څه سستې او افغانانو دسياسي تنفس يو څه مجال پيدا کړې وؤ. يو تعداد روښانفکرانو هڅې کولې پادشاه دمشروطه شاهۍ اساسي قانون منلو ته اړ باسي او عملاً هم ددغه کسانو په نوښت مشروطه شاهي قانون جوړ شو چې دامير امان الله خان له دورې څخه وروسته ځيني سياسي آزادي ګانې لکه داحزابو قانون، دمطبوعاتو آزادي او ځينې نور پکښې په نظر کې نيول شوي وؤ. پادشاه دپخوا په څير غير مسؤل او واجب الاحترام خو دشاهي کورنۍ ځيني امتيازات راټيټ او دحکومتي چارو واک غير شاهي کورنۍ کسانو ته قايل شوي وؤ.دا لسيزه افغانستان ته دخارجي لوړ رتبه هيئتونو خصوصاً دپخواني شوروي اتحاد، امريکي او سعودي عربستان، دراتګ سره هم متصادفه وه. واقعاً دا يو ډير بد تصادف او يا پلانيزه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پيشبيني شوي عمل وؤ چې په افغاني ټولنه کې يې ډير ناوړه غبرګون را منځته کړ. رښتيا هم پداسې يوه هيواد کې چې قانون حاکميت او سابقه ونلري، خلک د وطني او ټولنيزو اساسي مسايلو په هکله بې خبره پاتې او دهغې په مقابل کې هيڅ ډول احساس د مسئوليت نشي کولې، يواځې يو تن د ټولو امورو متصدي (هم حاکم، هم قاضي، هم مجري او هم حامي) پاتې شوې وي، دموکراتيکو ارزښونو ته هم نه دداخلي فاکتور، ضرورت او فشار بلکه يواځې دخارجي فشار له مخې دغه کار ته مجبور شوې او سي او همزمان مختلفو انستتيوتونو، ټولنيزو قشرونو او اداري واحدونو ته د قبلي تجربې دنشتوالي او دحقوقو او وجايبو په مقابل کې دمسئوليت دعدم احساس په صورت کې واک ورکول کيږي، حتماً په ټولنه کې بحران رامنځته کوي. همدا سبب وؤ چې دقانون دتصويب او توشيح څخه دمخه مختلف نظرياتي ګوندونه تقريباً همزمان جوړ او دا چې ملي ايديولوژۍ او ملي سياسي محور او حرکت وجود نه درلود، ټولو ګوندونو پخپل سر په فعاليت شروع وکړه، ميتنګونه او مظاهرې يې برابرولې او دهمغه لومړۍ ورځې څخه يې دپرديو هيوادونو په پلوۍ چيغې وهلې او دولت، حکومت او قانون يې دکنترول څخه عاجز پاتې وؤ، ځکه چې هر يوه قوي خارجي ملاتړ درلود او په نتيجه کې په افغانستان کې دموجوده روښانفکري جنبش دلومړيو ورځو څخه سياسي بنتون "انباق بازي" شروع او افغانستان عملاً دسياسي بنو په کور او يوه داسې خاره شاړه ځمکه بدل شو چې هر چا په کې دخپلې خوښې مارکونډۍ او غنې کرلې او ريبلې. ملي مصلحت، ملي صلاحيت، افغانيت، وطنپرستي او ملي طرحو هيڅ ارزښ نه

درلود او نه يې په تاوده بازار کې کوم خريدار. له بلې خوا دسياسي بنتون لوبه دمردۍ او نامردۍ په پوله روانه وه، مردان له دغه پولې نشول اووختلې نو ځکه تل نامردان ګټونکي وو. همدغه نامردان تر پرون ورځې پورې په افغانستان کې دټولو بدو حوادثو اصلي عاملين او دهغې دبدو عواقبو اصلي مجرمين ګڼل کيږي. او نن هم هڅه کوي ددغه ډول لوبې بازار ګرم وساتي. ملي وطنپرسته کسانو کولې شول دخپلې ملي مبارزې سنګر دملي ايديالوژۍ په بنياد ګرم وساتي او دملي وطني ګټو دحراست په خاطر ملي مقاومت راوپاروي. له بده مرغه دوی هم پدې کار کې تر نن ورځې پورې پاتې راغلي دي. خو نن يې له صفر څخه شروع کول حتمي او ضروري ګڼل کيږي او که دغه کار ونشي بيا به هم نامردان داوسنۍ لوبې ګټونکي وي. دروسانو په موجوديت کې دې وضعې لاپسې ناوړه انکشاف وکړ. چارې او صلاحيتونه دداسې کوچنيو اشخاصو په لاس کې ورکړلې شولې چې هيڅ ډول احساس دمسئوليت يې نشو کولې او په ټولو حالاتو ي يواځې بې شعوره او بې ارادې عاملين ګڼل کيدل. دمقاومت دليکو په جوړيدو او په اصطلاح داروپا، امريکا او عربي ملاتړو په رادمخه کيدو سره وضعه څور واري نوره هم بدتره شوه. دشرق او غرب لخوا باالمثل مسابقه شروع او افغان اولس دسل او زر مجبوريتونو له مخې دغه کسانو (په اصطلاح رهبرانو) ته په لاس کې ګروګان ورکړې شو.دروسانو په وتلو او په ۱۹۹۲ کال کې داسلامي جمهوريت په جوړيدو سره چې افغان اولس ترې ډيرې اميدوارۍ درلودلې، وضعه څه ډول شوه، ټول هيوادوال يې عيني شاهدان وؤ او که رښتيا ووايم زه يې له افادې لپاره

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلمات نلرم او نه عفت د قلم اجازه راکوي . طالبانو چې وعدې کړې وې کار به اهل کار ته سپاري او پخپله به خپلو مدرسو ته ځي، دواک خوند دومره مزه دار وو او دواک ساتلو په خاطر يې داسې بدعتونه وکړل چې په اسلام کې خو يې هيڅ روايت موجود نه وؤ حتا په کفر کې به هم چا نه وي کړې . دې وضعې پوره ۲۵ کاله دوام وکړ ددې ټولو ناوړه اعمالو بار افغان اولس پخپله شاه وړې . وهل شوې، رټل شوې، وژل شوې، بې پته شوې او تنکي بچيان يې په ناچله پيسو خرڅ شويدي او يا په زور د مرګ دا ژدها خولې ته اچول شويدي اولکه چې حامد کرزي پخپلو خبرو کې وويل دغه رهبرانو په سوونو ميلونه او حتى مليياردونو ډالر جمع کړي او خارجي بانکونو کې يې ذخيره کړيدي، دتصور او عقل څخه وتلې ويلاګانې او کورونه يې اباد کړي او تجارتي شرکتونه او کامپلکسونه يې جوړ کړيدي . پدې باره کې ټولې خبرې په ټولو کتابونو کې ليکل شوي او عيني شاهدان هم ژوندي ګرځي او هيڅوک دې باور نه کوي چې ګوندې هغوی به دغه راز پخپل زړه کې پټ وساتي . سياسي رهبر، مشر او قوماندان خو هغه دې چې په تعرض کې دجبهې په لومړۍ کرښه کې وي او اصلي ضربه پخپل ټټر اخلي او په شاتګ کې دجبهې په وروستۍ کرښې کې دخپلو زخميانو او مړو پالنه کوي نه دا چې دجنګ دقربانيانو دجيبونو په لټولو اخته وي .افغانانو ډير ښه فرصتونه له لاسه ورکړي دي .کله چې روسان ووتل او افغانان خپل وطن ته راستانه شول لازم وو چې دخپل هيواد سره دهيواد دمالک او ا ولس سره د خپل اولس په حيث معامله شوې وې او هر څه پخپل ځای امانت ساتل شوي وې. خو بر خلاف ددښمن په لمسون يې اردو ړنګه ، وضع

الجيشونه او ستري قرارګاوې تخريب ، سپکې او درنې وسلې دکباړ په بيه خرڅې او دولتي او شخصي مالونه يې د غنيمت د مال په چور او چپاول کړل . کابل دافغانستان ستر سياسي، کلتوري او اقتصادي مرکز هم دبيګانه وؤ د ارزو سره سم وسوزول شو . حال دا چې دملګرو ملتونو دپنځه فقرئيز پلان مطابق په افغانستان کې يو ملي ګرا دولت جوړيدلې شو. نپوهيږو دچا په لمسون ددغه پلان په مقابل کې کودتا وشوه او چپ او ښي يو شان دهغې عاملين وګرځيدل .نن چې په هيواد کې دديرشو څخه دزياتو خارجي هيوادونو څه دپاسه ديرش زره عسکر موجود او عملاً اداره پخپل واک کې لري معامله ګر يې همغه کسان دي او نن هم دملي مسايلو په سر معاملو باندې په ميلونونو او مليياردونو ډالر ښکته پورته کيږي . په همدغه موقت، انتقالي او سبا په انتخابي جمهوري دولت کې به همدغه کمونست، ملي ګرا، مجاهد، اخواني او نوري ډلې دخيلې وي . ملامت کوم يو دي او هغه قاضي کوم دې چې دغه تشخيص کړي. خو زمونږ دخلکو غميزه به دوام لري او زمونږ ملک په اصطلاح په داسې کونډه بدل شوې چې هر ګاونډې يې دخولګۍ طمعه لري . علت څه دې؟ علت يې زمونږ ذات البيني اختلافونه او جنګونه دي. زمونږ خپل منځي جنګونه او اختلافونه زمونږ دغميزي دحل لار نده .پاک خدای دمازيګر په وخت قسم يادوی »والعصر« او داځکه چې مازيګر دورځې دنتيجګيرۍ وخت دي . افغانان دپنځه ويشت کلنې غميزي څخه وروسته کومې نتيجګيرۍ ته ضرورت لري او که نه ؟ پدې پوهيږم او پخپله يې کلک پلوی يم چې افغانان پردې حاکميت پر ځان نه مني. دايي انساني او قانوني حق دي. له بلې خوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې افغانانو دخپلو افغانانو دظلم او ناروا څخه خپل ملک پريښې او وايي چې نور خارجي پوځونه دې راشي چې مونږ دغه خپلو ظالمانو څخه وژغوري. رښتيا وايي چې «په کفرکې ژوند کيدلې شي خو په ظلم کې نشي کيدلې» له بلې خوا همدغه افغانان دبن په کنفرانس کې سره جرګه شول او دغه قوتونه يې راوغوښتل، دريم دا چې دهمدغه ملکونو څخه هيواد ته په مليااردونو کومکونه راروان دي او نن دګاونډي هيوادونو څخه خلک دکاره لپاره راځي. حال دا چې پخوا به افغانان درپه درکارپسې ګرځيدل، څلورم دا چې دا قوتونه ديوه هيواد نه بلکه بين المللي قوتونه دي او پنځم دا چې دملګرو ملتونو لخوا اداره کيږي. شپږم دا چې په هيواد کې مخلتف اجتماعی، اقتصادی، سیاسی او داسی نور ريفورمونه چې سل په سلو کې دتائيد وړ او زمونږ په ټولنه او ملک کې دموکراتيک بينادونه جوړوي جريان لري. پخپله افغانانو خپل اساسي قانون جوړ کړ او که خارجيانو ورسره کومک کړې البته دغه ډول کومک ته به ضرورت وجود درلود. دلومړي ځل لپاره په هيواد کې دولس مشری دموکراتيک انتخابات وشول چې په منطقه کې يې ساري ندې ليدل شوې او ښځو او نرو په کې يو شان ګډون وکړ او دنړيوالو دتعجب وړګرځيدلې. ليکن دډير تجب وړ هم داده چې ځيني درياست جمهوري کانديدان چې دموجوده سناريو او ډرامې اصلې خيرې کارکونکي هم دي په يوه او بله بهانه داسې کسان يو تر بله سره ائتلافونه کوي چې هيڅ عقيدوي، نظرياتيي، پروګرامي او يا بل ډول نژديوالې سره نلري او يا پخپل سر دټولټاکنو دتحريم غږونه پورته کوي او پدې نپوهيږي چې دا دهغوی حق ندې. ټولټاکنې يو ټولنيز

دموکراتيک اصل او پديده ده چې معيار او محک يې پخپله اولس او د بين المللي بشري او دموکراتيکو قوانينو له مخې دا يوائې د اولس قانوني حقوقي حق ګڼل کيږي. دوی نور څه ونکړې شول پرته له دې چې دخپل اولس او بين المللي کړيو په وړاندې ځانونه بې اعتباره کړي .دوی همداسې داکار تل کړې چې افغانان دطالب، القاعدې، فوندامنتاليست په نومونو تورن او يا غلط راپورونه ورکړي او بې ګناه خلک ووژل شي. افغانان هيڅکله تروريست، بنيادګرا نه وؤ او هر افغان ځان لپاره لوی شخصيت قايل دې. افغانان حتا دښمن ته په کمين نيولو شرميږي او هيڅکله ديته ندې حاضر شوې چې د ۱۰۰ تنو په مقابل کې ځان مرګې بريدږکړي. افغان به دتاريخ په اوږدو کې مجبورا ولس وؤ، تل به پرې جنګ تحميل شوې او ظلم او ناروا ورسره شوې خو هيڅکله بې کلتوره او بې ايمانه ا ولس نه وؤ. افغانان خپل ځانګړي کلتوري دودونه، اصول او عنعنات لري او تل خپلو ټولنيزو ارزشونو او دودونو ته لوړ احترام کوونکی اولس پاتی شوی او خپله شکيبايي يې کله هم له لاسه نده ورکړې او هيڅکله يې دپاملرنې څخه نده غورځولې. دا زمونږ مشران او دجمهوري رياست منور او پوه کانديدان وؤ چې خپله شکيبايي يې له لاسه ورکړه، دخلکو حق او غوښتنو ته احترام قايل نه شول، دخپلو عقيدو او مسئوليتونو په وړاندې يې احساس دمسئوليت ونکړې شو او هڅه يې وکړه دقانوني حقوقي ټولټاکنو څخه يوه بله سياسي معامله او لوبه جوړه کړي.“ دافغانستان قهرمانو خلکو! ټولټاکنې خورا باارزښته اولسي منل شوې دموکراتيک اصل او ستاسې حق دې. تاسې چې ترې په ډيرو سختو شرايطو کې بې له ويرې دفاع

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړه ، خپل دغه حق پخپلو کلکو منګولو کې ټینګ وساتی او خپله راتلونکې دموکراتیکه ټولنیزه ودانۍ پرې اباده کړی. "ګرانو هیوادوالو ! تاسې چې په پوره دموکراتیک ډول مو ټولټاکنې تر سره کړي، تاسې چې دخپلې عقیدې له مخې په غرونو او رغونو کې دخارجي قوتونو او خپلو ورونو په مقابل کې جنګیږۍ او مونږ ټول چې ددغه وضعې اصلي عاملین او مسببین یو !!! زمونږ نیکونه او پلرونه هم پیړۍ پیړۍ وجنګیدل. دسرونو څخه یې منارونه جوړ شول. ځانونه او بچیان یې له لاسه ورکړل او خارجي یرغلګر یې له ملکه وشړل ، مونږهم خپل ځانونه، پلرونه او بچیان قرباني او روسان مو له ملکه وایستل او زمونږ بچیان به هم حتماً دا کار وکړي او خارجي قوتونه به له خپلې خاورې څخه وباسي، خو هیڅکله به زمونږ دمیندو او خویندو تورې دغم پړنې او جامې بدلې نه شي . غم او بې اتفاقي به تل زمونږ په کو میلمه وي ښه به داوي پدې باره کې غور او لازمه نتیجه ګیري وکړو. تر څو چې زمونږ خپل منځي جنګونه او مخالفتونه وي دا وضعه به دهمیشه لپاره دوام ولري.زمونږ پیشنهاد دادې چې زمونږ روښانفکره کسان یو څه شکسته نفسي پر ځان ومني او هغه لارې ته رابنکته شي چې زمونږ اولس دمیزان دمیاشتې په ۱۸ نیټه په مخکې نیولې . پخپلو منځونو کې لوی طاقت جوړ شو او دسیالو سره په هر سنګر کې دسیالۍ جوګه شو. امین یا رب العلمین

د بشر د ژوند د ونې ثمر باید هم حنظل او مارکونډۍ اوسي ؟

د پخوانیو ساده او بې سواده خو په وطن مین او زهیر دهقانانو رواج او اصول به داوؤ چې اصیل نسلونه او تخمونه به یې د حیواناتو ، میوو او غله دانو لپاره ساتل او د نسلونو دبقاء ورشوګانې به یې د هرزه بوټو او کم اصل نسلونو څخه تل پاکې ساتلې. ټولنیز حریم هم دیوه تړلي نظام په حیث به د با تقوا او خواخوږو مشرانو لخوا اداره کیده او د هر ډول تعرض او نفوذ څخه کاملاً مصئون او غیر وغماز به یې په محیط کې نه پریښودل کیدل.صداقت،وطنپرستي او ملي نوامیسو ته وفاداري دټولني د هر غړي لپاره دتقوااو اخلاقویو اځینۍ کچه ،معیار او محک ګڼل کیده او په دغه اصولوبې قید و شرطه پابندي دټولنې داعضاوؤ لپاره نه ماتیدونکې مقدس قانون ګڼل کیده او افغانیت او اسلامیت ددغه اصولو ،مقرراتو او قوانینو دحراست تضمین کاوه. د وخت په تیریدو سره ځیني ملي او بین المللي شیطاني خایني ، فرصت طلبي او استفاده جو کړی چې د حرص او آز کسي « مردمک چشم » یې تنګ ،خپله خوشبختي یې یواځي دبل په بدبختۍ کې لیدله ، عامه نظم ،قوانین ،مقررات او دولتي او حکومتي منل شوؤ اصولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

څخه یې همیشه سرغړونه کوله او د جمعي حقوقو او قوانینو په غیر کې یې اصلاً د ژوند کولو استعداد نه درلود ، تل یې په ملي شتمنیو، ملي ښیګڼو او ملي تعهداتو قمار وهلې ،یا یې د بیګانه ګانو په واک او تصرف کې ورکړې او یا یې پرې پخپله خیټه اچولې او مورد د تعرض او ناوړه ګټې ګرځولې . دغه ناروا مناسباتو د بشري ژوند د بې شمیره کلونو په موده کې یو مضمن نړیوال پارازیت قشر ایجاد چې اوس نړیواله مافیا بلل کیږي او د خپل موجودیت په ټوله موده کې یې د خپل شیطاني خصلت له مخې ټولو خدای ،انساني او طبیعي مقضي او مقدر قوانینو ته شا اړولې او تل هڅه کوي یواځې د شیطاني مهیلیتونو په بنیاد خپل پارازیت ژوند ته دوام ورکړي. دا جهان قانونمند پیدا دې ، د قانونمندۍ له مخې قابل د معرفت ، په قانونمندۍ سره قابل د استفادې ، په قانونمند ډول قابل د تحول او تکامل او پرته له قانومندۍ بل هیڅ ډول کړه وړه او برخورد نه مني. لیکن نړیواله مافیا غواړي پخپل شیطاني خصلت سره خدای عادلانه قوانین تحریف او په جبر او ناروا سره د خپلې خوښې نظامونه برقراره وساتي. دوی جمعي شعور ،جمعي ښیګڼو ،جمعي قوانینو ،جمعي منل شوؤ ارزښونو ،جمعي پریکړو ،...او نورو ... ته هیڅ ارزش قایل نه دي ،نو ځکه مونږ د دوی ټول دغه اعمال چې د هیڅ ډول منطق سره سمون نلري بې بنیاده او ناسم ګڼلې شو .خدای غني دې او دا جهان یې غني پیدا کړي دي. په دې لوی جهان کې غذایي ،انرژیتیکي او نورې هر ډول زیرمې نه ختمیدونکي دي. د دوی حرص ،آز او تنګ نظري لپاره هیڅ منطق او دلیل وجود نلري. د دوی د حرص کندولي په هیڅ شي نشي ډکیدلې او ژوند د ټولو خوندونو

،ټولو ارزښونو د لذت څخه د همیش لپاره بې برخې او د قانون او ټولنې له ویرې لکه شوپرک په ترګمۍ کې ژوند تیروي . دوی ډیر مال او ډیرې پیسې لري خو ارام ، مصئون او خوشبخته ژوند نلري. دوی له دې څخه خوند اخلي چې یواځې دوی هرڅه ولري او بل څوک هیڅ ونلري ،د دوی د ګټو سیمي باید هرچیري مصئوني او سي ولو که د چا په شخصي کور ،فامیل ،مال او متاع پورې هم اړه ولري.

دوی په ناروا ژوند کول غواړي ،په ناروا ګټه کول غواړي ، په ناروا قوانین ، مقررات ،اصول ماتول غواړي ،په ناروا جنګ کوي ،په ناروا مناسبات ساتي او په ناروا خپلې غوښتنې په نورو تحمیلوي. نن دغه بدبختۍ دافرادو ، کورنیو ، قومونو او هیوادونو په کچه لمن غوړولې او هغه ګړۍ به هم ډیره لیرې نه وي چې دا لوی جهان پدغه لوی غضب اخته کړي خو ښه ده چې هر دجال لپاره مهدي او هر خدایي قانون شکن لپاره د قضاء د جبر څپیړه موجوده ده.

امریکا ځان دنړۍ د دموکراسۍ علمبردار مدعي هیواد ګڼي ،سره د دې چې هره دموکراسي پخپل ذات کې ډیر مقید او تنګاتنګ شکل د دیکتاتورۍ دې ،او ترننۍ ورځې پورې نه قابل د ویاړ کومه نمونه د دموکراسۍ څوک په ګوته کولې شي او نه یې په راتلونکې کې څوک وعده ورکولې شي. خو بیا هم په ځینې غربي هیوادونو کې ځانګړې غربي تیپ دموکراسۍ او یا په بل عبارت ځانګړیا شکال د دیکتاتورۍ وجود لري. راشۍ د دغه دموکراسۍ محیط ته ورننوځو او د هر چا د حق د تناسب له مخې د دغه دموکراسۍ په خصوصیاتو قضاوت وکړو .

د ۲۰۰۸ کال د مارچ په نهمه نیټه د امریکا جمهور رئیس

(c) ketabton.com: The Digital Library

جورج ډبليو بوش د امريکا د کانګرس هغه مصوبه چې د ملګرو ملتونو د بشر د حقوقو د کميسيون د اعلاميې د پنځمې مادې « احدی را نميتوان تحت شکنجه يا مجازات يا رفتاری قرار داد که ظالمانه يا برخلاف انسانيت وشئون بشری يا موهن باشد » په پلوۍ يې تصويب کړې وه ويټو کړه. امريکا د موکراته ټولنه ده. د امريکا کانګرس د امريکا د خلکو له خوا منتخب ارګان او د امريکا په د موکراته ټولنه کې د قوانينو د تدوين او حراست مسئول ارګان ګڼل کيږي. پوښتنه پيدا کېږي. ولې او په کوم دليل دغه مصوبه ويټو شوه ؟ نړۍ د اقليم د تودوخې د ستر خطر سره مخامخ ده. نړيوال غواړي هغه کنترول او تنظيم کړي. د ټولې نړۍ د ٪۵۵ څخه زيات کاربن داي اکسايد غاذات امريکا توليدوي. دغه غاذات برعلاوه له دې چې د تودوخې د کچې د لوړوالي علت ګرځي ، د بط شميره مرضونو سبب هم کيږي . امريکا د دې لپاره چې ډيرې ګټې يې کمې نشي ، د دغه نړيوالې عظيمې ايکالوجيکي معضلې حل ته غاړه نه ږدي. نړيوال همداسې غواړي دوګرو ضد د سوؤنو ميليونو ماينونو معضلې ته چې په ځمکو کې ښخ دي د پای ټکې کېښيږدي او نور توليد يې بند کړي. خو دا هم امريکا نه

غواړي. د ګوانتانامو ،ابو غريب ،بګرام ،قندهارا و په کابل کې کورپه کور ، اروپا او ټوله نړۍ کې د شخصي زندانونو موجوديت او يا د نړۍ په ګوټ ګوټ کې د شخصي زياتو ګټو په خاطر نظامي حضورلرل او بې شميره ډير نور مسايل هم د دموکراسۍ سره څه سمون نلري.

دوه ورځې د مخه پوره ديرش کاله له هغه ورځې څخه تيرشول چې افغانان د نړيوالو د جفا سره مخامخ دي او پوره شپاړس کاله

پرون پوره شول چې افغانان د افغاني مجاهدينو د جفا معرض ګرځيدلي او ورسره مخامخ دي. نژدې شپږ کاله پوره کيږي چې نړيوال قوتونه په افغانستان کې د امنيت ذمه واردي . خو د ثور د مياشتې په اتمه د « مجاهدينو » د جشن په ورځ چې مليونونه ډالر ، پداسې حال کې چې افغانان له لوږې وابښه خوري ،په امنيت او فيشن اودرشن مصرف شوي ليکن مخالفين د جمهور رئيس ترلوژ پورې ځانونه رسوي، هرڅوک چې يې په زړه وؤ په نخښه کوي او وژني يې ،خو د خدای په فضل امنيتي مسئولين چارغاوک کرده ځانونه مصئونو ځايونو ته رسوي «خدای دي زمونږ له سره نه کموي» . د ۲۰۰۸ کال د اپريل په ځلورمه نيټه د بخارست په کنفرانس کې وويل شول چې افغانستان سره تراوسه ۳۵ مليارده دالر مرسته شوې ده او راتلونکي کنفرانس چې په نژدې راتلونکي کې به په فرانسه کې جوړيږي ۴۱ مليارده ډالر نوره مرسته وشي. د افغانستان د ماليې وزير د افغانستان د ملي ستراتيژۍ د تطبيق په خاطر ۵۰ مليارده ډالر نور د نړيوالې ټولنې څخه غوښتي دي او دا ټولې پيسې ترنن ورځې پورې يواځې په امنيت مصرف شوې او په راتلونکې کې به هم مصرفيږي. «شکر دې چې امنيت خو د قناعت وړدي او زمونږ امنيتي رهبران هم د تروريستانو او پارلمان د ضربې څخه بچ شول» . دا لړۍ لا ختمه نده او هريو د خپلې اشتها او ذوق له مخې دو بالاي يو په بل پسې لوړوي «چې هيڅ نه وي بيا هم يو څه شخصي جيب ته راپريوؤځي» . کله چې د امنيت مسئولين پخپله عاملين د بې امنيتۍ وي شک نشته چې همدغه امنيت به د افغان اولس سر وخوري ! د تعجب خبره داده چې د ثور د اتمې پيښې وروسته په دوه دري ورځو کې د خدای بلا اسلحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دخدای بلا مخدره مواد ، دخدای بلا جاسوسان ،دخدای بلا باندونه... دستګیر او له منځه یوړل شول. که پدي ډول چاري پرمخ ولاړې شي القاعده ،تروریستان او وسله وال مخالفین به یو هم پاتي نشي ایله به دا بیچاره ګان دخوبونو پوره کولو لپاره پوره فرصت پیدا کړي.کاشکې دوی د پیښو مخنیوې مخکې له وقوع څخه کولې.

ددي لپاره چې بحث ډیر اوږد نشي ،باید ووایم چې د بشر د پیدا ایښت له لومړۍ ورځې څخه تل ناسالم او نالایق قوتونه د خپل ناروا او شیطاني خصلت له مخې همیشه دقاطع صالح اکثریت په اوږو لکه پارازیت ځته شوي ،ټول تیوریکي ،نظریاتي ،ایدیولوژیکي ،اداري ، حقوقي ،قانوني او نور ټول امکانات یي تحریف اومسخ کړي او په سوچه ناروا سره یي په خپله ګټه په کار اچولي. تل یي په ناروا سره تور تبلیغات کړي او د د ښمنیو اور ته یي لمن وهلې.ددین ،مذهب، ایدیو لوژۍ ، ... اونورو هرډول مقدسو انساني،اولسي احساساتو اوشعارونو څخه یي عوامفریبانه سوء استفاده کړې او په خپله ګټه یي مقدس اید یالونه اوافقونه مسخ اوپه غلطه تعریف کړي او ددوستۍ دشعار لاندي یي دښمنۍ ،دسولي دشعار لاندي یي جنګ ،دابادۍ دشعار لاندي یي تخریب اونورو ټولو سالمو ارزشونو تحریف ته ترجیح ورکړې ،صالح اولس یي ګروګان نیولي ،دهغوی له جملې څخه یي خاین ،بیګانه پرست ،ایجنټ ،جاسوس اونورې هرډول پلیتي خیرې استخدام کړي ، خپلي ګټي یي په ناروا محفوظي ساتلي اودغه ډول پلیت سیستم یي په جبر دنړۍ په ټولو اولسونو تپلې دې خو دغه ډول کسان به پخوا حد اقل په خپله ګناه معترف او یو څه شرم حضور به یي

درلود اود اولس په وړاندې دخپلو قوارو دڅرګندولو څخه به یي عار درلود ، دګونګیانو او خفاشانو غوندې به په غارونو کې پټ ووٶ او یواځې د ماښام په ترګمۍ او دشپي په چپتیا کې به یي خپلو ناوړه اعمالو ته دوام ورکولې شو. لیکن نن دمملکت دلومړي کسانو ،دپارلمان دغړو ،وزیرانو او لوړو مسولینو په کچه دپارلمان او جمعي رسنیو په وړاندي په پوره سپین سترګتوب افتخار امیزه پردیو ته په خپله جاسوسۍ اعترافونه کوي. د ۲۰۰۱ د سپتمبرله یوولسمې دتروریزم سره د مبارزې دنامفهوم شعار لاندې دوی په ګرځنده مصئونو اُسپنیزه کورونو کې ګرځي ،خو بي دفاع اولس لپاره یي دمرګ قاصدان په هر مکان او هرزمان کي هر ځای درولي دي.

په افغانستان کې داخلي او خارجي مافیا په تباني او مشترکه مساعي سره ددغه ډول یوه پلیت نظام برقرارول او دټولو سالمو ارزشونو بې ارزښه کول غواړي. د دوی تجاهل العارفانه تظاهر او اکټونه چې ګوندي د امنیت دتأمین ، دفساد ، رشوت ،قاچاق ، اختلاص او مخدره موادو دمخنیوي څخه عاجز دي او ډیر معصومانه تظاهر کوي ، بې چاره افغان اولس خو باید هم پري باور وکړي. « ملي متحده جبه »او یا نوري نامتجانسي ډلې هم په ګردن پټۍ یو ځل بیا د اخري چانس او موقع غوښتنه کوي چې که دخپلو متولیانو دخوش خدمتۍ فرصت ترلاسه کړي. تا سي چي فرصت درلود دهغه وخت په کړو پښیمانه نه یاست ؟ که تاسي غواړۍ د تیرو کړو دکفارو دین اداکړۍ نو اوس خو هم ټول قدرت اوسرمایه ستاسي په لاس کې ده.خو نن ملي وطنپرسته روڼ آندي لا څه چې ټول افغان اولس پوهیدلې چې داخلي اوخارجي مافیا د

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړې ستراتیژۍ او پخوانۍ لوبې عملي کول غواړي.ښه به داوي دغه بې ځایه او ناروا ازمیښتونو ته دپای ټکي کښیښودل شي. نن په حقه سره هغه وخت رارسیدلې دې ،دغه نظام چې په سر ولاړ دې په پښو ودریږي او هر څه د عامه ښیګڼو په مجراً او مسیر کې پریوځي !!!

د بشر دژوند د ونې ثمره وروسته له دې باید مړغوني او مارکونډۍ نه اوسي !

راشۍ ! چې همدا وړې شړۍ شي !

دعلم او تخنیک دپرمختګ او دګلوبالیزم دنړیوال تسخیر په نتیجه کې دنړیوال، منطقوي او محلي سیاستونو تر منځ توپیر له منځه تللې، زماني او مکاني فاکتورونو خپل مؤثریت او عطالت له لاسه ورکړې، هره سیاسي لوبه هر وخت په هر جغرافیایي وضع الجیش کې واقع کیدلې او لوی نظامي او اقتصادي طاقتونه دنړۍ په ټولو اکنافو کې همزمان حضور، تاثیر او مؤثیرت لرلې شي. سیاستونه بوقلموني شوي هم دي او خپلې قوارې او بڼې ته په لحظوي ډول تغیر ورکوي او ددوست یا دښمن په بڼه ځان ځرګندوي .دې وضعې سیاستونه په بین المللي او محلي ټولو ابعادو کې شکننده اود ستر بحران سره مخامخ کړي، جنګونو پرمانن‌ت او مستمر حالت غوره کړې او په مطبوعاتو او امکاناتو باندې دتورو ناسالمه قوتونو په خیټه اچولو سره دغه وضعې سل او زر چنده دینامیزم پیدا کړیدې. تروریزم بله هغه توره بلا ده چې هر چا ته یې دمرګ قاصد په هره لحظه او هر مکان کې نیغ درولې او په حقه سره نړیوالو لپاره موجوده وضعه نوره دتحمل وړ نده. داد قاطع اکثریت په مقابل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې د قاطع تور اقلیت د کرکې او وحشت ډرامه ده چې غواړي یواځې ځان لپاره د ژوند کولو حق قایل او نور د دوی په اصطلاح کم اصله نسلونه په نابودۍ محکوم کړي. په دې نړۍ کې ټولې حیاتي او انرژیتیکي زیرمې نه خلاصیدونکې دي او د شلمې پیړۍ علمي ــ تخنیکي پرمختګ ټول امکانات بشرته په لاس ورکړي چې د هغې څخه سالمه او د ټولو په ګټه کافي استفاده وکړي. یواځې پکار دي نړیوال نظام او مناسبات چې په نه پخلاکیدونکي انتاګونیستي (دښمنانه)، آزمندانه سود جویي او چوروچپاول په بنیاد ولاړ دي او بشري ډیر شتمنۍ په کې بې ځایه مصرفیږي او قواء او وسایط په کې عبث په فعالیت بخت دي، د خلکو ترمنځ د صداقت، تعاون او ریښتنولۍ په بنیاد ودرول شي. په یوویشتمې پیړۍ کې د معقول او متمدن انسان لپاره بل ډول ژوند نور ممکن نه دې او نه به ورته ضرورت موجود وي ځکه دروغ ویل، غلا کول او خلک غولول به نور ممکن نه وي. پیسې خپل فزیکي موجودیت ډیر زر له لاسه ورکوي، موجوده پیسي هیڅکله حقیقي ارزش نه وؤ او وروسته لدی هم هیڅکله ارزش نشي ګڼل کیدې. ځکه دغه پیسي د انسان د لاس د زیار محصول نه دې، دا ټولې د سرمایي د غیر قانوني صدور او سوء استفادې تورې پیسي دي چې د بې وزله، بې ګناه انسانانو ملکیتونه پرې غصب او ژوندیې پرې له منځه وړل شوې دې. لازم دي موراً د غه حقیقت او واقعیت ومنو او غاړه ورته کښیږدو، مخکې له دې چې تاریخي جبر او ټولنیز شعوري فکري دینامیزم مونږ د هغې منلو ته مجبور او اړباسي. نوي انکشافات حکم کوي چې زاړه او انتاګونیستي (دښمنانه) نړیوال مناسبات باید ړنګ شي ځکه

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

چې نوي مناسبات په دغه زاړه ترنګړ کې نه ځائیږي .کیدې شي ځینې کسان وروسته له دې هم احمقانه فکر وکړي او احمقان پاتې شي .لیکن بشریت او د سالم عقل او نظر خاوندان نور احمقان نشي پاتې کیدلې. د خلکو زور همغه تاریخي جبر دې او جبر همیشه نازولې دې .بدلیدلې نشي، منل یې حتمي دي. د خلکو زور د خدای زور دې. افغانی سیاست د تاریخ په اوږدو کې ندرتاً مستقله بڼه درلودلې. په نورو وختونو کې یا د بې سیاسته سیاست او یا د پردي سیاست په بڼه پاتې شوې دې. سیاست تاریخي او ټولنیزه پدیده ده. تاریخي په دې معنا چې سیاست همیشه مشخص دې او انتزاعیت نه مني. ورځنې سروکار یې د ورځني مسایلو سره وي او باید د خلکو ورځني عاجل پرابلمونه حل او ورته مقنع او مثبت ځواب ووایي. د نامعلوم سبا یا د قیامت د ورځې وعدې ورکول او محاسبه د انسان کار ندې. د قیامت د ورځې قاضي خدای "ج" دې. ټولنیز په دې معنا چې د سیاست کړه وړه د اولسي او وطني مسایلو، غوښتنو، ګټې او تاوان سره نه شلیدونکي کلک تړلی اړیکي لري او یو تربله سره لازم و ملزوم دي .لازم دي اولسې پرګنې د خپل ټولنیز ارمان د ترلاسه کولو په خاطر راویښې، تنظیم او د عمل په ډګر کې د ستراتیژیک هدف په لور رهبري شي . د شخصي او تنګنظرانه ګروپي سیاستونو غړ پورته کول او په هغې وخت ضایع کول پوچه ډرامه او یواځې د شخصي ګټو په خاطر ډیره ناولې هڅه ده. سیاست د یوه هیواد خپله وطني او ولسي مسئله ده. خارجي سیاست د نورو هیوادونو د اولسونو سره د بین المللي منل شویو تعهداتو له مخې د یوه هیواد د اولس سیاسي لوبې معاملې ته ویل کیدې شي. پردې سیاست،

(c) ketabton.com: The Digital Library

فردي سیاست یعنې بې سیاسته سیاست، په یوه هیواد کې سیاسي تشه او خلا او په هیواد کې د سیاسي نظام عدم موجودیت. هیڅوک د بل چا په ګټه نه سیاست کوي او نه کار. هر چا ته خپله ګټه منلې او خوږه ده. پردو ملکونو ته هر څوک ډېرې او بې قیدو شرطه ګټې په خاطر ځي او خپل سیاستونه عملي کول غواړي. خارجي سیاستونه، معاملې او لوبې د نړیوال ګلوبالیزم په شرائطو کې نه یوازې منفي بلکه ډېر ضروري عمل او دود او دستور دې .خو ددې کار لپاره ملي پیوستون، ملي تفاهم او ملي ګټو ته وفاداري لازمیي او اساسي شرط ګڼل کیږي .خو له بده مرغه افغانانو چې پورتني درې واړه کیفیته او ارزښونه د تیرو پنځه ویشتو کلنو جنګونو په موده کې له لاسه ورکړي او ځای یې بیګانه پرستۍ نیولې، ویې نکړی شول حتا د بن د کنفرانس څخه په را وروسته نسبي مساعدو شرایطو کې هم یو ملي سیاسي ټولنیز نظام جوړ کړي. نن په افغانستان کې د ملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ بین المللي نظامي او غیر نظامي قوتونه او ارګانونه موجود دې .افغانستان د بین المللي سیاسي لوبې ډګر ګرځیدلې دې او افغاني مسئله او سیاست بین المللي شوي دې. پکار دادي چې افغانان دغې په مقابل کې پخپل سیاسي او ټولنیز فکري تړون او پیوستون سره په واحد ملي سنګر کې راټول او د خپلو ګټو د دفاع په خاطر د مقابل لوري سره سیاله ملي لوبه وکړي او نننې یوائینې چانس له لاسه ورنکړی.یمونږ نن واقعاً ملي وطنپرسته ملا او قاضي، سیاست مدار، عالم ، طبیب، تجار، انجینر، داکتر، ادیب ، دهقان او نورو ته شدیداً ضرورت لرو . ایا افغان مټور او مفکر ملي متخصص لپاره به د شرم ځای نه

وي چې د خپل سیال متخصص په مقابل کې په بې وسۍ سر ټیټوي او خپل وطني او ولسي دین نه ادا کوي؟ په افغانستان کې د بین المللي قوتونو په موجودیت کې اساسي قانون او نور صنفي او قشري قوانین جوړ او تصویب، پارلمان، جمهور رئیس او محلي ارګانونه انتخاب او هر اړخیزه ټولنیز بشري حقوقي سازمانونه او ارګانونه جوړ شویدي. ممکنه نده دغه ډول پراخه هر اړخیزه ټولنیز نظام او ژوند د کوم چا د شخصي او کوچني ډلئیز ذهنیت او مناسباتو په ورشو کې محصور پاتې وساتل شي. یوائې پراخه پرګنیز سیاست او ذهنیت د دغه ډول ټولنیز هر اړخیز طرز د ژوند د هضم حوصله لرلې او باریې پورته کولې شي .په نتیجه کې حق لرو ووایو چې موجوده د کوچنۍ ډلې نماینده حکومت چې ډېر کسان یې د بشري حقوقو په نقض، جنګي جنایتونو، ملي خیانتونو، اداري فساد او رشوت اخیستنې متهم دي، په اوسنۍ بحراني وضعه کې هیڅکله د دومره لوی تاریخي مسؤلیت د لرلو جوګه ندي. په کار ندي محترم جمهور رئیس حامد کرزې د عامل او حاکم شخص او د افغانانو د مراجعې او لازم تصمیم نیولو اچت مقام په حیث د نورو خود غرضه کسانو په څیر د اپوزیسیون موقف غوره او شکایت وکړي. عامل ارګانونه یوائې معقول تصمیم نیسي او اجرات کوي. د افغانستان سیاست او دولت داري د هر ډول تبعیض پرته د قانون له مخې د ټولو افغانانو یو شان حق دې. محترم جمهور رئیس دې د مسئول مقام او شخص په حیث د دغه حق هغوۍ ته وسپاري او متقابلاً دې خلک خپل وطني دین او رسالت ادا کړي. ملي وطنپرسته مشران، روشنفکران د پارلمان غړی او داخلي او خارجي دموکرات قوتونه پرته له شکه پدغه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډول تاریخي جرئت او رسالت سره حتماً دښاغلی جمهور رئیس حامد کرزي ملاتړي دي .بله عمده او ډیره مهمه مسئله داده، کله چې دولتي مامورین په اداري فساد، اختلاس او داسې نورو جرمونو متهم او پخپله عالیرتبه مسئول مقامات او د افغانستان په موجوده شرایطو کې ټول خارجي نماینده ګان او اداري مسئولین هم پرې اعتراف کوي، او په تیرو څلورو کلونو کې چې نږدې ۱۵ ملیارده ډالره د نړیوالو لخوا د افغانستان سره مرستې شویدي او د دغه غټې مجموعې سرنوشت هم نامعلوم او د هر چا د نیوکې لاندې دي. د دې ټولو خبرو سره سره د ۲۰۰۶ کال د جنوري په میاشت کې نړیوال بانک هم اعلان وکړ، حاضر دې چې افغانستان ته قرضې ورکړي او د لندن په کنفرانس کې چې نږدې د ۶۰ هیوادونو نماینده ګانو پکې ګډون کړی وو هم د ډیرو غټو مرستو وعدې ورکړې شوې، پداسې شرایطو کې اساسي پوښتنه داده چې خارجي دولتونه او نماینده ګی چاته، د چا په تضمین د کوم هدف په خاطر مرستې او قرضې ورکوي؟ او په راتلونکې کې به د دغه تجاهل العارفانه اجرأتو مسئولیت د چا په غاړه پریووځي؟ او د افغانستان د دولت لوړ پوړي چارواکي بیا هم دغه مرستې او قرضې په کوم مسؤلیت، تضمین، منطق او جرئت سره قبلولې شي؟ دا موضوع د ټولو جوانبو لپاره ډیر تأمل وړ ده !!! د سیاست استادان، دولتي مسئولین دې هم وروسته لدې د دغه ډول بې بنیاده او بې سرنوشته قرضو او مرستو، د افغاني ټولنې د تاریخ، عنعناتو او پسیکولوژۍ په خلاف د امنیت په خاطر د نورو او نورو خارجي عسکرو د راغوښتلو لپاره بې بنیاده توجیهات او دلایل نه برابروي، نه دې نور دا ډول بط بنیاده او بې سیاسته سیاستونه

تبلیغوي او نه دې نور دا ډول تاریخي مسؤلیتونه په غاړه اخلي. بلکه د موجوده عیني واقعیتونو له مخې دې د داخلي او خارجي اړخونو سره په ګډ تفاهم کې په افغانستان کې د سولې د تأمین او د قانونمند دولت د جوړیدو او ټینګیدو په خاطر هلې ځلې وشي .ځکه چې له بده مرغه په یوائې ځان مونږ د دغه کار جوګه نه یو .هیڅ ډول خارجي نظامي قوت په بل ملک او په خاصه توګه په افغانستان کې امنیت نشي تامینولې .حتا د هر هیواد خپله نظامي اردو د دغه رسالت څخه عاجزه ده. په هر هیواد کې د امنیت د تامین معیار، محک او جوګه یواځې او یواځې د همغه هیواد خلک او اولس دیچې صادقانه د دغه مسئولیت په غاړه واخلي او بس.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دکابل ښار بې مفهومه پراختيا بايد د ۲۱ پيړۍ په ايکالوجيکي فاجعه بدله نشي !!!

دې کې شک نشته چې ډېر لوی او مشهور ښارونه به د خوارو دهقاني جونګړو، ډېرې لويي فابريکې به د آهنګرۍ د کارګاه او ډېرلوی تجارتي مارکيتونه به د کوم کوچني دکان په بناء کا ملاًبې پلانه پراختيا موندلي او دوخت د شرايطويو نواخت پرمختګ مطابق به ددې فرصت پيدا شوې اوسي چې ټولنيز ژ وند، ښاري جوړښت ا و ماد ي زيرمې يو تر بله په

متقابل تناسب ، هار مونيزم او ارګانيک انکشاف کې سره ډېره ولګولې شي. ځکه هغه وخت نه د ننني ګلوباليزم په کچه عظيم توليدات، نه بې شميره نقليه وسايط، نه د غنو د ځالې غوندې د ښاري سرکونو، آبرسانۍ، برق، مخابرې، کاناليزاسيون او ډېرې نورې شبکې موجودې وي. نه په مليونو انسانان جبري او ميخانيکي مهاجرتونو ته اړايستل کيدل، نه دولتونه د خلکو لپاره د صحي اوبو، کار، تفريح اونورو ډېرو ټولنيزو خدماتو په کولو مجبور وؤ. هرچا د نژدې ډنډ، جوړ، ويالی، خوړ او سيند څخه په لپه اوبه څښلې او هر جوی شير بلاتشبه د جنت ويا له وه. نه دورځې درې وارې لمبل او جامې بدلول وؤ او د کړوسی څخه تر غورنيکه پورې په يوې جونګړې کې اوسيدل، نه نيتونه بد وؤ، نه ګلوبال حرص او نه ګلوبال پرابلمونه.

هو ! بشري ژوند په لسګونو زره کاله په همدې ډول دوام درلود، ګومان کيده چې هيڅ ډول پرابلم به نه رامنځته کيږي. ليکن حقيقت داسی نه وؤ. د پخوانيو بې پلانه ښاري انکشافاتو په نتيجه کې ډير پر مختللي هيوادونه نن د ټولو امکاناتو سره سره د ډيرو لاينحله پرابلمونو سره مخامخ دي. د افغانستان دولت او خلک هم د هيواد، اولس او ښار د سياسي، اقتصادي او ټولنيز ژوندله را تلونکي څخه ډير غافله نه وؤ او د خپل سولئيز ژوند او کار په خاطر يې يو تر بله سره مساعي او همکاري لرله. په نړيوالو جنګونو کې بې طرفه پاتې کيدل اد د نړيوال ساړه جنګ په مرحله کې د عدم انسلاک لاره غوره کول د دولت او خلکو د معقول تفاهم او مساعي نيکه نتيجه ګڼل کيږي. ښاري ژوند او ښاري پرابلمونه هم د هغوی له

(c) ketabton.com: The Digital Library

نظره پټ نه وؤ او دهغې د سمون لپاره هلې ځلې کېدلې. د مرحوم محمد داؤد خان په ابتکار او داخلي او خارجي متخصصینو په زیار ،کابل لپاره پنځه ویشت کلن ماستر پلان طرح او تدوین ،چې دیوه متمدن ښار په حیث د ښاریانو ژوند ، کار، تفریح ، سپورت، تحصیل ، عبادت ، صحی خدماتو او نورد ژوند ټول ضرورتونه په علمی سنجش ، پوره د قت او تناسب سره د ښاری خود سریو د مخنیوي په منظور په نظر کې نیول شوي وؤ. او به د ښاري ژوند د ټولو ضرورتونو او سهولتونو د اساسي عنصر او فاکتور په حیث د مسئولینو د توجه په محراق کې قرار درلود او دهغې د زیرمو د زیاتولو په خاطر د فوائد عامې وزارت د آبرساني ریاست د خارجی او داخلی متخصصینو او کارمندانو لخوا اخیړنې او د ذخیرو د عملي ایجاد چارې روانی وې او ځرګند نتایج یې ترلاسه کړي وؤ. نو موړې زیرمې په لاندې ډول تثبیت او محاسبه شوې وې:

- دلوګر د سیند په مسیر کې د ځاګانو د کیندلو پواسطه د ځمکې لاندې اوبو د سطحې لوړول ؛
- د پغمان دررې د ځمکې د سر او ځمکې لاندې اوبو څخه اعظمي استفاده کول ؛
- د قرغی د بند او راښکته ساحې له اوبو څخه ګټه اخستیل.
- د بند غازي د اوبو د سطحې لوړول ؛
- په تنګی سیدان کې د اوبو د ذخیرې په مقصد د بند جوړول ؛
- د اخیري امکان په حیث د هلمند د سیند معاونین د تونل پواسطه د کابل لورته را ګرځول .

د پورتنیو منابعو پکار اچولو څخه ممکنه وه یواځې 16 متره مکعبه في ثانیه اوبه لاس ته راشي چې له هغې جملې څخه 7 متر مکعبه في ثانیه د څښلو او 9 مترمکعبه في ثانیه د ښاري سر سبزۍ او یواځې د ښاری سپک صنعت د پراختیا لپاره کفایت کاوه او دهغې له مخې د کابل په ښارکې کولې شول یواځې2.5 ملیونه نفوس ژوند وکړي . نه له هغې څخه زیات ! حال دا چې د کابل د نفوسو شمیره نن پنځه میلونو ته نژدې کیږي چې دا پخپله شروع د فاجعې د. که چیرته د ماستر پلان ساحه پدې ډول چې کلتوري ، تفریحي ، تجارتي ساحې، پارکونه اونور په داسې غیر مسئولانه شکل او لیونتوب سره په رهایشي ساحو بدلې شي ،

داستوګنو شمیره به تر لسو ملیونو اود ماستر پلان څخه خارج ساحو په آبادیدو چې نن په نخښنه شویدي او یا به سبا په نخښنه کیږي ،اود استوګنو په کورونو بدل شي ، د استوګنو شمیر به دوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چنده نوره هم لوړ یعنی 20 میلونو ته به ورسیږي. دا به د کابل مرگ او دفاجعې انجام وي. پکار داوؤچې د چارو مسئولینو هر یوه په خپل وخت د کابل ښار پنځه ویشت کلن پلان ته د حقوقي، قانوني منظور شوي علمی سند او انستیتوت په حیث په مراجعه او ټینگی پاملرنې سره خپل رسالت او وظیفوي دین سرته رسولې وې او دنن په څیر د کابل ښاریانو سرنوشت یې د حتمي خطر د گړنگ په څنډه نه وې درولې !!!

د ثور د اوومی نیټی د سیاسي بدلون څخه وروسته د کابل ښارپنځه ویشت کلن ماستر پلان پخپل ټول حقوقي او قانوني اعتبار زمونږ د جدي توجه وړ او دا توجه هغه وخت لاپسې زیاته شوه چې کله ما دبلغاریې پایتخت صوفیې د ښار په بین المللی کنفرانس کې گډون وکړ او د ښاري پرابلمونو د ټولو اړخونو سره اشنا شوم. مونږ دا خپل شعار وټاکه ((د کابل په ښارکې یوه خښته هم بې پلانه کښینښنودل شي)) مونږ هڅه شروع کړه د کابل ماستر پلان ته حقوقي او قانوني اعتبار ورکړو ځکه نوموړی پلان د مسئول مقام لخوانه وؤ منظور شوې. مونږ د همغه داخلې او خارجې متخصصینو په مرسته ماستر پلان تر غور لاندې وینوه ،نیمگړتیاوې مو تکمیل ، د مربوطه مقام منظوري موترلاسه او ټولو هیوادوالوته مو د علمي سنجول شوي حقوقي قانوني سند په حیث دټولو رسنیو له لارې اعلان کړ. د کابل ښار ماستر پلان زمونږ ستراتیژی وه ، زمونږ قانوني حقوقي اعتبار او زمونږ دراتلونکي فعالیت او کار قانونمند رهنمود وؤ.

زمونږ مشکلترین کار د کابل په ښارکې د یواځیني مالک

په حیث د کابل ښاروالۍ د قانوني حقوقي هویت څخه دفاع کول وؤ. واقعاً کابل ښاروالي د ښار مالکه نه وه ، کابل ښاروالي عامل ارگان نه وؤ بلکه دیوه طفیلي ارگان په حیث یې د کورنیو چارو وزارت لپاره د شپږمې گوتې حیثیت درلود. هروزارت ،مؤسسې او ارگان په ښارکې دکانونه ، مارکیټونه ،ساحې او آزاد تجارت درلود او ښاروالي د هغوی لپاره افتخاري خدایي خدمت گذاره وه. ښاروالي د گوتو په شمار زاړه روسي دمترکه درلودل چې یواځې خپل ځان یې وړلې شو او عواید یې په ټول عمر کې یواځې یوکرت -۲۰۰- ملیونو افغانیو ته رسیدلي وؤ چې د ښار د پاکۍ او صفایي له عهدې څخه نشو وتلې. مونږ دښار د مالک په حیث د ښاروالۍ استقلال اعلان کړ. او ټول مقامات مو دیته اړایستل چې زمونږاستقلال په رسمیت وپیژني. زمونږ نږدې هدف د موقتي پروژو او اقداماتو له لارې د ښاروالۍ د ضروري خدماتو لپاره د پیسو پیدا کول وؤ. وروسته له دې مونږ د دولتي مؤسساتو کارونه یواځې د پیسو په بدل کې اجراکول. مونږ موقتي پروژې لکه مارکیټونه او کابل ښار ته د موادود تگ او راتگ د کنترول په خاطر په څلور و خوا وؤکې د کاروانسرایونو په نامه ځایونه تعین کړل او دیوه مسلخ د آبادولو تصمیم مووینوه ، مونږ پخوانۍ دوسیې تصفیه او باقیدارۍ مو حصول کړې او پدې کارکې مو د هیچا مراعات نه کاوه او دهیڅ مقام فوق العاده امرونه مو نه منل. مونږ نا ثبت شوي اماکن ثبت او ددې ټولو اقداماتو له لارې مو ډیر عواید ترلاسه او یواځې دولت مو 700 میلونه افغانۍ قرضدارې شو چې د -250- میلونو افغانیو په بدل کې موترې د ولایاتو د ښاروالیود ریاست نوي وسایط

(c) ketabton.com: The Digital Library

واخستل او همداسې د انګلستان سره د فوايد عامې وزارت د قير قرارداد چې هغوی فسخ کړې وؤ ترلاسه او ښاروالي له هر اړخه په پښو ودريده او په عامل، باصلاحيته فعال ارګان بدله شوه. مونږ د غير مترقبه حوادثو ظهور په وخت کې د شپه او ورځ د اماده ټيم د لرلو په خاطر -90- فاميلی او د مجردينو لپاره کوچنۍ پروژه جوړه کړه. مونږ ټول پخواني داخلی او خارجي قرضونه خلاص او د ځوانو داخلي انجنيرانو او خارجي مشاورينو په مرسته مو د ماستر پلان مطابق د خوشحال مينې دری واړه قسمتونو ،دويم او دريم پروان، خيرخانې مينې، کلوله پشته، تايمنی، وزيرآباد، قلعه فتح الله، رحمان مينه، کارته نو او د ښارد مرکز د سيما بدلولو په خاطر تفصيلي پلانونه جوړ، د ځمکو په استملاک، د ساحو په تثبيت، د سرکونو په نښه کولو. جغل آندازي او ښاري سرويس رو سرکونو د قيرکولو کار عملاً پيل شو.او ټول سرکونه مو جغل اندازی او اساسی او سرويس رو سرکونه مو قير کړل. دولت يو پول هم له مونږ سره کمک ونه کړ. مونږ ملي تجار ديوې غونډې په ترڅ کې ديته وهڅول چې د کابل سيند دواړه خواوې تجارتي سيمي واخلي او هر څه عاجل دغه سيمي په ښکلې مهندسی او کيفيت سره آبادې شي. ډيرې نمري په همدغه غونډه کې تجارانوته توزيع او ددغه سيمې د مهندسي او انجينري نقشو برابرول کابل ښاروالۍ په غاړه واخستل او حتا اکثرو تجارانو خپل تعميراتي موادهم را رسولي وؤ، خود روسانو په يرغل سره ټولو پلانونو تغيروموند.

مونږ په کمه موده کې د ځوانو متعهدو انجينرانو، اداري هيئت او کارکنانو په خستګي ناپذيره کار او فعاليت چې شپه

او ورځ به يي کار کاوه خو اضافه کاري به يي نه اخستله، تحسين نامې اخستلو ته به نه حاضريدل وکولای شول -9000- رهايشي او تجارتي نمرې محترمو ښاريانو او هيوادوالوته توزيع کړو. يوائې مسلکي کسان پدې پوهيدلې شي چې په نوې پروژه کې د استوګنې د نمرو، سرکونو ،پارکونو ،کلتوري مرکزونو ،مسجدونو، تجارتي ساحو او نورو دقيق په نخښه کول او د په مختلفو پروژو د ښاروالۍ د هغه په امکاناتو سره دټولو سرکونو جوړول، جغل اندازي کول، قير ريزي کول، ټوله ساحه استملاک کول او ۹۰۰۰ نمرې توزيع ته اماده کول او د يوه کال په موده کې دغه ټولې چارې سرته رسول او ۹۰۰۰نمرې توزيع کول ،ريښتيا هم څومره عظيم او ناشونی کارګڼل کيږي. زه د ښاوالۍ ټولو منسوبينو په وړاندی چې هغه وخت يي دغه عظيم خدمت اورسالت سرته رسولې او په پاکۍ يي سرته رسولې په احترام سرټيټوم او کورودانې ورته وايم.

مونږ غوښتل ښاري تجارت، ښاري صنعت او ښاري ترافيک پخپل لاس کې ونيسو حد اقل په هره ناحيه کې دميوي او ترکارۍ لوی اساسي مارکيت، چې په پاکو اوبو سره د ميوې او ترکارۍ د پريمينځلو امکانات ولري، تيپيک نانوايي، تيپيک قصابي او داسی نورد خرڅلاو ځايونه دنمونې په توګه جوړ او په ټول ښار کې عموميت ورکړو او ښاروالي په فعال او دخلکو په خدمتګار ارګان بدل کړو.

تريخ واقعيت دا دې چې په 1357 او خصوصاً د روسانو د نظامي يرغل څخه وروسته د افغاني ټولنې د مختلفو قشرونو په غير مسؤلانه او غير وطنپرستانه اعمالو او کړو وړو سره د افغاني ټولنې عنعنوي جوړښت رنګ او د هر غير او غماز د

مداخلې لاسونه افغانستان ته را وغزیدل، د وطنپرستۍ خبرې پدغه خارجي باداارانو ډیرې بدې لگیدلې، دوی په حقیقت کې خپلې نژدې د یوې پیړۍ تجربې ټکي په ټکي په ډیر کور کورانه شکل عملي کول غوښتل. دوطنپرستۍ ټغر له هیواد څخه ټول شو ځکه بیگانه پرستانو او فرصت طلبانو دد غه موقع څخه په استفاده په ټولنه حاکم اود ټولو چارو مجریان وگرځیدل. دې وضعې سل واري لوی ضریت پیدا کړ کله چې په 1992 کې د افغانانو بې شمیره ډلې د کوم بنیادي پلان او پروگرام پرته د پیسو د بې حسابه ذخیرو سره لکه پردي دچوراو د غنیمت په خاطر د ذات البیني تضادونو سره په کابل هجوم راوړ. کابل چې پخپل تاریخی برم سره په منطقه کې د هر بدنیته د سترگو اغزې وؤ او هیچا د خپل حسادت اور پخپله سینه کې پټ نشو ساتلې خپلو او پردو یوشان د مسابقې په شکل بر ملا په چیغو او هلهلو سره بیگناه افغانانان مړه او کابل یې وسیزه او رنگ کړ.

پنځه ویشت کاله لا علاجه غمیزې په هیواد توره لمن غوړولې اولا دوام لري. د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې وروسته ،کله چې دټولې نړۍ« مترقي »او«عدالت پسنده» قوتونه بې ویزي او بې پاسپورته په افغانستان را ننوتل ، د فرصت طلبانو او بېګانه پرستانو د بېګانه پرستۍ او افغان دښمنۍ تر زرو هم لوړاو نن ددې توري لمن لاندې هیڅ ډول قانون او ارزش وجود او حاکمیت نهنه لي اونه دي دویلو هغه څه چې چا لیدلي دي. مسئول عامل ارگان او شخص نه په سترگو کیږي،هر زورور غیر مسئول او واجب الحترام دې. فساد د دولت او ټولنې په ټولو پوړیو او قشرونوکې رواکار، ورځنې رواج او مود گرځیدلې وؤ. وطنپرستان پخپل وطن کې د بیگانگ او حقارت

احساس کوي او ځانونه ورته بیگانه ښکاري. بیگانه او بیگانه پرستانو د خپلو حامیانود حمایت د چترلاندې هر ډول ناروا د غریبو خلکو او ملک په حق رواگڼي ،ثروتونه یې غصب کړي او ارزشونه یې له منځه وړیدي . ددې ټولو خبرو سره سره کابل د افغانستان د ستر تاریخي ، اقتصادي او کلتوري مرکز په حیث د نسبي امنیت او ژوند د وړتیاوؤ څخه برخورداره او په تیرو پنځه ویشتو کلونو کې د میخانیکي جبري مهاجرتونو معرض او د خلکو د تجمع ځاي وؤ. د بن د کنفرانس څخه وروسته چې خارجی بې پلانه او بې حسابه غرض الوده سرمایي وارد او د قاطع اقلیت تر منځ تقسیم او قاطع اکثریت ترې محروم پاتې دې نپوهیږم لاشعوري او که یوځل بیا د کابل ښار د مغرضانو د حسادتو نو د شعوري اخرینې ضربې په حیث د قرن د لویې فاجعې سره مخامخ کول او دغه تر ټولو لوی افغاني ارزش له منځه وړل غواړي.

هو ! نن هم هر یو د زر او زور خاوند ، هر قوماندان ، وزیر، والي ، رهبر او نور هڅه کوي د مسابقې په ډول پرته د تمیز او سنجش د خپل نوکر، چاکر، باډیگارد ، خپل خپلوان ، و طنداراو نورو په نومنوباقې پاتې د تفریحي پارکونو ، سرسبزې ساحې، مکتبونو او یا نورو کلتوري ساحو په توزیع صرفه نه کوي. زمونږ لویه آرزو داوه چې د خیرخانې مینې -600- جریبه کلتوري ، تفریحي او سپورتي پارک چې کار یې پیل شوې وؤ او د کابل ښاریانو لپاره یوائیني د تفریح او تنفس محل گڼل کیده بې رحمانه او غیر مسئولانه په زورآباد بدل شو. د شین کمربند ساحې خو لا پخوا د زورورو په زور اباد بدل شوې، تاریخي سیمي لکه شیرپور، با لاحصار، قلعه جنگي او کلوپ

(c) ketabton.com: The Digital Library

عسکري هم په امن پاتې نه شوې او د ښارونو سلسله هم د کابل څخه د پروان، میدان ښار، لوګر او ننګرهار په لورپه پراخیدو ده. سره ددې چې کابل په سیسمیک (زلزلې) زون کې واقع، جیولوجیکي سروې، د ځمکې مقاومت او نوعیت، د تعمیراتي موادو خصوصیات او کیفیت او ډیرې نورې څیړنې په کې سرته نه دي رسیدلي. شیشیي بلډنګونه په سیالۍ سره یو له بله څخه پورته کیږي. سیپټیک څاګانې نپوهیږم په کوم لیول په غیر فني شکل پرته له دې چې د ښبنلواوبو زیرمې په نظر کې ونیول شي جوړیږي او د کابل ساحه چې د کاسې شکل لري ټولی اوبه به په یوه قاعده راټولې او دوباره جدا کول په یې ناممکن کاروي. دا په مختلفو لیولونو «سطحو» د سپټیک څاګانو فضله موادبه په کوم قوت او کومو واټرپمپونو پواسطه او تر کوم وخته پورې یوبل ته پمپ کیږي او دا د ښاري بې کنترولې ککړتیا مواد به څه ډول او کومې ساحه کې انبار کیږي. دا هره قضیه د کابل د ښار د امکاناتو له مخې پخپل ذات کې جداګانه فاجعه ګڼل کیږي. ځینې کسان داسې نظر لري چې اوسنې کابل دې د خپلو ناخوالو او نیمګړتیاوؤ سره پرځای پرېښودل شي او په شمالي سرسبزه ساحه کې دې نوې مدرنه کابل جوړ شي. همداسې د سنبلې د میاشتې په لومړۍ او نۍ کې د فوایدعامې مسئول مرستیال وزیر د امریکا غږ اشنا رادیو سره په مرکه کې وویل چې د پنجشیر د سیند اوبه به د کابل لورته راو ګرځول شي، زما په نظر د پنجشیر په سیند د اوبو ذخیره جوړول سمه خبره ده خو دغه سیند اوبه د کابل لورته راګرځول اویا د شمالي په شنه سیمه کې د نوي کابل جوړول دو اړه پخپل ذات کې لویې بشري فاجعې ګڼل کیږي. زه

نپوهیږمه څه ډول یو متخصص مسئول کارپوه دغه پریکړې کوي او نور مسئول کسان دغه ډول خبرې بې ځوابه پریږدي؟

زه په پوره درناوې د ټولو لوړو مسئولو مقاماتو توجه دغه مهمې ملي مسئلې ته را اړول غواړم ،تر څو پرې نږدې چې کابل ښار دغه د افغانانو تر ټولو لوی ملي تاریخي ارزش د افغانستان د دښمنانو د بدو نیتونو قربانی شي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د پاریس کنفرانس ! ګذارشونه او واقعیتونه

د ۲۰۰۸ کال داپریل دمیاشتي په څلورمه نیټه دهانګري په پایتخت بخارست کې د ناتو دغړو هیوادونو سر مشریزه غونډه جوړه او په افغانستان کې دنوې ستراتیژۍ په باره کې لازم تصامیم ونیول شول. همدلته دجون په دولسمه په پاریس کې دافغانستان په مسایلو دیوه کنفرانس دجوړیدو او دپورته ذکرشوې ستراتیژۍ دابعادو دتشخیص او تثبیت پریکړه هم وشوه .البته دا کومه تصادفي پیښه نه وه او خپل ځانګړي عوامل یې درلودل او هغه داچې په ۲۰۰۷م کال کې په افغانستان کې دمخالفینو له خوا حملو شدت وموند او په ۲۰۰۸ م کال کې دغه کچه نوره هم په لوړیدو شوه. امریکې او دناتو غړو هیوادونو لا دمخه تردې په خپله نظامي سترا تیژۍ او تاکتیکونو کې پراخه بدلونونه راوستي وو ،پدې معنا چې دوۍ د خپلو قطعاتو په سوق الجیشي حرکاتو کې ډیر کمښت راووست ،دلویو ښارونو څخه یې دخپلو قطعاتود وضع الجیشونو دبدلولو او دایستلو مسئله راولاړه کړه ، اکثره خارجي هیوادونو دمخالفینو سره پټې خبرې ،پټ اړیکې او پټې وسلي او پیسي ورکول (دمثال په ډول انګریزانو په هلمند

کې) شروع کړل ،دافغان اردو او پولیسو دتقویې مسئله ورد زبان وګرځیده ،امریکې او انګلستان له لوړې ارتفاع څخه په هوایي بمبارۍ او له لیري څخه د دورمنزله طوبچي اوبې پیلوټه الوتکو په ذریعه داهدافو ویشتل پیل او دادملکي وګړو د مرګ ژوبلې په برخه کې یوه ډیره خاینانه او غیر انساني پریکړه وه ،خو ددې ټولو خبرو سره سره دمخالفینو دحملو او ځانمرګي بریدونو او په هغې کې دملکي وګړو او خارجي او داخلي نظامیانو د تلفاتو کچه لوړیدله.دمثال په ډول دري ورځې مسلسل د ۲۰۰۸م کال دفیبروري په ۱۷ ،۱۸او ۱۹ په قندهار کې د سپو دجنګ په میله کې ۸۰ تنه مړه او له دې څخه ډیر زیات کسان زخمیان،دقندهار په سپین بولدک کې ۳۷ تنه مړه او ډیر زیات نور زخمیان ،په قندهار کې یو متعلم مړ اځلور تنه نور زخمیان شول. په همدې وخت کې دآیساف دهوایي قواوو یوه چورلکه په هلمند کې دیوه طالب قوماندان په کور کې په داسې حال کې ښکته شوه چې امنیت یې نیول شوې وو او وسله ،غذایي مواد او نور لازم توکي یې هلته ښکته کړل. په همدغه وختونوکې دامریکې داستخباراتو رئیس وویل چې افغان دولت یوازې ۳۰٪ خاوره په واک کې لري او پاتې برخه د طالبانو سره ده. د۲۰۰۸م کال د مارچ په ۱۱ دملګرو ملتونو سرمنشي بانکیمون وویل چې په افغانستانکې د ۴۰۰ څخه زیاتو اولسوالیو څخه افغان دولت یوازې ۲۶ اولسوالۍ په په واک کې لري ،امنیتي وضعه د ډیر تشویش وړده ، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي نشته ، دولت ډیر ضعیف او اداري فساد او... لوړې کچې ته رسیدلې دې. په همدې وخت کې د۲۰۰۸م کال دمارچ په ۱۰ په امریکې کې دافغانستان سفیر دو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اشنګټن ډي سي سره په مرکه کې وویل چې په افغانستان کې وضعه د ډاډ وړنه ده ،طالبان د هیواد په زیاته برخه واک لري ، دخارجي قواوو تر منځ هم اهنګي وجود نلري او اکثره مناطقو ته هغوی نه غواړي خپل عسکر ولیږي او . د۲۰۰۸م کال دجون په میاشت کې دخارجي نظامیانو مرګ ژوبله ډیره لوړه او یواځې د مړو تعداد د ۴۶ څخه واووخت .... همدا سبب وو چې دخارجي او داخلي قواوو او واکدارانو تر منځ عمومي پانیک او هرج و مرج راولاړ شو . فرصت طلبو اشخاصو په دولت او حتا په خارجي قوتونو انتقا دونه شروع کړل. مارشال فهیم په غازي سټوډیم کې په جمهور رئیس حامد کرزي لفظي او ژستي حملې وکړې ،پروفیسور برهان الدین رباني ،محمد یونس قانوني او د ملي متحد جبه غړو په خپله جمعي غونډه کې د دولت او خارجي قواوو پر ضد د څرګندو لفظي حملو او مخالفتونو څخه ډډه ونکړه او د هغوی ویاند سانچارکي پټه نکړه چې د طالبانو اونورو ډلو سره یې تماسونه نیولي او دا ځکه چې دولت دهغوی سره په خبرو کې پاتې راغلې دې. دغه ډول هرج ومرج او عمومي سراسري پانیک ددې باعث هم شو چې ډیر دولتي چارواکي او فرصت طلبان خپلې سرمایې مصئونو ځایونو ته ولیږدوي. د دوبۍ په هوایي ډګر کې د جمهور رئیس مرستیال احمد ضیاء مسعود او دافغانستان د اسلامي جمهوریت د پارلمان رئیس محمد یونس قانوني سره ، انګلستان ته دډالرو او نورو قیمتي توکو د لیږدولو په وخت کې لویه افتضاح رامنځته شوه .دثور دمیاشتې په اتمه دمجاهدینو دجشن دتجلیل په ورځ ددولت مخالفینو ځانونه دجمهوررئیس تر لوژ پورې ورسول ،د داخلي او خارجي

دامنیت مسئولو قطعاتو او اشخاصو په تیښته مصئونو ځایونو ته خپلې پښې سپکې کړې او د دولتي او حکومتي اراکینو سرنوشت یې څو تنو مخالفینو ته وسپاره .

پدې ډول دپاریس کنفرانس کومه عادي غونډه نه بلکه دلویې ماجرا او سترو حوادثو دبحبوحو او تلاطم دتیاتر څخه منتج مجبوري کنفرانس ګڼل کیږي او مالي سرچیني به یې هم دناتو دسرمشریزي دپریکړو او په افغانستان کې دعمومي ستراتیژیک او تاکتیکي لید لوري له مخې په پام کې نیول کیږي. داد امریکې ،ناتو او بین المللي قوتونو مشکل دې او هغوی به یې ګالي او پالي ، او لکه چې معلومه شوه تیره اونۍ دامریکې کانګرس دعراق او افغانستان دجنګونو لپاره ۱۶۲ ملیارده ډالره بودجه منظور او دناتو نور غړي به هم فکر نه کوم له هغوی څخه پدې کار کي پاتې راشي.

بل اړخ دمسئلې افغاني قضایا او مشکل تشکیلوي چې باید دافغانستان جمهور رئیس یې دحل په خاطر په تفصیل سره خپل ګذارش وړاندې او دحل ممکنې لارې چارې او امکانات په ګوته کړي وای.

دپاریس په کنفرانس کې دملي پرمختګ ستراتیژۍ پروګرام وړاندې شو چې په درې عمده قسمتونواودولس فصلونو کې طرحه شوې او دافغاني ټولنې د سترې غمیزې داسې پرابلمونه پکې پراته دي چې په تیرو ۳۰ کلونو کې یې نه یواځې افغانانو بلکه نړیوالو هم دحل لارونه موندله ، فکر نه کوم دغه ستراتیژیکه طرحه دافغاني مغز زیږنده او تراوش اوسي او محض یو تهمت به وي چې افغاني پلاوې په خپلو امضاء ګانو سره دغه لوی مسئولیت په خپله غاړه اخیستې دې.

(c) ketabton.com: The Digital Library

کرزي صاحب چې ټول ګذارش لکه دصرف میر دطالب غوندې په یوه نفس ولوسته یواځې دبریاوو اغراق امیزه تکرار وو او په ګذارش کې هیڅ داسې کلمه او جمله نه په سترګو کیده چې په افغانستان کې یې دبې شمیره مشکلاتو څخه په یوه له هغو هم دلالت کړې وي . حال داچې دیرش کاله سترې غمیزي په هیواد لمن غوړولې ،هره ورځ په په سلګونو انسانان مري ، ښارونه ،کلي ،بانډې ،سرکونه ،غرونه رغونه او هرڅه ورانیږي ، په هیواد کې نظام ،اداره او قانون وجود نلري او په عوض یې فساد ،رشوت ،اختلاس او انارشۍ قانوني بڼه غوره کړې ، قهطي ده ، پلرونه او میندې خپل بچیان په داسې بیه خرڅوي چې یوه بوجۍ اوړه پرې اخستل کیدې نه شي چې د څو ورځو قوت لایموت شي. رښتیا ! هغه چا چې په دغه سند امضاء کړې او هغه څوک چې نن په افغانستان کې د چارو مسئول دې ، هغوی نه دغه ډول مشکل لري او نه دهغې احساس او درک چې ویې ځوروي . ځوریږي یواځې افغان بیوسه اولس او په اصطلاح هغه با درکه ،با احساسه او وطنپرست روشنفکران چې دغمیزې پدې دیرش کلنه ماجراکې نه دکوم بدیل محرک ،نه دخپل اولس دبرحق مبارزې عامل ملاتړې او چې دمرګ په پوله خوځیږي او په خارج کې ددموکراسۍ دمصئونیتونو څخه هم برخوردار دې ،نه یې دافغان اولس د حق په پلوی،غیرارادي کومه کلمه له خولې راووځي. خوپه سیاسي دکانداریوکې یوله بله پیشقدم او کله چې ددجال له کندولي څخه غوړي څاڅي تل یې ترې لمنې لاندې نیولي وي .

پدې ډول د افغانستان په نننی جنګي تیاتر کې دټولو

ستراتیژیو او موضعګیریو ماهیت دتاریخ دقضاوت اوازمون دچاڼ څخه پوره برملا را وتلې اودهغې په ډیرو تاریکو کنجونو کې هم پټ او پناه وجود نلري.

دخارجي قوتونو ستراتیژي همغه دافغانستان ستراتیژیک بالا حصار ته د ځان رسولو پخوانۍ زړه لویه لوبه ده چې دافغان اولس په قهرمانۍ سره یې تحقق پیدا کړ او دبخت څرخ یې دامریکي په محور وڅرخاوه. یواځې دافغانانو دقربانۍ له برکته خارجي قوتونو دامریکي په مشرۍ ځانونه افغانستان ته رارسولي او دلته حضور لري. پاکستان د بې تاریخه ،بې جغرافیي اوبې هویته هیواد په حیث دانګریزي استعمار دنا خلفه بچي په حیث دقرنونو دسیسو په نتیجه کې په عمده ډول د پښتون او بلوڅ قومونو دوجود څخه دهمدغه ستراتیژۍ دتحقق په خاطر تشکیل او په ایران کې خو امریکي له پخوا څخه وضع الجیش درلود او شک نشته امریکا به نن هم په خپلو خواخوږو حساب کوي. مونږ نن په څرګند ډول وینو چې تاکتیکونه او ستراتیژۍ په سحر امیزه او معجزه امیزه شکل بدلون مومي ،مخالف او موافق قوتونه دساعتونو اوورځو په جریان کې خپلې جبهې او تاکتیکونه بدلوي ،دپاکستان دولت د ۲۰۰۱م کال دبین امللي قوتونو سره دالقاعدې په مقابل کې دخپلو تعهداتو څخه عدول کوي،دالقاعدې اوطالبانو سره سوله اوپه افغانستان کې خپلې خائنانه مداخلې اعلانوي او عملي کوي ،امریکا او بین المللي قوتونه دغه اعمال غندي او د ۲۰۰۱کال دتعهداتو له مخې دپاکستان په خاوره کې دالقاعده تعقیب خپل حق ګڼي اوڅلور ملیارده ډالر ورته ځانګړي کیږي ،خو پرویز مشرف دهغې مخالفت کوي او دغه پټ او پناه لوبې نن هم دوام لري.دافغانستان دمسئلي په ستراتیژۍ کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عمده نوې خبره په کابل کې د روسي د سفیر هغه اظهارات وو چې «د روسیې پرته به په افغانستان کې د القاعدې پرضد مبارزه هیڅکله بریالۍ نشي» او همداسې د پاریس په کنفرانس کې د پوتین په هغه خبره ټینګار چې «که خارجي قوتونه په افغانستان کې د القاعدې پرضد مبارزې پرته نور سیاسي اهداف تعقیب کړي روسیه به بې غرضه پاتې نشي» او همداسې د جولای د میاشتې په اوومه نیټه د هند سفارت په دروازه کې ځانمرګي برید او په هغې کې د ۲۰۰ څخه د زیاتو کسانو مرګ ژوبله، د طالبانو لخوا د هغې د مسئولیت په غاړه نه اخستل او د ټولو څخه مهم څوورځې د مخه په افغانستان کې د مخالفینو پرضد د روسي وسلو د استعمال په هکله د امریکې او روسي دوجانبه موافقه د افغانستان مسئلې ته کاملاً نوې ګلوبال ابعاد ورکړل.

د پاریس په کنفرانس کې د حامد کرزي غیرمسئولانه ګذارش، د ملي ستراتیژۍ په نامه د مالیې د وزیر لخوا د ۵۱ ملیاردو ډالرو او د برق او اوبو لګولو وزارت او نورو لخوا د تش په نامه ستراتیژیو نپوهیږم په کوم اعتبار د بې حسابه پیسو غوښتل او سره د دې چې ملګري ملتونه، ناتو، امریکا او مؤسسات او اشخاص همیشه په خپلو رسمي اسنادو او خبرو کې د افغانستان حکومت، دولت، دولتي ارګانونه او حتا افراد او اشخاص په فساد او نورو هرډول ناوړه او غیر قانوني اعمالو تورنوي بیا هم د غه ټول پیشنهادونه د ملګرو ملتونو د سرمنشي محترم بانکیمون لخوا سخاوتمندانه تائید او منل کیږي او محترمه میرمن لورا بوش چې په یوه غلچکي سفر کې تر افغانستانه او حتي تر بامیان پورې رسیدلې، او داچې د محمد دوه لورګاني د سحر لخوا مکتب ته تللې شي، نو ټول افغانستان ورته ګل او ګلزار بریښي او په ټولو اسنادو

د تائید مهر لګوي.

مونږ د ملګرو ملتونو، نړیوالې ټولنې او ټولو هغه هیوادونو څخه د زړه له کومي شکر ګذاره یو چې افغان اولس سره د غه ډول سخاوتمندانه مرستې کوي. خو کاشکې دا پوښتنه هم چا سره پیدا شوې وای چې د غه بې حسابه مرستو ولې د افغان اولس یوه کوچنۍ ستونزه هم حل نه شوه کړای؟ او نن هم افغانه میرمن چې لس کرته بوره شوې او یو ولسم بچې د ځان د نجات په خاطر په ۵۰۰ افغانۍ خرڅوي او یا یې د هغه د ژغورلو په خاطر د کوم ظالم لمن ته غورځوي او نا معلوم سرنوشت ته یې سپاري. ولې؟

مونږ د نړیوالو څخه احترامانه هیله کوو چې د افغانستان په مسئله ژور سوچ وکړي، د زړو غیر عادلانه ستراتیژیو د تطبیق څخه لاس واخلي او د افغان معضلي د عادلانه حل لار ولټول شي. که په غیر عادلانه شکل د هغې حل ممکن وي تر اوسه پورې به د هغې د عاملینو د غه ارمان ترسره شوې وای. افغانان باید نور د غه ډول بې رحمانه ازمون څخه وژغورل شي. مونږ افغانانو د دیرشو کلونو په موده کې هرڅه د انسانیت او بشریت په نامه بایللي خو د خپل ملک ستراتیژیک افتخار موساتلې دې. مونږ د خپل افغاني ویاړ په ساتلو سره هرې عادلانه معاملې ته حاضر یو.

په غیر صورت کې د ماجرا انجام پرته له دې چې د پخوا په خیر دوام پیدا کړي بل ډول ممکن ندي. د هرې ماجرا په پای کې برې د افغانانو په برخه وو او وي به.

از کشاد او کشاد اسیا
از فساد او فساد اسیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

زوړ استعمار ، زړه ستراتیژي

که تاریخي واقعیتونو ته نظر واچول شي ، انګلیس قوم د هغه سر سبیلو او پدر ازاره او مادر ازارو څخه ، چې د ټولي غربي اروپا څخه راټول ،د شمال بحر له لاري په جزیره راننوتل ، ځایي استوګن قومونه یې له منځه یوړل او جزیره یې تري خالي او د نژدي ۲۰۰۰ کلن تاریخ په اوږدو او ډېرو ترخو حوادثو ، ظلم ،ناروا او بې عدالتیو په کشمکشونوکې تري په حقیقت کې ننني غیر متجانس کانګلمېرات « غیر متجانس مخلوط» سود جو ، د سیسه باز کرغیړن انګلیس ملت« نیشن » متشکل شوې دې. نو ځکه خو د واحد قوم په حیث هیڅکله د قومي اصلیت ،تعهد ،اخلاقي ځانګړتیایي تقدس او دود و دستور پابند نه وو .په بین المللي مناسباتو کې ډیر سخت زړې ،ظالم ،بې وفاء او غولوونکې پاتې شوې او ځکه خو د ټولو نړیوالو معضلو ،کشمکشونو ،دښمنیو او نه حل کیدونکو پرابلمونو ایجاد ګر او نن چې څه بین الاقوامي دښمنۍ او او بد بختۍ دوام لري ،عامل یې همدوی دي . غریبۍ ته دپستۍ ،جنایت او خیانت په سترګه ګوري او دپیسو د پیدا کلو په لار کې هر ډول ظلم ، فریب او ناروا مباح

ګڼي. ددوۍ دمختورن سیاست د ملا تیر « Divide and role » مقوله تشکیلوي او په بشري سیاست کې ټولې سیاسي فاجعي یواځې او یواځې ددوۍ دخاینانه دسیسو په بناء چې دتاریخ په اوږدو کې یې د قومونو تر منځ راولاړې کړي ، پیښې شوي او په راتلونکې کې به یې هم علت همدغه دسیسي وي . زه پخپله دا سمه نه بولم چې څوک ټول قوم په دغه ډول تور تورن کړي . ځکه په انګلیس قوم کې هم ډیر کسان وو چې داداب ،علم ، کلتور ،اقتصاد ،فلسفي او دبشري ژوند په نورو اړخونو کې یې ستر خدمتونه سر ته رسولي او حتا د خپل قوم خاینانه او ظالمانه سیاستونو تور مخونه یې نړیوال تاریخ ته په امانت دارۍ سره سپارلي دي . یو متل دې چې « دوچو له تاوه لامده هم سوځي » . په هر قوم کې ښه او بد ، رحماني او شیطاني قوتونه وجود لري او مونږ وینو چې نن په نړیواله کچه غه دغه شیطاني قوتونه په لا علاجه ناسورسرطاني تپ بدل شوې ، مګر ټول نړیوال رحماني قوتونه هم په محلي او هم په بین المللي جبهو کې متحدانه ددغه شیطاني لعنتي سیلاب په مقابل کې د قطعانه مبارزې ملا وتړي. نو ځکه ددوۍ ددغه کهنه کارو بیرحمانه او خاینانه سیاست بازانو په نسبت ټول انګلیس ملت ته په بد نظر کتل کیږي . شک نه شته چې په انګلیس قوم کې د تاریخي ارثي او دودیزو عواملو له مخې به هم ددغه ډول شیطاني عمالو اکثریت قابل دملاحظې وي ،چې مونږ د نموني په ډول ، په ننني نړیوال سراسري جنګي ناورین کې د توني بلیر شیطاني خاینانه دروغجنې هلې ځلې مثال راوړلې شو ، مونږ لپاره به منطقي داوي چې هر وخت د ښو او تر منځ تشخیص او تفکیک ته قایل او هر څوک د خپلو ښو او بدو

(c) ketabton.com: The Digital Library

اعمالو مطابق د ښې او بدې جزا لایق وګرځي.

انګریزانو ددریایي غلو په حیث تل په شمالي بحر کې پردۍ کشتۍ تښتولي او مالونه یې ورته چورکړي او دي کار تر پنځلسم قرن پورې دوام پیدا کړ. کله چې د جنګونو په سبب داروپا او هند تر منځ تجارت د وچې له لارې د مشکلاتو سره مخامخ او واسکودیګاما ، مجیلان او کریستوف کولومب هند او جنوبي امریکې ته د بحري لارو په میندلو بریالي شول. هند سره داروپا تجارت نوې رونق پیدا کړ. انګریزانو هم تجارت او کشتۍ سازۍ ته مخه او په کمه موده کې یې تر ټولو قوي بحري قوتونه جوړه کړل. پرتګالیانو چې سل کاله دهند تجارت انحصار کړي وو ، دانګریزانو له خوامات او تجارت د انګلیس په انحصار کې پریووت او ۲۱۳ کاله یې په خپل لاس کې وساته. انګریزانو شمالي امریکا او کاناډا ونیول ،ځایي سرخ پوستان یې له یوې مخې قتل عام او حتا د نسل دبقاء په خاطر یې هم یو کسژوندې پرې نښود. مصر ،سوډان ، جنوبي افریقا ، دماغه دامید « Cafe of good hope » استرالیا ،نیو زیلاند او ددنیا ټول بحري معابر لکه جبل الطارق ،مالتا ،باب المندب ،سویس ،عدن ،او نور یې په خپل تصرف کې راوستل ،پرتګالي هسپانیایي ،هالیندي او نورو بحري قوتونو ته یې ماته ورکړه او ځانونه یې په هند اوشاوخوا مناطقو مسلط او د خلکو په مال ،دولت ،عزت ،ناموس او دژوند په ټولو شئوناتو خیټه واچوله. چور او چپاول یې شروع او بې شمیره ملي مبارزین ،قهرمانان او ملکي ماشومان ،ښځې او نر یوشان له تیغه تیرول. د هند مشهور بندرونه لکه بمبیي ،کلکلته ، مدراس ، حیدراباد او نور یې ونیول او دشرق الهند تجارتي

کمپنۍ یې په ۱۶۰۰ م کال په هند کې ځای په ځای او دنظامي قوتونو سره په تباني کې یې د هند په ټوله لویه وچه کې خپل هراړخیز حاکمیت ته پراختیا ورکړه . کله چې په ۱۷۴۷ م کال کې په افغانستان کې د احمد شاه بابا په مشرۍ ملي قوي دولت رامنځته او له یوې ورځې څخه یې بلې ته پیاوړتیا موندله ، انګریزان له هغې څخه سخت په تشویش کې وو او دروس دهغه وخت پولو ته ځانونو درسولو لپاره یې لوی مانع ګڼه. دوۍ د شاه زمان دپاد شاهۍ په دوره کې چې لا افغاني نسبتاً قوي دولت وجود درلود ، ځانونه یې د افغانستان دهغه وخت سرحدونو ته ورسول او دافغانستان ددولت په مقابل کې دانګریز د زاړه استعمار خاینانه دسیسي له همدغه وخت څخه پیل شوې .دوۍ د جهان په دغه لویه منطقه کې د « لویي لوبې » په نامه لویه ستراتیژي اودافغانانو په مقابل کې یې « policy Forward »غوره او تر نن ورځې پورې دوام لري. دوۍ له همغه وخت څخه تر ۱۹۱۹ پورې د افغانانو په مقابل کې بې شمیره دسیسي او توطئي کړي ،خو جمله دري لویي جګړې یې سازماندهي او په درې واړو کې یې د شرمه ډکې ماتي وخوړلي .خو دځیني ضعیف النفسه افغانانو په واسطه یې و کولای شول ځیني

ستراتیژیکي منطقي د افغانستان له وجود څخه پرې کړي او خپلو خاینانه دسیسو ته یې د همیش لپاره ادامه ورکوله. دوۍ په مخ پزه نه در لوده،او په بې حیا یۍ او بې شرمۍ سره ، کله چې روسانو په افغانستان خاینانه حمله وکړه ، ویل به یې ، اوس ددغه ډول تجاوزونو وختونه ندي ، دوۍ باید له موږ سره مشوره کړې وای. خو کله چې یې د افغانانو په توره او همت

(c) ketabton.com: The Digital Library

موقع ترلاسه کړه پخپله یې یو ځل بیا په افغانستان حمله وکړه او ټول ناسلف او ناخلف قدرتونه دبیا ابادونې ترشعار لاندې په حقیقت کې په ډیر مهیلیت او خیانت سره دځینې بیګانه پرستانو په مرسته غواړي یو ځل بیا د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې دپخوا په نسبت زر چنده خاینانه سیاست په افغانستان کې پلې کړي. تاسې په ناروا دغه مستضعف اولس د یوه داسې آبر قدرت سره یواځې په جنګ کې وازمایه چې تاسې ترې شپه او ورځ ، په ویښه او په خوب کې بوګنیدلې او ارام مونه درلود. ستاسې د ننني مباهاتو سرچینه او منبع همدغه نننې خواروزار افغان اولس دې . تاسې خو ځانونه د نړیوالو حقوقي ،قانوني ،دموکراتیک ،عادل ، منصف نظامونو او مناسباتو علمبردار او حامیان بولۍ. تاسې خو په موجوده اجتماعي ـ اقتصادي نظام کې ۵۰۰ کلنه دنظام جوړولو او نظام ساتلو تجربه لرۍ. او باالاخره تاسې نن افغانستان ته د افغانانو د سر ښندنې په مقابل کې د احسن پاداش په خاطر د بیا ابادونې ،امنیت اود دیرش کلن جنګ د مظالمو،عوارضو او ناخوالود له منځه وړلو په تعهد سره راغلي یاست. تاسې او ټولو نور قوتونو ته چې د افغانستان په لویه غمیزه کې ښکیل دي ،وایو چې تاسې په یویشتمه پیړۍ کې د پخواني سادیستي جینیتیکي هوسونو دتکرار او تلافي جویانه خوا یخې په خاطر د افغان نسل کشۍ لپاره هیڅ دلیل نلرۍ. تاسې د افغانانو دښو بدو ټولو خصوصیاتو سره ښه بلد یاست ،کیدای شو ل یودبل په ژبه زر پوه شوي وای او زر مو د مشکل دحل لارې لټولې وای .خصوصاً وروستي ۷ کلونه چې پخپله خارجي قوتونه په افغانستان کې حاضر اود ټولو چارو اصلي عاملین او مجریا ن

ګڼل کېږي.

که مونږ د اوه کلنې دورې په پای کې د دغه «احسن» پاداش دپایلو په باره کې ستاسې دخپلو راپورونو او اظهاراتو له مخې قضاوت وکړو چې اصلاً نظام او په نوم ابتدایي ترین عادي انساني ذات البیني مناسبات وجود نلري. د بد تر او بهتر مسئله خو هیڅ قابل دبحث او مطرح دبحث کیدلې نشي . تا سې حق نه درلود ستاسې په موجودیت کې دغه ډول زړه بوګنوونکي او دتحمل څخه وتلې وضع په افغانستان کې رامنځته شي . ستاسې نیک پاداش دې ته ویل کیږي ؟ تاسې له دې وضعې څخه راضي یاست ؟ که نه .مسئول څوک دئ ؟ طبعاً چا چې یې ذمه واري او تعهد کړې او چا چې په افغانستان کې د موجوده ټولو بدبختیو په خاطر خپل عمال ګمارلي دي ! او یا :

1. هغه چا چې داجتماعي ترکیب او برنامه یې محتوا څخه پرته دبن په کنفرانس کې د لړکیو معلوم الحاله ضعیف النفسه ډلو پواسطه د یوه عظیم رسالت سرته رسول غواړي ؟
2. هغه څوک چې د یوې اولسوالۍ په واسطه د ټول مملکت اداره کول غواړي ؟
3. هغه څوک چې د جنګي جانیانو او دبشر د حقوقو دناقضینو په واسطه د نظام جوړول غواړي ؟
4. هغه چا چې د دولت ،حکومت ،پارلمان ،حقوقي ،قانوني ،اداري ارګانونو په سترو مقامونو اکثراً د پردو ملکونو جاسوسان ګمارلي ؟
5. هغه څوک چې پرته له ځانه او خپلې ډلې په بل چا باور نلري ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

6. هغه څوک چې دمخدره موادو دقاچاقبر ،فاسد ، رشوتخور ،اختلاسګر ،او دیته ورته کسانو سره پرته بل چا سره مشترکه ژبه نشي پیدا کولې ؟

7. هغه څوک چې هم مدعي ،هم قاضي او هم حاکم خو پدي ټوله دوره کې یې یو وار عامل اجرأت ندي ترسره کړي ؟

8. هغه څوک چې په خپلو دغه او دې ته ورته سلو او زرو نورو ناوړه اعمالو څخه نه منکر دي ، نه پښیمانه او نه توبه ګار؟

9. او که هغه د زاړه استعمار زړه ستراتیژي چې پرته له دغه طریقو په بل ډول دا جراء وړنده؟

که داسې وي ،ایا دداخلي او خارجي مسئولینو او خصوصاًستاسې د موجودیت مشروعیت د پوښتنې لاندې نه راځي ؟ ایا تاسي په رښتیا د وضعې له کنترول څخه عاجز یاست ؟ که داخبره رښتیا وي ،بعدي هڅي د څه لپاره ؟ یا داچې تاسې د خپلې زړې ستراتیژۍ له مخې خپل تور مخي ،تورزړي او تورلاسي نیتونه عملي کول غواړۍ او افغانان بایدد خپل همیشني دود ودستور په بنیاد د وطن څخه د دفاع مبارزي ته دوام ورکړي . البته ددې کار ددام او انجام پایلي هم څرګندې دي . که تاسې په ځیني بې ننګو محاسبه کوۍ ، پدي مونږ هم نپوهیږو او تعجب کوؤ چې دغه بې ننګه له کومه شویدي. تاسې تیروتي یاست . هغوۍ چې دخپل اولس او خپل وطن نه پکاریږي . ستاسي به څه په کار شي ؟

اوس هم « **بحر ډک له ملغلرو چوپ روان دی"** خپله لار پرمخ وهي ، **"دنااهله خلکو خوی لکه دچړدی »** . اصلي اولسي جریان په عمق کي خپله لار پرمخ وهي ، داوبو په سر خس او خاشاک باندې غولیدل ندي پکار او ستاسې دزړو

فکرونو تحجر په ګوته کوي . تاسي که خپلې شومې ارزو ګانې په ظلم ناروا او مرګوني خاینانه جنګونو له لارې ترلاسه کړي ، د سولې او صفاء پلویان به دغه ارمان د سولې له لارې پلې کړي .مونږ وایو چې نن تاسې او ستاسې لاس پوڅو ته د دغه ډول اعمالو په کولو شرم پکار دې.په اوسنۍ زمانه کې چې هر څوک په ټولو خبرو ډیر ښه پوهیږي ، تاسې دواړو خواوو ته لوی عیب او لوی شرم دي .خدای دې ترې مونږ وساتي او تاسې دې هم خدای په سمه لار روان کړي. اصیل افغانان حاضر دي د سیال اولس په حیث د نن ورځې د رواج سره سم تاسې سره معامله وکړي. تاسې چې له ځانه وروسته پاکستان پدې منطقه کې د شر او فساد منبع ګرځولې ، هغوۍ په دنیایي رواجونو څه اګاه دي. یواځې افغان اولس پدې منطقه کې دثبات او مقاومت کوهپایه او دسیالې معاملې جوګه دي . خو د تاریخ په اوږدو کې ټولو قومونو او تاسې هم غوښتل ، او نن دا هم کومه پټه خبره نده ، کوم خارجي قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري ، غواړي دغه غیور قوم او ددې خاورې اصلي اوسیدونکي له خپل ملک څخه ورک کړي ، دحوادثو جریان ددې شاهد دې. څه موده دمخه د خارجي قوتونو هوائي ، راکټي او دورمنزله طوپچي ګوذارونه ، د مختفو ګروپونو سره خصوصي معاملې ، د ملکي خلکو دتلفاتو زیاتیدل او د سپتمبر د میاشتې په دوهمه اونۍ کې د امریکي د نوي ستراتیژۍ له مخې د ډیورنډ د کرښې په دواړو خواوؤ دخارجي قواوؤ بې پوښتنې عملیات او بیا هم د ملکي خلکو (په کل کي افغانانو) تلفات ، ټول د روسانو له وخت څخه را پدې خوایواځې ددغه منطقې د خلکو پر ضد دسیسه معلومیږي. ځکه چې د پیښو اصلي عاملین په

(c) ketabton.com: The Digital Library

سند او پنجاب او یا پخپله په امریکي او اروپا کې ناست دي ، او په سرحدي سیموکې د ځانګړو تاکتیکي او ستراتیژیکو پلانونو له مخې ټولې چار تنظیمیږي. په اصطلاح پخپله کرکټي او اغزي کري او بیا اور ورلګوي . دغه کار پرته د نسل کشۍ څخه بل تعبیر او تفسیر نشي لرلې. لکن ترنن ورځې پورې په شپږ زره کلن تاریخ کې د هیچا دغه ناولې ارزو نده تر سره شوې .پکار دادي چې هرڅوک سیالې معاملې ته غاړه کښیږدي. دابه د منطقي ،جهان او ټولو په ګټه وي. هغه څه چې نن په افغانستان کې دوام لري ، دهیچا په ګټه ندي ، ګټونکي په کې وجود نلري او که وجود ولري ، لکه تل چې ددې خاورې اصلي بچیان تل ګټونکي وؤ ، ددې لوبې ګټونکي به همدوی وي. ټول افغانان او خصوصاً پښتنو ته پکار دي دتاریخ پدې حساسه مرحله کې ځان وپیژني ،دوست او دښمن وپیژني او پدې پوه شي چې پرته د افغاني ملي او پښتني قومي وحدت څخه بله لاره او چاره نه لري. هغه افغانانو ته چې دهر چا سره د جوال خوله نیسي ، غواړم ووایم چې د استعمارلاندې ملکونو دتیر او حال له حالاتو څخه ځانونه لږ څه خبر کړي.

پسه هم خلک ساتي دزړه په مینه، خو چې ددې مینې انجام معمولاً څه وې پدې پوهیدل پکار دي ! ! !

ښه به داوي ټول د سلیم عقل او سلیم وجدان څخه د جمعي ګټو په خاطر کار واخلي !

آزادي ـ تر هر څه لوی ملي، اولسي اوفردي ارزش !

د استقلال جشن په افغانستان کې دخاص و عام، د کوچنیانو څخه تر زړو پورې، خوداګاه او نا خود اګاه په سمبولیک ډول ستر اختر او تر هر څه لوی ارزش او لویه ملي وطني خوشحالي ګڼل کیدله ! هغه وخت چې لا مونږ پدغه ډول لویو خوشحالیو کې د ګډون اګاهي او امکانات نه درلودل ،د کلیو او بانډو بې سواده او نالوستي زلموټي چې شونډه به یې توره شوې ، په مخ به یې ځوانکو سروهلې او له ځانه به یې د سړیتوب طمع کیدله ،پنځه روپۍ پټې یا ښکاره له مورو پلاره او یا د اوربش لو او یا سرو شولو په سود و سلم له لاري د کراء لپاره پیدا کولې ، یوه جوړه نوې یا مخدې جامې به یې هم له پخوا په دسمال کې غوټه او د جشن په نامه به یې د انتظار شپې ورځې شمارلې. دغه ورځ په اصطلاح د محکوم او ازاد پښتونستان او حتا داټک نه آخوا پاکستانیانو لپاره کلنۍ د خوشحالۍ لویه ورځ ګڼل کیدله. چې به لا جشن ته ډیرې ورځې پاتې وې ځوانان به له میندو ګرد تاویدل چې مورې غونزاخي او د غنمو نیني خوبه راته حتماً په کافي اندازه تیاروې. پدې ډول چا به غونزاخي او نیني ،چا به توتان ، چا به تلخان او چا به

(c) ketabton.com: The Digital Library

بل څه وطني د خوراک څه نا څه له ځانه سره اخستل ، نیمه لار به یي پیاده او نیمه په موټر کې وهله او ځانونه به یي جشن ته رسول. زمونږ ځوانانو خو به اکثراً د ګمبیري ، لغمان او سروبي له لاري پل چرخي او چمن حضوري ته ځانونه رسول. شپه به یي د چمن په کبلو او خوراک به یي همغه غونزاخي او نیني او توتان او تلخان اود میوې خو به لا اډو په فکر کې هم نه وؤ . کم بخت خو به هغه وؤ چې پنځه روپۍ به ترې کیسه بر ووهلې. پدې ډول به یي ځو د جشن شپې ورځې که په مشکل هم وې په خوښۍ تیرې کړې. رسم ګذشت ، موټري ، ټانکونه ،طیاري او اتش بازۍ به یي ولیدلې او چې وطن ته به راستانه شول نو تر بل جشن پورې به چې هره شپه ځوانان راټولیدل د دوۍ د جشن کیسي به نه خلاصیدلې.

هو ! جشن چې معمولاً یواځې په همدې نامه یادیده ، د ټولو افغانانو ،ټولو قومونو او لویو وړو لپاره لویه او تر هرڅه لویه وطني اولسي خوشحالي وه او هر کال د همغه غریب دولت لخوا ، چې کلنۍ عادي او انکشافي بودجه یي د کابل ښاروالۍ اوسنۍ کلنۍ ډالري بودجي ته نه رسیدله ، د ملي لوی اختر او لوی سمبولیک لوی ارزش اوبلکه په ټوله نړۍ کې د ټولو اولسونو لپاره د ازادۍ ورځ د منل شوي لوي ملي ارزش په حیث لمانځل کیږي .

چا له مونږ څخه دا او د غه ډول ډیر نور لوی لوی ارزشونه واخستل ؟کوم جبر مونږ ددې د دغه لوی ارزش څخه بې برخې کولو ته مجبور کړي یو ؟ دا څوک او کوم بې وطنه دې چې دداسي ارزشونو په ارزش نه پوهیدل نه غواړي ؟ رښتیني افغانان ، داسې لویي خوشحالۍ او جشنونه خو لا په ځای

پریږده ، خپل عادي دود او دستور په سود او سلم باندې پالي ! یواځې مړه اولسونه او اجنبي پرستان د دغه ډول ارزشونو په ارزش نه پوهیږي او احمقانه هغه د ګلو بالیزم ، نورو ایزمونو او یا د خپلو شخصي ګټو په خاطر ملي ګټې او ملي ارزشونه په ملي سیالیو او لوبو کې د قمار په دوکي بایلي .

پنځه ورځې دمخه د پاریس په کنفرانس کې 21 ملیارده ډالره مرستي راټولې شوې. شاید څوک ووایي هغه د زراعت او آبیارۍ او ... لپاره تخصیص کړې شوې وې . رښتیا هغه پر ځای لګیدلي او شکر چې زمونږ اولس په خیټه موړ دې او شکایت موتر تراسمانه پورته ندې. که دا خبره رښتیا نه وي ،نوڅه ډول د «سرینا » په هوټل کې هره ورځ دعوتونه په خورا لوړه نړیواله کچه بې نوبته او بې ضرورته سرته رسیږي . د دولتي لوړ رتبه مامورینو سفرونه او سفر خرڅونه خو هم پیشکي اجرا کیږي ،حتماً به هلته مصرف شوي وي . عجیبه خبره داده چې وزارت خارجه یوه ورځ دمخه ټولو خارجي نمایندګیو ته رسمي مکتوبونه لیکلي وؤ چې پیسي نلرو ! جشن نه لمانځل کیږي ! یوه ورځ وروسته بل مکتوب لیکي چې « د ملي قهرمان » احمد شاه مسعود د مړینې د اونۍ لمانځنه د خپلو عوایدو څخه په شانداره مراسمو سره (غونډو ، بیانیو ، ختمونو ، افطاریو ، فلمونو په ښودلو ،...) ولمانځل شي. احمد شاه مسعود چې تر اوسه پورې د ډیرو په نزد دوه ګوني شخصیت ، د شک په سترګه ورته ګوري او لا پوره معلومه نده چې تاریخ به د هغه په باره کې څه ډول قضاوت کوي ، ځکه چې یواځې د خپلو خپلوانو ،دوستان او عزیزانو یو جانبه او یو اړخیز قضاوت خو کافي نه دې . په بین المللي اسنادو ، چاپ شوي کتابونو او انټر نیټي ویب سایټونو کې چې د غه ډول قضاوتونه شوي او کیږي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اکثراً دغه موضوع په متناقض ډول د هر افغان ورد زبان ده .خو د احمد شاه مسعود خپلوان او په وینه شریک متعلقین د ډیرو پیسو او مصارفو په زور جبراً په یو جانبه ډول په خلکو او خصوصاً دولتي او حکومتي ارګانونو له خوا دهغه دمړیني کلیزي ، یادګاري ځلي او لوی لوی یادګاري عکسونو حق او ناحق ځړونه هرځای تحمیلوي ،حال دا چې حتا د احمد شاه مسعود نژدي کلیوال او وطنداران او ټول افغانان دغه ډول قضاوتونه و لو چې د هر چا په حق کې اوسي ، په اوسنیو شرایطو کې له وخت څخه دمخه او نا سم ګڼي .نو ځکه د احمد شاه مسعود د اونۍ دلمانځنې په خاطر د جمهوري ریاست څخه نیولي ،دپارلمان ، د وزیرانو دشورا ، ستري محکمي او نورو ټولو ارګانونو دنما ینده ګانو په ګډون دخارق العاده تنظیم او سازماندهي لپاره دیوه ډیر لوی هیئت ټاکل چې دغه مراسم یوه هفته ، خو په حقیقت کې یوه میاشت دجمهوري مقام څخه نیولي د کتابت تر دفتره پورې په مرکز او ټولو ولا یا تو ، داخل او خارج کې ولمانځل شي. د سلیم عقل څښتن افغانان دغه عمل اغراق امیزه بولي ،خصوصاً په اوسنیو شرایطو کې چې د ملګرو ملتونو او نورو نړیوالو خیریه

مؤسسو د شمیرنو او محاسبو له مخې حد اقل ۷ ملیونه افغانان د فقر ،بدبختۍ ، لوږي ،یخنۍ او مرګ ومیر ستونځي په راتلونکي ژمي کې په مخکې لري او د افغان دولت چیغي لا له اوسه اسمان ته پورته ، او موقع شناسانو خوله خلاصي بوجۍ ګاني سر له اوسه د احتمالي مرستو تر رسیدو پورې ملا پوري تړلي ګرځوي . داسې انګیرل کیږي چې احمد ساه مسعود ته نژدې ځیني کړۍ عمداً د دغه ډول جبري یو جانبه فوق العاده تخریشي اعمالو اور ته لمن وهي ،تر څو د هغه په باره

کې ذهنیتونه لا پسې مغشوش کړي . زه پدې عقیده یم ،کله چې د محاسبي وختونه راشي،احمد شاه مسعود به هم د نورو بې شمیره مجاهدینو په ډله کې، د یوه وتلي او هوښیار قوماندان په حیث د استحقاق په صورت کې د خپلو مبارزو او اعما لو احسن بدل د خلکو په عادلانه محکمه کې تر لاسه کوي .څو ورځې دمخه همداسې د « مجاهدینو د بري کلیزه » چې ټول افغانان او په افغانستان کې میشت خارجي قوتونه او نړیوال خیریه موٌسسات او سازمانونه هغوۍ جنګي جانیان اود بشر دحقوقو ناقضین بولي او د کابل دښار نژدي ۱۰۰۰۰۰ بې ګناه ښاریانو په وژلو ، دټول کابل ښار له ځیلمه په ورانولو ، دعامه او شخصي شتمنیو په چور او چپاول او د قومي ، ژبني ،سمتي او مذهبي تعصباتو له مخې د مختلفو قومي ډلو د وژنو زړه بوګنوونکو صحنو لکه رقص مرده ، په سرونو میخکوبي ، په کانتینرونو کې جمعي سیزني ،د ښځو سیني پریکول او ډیرو نورو ګناهونو په تور تورنوي او فوق العاده د شک په سترګو رته ګوري ،... په ډیرو شانداره مراسمو سره پیشبیني شوي وه چي په رسوايي بدله شوه. ولي ؟

بیا هم پوښتنه پیدا کیږي ، ولې د ازادۍ ورځ دغه دافغانانو د ستر ملي ارزش ورځ ونه لمانځل شوه ؟

هو !کله چې په ملک کې پردي واکمن شي. وطنپرستي ، وطنپرستانه شعارونه ، وطني ارزشونه او عملونه په هغوۍ ښه نه لګي. ترې بد وړي . نو بیا بیګانه پرستي مود او زور شي او بیګانه پرستان لکه دښو « انباق »هغه په سیالۍ سره پالي اود خپلو متولیانو په خوش خدمتۍ کې یو له بله عجولانه مخکې کیږي ؟؟؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوباما ـ رسالت که حاکمیت ؟

اوباما په اتنیکي ،جینیتیکي ،اجتماعي،جغرافیایي اود بشري جمعي شعوري بلوغ پراخ بنسټه دیالکتیکي هرارخیزه محصله او کثیر ا لبعدي نړیوال شخصیت ګڼل کیږي .شک نشته چې د اوباماد شخصیت په جوړښت او تشکل کې د هغه کثیرالجوانبه ټولنیز بیز عمده رول لوبولې ،خودهغه شخصي استعداد ،ابتکار اوپه انتخاباتو کې په في البدیهه او زماني معینه مقطع کې د مشخصي قطعې ، فاکتونو اوفکتورونوپه دقیق ډول او په ټاکلي موقع استعمالولو قاطع رول لوبولې دې.
دریم عامل همغه د بشري جمعي شعوري بلوغ دیالکتیکي انعطافي افقیت وو چې بشري شعوري دموکراتیکه اګاهي یې په یوه مشترک مخرج او دمبارزې په یوه صف او سنګرکې راټوله او د اوباما په خیر د یوه کس په منطقي او معقول انتخاب په تصمیم باندې بدله شوه.څلورم عامل دامریکې دپخواني جمهور رئیس جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم اته کلنه دوره وه چې بشري ټولنه یې په قهقرایي ، اُتیلیتاریستي ، آزمندانه او سودجویانه بې کلتورۍ سره په یو جانبه عطالت د نابودۍ ګړنګ ته څغلوله ،نړۍ یې په بې سابقه ډول د ستر مالي او پولي بحران سره مخامخ اود هر ورې ځوان ،زوړ او ماشوم له

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

خولې څخه یې اخري مړۍ وشوکوله ، چې پرې ژوندې پاتې کیدلې شو . عوامل نور هم ډیر دي چې بشریت یې جبراً ددغه ډول منطقي او معقول تصمیم په صف او سنګرکې ودروه ، او په بې سابقه ډول پداسې لوی مملکت کې ۹۵ فیصده تور پوستو ،۶۶فیصده ځوانانو ،۵۴ فیصده کاتولیکانو او همداسې پرته له تبعیضه سپین پوستو او تورپوستو ، ځوانانو او زړو او مختلفو اقشارو بارک اوباما ته برعلاوه د خپلې رای هرډول مادي او معنوي امکانات په لاس کې ورکړل او په قاطع اکثریت سره اوباما دامریکې دڅلور څلویښتم جمهور رئیس په حیث وټاکل شو .

پداسې شرایطو سره ، زه پدې عقیده یم چې اوباما دیوه داسې رسالت جوګه دې چې یوه تاریخي دوره په بله اړوي اوکه سیاست هم اوسي باید هغه سیال سیاست اوسي چې سیاسي پایلې یې په تاریخي رسالت باندې منتجې او حاکمیت یې د عدل او انصاف په بنیاد ولاړ وي.

په ظاهرکې خو معلومیږي داسې ، چې په څو لنډو جملو کې تحلیل وشو ،واقعیتونه او حقیقتونه معلوم دي ،لاره او هدف څرګند دې ، ممانعت وجود نلري ،یا«چهاریار» او دهدف په لور نه ستړي کیدونکیې منډې.

په تاریخ کې خو هم همیشه همداسې وه ، ښه او بد سره تمیز او حقیقت هم هیڅکله پټ اختر نه وو ، لکن چارې تل د مشکلاتو سره مخامخ وې. دې کې شک نشته پخوا چې مشکلات ډیر او امکانات کم وو چارو هغسې بهیر درلود چې تاریخ یې ګواه دې ، او نن چې د مشکلاتو په نسبت امکانات ډیر زیات دي ،بیا هم چارې دډیرو ستونزو سره مخامخ دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

حقیقت دادي چې حق اخستل کیږي ،په رضاء هیڅکله د چا حق چا چاته ندي ورکړې ، حتماً لازمي او کافي کچې د مبارزي ته اړه شته دي. دا د ظلم او ناروا نظامونه ، داد سود او زیان تفاوتونه په یوه رڼاورځ او رضاء سره د حل لار نشي پیدا کولي . دا د هغه ټولو شیطاني او ناروا اعمالو نتیجه او محصله ده چې د بشر د پیدا ایښت څخه تر نن ورځې پورې ، یوې ډلې سرته رسولي او بلې خوا زغملي دي. رحماني او شیطاني اعمال ځانته خپل خپل پلویان لري او د حق او باطل تر منځ تضاد او مبارزې د تاریخ په اوږدو کې دوام درلود خو د نیکه مرغه همیشه یي د حق د برې او رجحان په لور مثبت تغیر کړیدې. البته ممکنه نده چې مونږ د بشري جمعي ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو ړنې او کدورتونه په یوه ورځ د ذم ذم په او بو پریمینځو ، د نړۍ د ټولو کتابخانو څخه پدې باره کې یادونه او تاریخي اثار راټول او داور په لمبو او یا په خپلو جمعي احساساتو سره پرې دیوې عجولانه پریکړې په پایله کې پرې خپل خوا یخې و کړو ، تیر په هیر و شمیرو ، یوه دوره به په بله واوړي او ګوندې هر څه به دواقعیتونو او حقیقت په مسیر او مجرا کې پرېووځي او د نړیوال لوي اختر په سمبالولو او نمایش سره به بلا تشبیه ابدي جنتي ژوند پیل کړو. هر څه به ممکن شي خو د ذهن څخه د تیرو ناوړه خاطرو کدورتونه او زنګ وهلې ړنې تل پاتې یادګار او د هرچا سره تر قبره پورې منلې میلمه ګڼل کیږي. ذهن هغه ماده ده چې په کمي او کیفي لحاظ د بلې هرې مادې په نسبت د خورا زیات عطالت لرونکې ده . ذهنیت د پروسې په حیث په زماني بعد کې د دیالکتیکي تحول او تحجر په پروسه کې متحجر او خود اختیاره لجام

ګسیخته عطالت پیدا کوي او د علم او تخنیک څخه چې نن خپل خارق العاده صعودي انکشافي مسیر او منحني طې کوي ، ډیر وروسته پاتې کیږي ، په حقه سره د بشري ټولنې د چټکو ګامونو د پرمختګ په لارکې د هغوی د پښو زولنې ګرځي او په هیڅ قیمت حاضر ندې د خپل ذهنیت مطابق موجوده نظام او شرایط له لاسه ورکړي. نو ځکه د موجوده تحول طلبه قوتونو او ذهنیتونو سره په نه پخلا کیدونکي تضاد کې واقع کیږي او پدې لار کې د خپلې بقاء او برلاسي په خاطر حاضر دې د خپلو ټولو روا او ناروا امکاناتو څخه په استفادې سره قاطعانه مصمم دې، ولو که د هغوی په خپله تباهۍ منجر هم شي ،باید زوړ نظام وساتي .

د نړۍ په نننې او پروني سیاستونو کې د غه ټول حقایق عملاً په سترګو کیږي ،او دا هم کومه پټه معما نده چې اته کاله د مخه د امریکې د اولسمشرۍ په ټولټاکنو کې د بوش د کورنۍ د وارث سپیره مخې برې او په نړیواله کچه اکثراً د ښې لاسي معلوم الحاله جنګ طلبه او جنګي جانیانو ټیم تشکیلیدل د نړۍ او نړیوالو لپاره کوم نیک فال نشو ګڼل کیدلې.د ۲۰۰۱ د سپتمبر د یوولسمې وروسته د نړیوال تروریزم د بې مفهومه او محض جنګي سیاست په غوره کولو سره عمداً نړۍ د تروریستي جنګونو او حملو په تیاتر بدله خو په حقیقت کې یې دخپلو نظامي سوقیاتو لپاره زمینه سازي وکړه چې په واقعیت کې په همدغه بهانه خو په ظاهر کې تش په نامه د امنیت ، بیا ابادونې ، نظام جوړولو او... نومونو د ځلویښتو پرمختللي هیوادونو د پنځوس زره څخه زیات نظامیان دا اتم کال کیدونکې دې چې په افغانستان کې حضور لري . که د امنیتي

(c) ketabton.com: The Digital Library

وضعې او نظام د خرابوالي په باره کې ولیکم ، په رښتیا به د قلم رنګ بس نشي او همدا سې په ټوله نړۍ کې يې ناوړه پایلې تر دې حده رسیدلي دي چې هر چاته د مرګ قاصد په کور ،کلي ،اداره ، مسجد او بل هر ځای هر وخت ولاړ دې او د ښه کیدو امکان یې ځوک په ذره بین سره هم نشي لیدلې.

پوښتنه پیدا کیږي چې د نیو یارک ،بالي ،لندن ، مادرید... ،کابل «دهند سفارت» ،اسلام اباد او د نوومبر په وروستۍ اونۍ کې د ممبیي ښار د تاج محل په هوټل کې د تروریزم عاملین څوک وو ؟ قاطع اکثریت پاکستانیان او پاکستاني الاصله او عربي الاصله امریکایان او اروپایان وو .د کوم افغان نوم خو به سهواً هم پدې تور لست کې چا نه وي اخیستې ؟که داسې نه وې نو دا بې مفهومه غوبل څله په افغانستان کې جوړ دي ؟ او د کوم هدف په خاطر امریکا او انګلیس غواړي په افغانستان کې د عسکرو شمیر نور هم زیات کړي ؟ ستاسې تاریخي شواهد خو داسې حقایق په ګوته کوي چې افغانستان ته د عسکرو ننوتل اسان دي خو د بیرته وتلو پوښتنه کیدلې شي یو ځل بیا د داکتر برایدن څخه وشي . بله پوښتنه دا راولاړیږي چې ایا د تروریزم غم لړلې پیښه یوا ځې د ۲۰۰۱ د سپتمبر د یوولسمې څخه وروسته رامنځته شوه او که د نړیوال امپریالیزم د نسل کشۍ د پخواني سادیزم جینیتیکي ارث په افغانستان کې یو ځل بیا راتوریدلې دې ؟ اویا د غه خاطرې د نړیوالو فاشیستي ، نیو فاشیستي او مافیایي ډلو او سازمانونو پواسطه د تل لپاره ژوندې ساتل کیږي او نه غواړي په هیڅ قیمت یې له لاسه ورکړي ؟ یو متل دې چې «دروغ ګوی حافظه نلري » . رښتیا هم ، کله چې پخواني شوروي اتحاد په

افغانستان حمله وکړه ، د امریکې د جمهور رئیس کارتر امنیتي مشاور بریژنسکي ولیکل چې مونږ روسان وهڅول چې په افغانستان حمله وکړي او پاکستان پدې کار کې زمونږ ملګرې وو . حال دا چې امریکا په افغانستان کې د ژنیو د تړون یوا ځینې ذمه وار او حکم وو . یعنې امریکې خپل ټول تعهدات مات او دروس سره په تباني کې یې د ژنیو د تړون په مقابل کې کودتا وکړه او ټول نړیوال ذات البیني تضادونه یې جفا کارانه د افغان اولس د سر نوشت سره غوټه کړه چې کم تر کم یو نیم ملیون بې ګناه انسانان پکې شهید ، همدومره معیوب او د افغانانو ټولې شتمنۍ له منځه ولاړې. ایا دیته دولتي تروریزم نه وایي؟ مدعي معلوم دې ، اعتراف یې هم کړیدې. که عدالت وجود ولري ، نو ولې یې د محاکمې څخه ډډه کیږي ؟ له بلې خوا مشاور مشوره ورکړه ، د امریکې حکومت د دې په څنګ کې چې ځانګړې ذمه وار وو ، د حملې لپاره یې څه دلیل درلوده ؟ روسان خو د مرستې په خاطر افغانستان ته راغلي وو ،لکه چې یو وخت انګریزان او نن د ملګرو ملتونو او امریکې په مشرۍ د ځلویښتو هیوادونو نمایندګان او نظامیان حضور لري ، هغه وخت خو هر څه د روسانو په قابو کې وو او د دوی په مشوره سر ته رسیدل ، د حملې لپاره د هغوی دلیل څه وو ؟

د امریکې جمهور رئیس جان کندي ، مارتین لوتر کنګ ،پاتریس لومبا ، تروتسکي، ساخاروف ،یأثر عرفات ،اسحق رابین او ډیر نور چا ترور کړل ؟ ولې یې مدعیان نن هم ازاد ګرځي ؟ ایا د فلسطین قهرمان اولس او اسرائیلیان په سوله کې د ژوند کولو حق نلري چې تاسې یې د ځا نونو په خاطر ټول عمر جنګول غواړۍ ؟ د یأثر عرفات او اسحق رابین ګناه همدا سوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

غوښتل وو؟ څه لپاره اسرائيل، پاکستان او د نړۍ په ګوټ ګوټ کې دغه د شر او فساد مرکزونه ساتل کيږي؟

ننني نړيوال او افغاني سياستونه د تروريزم د پوچ او مهمل عنوان لاندې په داسې کثير المجهوله معادلو بدل شوي چې هيڅ ډول معلوم فاکتورونه په کې نه په سترګو کيږي نو ځکه خو يي د هيڅ ډول حل امکانات هم وجود نلري، مګر اصيل افغانان يي يو ځل بيا لکه د هميش په څير د خپل ملي وحدت په مټ دغه ټولي لښکري شاتوري په منډو له خپلي سپيڅلي خاورې څخه وباسي او د امريکې د امپراطورۍ لمن د افغانانو په برکت له نړۍ څخه ټوله او د امريکې په داخل کې به هم هر څوک د خپل خود اراديت حق تر لاسه کړي.

ددې ټولو خبرو سره دا هم يو واقعيت دې چې ټولنه هميشه په سياسي ديالکتيکي تقابل کې قرار لري او ټولې طبيعي او اجتماعي پديدې که انفرادي دي يا جمعي د قضاء او رضاء له مخې که نن نه سبا بايد په شعوري توګه ټولنيزو قوانينو يعنې ايولوشن او ريولوشن (ريفورم او انقلاب) د ټولنې د سياسي فلسفې په حيث او په نهايي مرحله کې د قضاء او قدر (جبر او اختيار) خدايي عام قانون ته غاړه کښيږدي، په غير صورت کې به يي د طبيعي، اجتماعي او قضايي جبر څپيړې په مخ لګيږي. داسې فکر کيږي چې هغه سبا نن را رسيدلې، بشري ټولنه شعوري بلوغ ته رسيدلې او د تأمل او صبر کټۍ هم پخه شوې او سره ددې چې ټول خلک وايي چې د دروغو مزل لنډ وي، خو چيرې دي د حقيقت پلويان او حقيقت يابه دژيوري؟ داد نړۍ محاکم او قضايي حقوقي ارګانونه «څه لپاره قوانين ليکي چې يي نشي عملي کولې» ؟

د بوش د رژيم بشري ضد او غير مسئولانه سياست او په افغانستان او عراق باندې د خاينانه حملو په مقابل کې سراسري نړيوال پاڅون او پرته له تبعيضه د اوباما څخه د امريکايي اولس او ټولو نړيوالو د قاطعانه ملاتړ، د بشري ټولنې د بلوغ د بشارت په معنا دې.

امريکا ډير لوی، عظيم او غني مملکت دې، امريکا ډير لوی علمي ـ تخنيکي طاقت دې، امريکا په واقعي معنا او مفهوم تر هر بل ملک کثير القومي انترناسيونال ملت دې، امريکا تر هر بل ملک ډير لوی اقتصادي طاقت دې، امريکا تر هر بل ملک ډيرلوی نظامي طاقت دې، امريکايي اولس د جهاني دموکراسۍ علمبردار او ډير لوی دموکرات طاقت دې، امريکا تر هر بل ملک د ډير قوي او فعال ديناميک منجمنټ او مديريتونو ملک دې ... او په ټولټاکنو کې د دغسي اګاه او لوی اولس او ټولو نړيوالو بشپړ ملاتړ او خوشحالي د اوباما دلپاره د ستر تاريخي رسالت په خاطر عملي عيني او ذهني شرايط او عظيم پوتنسيال ګڼل کيږي او کله چې يو حاکم او يو جمهور رئيس واک په لاس کې نيولو ته حاضريږي، بايد په خپل قلمرو کې د عدالت او انصاف په تأمين او د واک په ساتلو قادر وي!!!

اوس په اوباما پورې اړه لري چې کومه لاره غوره کوي: د خپل نړيوال تاريخي رسالت او که د څو تنو خفاشانو چټله سياسي لوبه او أتاليتار حاکميت چې په تورتميو خونو کې پټ دي، د ځانونو لپاره طلايي هګۍ اچوي، د امريکي ددموکرات اولس لپاره چې نن د نړۍ يوائيني مونيپولار طاقت ګڼل کيږي، لوی شرمونه او د نړيوالو لپاره لوي غمونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

دردونه زیږوي. که اوباما د خوشال بابا پریکړه مني ، هغه په لاندې ډول ده.

په دنیا د نو میالي دي دا دوه کاره
یا به وخوري ککرۍ یا به کامران شي

هو ! اوباما د خپل تاریخي رسالت په خاطر ټول عیني او ذهني شرایط ، نړیوال ملاتړ او ټول امکانات په واک کې لري او د زمان تقاضا هم همداسې حکم کوي . که نن یې دا طلایي تاریخي فرصت له لاسه ورکړ ، سبا به ناوخته وي ، د مچ غوندي به ورغوي مخي او پرته د تاریخي تورمخي به بل څه نه وي ورپاتي !

جمعي رسنۍ داسې شاهدي ورکوي ، کوم کسان چې تر اوسه پورې د اوباما سره په اقتصادي ، پولي ، داخلي او خارجي سیاسي ډلګیو او جرګګیو کې راټول شوي د پخوانیو زړو نظامونو پلوي فنکاران او زاړه تجربه کاران دي . د د فاع او استخباراتو پخواني متصدي « رابرت ګیت » د اوباما د دفاع د وزیر په حیث ، په دغه اموراتو کې د پوره سابقي ، مهارت او تجربي څښتن ګڼل کیږي او په عراق باندې د حملي او د جنګ د دوام پلوي هم دې . که اوباما د تاریخي رسالت عزم ولري او د دغه کسانو په شمول خپل ټول کاري ټیم پدي متیقن کړي چې بالاخره یو څوک ، یو ټیم او یا قاطع اکثریت د بشریت چې د عقل ، شعور او منطق څښتن وي د داسې یوه ستر تاریخي رسالت پیونر « pionier » او پیش آهنګ جوړ شي ، او د عام بشري سعادت دغه ستر افتخار پخپل نوم ثبت کړي ، او پري نږدي دغه ویاړ د بل چا نصیب شي ، همدغه ده د انعطاف هغه نقطه چې د سرمایي او د قاطع اقلیت د حاکمیت او بلکه

د ظلم او ناروا دوران به د عدل او انصاف ، واقعي دموکراسۍ ، د جمعي ښیګڼو او جمعي شعور په دوران واوړي او ټول بشریت به پرته له تبعیضه ، فرد فرد د واقعي خوشبختۍ خاوندان شي . په غیر صورت کې به دغه زړه ګاډۍ د څو کهنه کارانو په آند په شرمساري سره په زړو لارو کړپیږي او تورمخې به یې د عام انسانیت په نوم پاتې وي .

په وړاندې د جمعي شعور د بري په لور !

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغان ملي او پښتني قومي وحدت په سیمه کې د سولې ضامن دې !

علامه اقبال په حقه لیکلي چي:

اسیا یک پیکر آب وگل است
ملت افغان دران پیکر دل است
از فساد او فساد اسیا
از کشاد او کشاد اسیا

دافغانانو ملي او پښتني قومي وحدت د سیمي په لرغوني او معاصر تاریخ کې د سولې او ثبات دیوه ستر عامل او یواځیني ډاډمن تضمین په توګه پریکنده رول لوبولي او تر ډیره پورې خپل دغه تل پاتې تاریخی رسالت او اصالت ته وفادار پاتې شوې دي.شک نشته چې د افغانانو دغه سیمییز او بلکه نړیوال ستراتیژیک موقف نه یواځې د نړیوالو آبر قدرتونو، بلکه د سیمي دهیوادونو او قومونو د حسادت، قومي تعصب او تنګنظرۍ انګیزه راپارولي ده . جغرافیایي ستراتیژیک موقیعیت او د هند دلویي وچې په لور یواځینۍ ګذرګاه ، بل هغه ارزش دې چې افغانان یي دیرغلګرو سره په جګړو کې اخته او هم د آبدیده فولا دي عزم او ارادې خاوندان ګرځولي دي. د قبل المیلاد دمخه د مقدوني سکندر څخه

نیولي تر اوسه پورې چې هر یرغلګر پدې لار د تګ تکل او یا یې د افغانستان د سیمه ییز ستراتیژیک بالاحصار د خپلولو بد نیت کړیدې، بری یې ندې په نصیب شوې او دهرې امپراطورۍ لمن دافغانستان له مقدسې پولي څخه ټوله شویده. هر یرغلګر دا ارمان ګورته له ځانه سره وړې چې د افغانستان په خاوره کې دې خپل ناولي پلانونه پلي او یا دې په دغه مقدسه خاوره خپل منحوس قدمونه دنورو سیمو په لور روغ رمټ ورواړوي. دې او دا ډول ډیرو نورو عواملوکه د یوې خوا افغانان د تاریخ په اوږدو کې خپل رسالت ته مقید او وفادار ساتلي ، له بلې خوا یې د نړیوال امپریالیزم دښمني راپارولې او ور سره د مخامخ مستمر جنګ په پراخه جبهه کې واقع شویدې. همدا سبب دې چې تقریباً د نړۍ ټول جنګونه د افغانستان په خاوره او یا دهغې په نژدې چاپریال کې واقع شوي او ددغه جنګونو ټول ثقلت همیشه د افغان اولس په اوږو بار وو. د تاریخ په اوږدو کې افغان اولس ددغه مقضي جبر له مخې همیشه متحد ، نه ماتیدونکې او تسخیر ناپذیره پاتې شوې او سره ددې چې دښمن د تاوده ، ساړه، رواني او نورو جنګونو ټولو اشکالو څخه ډډه نده کړې او په ټولو جبهو کې یې په ډیر مهیلیت او بې رحمۍ سره د افغانانو په مقابل کې سنګرونه تاوده ساتلي دي خو هیڅکله پدې ندي بریالي شوي چې د افغان ملي وحدت په صفوفو کې زنګ وهلې کړۍ اویاد شک او تردد فضاء ایجاد کړي .

په کومه اندازه چې افغان اولس دملي وحدت په ساتلو کې ټرلي او ثابت قدم پاتې شویدي ، په همغه اندازه ځیني روشنفکران او قومي مشران د خپلې ټولنې د نارسه او خامو

(c) ketabton.com: The Digital Library

مناسباتو په کودکانه امراضو اخته او ددښمنانو د هر ډول دسایسو په مقابل کې ضعیف النفسه ، طامع او قوق لعاده اسیب پذیره او معاملګر پاتې شویدي. دافغاني ټولنې د ذات البیني مناسباتو داساسي تضاد او ضعف زړې په همدې غوټه کې تړلې او دښمن همیشه ددغه لارې په افغان اولس موقتي تسلط پیدا کړې دې . هغه وطنپرست روڼ آندي چې دخپلې ټولنې اساسي مسایل څیړل ، ارزول او مشکلات یې له منځه وړل غواړي ،خپل کار باید دهمدغه اساسي غوټې د سپړلو څخه پیل کړي.

د افغانستان په موجوده وضعه کې مونږ عملاً وینو چې همدغه ضعیف النفسه روشنفکران دسیاسي ګوندونو ،ټولنیزو سازمانونو ، دبشر دحقوقو د کمیسیونونواود داخلي او خارجي خیریه ټولنود غړو ،مطبوعاتیانواو نورو ډلو ټپلو په نوم د خپل اولس او وطن سره په علني دښمنۍ کې ددښمنانو د لعنتي سیاست مبلغین ګرځیدلي او په شعوري ډول خلاف دافغاني ،انساني او اسلامي نوامیسو اوعنعناتودخپل وطن اوهموطن پرضد دهغوی سره د خپلو شخصي ګټو په خاطر پټې خاینانه معاملې کوي . نن د افغاني ټولنې تر منځ په وینو سور غیر قابل عبور خط کښل شوي او افغاني ټولنه یې په دوه نه پخلاکیدونکو متضادوخواوو ویشلې ده. یوې خوا ملي متحد وطنپرست اولس ،روشنفکران او دولتي او قومي مشران او بلې خواته د نړیوال مافیایي امپریالیزم اود مخدره موادو قاچاقبرانو سره په تباني کې لړکۍ فاسده ، طامع ، خاینه ،بیکانه پرسته ډله دولتي او قومي مشران او روشنفکران قرار لري . دا فغان اولس په تاریخ کې تل همداسې وه خو دنهایي

فیصلي حق افغان اولس تل له ځانه سره ساتلې او داخلي او خارجي معاملګر او یرغلګر یې د خپل ملي وحدت په مټ د تاریخي ماتې سره مخامخ کړي دي. نن هم دقیقاً همغه شیبه رارسیدلې چې افغان اولس د خپلې همیشنۍ تاریخي ارادي زلزلې او انقلاب جوړ او داخري ځواک په استعمال سره بشریت ته د امپریالیستي اُتیلیتاریزم د توري دوري څخه دابد لپاره نجات ورکړي. افغانان هیڅکله د ملي وحدت د مشکل سره ندي مخامخ شوي او نه داخلي اوخارجي دښمنان د ټولو دسیسو سره سره پدې قادر شوي چې د افغان ملي حصار شیرازه رنګه کړي ، نو ځکه خو په هره لوبه کې بریبهمیشه د دوی په نصیب وو او په ننۍ لوبه کې یې هم بري حتمي دې. پریږدۍ چې افغان وطنپرست اولس تل ددغه افتخاراتو واګې پخپل لاس کې ولري او د ټولو دښمنانو د سترګو اغزي پاتې وي .

په افغاني ټولنه کې دځینې ګنده تخمونو رازرغونیدل له هغه وخته څخه شروع شول ، کله چې انګلیسي شرق الهند تجارتي شرکت په ۱۶۰۰ م کال کې ځان د هند لویي وچې ته ورسوه او ورو ورو د هغه ځای په ټولواک نظامي ــ ملکي حاکمیت بدل او همداسې روسي تزاري دولت دخپل حاکمیت لمن د افغانستان تر شمالي پولو پورې و غزوله . ددې دواړو امپراطوریو په خاوره په څلر ویشتو ساعتو کې لمر نه پریووت .افغان اولس ددغه لویو آبر قدرتونو تر منځ واقع او تر اوسه پورې د هغوی د جفا سره مخامخ اولکه دغوښت د داني په څیر دل کیږي. انګلیسي او تزاري امپریالیزم په خپل دوجانبه متضاد تباني او تباین سره هڅې درلودې افغان مقدسه خاوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا په یوجانبه ډول د خیټې لاندې او یایي په تقسیم باندې سلا مشوره شي ،په همدغه فرصت کې همدغه کسان چې په خپل اولس کې د سیال ژوند جوګه نه وو ، دافغاني ټولنې د نیمګړتیاوو په پرهرونو کې یې هرزه او پارازیت دلدلزار جوړ او د ننني بې شمیره بدبختیو او ناخوالو اساسي عاملین ګڼل کیږي . لکن تاریخي حقایق ګواه دي چې افغان اولس تل دخپل ملي وحدت په قوت هغه د غوښت د انه او زهر مهره پاتې شوې چې د دل کیدو او هضمیدو قابلیت نلري او د وطن او اولس دښمنان د تاریخ په اوږدو کې تل ناکام او مختوري پاتې شوي دي. افغان اولس حتا د هر نا انډول جنګ څخه بریالي وتلې او دانګریز او روس په څیر لویي امپراطورۍ یې ړنګې کړیدي. شک نشته چې افغانانو دغه بریالیتوبونه په ډیرو مالي او ځاني تاوانونو ګاللي او خپلې ټولې مادي او معنوي شتمنۍ یې پکې له لاسه ورکړیدي ، نه مونږ د ټولو دغو بدبختیو څخه لازمه نتیجګیري کړې او نه قسم خوړلي دښمنان ارام ناست دي او د پیړیو په اوږدو کې یې مونږ لکه د سیوري ګوټ په کوټ تعقیب کړي یو . د خپلو روزل شوو اجنټانو پواسطه یې خپل زوړ سیاست (divide and Rolle) برحال ساتلې او جبراً یې پښتانه د جغرافیایي تقسیم له لاري په قومي ویش محکوم او دافغانستان شمال شرقي ، شرقي او جنوب شرقي بهترینې ستراتیژیکي سیمي یې د خپلې هندي مستعمرې پورې وتړلې چې خپل یو اځینې قوي دښمن ضعیفه کړ ي.

په تعقیب یې روسي تزاري امپریالیزم هم په ۱۸۸۴م کال کې په غلچکي ډول د پنجده په منطقه کې په یوه دوه سوه کسیزه نظامي قطعه حمله وکړه او یواځې هغه وخت یې دغه

منطقه اشغال کړې شوه چې افغان قهرمانو ساتونکو د خپلې خاورې د ځمکنۍ بشپړتیا په خاطر تر اخرین تن پورې ځانونه قهرمانانه فدا کړل.

هغوې پدې عمل نه یواځې قومي وحدت مات بلکه افغانستان یې له هرې خوا د ډیرو لوړو صعب العبور غرونو د سلسلي پواسطه په وچه کې محاصره او د افغانانو او پښتني قبایلو د مستقیمو برق آسا حملو څخه یې ځانونه وژغورل . انګریزانو همداسې په ډیر سپین سترګتوب او خاینانه شکل سره د ګندومک په معاهده کې د خپلو معلوم الحاله ګوډاګیانو ناروا حقوق او امن د آمیر محمد یعقوب په وا سطه تضمین او په افغانستان کې دننه یې دملي خاینانو ازادانه فعالیت ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړ . دغه ډول خاینانه دود او دستور بې شرمانه د افغان ملت د ملي وحدت د سپیڅلي ټغر په بوده او تنسته کې وآڅهل شو او تر ننه پورې دځیني ناولو او خاینو څیرو په وجود کې د ملي وحدت په سپین څادر را څرګندیږي او دملي او قومي وحدت په تړلي او محکم ځنځیر کې زنګ وهلي کړۍ جوړوي.

پدې ډول د نړۍ پدې لویه ستراتیژیکه سیمه کې د انګریزي او تزاري استعمار دڅوپیړیو د «لویي لوبې » په موده کې د دغه خاینانه ستراتیژۍ بنیاد کښیښودل شو . هغوۍ به په ښکار خپل ګوډاګیان روزل او پالل او ملي وطنپرسته شخصیتونه به یې له منځه وړل او یا لا اقل فرار ته مجبورول او ورځ په ورځ د اجنبي پرستانو لښکرې په زیاتیدو او وطنپرستانو د اختناق او جبر لاندې شپې سبا کولې . ارزشونه په افغانستان کې بې ارزښه او حق نا حق او نا حق حق وو . ځکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بیګانه او بیګانه پرستانو په حکومت کې وطنپرستي پخپله ستره ګناه ګڼل کیږي او په خاینانه او نامردانه لوبو کې وطنپرستانو ته سیالي کول مشکل او ناشوني کار وي !

خو ددې ټولو خبرو سره سره، لکه چې دمخه وویل شول، د اخري تصمیم دعملي کولو حق افغان اولس همیشه د خپل ځان سره ساتلې او افغان اولس پدې سیمه کې همیشه ورد زبان، همیشه مطرح بحث، همیشه ترې ددښمن سترګه سوې او حتا د استعمار په وخت کې یې هم خپل حریت او خپلواکي ساتلې ده. یواځې د افغان اولس دقهرمانانه مبارزو په نتیجه کې انګریزان د متواترو ماتو سره مخامخ او په لره پښتونخوا کې هم کله چې په ۱۹۲۱م کال کې د باچا خان په مشرۍ د پښتنو انجمن جوړ او په ۱۹۲۹م کال کې همدغه انجمن د خدایي خدمتګارو په سیاسي حزب بدل او همداسې ډیر نور ملي مشران او مبارزین د مبارزې ډګرته راووتل، جنبش منظمه سیاسي بڼه پیدا کړه او کله چې د خدایي خدمتګارو غورځنګ د کنګرس سره اتحاد وکړ او د پښتنو په وجهه د هند د لویې وچې په ګوټ ګوټ کې په انګریزانو ورځ په ورځ فشار په زیاتیدو شو، انګریزان له هند څخه وتلو ته مجبور شول. خو کله چې په ۱۹۴۷م کال کې انګریزان دهند دلویې وچې څخه وتل یواځیني قومونه چې د خپلو حقه حقوقو څخه محروم او د سیسو اصلي ضربه هغوی ته متوجه وه پښتانه او بلوڅ قومونه وو. باچا خان په خپل کتاب «زما ژوند او جدو جهد» کې لیکي چې کانګرس ورسره بې وفا یي وکړه، خو زه دا وایم چې نه یواځې کانګرس بلکه، مسلم لیګ او انګریزانو هم د خدایي خدمتګارو د حزب سره بیوفایي او دوکه لا څه چې هغوی یې

خپل یواځیني دښمنان ګڼل، خوله بده مرغه خدایي خدمتګار ګوند خپل دریز ته تر اخره وفادار پاتې وؤ. حال دا چې سیاست تحجر نه مني او باید دالستیکیت قابلیت ولري ! باچا خان لیکي چې کانګرس هم دعدم تشدد لار غوره کړې وه او خدایي خدمتګارانو هم، خو عدم تشدد دکانګرس سیاست او دخدایي خدمتګارانو عقیده وه.

سیاست او عقیده له بنیاده کاملاً دوه متفاوتې پدیدې دي. سیاست دنیایي پدیده ده او پایلې یې هم باید پدې دنیا تر لاسه شي. د عدم تشدد سیاست انسان دوستانه سیاست دي، اسلامي سیاست دي. په دې سیاست کې شرط دادې چې مقابل لورې هم د عدم تشدد په سیاست باندې متیقین کړې او که مقابل لورې دعدم تشدد له سیاست څخه سرغړونه کوي په هغه صورت کې ته هم باید له دفاع څخه سمدستي د حملې وضعیت اختیار او په باصقین سره حمله وړې، ځکه په جنګ کې دفاع مجبوري وضعیت او موقتي بڼه لري. دوامداره دفاع دضعف او حتمي شکست په معنا ده. مسلمانان د جهاد په وختونو کې هیڅکله یواځې د دفاع په حالت کې نه دي پاتې شوي او حتا اکثر وختونه یې په کمو قوتونو او وسایلو سره ددفاع حالت ته اووختي دي. دعقیدې پاداش خدای«ج» په اخرت کې وعده ورکړېده. د عقیدې لپاره یواځې یقین او منل کافي او ایمان پرې لرل پکار دي. خو په سیاست باندې پرته له عقیدې د علم په حیث ثبوت او پوهه هم پکار ده. عقیده د خالق او مخلوق تر منځ رابطه او د انسان په ضمیر او وجدان پورې اړه لري. په عقیده کې شروط وجود نلري. دمثال په ډول بنده دخپل خالق په وړاندې دمال، مقام یا بل، مثلاً سیاسي شرط نشي

(c) ketabton.com: The Digital Library

راوړلې چې په غیر صورت کې یې احکام ونه مني، عقیده بلا قیدو شرطه باور دې. پس خدایي خدمتګار حزب چې د عدم تشدد سیاست یې دعقیدې له مخې منلې وو په چا باندې شروط نشو منلې ځکه هغوی د خپل خدای سره د خپلې نیکې عقیدې له مخې تعهد کړې وو. لکن کانګرس چې د سیاست له مخې د عدم تشدد لاره نیولې وه ،او سیاست د افرادو ، اقشارو ، طبقاتو او مملکتونو تر منځ مناسباتو او راکړې ورکړې ته ویل کیږي ، د انګریزانو او مسلم لیګ سره په تباني کې د پښتنو ،بلوڅو او حتا د کشمیریانو پر ضد دسیسه کې سره سلا مشوره شول. هغوی سیاسي تشخص درلود ،سیاسي ارمان او هدف یې تعقیبوه او ترلاسه یې کړ. افغانان چې د خپلې خوشباورۍ له مخې د مشخص هدف او ارمان څخه بې برخې وو ،همغسې بې برخې پاتې شول. شاید ځیني کسان ووایي چې افغانانو خپل مشخص هدف او رسالت په سیمه کې د امپریالیستي آبر قدرتونو د جبر او مجبوري شرایطو په سبب نشو تعقیبولې. هغه سیاستمدار او سپاه سالار چې د دښمن په مقابل کې د با المقابل تاکتیک او ستراتیژۍ جوګه نه وي ،باید د سیاست او مبارزي ډګر ته ونه ووځي چې یواځې د بایلونکي رول ولوبوي بلکه هغوی باید دلوبې ګټونکي او ساتونکي اوسي. سیالي ټولنې پخپله خپل سیاستمداران او قوماندانان روزي ،افغاني ټولنې هم باید د مقدمې جبهې لپاره سیال رهبران اوقوماندانان روزلي ،پاللي او وړاندي کړي وې. شک نشته چې افغانان څه پخوا او څه نن د نړیوال امپریالیزم د جبر جفاء او غیر عادلانه جنګونو سره مخامخ وو او دي او تل یې خپله مبارزه د اخري ممکناتو او نا ممکناتو په پوله پر مخ

وړي او خپل بري یې داور له لمبو او دزمري له کومي څخه تر لاسه کړېدې. اصیلو افغانو خپل د مبارزي داغ سنګر لا همغسي داغ ساتلې او نن که هم دښمنان او دهغوی ګوډاګیان د پخوانۍ زړې ستراتیژۍ له مخې یو ځل بیا غواړي د وطن او خلکو سرنوشت مجهول انجام ته و سپاري او دافغانانو مجبوري وضعیتونه د هغوی د حقه حقوقو د تحریمولو په خاطر دلیل جوړ کړي ، دا ارمان به د خپلو نیکونو په څیر ګورته له ځانه سره یوسي .

د دومره اوږدې اومفصلي مقدمې څخه زما هدف داوو چې افغانان که لردي اوکه بر دملي او قومي وحدت مسایل د مشخصو تاریخي حقایقو او واقعیتونو له مخې یو له بل څخه په دقیق ډول تفکیک او درک کړي ، او هغه داچې:

ــ لکه څرنګه چې پورته ورته اشاره وشوه ، افغانانو د تاریخ په اوږدو کې خپل ملي تړون او ملي وحدت ساتلي او دملي ویش سره په هیڅ صورت او هیڅ قیمت نه پخلا کیدونکې دې. که داسي نه وي ، نن به واحد افغان اولس وجود نه درلودې. کوچنۍ ستونځي دیوه کوچني فامیل د غړو تر منځ هم پیښیږي چې اکثراً قابل دحل وي ، او که چیري د حل لارونلري ، فامیل ړنګیږي . که څوک د افغان اولس وحدت ړنګول غواړي نو د علامه اقبال قول محقق او مصدق دي چې اسیا او نړۍ به هم ارامه پاتي نشي او ټول تاریخي حقایق ددي خبري ګواه او شاهد دي . که جهانیان پدي باور نلري او یا غواړي حقایق تحریف او بل ډول وښا یي ، افغانان خو با ید چې پرې معتقد اوسي ځکه چې بود ونبود یې په همدي مسئلي پورې تړلې دې !

ــ دقومي او ملي وحدت د ړنګولو او قومي او ملي

(c) ketabton.com: The Digital Library

شخړو د را منځته کولو په خاطر نړیوال امپریالیزم د تاریخ په اوږدو کې د هر ډول دسایسو څخه کټه پورته کړې او اولسونه یې په جبري شکل امنیتي ،اقتصادي ،فزیکي او نورو هر ډول مهاجرتونو ته اړ ئیستي دي او یا یې نیغ په نیغه په جغرافیایي ویش محکوم کړیدي. دا ډول مثالونه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې کم ندي او یو د عمده مثالونو څخه یې د پښتون قوم جغرافیایي ویش دي. نړیوال امپریالیزم دا ډول تجربې هم کړیدي چې یو قوم چې د خپل استکبار او غرور له مخې د سیمي او حتا نړیوالو قومونو د عکس العمل سره مخامخ او په ټوله نړۍ کې تیت شوي وو ، په مصنوعي او میخانیکي ډول راټول او د سیمییزو قومونو په مقابل کې یې د شر او فساد په مرجع او منبع بدل او یا د دي کار لپاره د نړۍ په ګوټ ګوټ کې یې نوي ملکونه او دولتونه ایجاد کړي ، چې عمده مثالونه یې پاکستان او اسرائیل دي.

دا موضوعات ډیر وسیع بحث پوري اړه لري ، چې زما د بحث هدف ندې او ممکنه نده دیوې مقالې په امکاناتو کې وڅیړل شي ،خودا حتماً ویل غواړم چې تاریخي پراګماتیزم تراوسه د جغرافیایي قومي ویش او په مصنوعي او میخانیکي ډول خلاف د زماني او مکاني تاریخي فاکتورونو او خلاف دزیربنایي واقعیتونو کوم «مُثُل» او مثال په رسمیت ندي پیژندلې ، نه په پنځو ورځو کې ددغه ډول جوړښتونو بنسټونه استحکام پیدا کوي ، نه پایښت لري او نه په ننني متمدنه نړۍ کې دغه کار شونې ګڼل کیږي. انسانان او اولسونه څه دزړو فلزاتو ټوټې ندي چې په هره دشته کې بې څوک راټولې ، یا یې دکباړ په څیر په کمه بیه خرڅ او یا یې په موټرو کې بار او په

کومه فابریکه کې ویلې او یا په کومه نامعلومه کنده کې نامعلوم سرنوشت ته وسپاري . ټولنه ژوندی باشعوره کتله ده چې د خپل ښه او بد ،مثبت او منفي سرنوشت په باره کې قضاوت کولې شي.

دافغان اولس د قهرمانانه مبارزو په نتیجه کې شوروي امپراطوری ړنګه ، مرکزي اسیایي او شرقي اروپایي هیوادونه ازاد ، د برلین دیوار په ړنګیدو جرمن قوم یو موټی اودامریکې په قطعي شکست سره جنوبي او شمالي ویتنام یوځای شو ، هانګ کانګ وروسته له سلو کلونو دوباره د چین دخاوري جز وګرځیده او دابه هم ډیره لیري نه وي چې شمالي او جنوبي کوریا ،کردستان ،افغانستا ،بلوڅستان ، کشمیر ، پنجاب او نورې ټولې سیمي چې په جغرافیایي ویش محکومې شوي دوباره د خپل سرنوشت څخه برخمنې او ټول مهاجرین به هم د مساعدت او علاقمندۍ په صورت کې و کولې شي خپلو سیمو ته وکوچیږي. پدې باره کې هم نړیوال او هم ملي اصول او قوانین موجود دي چې باید جداً په نظر کې ونیول شي او په غیر صورت کې دې ، دې کار ته اړ ایستل شي.

په دې ډول د قومونو او اولسونو سرنوشت د اشخاصو او افرادو په ښه او بد نیت او ارادې پورې هیڅکله اړه نلري او نه کله اشخاص او افراد د هغوی سرنوشت ټاکلې شي. زه نه پوهیږم څه ډول ځیني کسان احمقانه هڅې کوي د اولسونو سر نوشت د یوه یا څو نسلونو په زماني بعد کې پخپله ټاکي او پایلو ته یې په امید اوسي. خو دا ډول سیاستونه او عقاید پرته لدې چې د اشخاصو او ډلو ټپلو په حماقت دلالت وکړي ، نورې امیدواری ترې پوچې او بې معنا دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ۱۹۴۷ م کال څخه کله چې دهند د لویي وچې څخه انګریزان ووتل د نورو قومونو او ملیتونو سرنوشت تعین خود پښتون او بلوڅ قومونه چې د دغه سیمي خلک یي د خپل سرنوشت خاوندان کړل ،تر اوسه بې سرنوشته پاتې اود FCR «frontier krimes regulation» یعنې د سرحدي جرایمو د مقررې او یا په بل عبارت د ځنګل د قانون له مخې ورسره معامله او کړه وړه کیږي او سرنوشت یي د پولیټیکل ایجنټ په لاس کې ورکړې شوې دې. په دغه سیمه کې اولسونه حق نلري د قانون له مخې د خپلو عادي حقوقو خاوندان اوسي . دا خبره پخپله د دې معنا لري ،ولو که دوی جبراً نن دغه وضعه تحمل کړي ،خو په ضمیر کې پدې اعتراف کوي چې دغه اولسونو دچا دغه ډول پریکړې ندي منلي او دغه غوښت نه دل کیدونکې او دغه زهر مهره نه هضمیدونکې ده .

روسانو هم د شمال له خوا د پراخه ستراتیژیکو سیمو د نیولو پلانونه درلودل ،خو په ۱۹۰۵ م کال کې د بورژوازي او په ۱۹۱۷ م کال کې د سوسیالیستي انقلاب په بریا لي کیدو سره د هغوی دغه پلانونه نیمګړي پاتې شول او د پنجده مسئله هم د نورو سیمو په څیر لاینحله پاتې ده.

اساسي پوښتنه داده ،نن چې په اصطلاح د دموکرسۍ علمبرداران ،بین المللي سوله ساتي ځواکونه او ناتو د ملګرو ملیتونو په مشرۍ په سیمه کې هر اړخیز حکمي حضور لري او بیا هم د پخوانۍ زړي استعماري ستراتیژۍ اود پولیټیکل ایجنټ د ځنګل د قانون له مخې د نسل کشۍ پراخه پلانونه عملي کیږي ، د عدل او انصاف د تحقق په خاطر به له دې څخه پورته نور عیني او ذهني شرایط او منصفه هیئت «ژوري» بل

کوم ، او لر او بر افغانان نور هم کوم مناسب آجل ته سترګي په لار دي ؟

په افغانستان کې معمولاً زیاتې شخړې او جنګونه دورونو، تره برونو ،طائفو ،قومونو او داسې نورو تر منځ همیشه د ځمکې په سر پیښیږي . که چا د خپل کور د حریم څخه نیمه خښته بیرون ایښي ،که چا د چا د پولي څخه یوه لوټه ماته کړي ، پتنې د کورنیو او قومونو تر منځ د پیړیو په اوږدو کې دوام پیدا کړیدې او زه وینم چې نن هم د افغانانو تر منځ په یوه لویشت ځمکه شخړې او مرګونه روان دي. لکن دا خبره هیڅکله د پوهي وړ نده چې څه ډول نن ځینې افغانان سخاوتمندانه سترې ستراتیژیکي سیمي چې د هغوی د متولیانو د ملکونو څخه لس او سل چنده په هر لحاظ با ارزښه او په لسګونو ملیونه افغانان پکې اوسیږي ،د سر او مال سره دا ډول غیر مسئولانه خلاف د هر ډول انساني دود او دستور خو لا څه چې ،خلاف د هر ډول حیواني مناسباتو ،چې خپل استوګن چاپریال په شکل د اشکالو (د داکتر عبدالمحمد درمانګر په قول « د خپلو فضله موادو ، په ونو ، تړو او نورو موانعو پوري د خپلو ډډو د مښلو او د خپلو وزغنو او د وجود د بوي او بله هره ممکنه وسیله سره د حفاظت او حراست په منظور محدودوي » ،او په خپل چاپیریال کې ډیر ضعیف ذیروح د غرور په احساس دخپل ټاټوبي څخه شجاعانه دفاع کوي او برخلاف اجنبي حیوان ولو که ډیر قوي هم وي احساس د ویرې او ضعف کوي) (دحرکت خپرونه ،۱۹ پرلپسې ګڼه) ،نپوهیږم څه ډول زمونږ ځینې «هیوادوال» دخوشامندۍ او یا شومو سیاسي تعصباتو په منظور خپل طلایي ټاټوبې چې امریکا نن په لیوني حرص

(c) ketabton.com: The Digital Library

سره دهغې دخپلولو په خاطر راغلي ،بې قیدو شرطه او داو طلبانه پردو ته سپاري او په دې څرګند حقیقت ځان نه پوهوي چې دې ددې کار صلاحیت لري؟ او که لري یې ،نو دغه صلاحیت دده ته چا ورکړې ؟ او یا دا چې مونږ حیواناتو او خزندو څخه هم بد تر د وطنپرستۍ ټول احساسات ، غرور ،شعور ،عقل او منطق له لاسه ورکړي او خپل او دبل حریم او خپل حق او دبل حق نه پیژنو ؟ ایا دا ممکنه ده چې یو افغان دې دخپلو شخصي ګټو په خاطرد بیګانوؤ د خاینانه طرحو او دستور او یا دبې ارزښه تنګنظریو له مخې د خپل هیواد او اولس پرضد دا ډول بربنډ خاینانه عمل ته غاړه کښیږدي او دپارلمان ، ټولنیزو رسنیو او اولس په وړاندې دې ددعوه جلب په شکل ددښمنانو د شومو پلانونو د عملي کیدو په خاطر مدعي او حتا هغوی ته دې په جاسوسۍ او دېته ورته خیانتونو اقرار وکړي او پرته له پټې او پنا دې د هغوئ ملاتړې نماینده اوسي ؟

سره ددې چې په خیانت کې ارزښونه ، پرنسیپاً د کمیت ،کیفیت او کچې له مخې نه قیمت ګذاري کیږي ، ځکه چې د وړو خیانتونو له لارې لوی خیانتونه هم سرته رسیدلې شي ،لکه نن چې ددغه ډول اشخاصو او افرادو د خیانتونو په ذریعه دافغان اولس لویه غمیزه او ماتم جوړشویدې ، بیا هم څرنګه چې ارزشي کمیتونه او کیفیتونه متقابلاً او متمماً نوي او نوي کمیتونه ،کیفیتونه او ارزشونه جوړوي نو ځکه د هر کمیت خورا کوچني کمیت او دهر کیفیت خورا کوچنې کیفیت ، کمیتاً او کیفیتاً بالذاتهِ همیشه د ارزش وړدي.

مفاهیم او پدیدې همغسې چې عام ټولیز ارزشونه لري د هغوۍ ځانګړو ارزشونو ته هم باید ځانګړي ارزش قایل شو او

یواځې د همدې لارې ملي دموکراتیک ارزشونه پالل کیدې ، روزل کیدې او ملي دموکراسي تأمنیدلې شي . که یو فرد ،قوم،او ملت ځانګړي غرور او شهامت ونلري ، سیال ټولیز نظام نشي جوړولې. یواځې ښه نیشنا لیست ښه انترنشنا لیست جوړیدې او یواځې له دې لارې واقعي دموکراسي تأمینیدې شي. هغه کس ، قوم او ملت چې د ځان د ساتلو او بقاء لپاره پردې طاقت او امسا لټوي او غواړي دهغې پواسطه ځان پایدار وساتي ،هیڅکله د ملي باهمي ژوند جوګه نه ګڼل کیږي او دملي محاط محیط په ځنځیر کې زنګ وهلې کړۍ جوړوي . همغسې چې په ټولیز ډول دافغانانو ملي وحدت او رسالت د ارزش وړ دې ، همغسې په ځانګړي ډول د هر لوی او واړه قوم قومي وحدت او حتا فردي ارزشو نه یوشان د ارزش وړ او یواځې پدې صورت کې افغاني اُسپنیز ملي وحدت منځته راتلاي او تأمینیدلې شي. پدې شرط چې ټول لوی او واړه قومونه منل شوو ملي او بین المللي قوانینو ،اصولو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي او متناسباً خپل او دبل حقوق په رسمیت وپیژني .یواځې پدي صورت کې به ټولیز تصامیم او پریکړې د ملي وجیبي او وثیقي حیثیت پیدا کړي اود ځانګړو افرادو ،ډلوټپلو او اقوامو دمداخلې ، تعرض او ناوړه استفادې څخه به مصئون پاتې وي.

له هغه وخت څخه چې د پښتنو قومي وحدت مات شوې دسیمي او منطقې امنیتي قضایا وو اود افغانستان اقتصادي ،اجتماعي ،نظامي او بین المللي مسایلو همیشه د همدغه قضې څخه رنګ اخیستې،همدغه مسئله د هر فرد ،قوم او واحد ملت په کچه معیار او محک د وطن پرستۍ ګرځیدلې او

په حقیقت کې د سیمې ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایلو په همدغه محور څرخیدلي ، له همدغه محراق څخه یې دنړۍ په هر لور انعکاس پیدا کړې او ټوله نړیواله سیاسي فضاء یې متأثره او مکدره کړې او د شرق او غرب په سیاسي انقطاب کې درولې ده . خو کله چې پخپله افغانانو دغه انقطاب رنګ او سیاست یو قطبي شو بیا هم نړیوال او سنې سیاست د پښتنو د قومي وحدت د رنګیدو څخه متأثر او ټول قضایا په حقیقت کې یو اځې په همدغه محور څرخیږي. او باما پرون « ۲۰ د جنوري ۲۰۰۹ » خپل سیاسي قسم په همدغه مسئله یاد کړ او د جنوري له شلم څخه وروسته به هم جهاني سیاست په عمده ډول د افغانستان په مدار څرخي .

پښتون قوم پدې منطقه کې لوی او ډېرو نورو قومونو په څیرغیرتي او د ځانګړې ویاړلي تاریخ لرونکې قوم او د ټولو افغاني ورونو قومونو سره د اُرګانیک ملي وحدت په جوړولو سره په تاریخ کې شکست ناپذیره ګرځیدلي دي. افغاني ویاړنې او غمیزي همیشه شریکي او هیڅ قوم ځان لپاره د نورو په نسبت هیڅکله هیڅ ډول امتیاز ندې قایل شوې او همداسې هیڅ قوم په ځانګړي ډول هیڅ ځانګړې امتیاز او ویاړ نه دې لرلې او که یې لرلې هم دې ، هغه یې د ځان نه دې ګڼلې. همدغه اصل په تاریخ کې د افغان اولس د همیشني بري ضامن وؤ. ملي ارزښونه او ملي ځانګړني په ملي جوړښت کې د افرادو د حقوقو د تساوي او د قومي واحدونو کمي او کیفي تناسب اصولو ته د وفادارۍ له مخې ارزیابي او قیمت ګذاري کیږي او یو اځې د همدغه اصولو له مخې دیوه ملت د ملي وحدت د کیفیت په باره قضاوت کیدلې شي او یو اځې دهمدې اصولو په ټینګ ساتلو

سره د هر قوم حقوق په امانت دارۍ او تضمین سره ساتل کیدلې شي ! ! !

که په پورتني بحث کې مونږ د افغانستان په جیو پولیتیک ستراتیژیک موقعیت او پخپله د افغان اولس په تاریخي مبارزاتي موقف متیقن شوي او سو چې په تاریخي لحاظ د نړیوال جنګي تیاتر د محراق په توګه پاتې شوې او د ۵۵۰۰ څخه زیات محلي ،منطقوي او نړیوالو جنګونو چې تاریخ ثبت کړي ،اساسي ثقلت او باریي افغانانو په اوږو وړې او سره ددې چې پخپله د سون د موادو په توګه استعمال شوي ، نه یو اځې پکې نابود او مزمحل شوي نه دي بلکه د افغانانو رول برملا او قاطع او تل د هرې امپراطورۍ لمن د افغانستان له خاوري او افغانانو په واسطه ټوله شویده. افغانانو که خپل ژوند او ټولي مادي او معنوي زیرمي او شتمنۍ له لاسه ورکړي او جنګي ماشین تل ددوۍ په وینو څرخېدلي او غوښو فعال پاتې شوې ، نن هم د ملي متحد اولس په حیث په ټولو نړیوالو پیښو کې د افغان متحد اولس ښتون د مقایسي او محاسبي وړ او لکه څرنګه چې پخوا وؤ ،نن هم د خپل جغرافیایي او اجتماعي ستراتیژیک وضعیت او موقف لرونکي دې. مونږ د پورتني بحث په نتیجه کې یوه کثیرالجوانب او کثیرالوجهي د پریکړو محراق ته رارسیدلي یو. هره فیصله چې هر چاته ښه ښکاري ،تصمیم دې ونیسي او ودې کړي ، زمونږ خپله فیصله په لاندې ډول ده:

ـــ افغانان په خپله خاوره کې پردې واک نه مني ، نو ملي او قومي ویش یې هم د هغوۍ لپاره د منلو وړ ندې ؛

ـــ که نړیوال ،په سیمه ،منطقه او نړۍ کې د سولې پلوي

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوسي لازم دي چې د هرڅه دمخه په افغانستان کې سوله تأمين کړي او دا هغه وخت ممکنه ده چې افغانان د خپلو حقه حقوقو څخه برخمن شي ؛

ــ په اوسنيو شرايطو کې افغانانو ته په افغانستان کې د سولې د تأمين لپاره يوازې يوه لاره موجوده ده ،چې د ملي تړون څخه وروسته د خارجيانو څخه دوتلو غوښتنه وکړي او که نه ووځي ملي قيام وکړي ځکه چې خارجيان په افغانستان کې سوله نه غواړي ، که يې غوښتلې وختي به لا تأمين وې ؛

ــ هغه افغانان چې دهيواد دننه او دباندې د خارجيانو سره په کارونو بخت دي ،هدف يې يوازې شخصي ګټې او د خارجيانو د ناروا اعمالو څخه ملاتړ دې، چې د ملاتړ وړ نه دي. دا کار د افغانانو د ملي وحدت حصار ړنګوي او ملي قوت يې کموي. بايد له دې کار څخه ډډه وشي ؛

ــ پخپله ځيني افغانان د خارجيانو سره يوځاى د افغانستان په جنګي تياتر کې نړيوال سراسري نظامي انقطاب ته لمن وهي او نړۍ غير مسئولانه د دريم نړيوال ذروي جنګ يعنې د قطعي نابودۍ خواته کشوي او په پايلو يې سترګې پټوي ؛

ــ په افغانانو هر ډول ناوړه مجبوري ګذرا حالتونه راتلاى شي ،خو په نهايت کې برې تل دافغانانو په نصيب وو ،لکن ځيني بې احساسه بيګانه پرست افغانان د افغان ملت د دغه مجبوري حالتونو په دليل د پښتنو د قومي وحدت په مسئله د بطلان کرښه کاږي او د هغې تر شا ځيني تخيلي عظمت منشانه خوبونه ويني ؛

ــ نن چې په افغانستان کې د ملګرو ملتونو په مشرۍ د

ځلويښتو څخه زيات و د نړۍ د وتلو هيوادونو نمايندګان حکمي حضور لري ، لر او بر پښتانه او بلوڅ قومونه بايد په کلکه سره د خپلو حقه حقوقو د اعادې فورمولبندي شوې او لاسليک شوې ادعا د ملګرو ملتونو نمايندۀ ته وسپاري او په کلکه دې ترې د هغې د حل غوښتنه وکړي او افغان ملت دې د خپل ملي وحدت د متې په قوت ، په دې لار کې د پاکستاني او انګريزي غلامانو د ګټو ټکونو « سنګ اندازي» مخه ونيسي ؛

ــ کومه وضعه چې نړيوالو په افغانستان کې رامنځته کړې او دوام لري ،او د هغې له مخې بې ګناه افغانان وژل کيږي او ملي شتمنۍ لوټيږي ، د هيڅ يو اصيل افغان لپاره د منلو وړ نده او نه د ملي افغاني او بين المللي منل شوو قوانينو سره سمون لري ،هيڅوک حق نلري د غه ډول ناوړه وضعه په افغانانو وتپي ،په افغانستان کې کله هم د نظاميانو زياتوالي پرابلم ندې حل کړې او نن يې هم نه شي حلولې ،که بارک اوباما په رښتيا د « بدلون» د سياست پلوي وي بايد د بشريت لپاره د غه د شرمه ډکې وضعې ته د پاى ټکې کښيږدې او د بهبود په لور ورته بنيادي تغير ورکړي.

ځيني وختونه چې اشخاص او افراد د خپلو ناوړه عقايدو او افکارو بار پخپله نشي پورته کولې ،هڅه کوي ځانونه لکه پارازيت پخپل قوم وتپي او خپل قوم په خپلو مرداريو کې له ځانه سره شريک کړي. قومونه هم ځيني وختونه د احساساتو له مخې بېمورده د ځيني افرادو مسئو ليتونه په غاړه اخلي . په دواړو حالاتو کې دا ډول اعمال معقول نه بريښي.

کله چې جنرال عبد الرشيد دوستم د خپل مربي او رهبر داکتر نجيب الله د سرکوب څخه وروسته د شاه شهيد او جادهً

(c) ketabton.com: The Digital Library

میوند د پاچاهي په تخت کښیناست او په لومړیو شیبو کي ئي دري پښتني تور سري په میوند جاده کي بي پته ځغلولي ،وئي ویل «کجا است پشتونها که از پیش ما خلاص شان کنند» ؛ همداسي کله چي دوستم د شمالي ټلوالي سره په اتحاد کي لا د قدرت څښتن شو ، ما پخپله د رادیو څخه واوریدل «دوران پشتونها گذشت ،حالا قدرت در دست ما میباشد» او کله چي البته کوم متولي به خپلي اشتباه ته متوجه کړي وو ، په سبا ئي د همغي رادیو څخه وویل چي «مصؤنیت اقلیتها در تحت حاکمیت اکثریت تاً مین شده میتواند» او همدا مسًله د دموکراسۍ منل شوي بین امللي اصل هم ګڼل کیږي . یا کله چي روسانو افغانستان اشغال کړ او دکارمل ډله په قدرت کي وه ډاکتري اناهیتا راتبزاد په تاجکستان کي د خپل سفر په وخت کي ویلي وؤ «برادران تاجک !کمک کنید به کشوریکه حالا توسط تاجکها حکومت میشود واختیار آن از پشتونها گرفته شده است» . دا ډول بي مسؤلیته اظهارات ځیني کسانو چي د روسانو په موجودیت کي په قدرت کي وو او یا اوس چي په اصطلاح د بین امللي سوله ساتي ځواکونو په حضور کي دواک په ګدۍ ناست دي همیشه کوي او هیڅکله د اولس او وطن سود او زیان په نظر کي نه نیسي او نه خپلو تاریخي مسؤلیتونو ته متوجه کیږي . ځیني ډلي ټپلي هم په ناروا او غیر مسؤلانه داشخاصو او افرادو په ملاتړ کي راپاڅیږي او هیڅکله ئي بدو پایلو ته نه متوجه کیږي.

ترڅو چي په افغانستان کي اکثریت او اقلیت دملي وحدت په ځنځیر کي خپل موقف ، موضع ، رسالت او مسؤ لیت ، خپل حق او دبل حق تشخیص او ونه مني او غاړه ورته

کښینږدي، ملي ، قومي او فردي مسایل به هم هیڅکله د حل لار ونه مومي. افغانستان یوائیني هیواد ندي چي هلته قومي اکثریت او اقلیتونه وجود لري ، په نورو هیوادونو کي دغه تعداد له سلګونو څخه هم اوړي . معتبره خبره داده چي «که غر لوي دي په سرئي لار شته» نو د ملي ، قومي او فردي ټولنیزو مسایلو او قضایاوو د سولئیزاو دموکراتیک حل لپاره هم ملي او بین امللي منل شوي قوانین ،اصول او بشري موضوعه نورماتیفونه موجود دي ،پدي شرط چي اکثریت ،اقلیت او فرد یو تر بله سره واقعبینانه او شرافتمندانه دغه قوانینو او اصولو ته غاړه کښیږدي . په غیر صورت کي به ،په ملک کي شخړه او دپردیو ملکونو لاسوهني دوام ولري .

(c) ketabton.com: The Digital Library

هره سیاسي قضیه د حل تاکلې لار لري ! جنګ او زور د افغانانو د غمیزي د حل لار نده !

په پخوانیو افسانو کې به ویل کیدل، ټولو تور زړو او دیو صفته انسانانو چې هدف به یې شخصي ګټې ،ظلم، ناروا او دخپلو خلکو زورول وو ،نو ښاري او عامه نظم به داډول وو چې د سپو مخې ته به واښه او دآسونو مخې ته به هډوکي پراته وو ، دعدل او انصاف دروازې به تړلې اود ظلم او فساد دروازې به خلاصې وې او هره معامله او سودا به ددغه دود او دستور له مخې کیدله تر څو هر څوک وزوروي او وازاروي . کله به چې کوم ناجي ، دخیر ښېګني او عدل او انصاف پلوي انسان دغه دظلم او ناروا ښار ته د نظام د سمون په خاطر داخلیده ، لومړې کار به یې داوو چې ټولي د عدل او انصاف تړلې دروازې خلاصې او دظلم او ناروا خلاصې دروازې وتړې اود سپو له مخې واښه د آسونو اودآسونو له مخې هډوکي د سپو مخې ته واچوي .

اوباما په ټولو عیني او ذهني امکاناتو او شرایطو سره نن دغه ښار ته چې ټول بنیادونه یې د پلرونو او نیکونو په وینو

،خولو ،زیار او زحمت جوړ شوي دي داخل او د ښار د عدل او انصاف دروازې همغسې تړلې پاتې او دظلم او فساد بازار ګرم او سپي د پخوا په څیر په واښو او آسونه په هډوکو تغذیه کیږي . داسې فکر کیده چې اوباما به د همغه افسانوي ناجي په څیر د ښار د عدل او انصاف تړلې دروازې بیرته اود ظلم او فساد دروازې به وتړي او دښاریانو لپاره به د ادم خوری، او مردار خوری، په ځای د مناسبې او متناسبې حلالې روزی، او خوړو بندو بست وکړي. نه داچې تاریخي ناجي تاریخي« سپر تاکوس » په دار وځړوي !

په هر صورت د اوباما تصمیم په اوباما پورې اړه لري ، خو افغان اولس خپل تصمیم باید پخپله و نیسي او د تاریخي واقعیت په حیث لکه چې پلرونو او نیکونو یې هیڅکله په خپله خاوره کې پردي زور او واک ندې منلې او نن هم جنګ او زور د افغانانو د غمیزې د حل لار نده، افغانان باید پخپله په خپل ملک کې د افغاني دود سره سم سمون راولي . که چیرې په زور کلې کیدلي نو نږدي په تیرو دري سلیزو ،دري لسیزو او یا د موجوده خاین او فاسد دولت په اوه کلنه دوره کې به لا اقل ددې کار عاملینو ته به د ننني ناامیدیو پر ځای یو څه امید واری پیدا شوې وې او شکایتونه به یې تر اسمانه نه رسیدې او نه به یې له هرې ورځې څخه بلې ته له سخت څخه سخت ترینې ستر تیژی او تاکتیکونه غوره کولې او نه به یې د نسل کشی، نیولې . افغانانو د تاریخ په اوږدو کې یو وار نه دې بلکه په وار وار یې له دې څخه ډیر ناروا او سخت حوادث ځغملي او ګاللي دي. په کار داوو چې ددغه تاریخي درسونو څخه یې لازمې نتیجه ګیری، کړې او دوباره پرې دغه حوادث نه وې راګرځېدلې

. خو که داسې شوي وای دا د هر یرغلګر شونډک به چا په خاورو پورې سولولې او دهرې امپراطورۍ د ظلم او ناروا لمن به چاد مظلو مانو له خاوري او سرونو ټولولې. هغه وخت به هم لیري نه وي چې د نړیوال امپریالیزم ، نړیوالې مافیا ، نړیوال تروریزم ، نړیوالو ناامنیو ، لجام ګستګۍ او بې بندو باریو واګې دا وار هم د افغانانو په فداکارۍ او همت د ابد لپاره د عدل او انصاف په واک کې پرېووځي او یو ځل بیا افغانان د نړیوالو لپاره د ازادۍ ، بشر دوستۍ ،انساني منلي ذات البیني دود او دستور سمبول ،سرمشق او مایه د مباهاتو وګرځي.

نن په افغانستان کې دنړیوال نظم ناظمین ، د بشر دحقوقود احقاق مدعیان ، د نړیوال قضاوت حکمان ، د جهاني سوسیال دموکراتیزم علمبرداران ، د سراسري بشري عدل او انصاف تأمینوونکي ، په یویشمي پیړۍ کې دعلم او تخنیک په خارق العاده امکاناتو اود نړیوال ګلوبالیزم په هراړخیزو مناسباتو او شرایطو کې د نړیوال حکومت او دولت معماران ، او همداسې د نورو سلو او زرو القابو سره د غم ځپلي اولس ټاټوبي افغانستان کې په سل او زر دبیا ابادوني ، سولي او امنیت دتآمین د تعهداتو سره چې حکمي حضور لري او د خپل کامل او مطلق العنان واک په ۷ کلنه دوره کې د هغوی په خپل قول نه یوازې چې یوه کوچنۍ مسئله نده حل شوې ، بې شمیره نیمګړتیاوو ،بد بختیو او پرابلمونو د اولس د تباهۍ لپاره خولې وازې کړیدي او ټول نړیوال په ټولو امکاناتو سره د هغې په مقابل کې پرته له بې وسۍ ، ناکامۍ او تسلیمۍ بل هیڅ بدیل او چانس نلري ! دا قانونمنده پایله او مقضي جبر دې چې نړیوالې ټولنې پخپله په شعوري ډول ورسره ځان په جوال

کې اچولې دي او پدې ډول کړو وړو سره که دوی بلا خوشې هم کړي ، بلا به هیڅکله د دوی ګریوان خوشې نکړي . ځکه چې:

— نړیوالې ټولنې ونه کولې شول په افغانستان کې د خپل اوه کلن حضور په موده کې ابتدایي ترین شکل د نظام جوړ کړې شي ، ځکه چې پداسې شرایطو سره د نظام جوړول ناشونې کار ګڼل کیږي او د نظام په عدم موجودیت کې نور ټول فعالیتونه د صفر سره د ضرب په مفهوم دي ؛

— د جورج ډبلیو بوش د نابکاره ټیم د ناقص تصمیم په نتیجه کې ، د ټولنیز ترکیب له مخې د بن د بې بنیاده او بې مفهومه ناقص کنفرانس د ناقصو پریکړو په نتیجه کې په افغانستان کې نظام جوړونه په پردو پورې تړلو عناصرو ، د بشر د حقوقو ناقضینو ، جنګي مجرمینو ، د چور او چپاول عاملینو ، بې سواده او بې کفایته جنګسالارانو او اشخاصو او دیته ورته کسانو ته وسپارل شوه چې نه یوازې د نظام د جوړولو جوګه ندي بلکه د نظام جوړېدل د هغوی د قطعي زوال او مرګ په معنا دي .

— نړیواله ټولنه چې نړیوال رسالتونه او مسئولیتونه په غاړه لري او د نړیوال عامه نظم او اداري مدعي ده ، څه ډول پداسې رسوایي لکه د افغانستان په قضیه کې ځان بې اعتباره کولې شي ؟دوی چې په یوه کوچني هیواد کې د نظام په ټینګیدو کې پاتې راغلل د نړیوال نظم اعتماد پرې څه ډول کیدلې شي ؟

— امریکا یو قطبي نړیوال قدرت دې ،په اوله قدمه کې خپل پراخ بنسټه پایدار نظام ته ضرورت لري ، تر څو د نړیوال نظام د نظم رسالت او مسئولیت په غاړه واخستلې شي. کله

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د افغانستان غونډې کوچنیو او غریبو ملکونوکې د نظم دایجادولو او ساتلو څخه عاجزاوسي او یا په دغه غریبو او بد بخته ملکونو کې دوی دا ډولې شرمانه د خپلو شخصي ګټو او منفعت لپاره ځانونه شرموي او یوائې د خپلو منفعتي ساحو په لټه کې وي ، دنړیوال دولت او حکومت د تعمیر او د نړیوال ګلوبالیزم پروګرامونه او وعدې هم پرته دخود غرضانه دسیسو او تزویر څخه بل څه ندي. لوی او عامه دخیر ښیګڼې پروګرامونه د اُتلیتاریستي حرص او آز په ځای د خدای د انساني خلافت سره متناسب او مطابق دلویي روادارۍ ،عدل او انصاف عقیدې او عمل ته ضرورت لري . نن شرایط دومره ګلو بال او دینامیک شویدي چې پخپله د حوادثو عاملین او مجرمین دخپلو حوادثو دشعاع په محیط کې به پخپله ګیر راځي او دخلاصون چاره ترې نه شي لرلې. نو ایا دغه ډول اعمال پرته له جهالت څخه کوم بل منطق لري ؟

د اوباما نوې ستراتیژي دافغانانو لپاره زړه په زړه پاتې شوه ؟

د بوش د نابکاره ټیم په غمجنو دورو کې چې نړیوال یې یو پربل باندې د بې اعتمادۍ ،کرکې او نفرت فضاء ته راکش ، مرګ ،غم او درد یې دهر کور میلمه او ټول جهان یې دداسې مالي بحران سره مخامخ کړ چې په تاریخ کې یې ساری ندې لیدل شوې ،نړیوال سراسري شدید عکس العملونه او اعتراضات او په همدغه زماني مقطع کې د امریکې د جمهوري ریاست په ټولټاکنو کې د اوباما څخه د امریکایي ټولنې د مختلفو اقشارو قاطعانه ملاتړ په ننني یو قطبي نړۍ کې نړیوالو ته ددې زیرې ورکاوه چې نړیوال امپریالیستي نظام نور دژوند حق له لاسه ورکړې او حتماً به د نوي عصر د علمي ــ تخنیکي انکشافاتو او دبشري متقابلو حقوقو او وجایبو سره سم دټول بشریت لپاره د منلو وړ یو نظام جوړوې او ددغه رسالت ناجي به هم د محرومي طبقي نماینده د اوباما په څیر یو کس وي چې په ارزش یې پوهیږي

جمهور رئیس اوباما سره ددې چې په ډیرو ټولنیزو مسایلو او بین المللي پرابلمونو کې لکه د ذروي وسلو تحدیدول ،د ګوانتانامو د زندان تړل ،د روسیي او شرق سره په مجموع کې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په مناسباتو له سره غور کول ، د اسلامي نړۍ سره د دښمنۍ پرځای د نسبي د روغې جوړې لار خپلول ، د شخصي او خصوصي زندانونو له منځه وړل او ځینې نورو مناسباتو کې چپ لورته شنې اشارې ورکړې ، خو په افغانستان کې د بګرام ، قندهار او نورو شخصي زندانونو په هکله یې چوپتیا اختیار کړه او د افغانانو په قضیه کې د اوباما نوې ستراتیژي زړه په زړه پاتې او د قاطعانه نظامي عمل سره چراغونه یې بل پرېښودل . د افغانانو لپاره دا کومه د تعجب وړ خبره نه وه. ځکه ، کله چې امریکایي حکمرانانو لپاره افغانان دمبهاتو او ویاړ شمله وه او دوی ته یې د کمونیزم د اژدها څخه نجات ورکړ ،چې شپه او ورځ یې ترې ارام خوب نه درلود ،د ژنیو د معاهدې دیوائیني مسئول حکم په حیث کله چې روسانو او شمالي ټلوالې په افغانستان کې دیوه ملي دولت دجوړیدو په مقابل کې کودتا وکړه ،امریکایانو نه یوائې د افغان اولس ننګه ونه کړه ، بلکه په ټیټو سترګو یې وویل « مونږ دا افغانانو په کورنیو چارو کې لاسوهنه نه کوو » او په راتلونکې کې یو ځل بیا په خړ سترګتوب د افغان اولس په مقابل کې د نوموړې کودتا په ننګه ودریدل. نپوهیږم او س چا اجازه ورکړې چې په افغانستان کې لاس وهنه او ورانونه کوې او په لسګونو زره نظامیان او ملکیان یې بې پوښتنې او بې پاسپورته ،نه یوائې د افغانستان خاورې ته داخل ،بلکه په توره د خلکو په کورونو ورننوځې او سر ،مال او ناموس یې لوټوې؟ د تعجب وړ خبره داده چې اوباما په داسې وخت کې په افغانستان کې د قاطعانه او بلکه بیرحمانه نظامي عملیاتو غږ پورته کوي چې د اوباما دولتي او استخباراتي مسئولینو د افغانستان د دولت ټولې پخوانۍ خبرې تأئید کړي چې د القاعدي او تروریزم جرړې په پاکستان او باالخصوص په پنجاب او سند کې ښخې دي او راتلونکي

عملیات به په همدغه وضع الجیش متمرکز وي. لکن اوباما د توقع په خلاف پاکستاني دولت ته، خو په حقیقت کې آي اس آی ،ته د پنځو کلونو لپاره هر کال یو نیم ملیارد دالره ښکاره مرستې منظوروي ، د جاپان په غونډه کې ورته شپږنیم ملیارده ډالر پیشنهادوي او برخلاف د افغانستان لپاره ۴۰۰۰+۱۷۰۰۰ په ټولو نظامي تحهیزاتو مجهز نظامیان، نظامي وسایل او وسایط ،روبوت (میخانیکي کمپیوتري سړیګوټي Roboter) او سبا به امبریون (بیولوژیکي مصنوعي انسانان Embryon) ور استول کیږي او د عملیاتو پچه هم د ډیورنډ د تش په نامه کرښې په دواړو خواوو افغاني پښتني غمجني سیمي په نامه راووتله . څه عجیب تصادف چې دغه ناوړه زړه ستراتیژي ورسره پیړۍ پیړۍ نه شلیدونکي مختورن اړیکي لري. که په افغانستان کې د دولت او مخالفینو تر منځ تش په نامه جوړ جاړې یوائې د بې شمیره قیوداتو له مخې ممکن ګڼل کیږي ، د پاکستان دولت لپاره دغه مساعدتونه مصلحتاً بې قیدو شرطه برابریږي. هغه ستراتیژي چې انګریزي امپریالیزم دځونورو جریره نماوو سره چې موقعیت یې په نقشه کې په ذره بین سره نه لیدل کیږي ، څوپیړۍ د مخه د اسیا ،امریکا ،افریقا او استرالیا د لویو وچو د استعمار او استثمار لپاره غوره کړې وه او تر نن ورځې پورې یې نوموړي هیوادونه په مختلفو ډولونو له یوې ورځې څخه بلې ته لا په زیاته کچه استثماروي او د ګلوبالیزم په دوران کې یې سوپر ګلو بال ابعاد پیدا کړي دي ، نن هم د انګریز ، دهغه ناخلفه خلف او د پاکستان د بې تاریخه زیږندې بقاء د انعطاف په یوه نقطه کې تقاطع پیدا کړي او اوباما د خپلې نوې ستراتیژۍ په عوض همدغه ستراتیژي زړه په زړه د افغانانو د اذلي سرنوشت په حیث عملي کول غواړي.څه ډول اوباما په یوه خوله د افغانانو سره هم دښمني او

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم دوستي کولې شي ؟ څه ډول اوباما دوه هندواني په یوه لاس کې نیولې شي ؟ څه ډول اوباما په دوه جالو ودریدلې او خپله پایداري ساتلې شي ؟ څه ډول اوباما کولې شي د افغانستان سره د دښمنۍ په ډګر کې هم خپل حضوراو هم د افغانستان او پاکستان متقابل دوستانه اړیکي وساتلې شي ؟ دا به تاریخ ثابته کړي !

د افغانانو سره د دښمنۍ پایلې معلومې دي . څومره چې افغانان په دوستۍ کې ډیر ښه او رښتیني دوستان ګڼل کیږي ، په دښمنۍ کې ترې هم بل سخت سره دښمن نه شي پیدا کیدلې. اوباما پداسې مساعدو عیني او ذهني شرایطو کې د سیاست په ټغر قدم ایښې چې د هر سالم افق په لور د قدم اخستلو امکان لري او همدغه د ننني عصر مقضي با القوه او با الفعل حکم ګڼل کیږي ، نپوهیږم ولې یو ځل بیا اوباما دداسې ناکامې ستراتیژۍ د ازمیښت هڅه کوي چې تاریخ په ذوال محکومه کړې او دهغې ظهور اصلاً قانوني او حقوقي مشروعیت نلري. د غه ډول د باروتو زیرمې چې د جهان په مختلفو نقاطو کې ذخیره شوي او په هره جرقه بین المللي دښمنۍ او کړکیچ رامنځته کولې شي ، باید د نړۍ له مخ څخه نابود او د امریکې د نوي دموکرات دولت ستراتیژي نباید په تاریخي لحاظ ددا ډول محکومو ستراتیژیو سره سمون ولري.نن چې د ډیورنډ د تش په نامه کرښې دواړو خواوو ته د پاکستان د بقاء په خاطر دانګریز زړه ستراتیژي له لیري څخه د بې پیلوټه الوتکو(رهبري شوي بمونو) ،راکټونو ،توپونو او له لوړي ارتفاع څخه له B-52 څخه کور کورانه بمونو په زورعملي کیږي ، پخپله ددغه ستراتیژۍ د تاریخي محکومیت په معنا دي. په نظامي ادبیاتو کې دیته نسل کشي وایي ، ځکه چې پداسې مواردو کې مشخص

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

اهداف نشي تعقیبیدلې او منطقي د انسانانو او نورو ټولو ژوندیو موجوداتو سره یو ځای له منځه وړل کیږي. مشروع ستراتیژۍ، زور ،ظلم او ناروا ته ضرورت نلري او د بین المللي منل شوو اصولو له مخې یې باید هر څوک ومني. اسرائیل په فلسطین کې فلسطینیان اول له منځه وړي او وروسته یې په تور لست کې نیول کیږي. دلته هم کوچنیان ،ښځې ،سپین ګیري او بسته فامیلونه له منځه وړل کیږي او وروسته تر دوه کلن ماشومه پوري پرې د القاعدي ټاپه وهل کیږي. پخپله امریکایي مقامات پدې قانع دي چې القاعده په سند ، پنجاب او عربو کې ناست دي او یا همدغه پاکستاني الاصله او عربي الاصله کسان چې په امریکا او اروپا کې استوګنه لري او د د غه ملکونو تبعه ګڼل کیږي ، دهشت ګرانه اعمال سرته رسوي .که پښتانه جنګیږي د خپلې عقیدې ،دین او خپلې خاورې په خاطر به جنګیږي . د عقیدي تقدس او د ټاټوبي ساتنه د هر انسان حق او د ملګرو ملتونو په منشور کې تسجیل او ټولو هیوادونو په اتفاق دا خبره منلې ده. په دغه ډول اظهر المن الشمس رسوا سیاسي لوبو کې باید اوباما د لوی جهاني مونیپولار طاقت په نماینده ګۍ ځان ښکیل نه کړي ، او که غواړي په دغه چارو کې مداخله وکړي ،باید د حل عادلانه لار یې ولټوي. که دغیر عادلانه لارو ددغه قضي حل ممکن وې ،تر اوسه پورې به سرته رسیدلې وې.

د جورج ډبلیو بوش په اته کلنه دوره کې د هغه رسوا او په جاني جرمونو تورن او محکوم ټیم د ټولې نړۍ په کچه دښمن قوتونه یو تر بله سره د دوئیل « تن په تن جګړي » په پوله ودرول او د مرګ قاصد هره ورځ د هر کور دروازه ټکوي او نړیوال یې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

طاقت فرسا فزیکي او روحي فشار لاندي دليونتوب تر پولې رسولي دي. کوم ټيم چې په افغانستان کې ، د جورج بوش په دوره کې د واک په ګدۍ کښينول شوې ، هر کس يې په جنګي جرمونو ، د بشر له حقوقو څخه په سر غړونه ، د مخدره موادو په کر کيله او قاچاق ، اختلاس ، رشوت، غصب ،غبن ، اختطاف او بې شميره نورو ورانکاريو مجرم او متهم ګڼل کيږي . بوش غوښتل د هغوی په واسطه په افغانستان کې ټولنيز ،حقوقي او قانوني نظام جوړ کړي ، چې اصلاً بايد پخپله د حاکمانو په سرکوب تمام شوي وای. ځکه خو نه يوائې دغه نظام جوړ نه شو بلکه په لسګونو مليارده ډالر چې د افغانستان سره مرستې شوي ،د خارجي او افغاني ټيمونو تر منځ درغل شوي او نن يې يوائې يو پر بل باندې پوچ تهمتونه او دعوې پاتې دي . داسې معلوميږي چې د اولسمشرۍ د ټولټاکنو په درشل کې د بارک اوباما حکومت ددغه ستري فاجعې سره په بې حوصله ګۍ او سطحي برخورد کوي او ددغه ټيم د بې شميره کسانو له جملې څخه چې يو ځل بيا په تقسيم د نعماتو ، لکه د مچانو په مرداری راټول شوي ، په پټو سترګو يو تن په اصطلاح د اولسمشر په حيث وټاکي . دا به دافغان اولس په حق کې د اوباما (د امريکې د عملي سوسيال دموکراتيزم علمبرداري او د بشر د حقوقو حافظې ټولنې)داسې نه بخښونکې ګناه وي چې پخپل عمر کې به يې تلافي نه کړې شي !

د حرکت خپرونې
"پنځمه کليزه"

د افغانستان،افغان اولس ،افغانيت او پښتونولۍ سره زما مناسبت ،لکه د حرکت د مفهوم سره،د ځانګړي مستعار نوم ،د خپرونې د نوم او د علمي تيزس د نوم په حيث درې اړخيزه ،د بل هر ارزش څخه با ارزښه او ددغه ارزښونو په وړاندې زما دريز يوائې د هغه شاعر په قول چې وايي:

چې زما د بڼ اغزي ته کاږه ګوري
وايم اور شوې د هغه په ګلستان

به هميشه يو شان پاتې وي. پنځه کاله د مخه ما د خصوصي مطبوعاتي فعاليت په پيل سره خپل دغه دريز هيواد ،خلکو ،خپل علمي تيزس او د نړيوالو ذات البيني مناسباتو په باره کې په لنډ ډول داسې فورمولبندي او د خپلې خپرونې له لارې مې د نړيوالو تر اګاهي او پوهاوي رسولې وو .

حرکت د يوې خپرونې نوم دې چې د مطبوعاتي نړۍ په ورشو نوي قدم ږدي. دغه نوم که پرون د شخصي يا کورني تخلص ،نن د خپرونې د نوم او سبا ته به د پوهانو په شريکه هڅه په نوي فلسفي فکري محور، نوي علمي څيړنيز متود او يا نوي فلسفي مکتب بدليږي ،په ټولو حالاتو کې ددغه فلسفي ــ فزيکي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقولې لوی جهاني تکویني ماهیت تل په نظر کې وو او اوس هم پدې عقیده یم چې حرکت د نوي فلسفي طرز تفکر نوم دې چې ټولې پدیدې او واقعیتونه یوائې دعلمي منطق ،استدلال او مناسبتونو له مخې، پرته له ذهنیګریو، په پوره امانت دارۍ سره څېړي او دتل لپاره په علمي اصولو او قوانینو باور لري او ورته وفاداره پاتې کیږي.

دا نومونه به هیڅکله شخصي ځانګړې اړه ونلري او ویاړ به یې دهغه چا په نصب وي چې پدې لار کې زیات زیار وګالي، زیاتې بریاوې ترلاسه کړي او ددغه نوي فلسفي طرز تفکر د قوانینو او مقولو دفورمولبندیو په سیستماتیک تشکل او دیوه نوي فلسفي مکتب دارګانیک علمي جوړښت په رامنځته کولو کې پایدار او چټک قدمونه واخلي. خو زما په عقیده دغه ډول پدیدې به همیشه دعصر او زمان دجمعي شعور مظهر او د حی علی الفلاح چیغه وي چې یوه تاریخي مرحله په بله اړوي، د اولسونو دقیوداتو کړۍ ماتوي ،نوې ساه ، نوې تحرک او نوي ازادي ګاني وربښي ، نو ځکه یې ویاړ او ګټې هم جمعي او شریکې وي.

دا خپرونه چې ټول سیاسي ،ټولنیز او اقتصادي مسایل به په عام ډول علماً څېړي خو په خاص ډول به دنوي فلسفي فکري نظر او لار تعقیبوي ، نو ځکه یې د « **حرکت** » په نامه نوموؤ . حرکت په عالم الاسباب کې د خدای دلوی علم دعامې قانونمندۍ او دهغې دټولو خصوصي حالتونو په پروسه کې دټولو پدیدو دظهور او متقابلو اړونده مناسباتو دعلت او معلول مسبب ګڼل کیږي. دالوی جهان موجود دې ځکه چې متحرک دې او متحرک دې ځکه چې موجود دې. دا جهان

همغومره متنوع ،متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دې لکه څومره چې حرکتونه متنوع، متفاوت ، رنګارنګ او متغیر دي. دا جهان همغومره ابدي دې لکه څوره چې حرکت ابدي دې. لوی خدای دخپل لوی علم دعامې قانونمندۍ له مخې دلوی جهان او حرکت متقابل ابدیت او موجودیت یو تربله سره لازمي ابدي علت او معلول ، قایم با الذات او خلل ناپذیر ګرځولې او یوائې دقضاء او قدر دلوی علم دجبر او اختیار له مخې په کې تغیر او تصرف ممکن ګڼل کیدې شي.

پدې ورستیو وختونو کې په افغانستان او د هیواد له پولو څخه بیرون ډیرې خپروني خپریږي. هغه څوک چې په ایمانداری سره دغه کار سرته رسوي او هدف یې ټولنیز خدمت او سې ، مونږ یې هرکلې کوؤ. ددغه خپرونو په سرخطونو کې معمولاً ډیرې کسان خپله خپرونه ، مجله ، اخبار او داسې نور بې طرفه ، ازاده ، مستقل ، ملي ،اسلامي او داسې نورو نومونو باندې نوموي. زما په نظر ، هر یو نوم چې چا پرې خپله خپرونه ، ټولنه ، حزب ، اخبار ،سازمان او حتا خپل ځان نومولي ، په هره یوه نومونه کې مشخص طرف ، دریز ، مرام ، او هدف وجود لري. زه نه پوهیږم چې څه ډول مونږ ددغه څرګندو مفاهیمو ترشا اګاهانه ، ناخود اګاه او یا تجاهل العارفانه خپل ځانونه ،اهداف او یا خپل پاک او ناپاک ارمانونه پټوؤ ؟ حال دا چې دغه ډول د مفاهیمو تحریفاتو ، بدعتونو او نورو لکه انتر ناسیونالیزم او استعمارد توري پردې ترشا چې غربي نړۍ خپل امپریالیستي ناولي ارمانونه ترنن ورځې غواړي پټ وساتي ، یا هتلر د ناسیونال سوسیالیزم ، شوروي اتحاد د سوسیالیزم او کمونیزم او ځیني نور دپاکو دیني عقایدو اسلامیزم ،بودیزم

(c) ketabton.com: The Digital Library

،عیسویت ، یهودیت او نورو څخه هم غواړي ناوړه استفاده وکړي ،د پاکو او مقدسو ارمانونو څخه دداغه ډول غولوونکو هڅو او ناوړه ګټې اخیستنې لا پخوا رسوا شوي او حتا په ګرم بازار کې نور چلښ نه لري.

مونږ ټولې دغه ډول پدیدې نسبي ګڼو ،نو ځکه له لومړۍ ورځې څخه وایو چې مونږ هیڅکله بې طرفه نه یو .مونږ ټاکلې او مشخص هدف، طرف او ارمان لرو . زمونږ طرف له هرڅه دمخه زمونږ ګران هیواد افغانستان ، افغان اولس، دهغوی ملي ګټې ،منلي رسوم ، عنعنات ،عقاید او مقدسات او وروسته له هغې بین المللي او عام انساني تعلقات او تعهدات دي چې په پوره ایمانداری به یې پلوي او دفاع کوؤ او نور به هم دې کار ته اړ باسو .

د ازادۍ، استقلال او ملي موقف په باره کې زمونږ نظر دادې چې دقضاء او قدر دعام قانون له مخې مطلق مختار او مطلق مجبور وجود نلري او هر اولس ، ، هر دولت او هر څوک پرته له امتیاز څخه مجبور او مکلف دي یو شان بین المللي عامه نظم ، منل شویو تعهداتو ،قوانینو او نورماتیفونو ته غاړه کښیږدي. دسر غړونو په صورت کې به زمونږ دریز دهمیش لپاره متقابل وي.

د ملي او بین المللي تناسب په سیالۍ کې به زمونږ موضعګیري دتل لپاره د بین المللي اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره سره دملي موقف څخه د کلکې دفاع په طرف وي.

اسلام زمونږ دافغانانو او دیوه ملیارد څخه زیاتو مسلمانانو بر حق دین دې. مونږ د اسلام په مقدس دین پابند او کلک معتقد یو . د نورو ادیانو دپلویانو درناوې کوؤ ، په مقابل کې

یې دجبر او زور استعمال روا نه بولو او یوائې د «وما علینا الا ا لبلاغ» اصل او حکم ته معتقد یو. خو هغه څوک چې په ناروا او سپین سترګتوب سره تروریزم ،بنیادګرایي او یا بل هر ډول خرافات داسلام په نوم پورې تړي او پدې بهانه خپل ناروا سیاسي اهداف عملي کول غواړي ،زمونږ لپاره هیڅکله دمنلو وړندي او پدې باره کې سپیناوې خپله ملي او اسلامي دنده بولو .

مونږ افغانستان دټولو افغانانو ګډ کور بولو او کومې دښمنۍ او بې اتفاقۍ چې دمغرضو هیوادونو او دهغوی دلاسپوڅو لخوا دورونو قومونو تر منځ ایجاد شوې ،له منځه وړلو او دوروري دباوري فضاء درامنځته کولو لپاره به هڅه کوؤ. مونږ پدې کلک باور لرو چې دافغان اولس خوشبختي ، پرمختګ او پایښت په ملي وحدت کې دي، افغانستان یوشان دټولو افغانانو ګډ کور دې . هغه به دسترګو دکسي په څیر دبین الافغاني او بین المللي منل شوؤ اصولو او قوانینو له مخې په پوره ایمانداری او تقوا سره ساتو .

مونږ دګاونډي ، اسلامي او دنړۍ دټولو هیوادونو سره د بین المللي قوانینو او اصولو سره سم سیال مناسبات او دوستي غواړو او په دغه اصولو پابندي خپله ملي ، اسلامي او بین المللي مسئولیت او دپن ګڼو او دمتقابل لوري څخه هم همدغه ډول تقاضا لرو .

مونږ په بین المللي منل شوؤ قوانینو ،اصولو ،تعهداتو ، منشورونو ،پریکړو ، ...باندې دټولو لویو او وړو هیوادونو یو شان پابندي غواړو او داکار دبین المللي نیکو اړیکو ،دتروریزم له منځه وړلو او نړیوالې سولې دتأمین عمده او اساسي اصل او

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائیني ضامن بولو. نړیوال منل شوي قوانین، اصول او نورماتیفونه چې په نړۍ کې د ټولنیز عدالت، نړیوالې سراسري سولې او په سوله کې د ټولو نړیوالو د یوشان سولییزګډ ژوند او د ټولو افرادو مساوي متقابل حقوق او وجایب تأمینوي، منل او ملاتړ یې د هر اولس او هر چا لپاره یو شان حتمي او ضروري ګڼو.

پنځه کاله پوره مونږ د خپلو هیواد والو او دوستانو د بې غرضه او بیشائیبه مرستو په ملاتړ دغه ارمان په پوره رښتینولۍ او امانتدارۍ سره روزلې او پاللې او لدې وروسته هم زمونږ دغه عزم او نیت نه ماتیدونکې او خلل ناپذیره دې. زه د خپلو دغو دوستانو او هیوادوالو د نیکو مشورو او ملاتړ څخه د زړه له کومي مننه کوم.

کوم شې چې ما ډیر زوروي، هغه په علمي سفرکي زما یوازیتوب دي. شک نشته دغه ډول علمي سفرونه معمولاً یوائې وي. خو دا هیڅکله ددي معنا نلري چي څوک دي، د ملي، قومي، ژبني، مذهبي او نورو تعصباتو او تنګنظرۍ له مخي، د علم څخه د کرکي دلایل ولټوي. زه د یوه افغان په حیث د علم او قانونمندۍ نه خبري کوم، زه مدعي نه یم چي ټولي خبري مي رښتیا دي، زه غواړم ستاسي انتقادونه واورم، ما له لغزشونو او ښوئیدو څخه وژغورۍ، لا اقل یوه د حق خبره اظهار کړي، له ما سره هرڅوک هر نیت او تعصب لرلي شي، خو د علم سره تعصب لرل بې معنا او بې مفهومه ځکه دې چې علم قضا، دیترمنیزم او جبر دې، او د جبر د تعمیل مخنیوې هیڅوک نه شي کولې. دبلې خوا علم ټولنیزه پدیده او او هیڅوک حق نه علمي

لاسته راوړنې خپل شخصي مال او متاع او یا په ځان او یا بل شخص پورې وتړي. نو په هغه صورت کې چې علم ټولنیزه او لاسته راوړنه اوسې او یوائې په ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل تر سره او یوائې همدغه ټولنیز مشترک ملاتړ او عمل یې لازمي او کافي شرط ګڼل کیږي، نو تعصب او تنګنظري ورسره په کوم دلیل ممکنه ده؟ د علم سره بد د ځان سره بد او ښه یې د ځان سره ښه دي.

کوم ازمایش او کومه جفاء چي د افغانستان په جنګي تیاتر کي د افغان اولس سره نژدي دیرش کاله د نړیوالي او داخلي افغاني مافیا لخوا د ټولو منل شوو قوانینو او نورمونو په خلاف دوام لري، هیڅ توجیه او دلیل ورته وجود نلري او نه بې ګناه او بې دفاع افغان اولس ددي سزاوار ګڼل کیږي. په افغانستان کي اوسنۍ وضعه او حالت د جنوسایداو نسل کشۍ څخه پرته په بل ډول نشي تعریفیدلي. تر اوسه پورې ډیر په جنګي جرمونو تورن جنګسالاران د افغانستان په جنګي تیاتر کې وازمایل شول، خو وضعه له یوي ورځې څخه بلې ته بدتریږي او دا ځکه چې د وضعې ښه کول د هغوۍ هدف نه دې. انګریزانو د خپلو پخوانیو ناوړه اعمالو د ناوړه پایلو تجربو څخه لیکلي چې: افغانستان ته د لښکرو ننوتل اسان کار دې، مشکل یې ساتل او له هغي څخه بد تر یې وتل دي. په برطانوي لښکرو بیا هغه پخواني قیامت راغلې دې. مونږ همغسې چې د افغانانو د مرګ ژوبلې پلوي نه یو، د بهرنیانو مرګ ژوبله هم نه غواړو. معلومیږي چې بهرنیانو په افغانستان کې د لښکرو خولا څه چې د قرارګاهو د ساتنې استعداداو توان له لاسه ورکړې دې، نو ځکه یې د قوماندې د ګرځنده

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي محلاتو لپاره «اواکس» الوتکي استخدام کړي دي. افغانان زور نه مني ، يوائې ښه نيت مني. راشئ ټول خپل ښه نيتونه ددغه ستونځي د حل لپاره سره يو کړو. په غير صورت کې به يي پايلي لکه دتل په څېر وي . د بلې خوا په افغانستان کې ستاسې ننني د نسل کشۍ او غير انساني د جنوسايد پروګرامونه ، چې تاسې يي د خپلو خلکو څخه په هزار نېرنګ او فريب پټ ساتۍ ، لکه څرنګه چې نړيوالو ته رسوا ياست ، خپلو خلکو ته به هم رسوا شئ.

دموکراسي او انتخابات

څه واده به دهغي خواري دختروي
چي نکريزيي خپلي ويني دځيګروي

سره ددې چې دموکراسي او انتخابات لازم و ملزوم او انتخابات ددموکراسۍ لپاره لازمي شرط ګڼل کيږي ، خو په ننيو نړيوالو سرمايداري منا سباتو کې يوائې انتخابات دي چې دموکراسي يي د سرمايي په بې مفهومه بېروکراسۍ او د حاکمې طبقې په ديکتاتورۍ اړولې ده.

د قانون ،سياست ،حقوقو ، ټولنپوهني ،ټولنيز عدالت ،سولي ، دموکراسۍ او ټولنيز سوکاله ژوند پوهانو ، پلويانو او مبارزينو پدې خبره اډو فکر ندې کړې ،کله چې دحکومت دبقاء عامل او وسيله (لکه چې د لغوي او اصطلاحي معنا او مفهوم څخه يي واضح او څرګنده ده)، تحکم ، برلاسې ، واک ، اقتدار ،پوليس ،اردو او جاسوسي سازمانونه اوسي ، څه ډول دد موکراسۍ په عامل او ضامن بدليدلې شي ؟ دموکراسي او حکومت دوه متضادي ديالکتيکي پديدي دي چې يو بل نفي کوي او سرمايه د حکومت دتحکم نا بکاره وسيله او عامل ګڼل کيږي.پوليس ، عسکر ، لښکر ، چاکر ، نوکر ،توپ ،ټانک ،طياره ، اداره ، قانون ،حقوق ، مطبوعات ، دموکراتيک

(c) ketabton.com: The Digital Library

نهادونه ، بنیادونه ، ارګانونه ، انستیتوتونه او دیته ورته مؤسسات چې د حکومت څخه د اولس د نجات ضامن ګڼل کیږي د سرمایي خاوندان یې د خپلو سرمایو په قوت په اصطلاح د خپل منتخب حکومت په زور ، ددي په عوض چې اولس دغه ټولې اداري پخپل واک کې ولري ، حکومت غصب او په انحرافي شکل یې د اولس پر ضد په ډیر بې رحمانه شکل پکاروي. دموکراسۍ هیڅکله وجود نه درلود او نه به یې ولري او په اصطلاح دموکراتیک استثمار د تاریخ په اوږدو کې د حسابي تصاعد په کچه نه بلکه همیشه دهندسي تصاعد په کچه لوړ تللي دې . هره دموکراسي یعني د معین ټولنیز سیاسي نظام او ټاکلي متشکل حکومت دیکتاتوري او دنن ورځې دګلوبالیزم په کچه حاکمې طبقې بې حدو حصر استثمار ګڼل کیږي. ننني سیاسي ټولنیزم نظام یعني ننني نړیوال مونیپولار امپریالیستي حکومت او اقتدار ،یعني نړیواله سرمایداري مافیا او یا په بل عبارت نننۍ سراسري نړیواله کرکه او نفرت ،ترور ،وحشت ،بربریت او یو تربل وژنه او بالاخره عامه تباهي. ځکه چې سرمایدار ځان او اولاد له لاسه ورکولې شي ،خو سرمایه نه.

نابغه عالم او شاعر ګل پاچا «الفت» لیکي:

پـه لښکرو ، په عسکرو پهره دار
خـزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نشي
پـه توپونو ، په ټانکونو زرهدار

یَـٰٓأَیُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَـٰكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَـٰكُمۡ شُعُوبًا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِیمٌ خَبِیرٌ (١٣)

ترجمه : اي خلقو بیشکه مونږ پیدا کړي یې تاسې (ټول اصلاً)

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

له یوه سړي چې (ادم) او له یوې ښځې چې (حوا)ده او ګرځولي یې مونږ تاسې څانګې او قبیلي قبیلي لپاره ددې چې وپیژنۍ یو له بل سره بیشکه چې ډیر مکرم او معززله تاسې څخه په نزد دالله ډیر متقي ادب لرونکې ستاسې دې.بیشکه چې الله تعالي ښه عالم ډیر خبر دار دې.

پوښتنه پیدا کیږي ،څوک نن په ټوله نړۍ کې دغه ارزش ته ارزش قایل دي؟کوم یو له دغه ۴۳ جمهوري ریاست ته له افغاني کاندیدانو څخه د تقوا ، کرم او د خلکو په نزد د درناوي او اعتبار خاوندان دي ،پرته له دې چې له خارجه وارد شوې ،اجنبي ښه خدمت ګذاره ،وطن او اولس دښمنه اوسې ، په سلو ، زرو فسادونو ، خیانتونو ، جنایتونو او د پردو سره دوطن او اولس د سرنوشت په سر معماملګریو په دوسیو یې ډیپو ګان ډک کړي ،د پردیو د ګټو دساتلو په خاطر په ښکاره ډانګې ګرځوي او دمختلفو استخباراتیسازمانونو په اړیکو لرلو ویاړ کوي.

هو ! حکومتونه په حقیقت کې هغه غداران دي چې خپل ټول روا امکاناتو یواځې په ناروا ډول د خپل حاکمیت او اقتدار په لارکې په کار اچوي . نو ځکه زمونږ کاندیدانود خارق العاده بې بنیاده او بې مورده

خد متونو لافې لا ختمي نه وي چې سمدستي ولایتونو ته د اولسوالیو لوړولو ، د وزارتونو ، د جمهوري ریاست دمعاونتونو او نورو امتیازاتو په سر د معاملګریو خوندور اوږده بحثونو دوام پیدا کړ. پدې صورت کې افغان اولس له دغه ډول ټولټاکنو او کاندیدانو څخه د څه ډول خدمت آو چا لپاره توقع لرلې شي ؟ په افغانستان کې ټول میشت خارجي

(c) ketabton.com: The Digital Library

قوتونه او مختلفې نمایندګۍ نه یو وار بلکه په وار وار د خپلو دغو زړو شاجانیانو په بې کفایتۍ او په افغانستان کې د اداري ،قانون ،حقوقو ،...او په کل کې د نظام په نشتوالي په وار وار اعترافونه کړي. که دا خبره سمه وي ، نړیوالټولنې د کومو اصولو او نورمونو له مخې کیږي؟ د څه لپاره کیږي ؟ او څه ارزش به ولري ؟.

افغان اولس د جفا سزاوار ندې !

له درې لسیزو څخه زیاته موده له هغې ورځې څخه تیریږي چې د افغان اولس پر ضد نا برابره او غیر عادلانه جنګ دوام لري. په نړۍ کې د ټولو چارو ،اجرأتو او مناسباتو لپاره په ملي او بین المللي کچه ټاکلي قوانین ،اصول ، نورمونه او معیارونه وجود لري او دهغې له مخې ټولې چارې سر ته رسیږي . هغه څه چې د افغان اولس په سرنوشت او حق کې روا ګڼل شوي او هره ګړۍ او لحظه پیښیږي له هیڅ یوه دغه قوانینو ، اصولو او معیارونو سره سمون نلري. افغان اولس بې تعصبه ،بې ریا ، په ازادۍ مین او دټولو ملي او بین المللي منل شوو اصولو او قوانینو ملاتړې اولس وو او دې.زه نه پوهیږم د کوم ځنګل او کوم بربریت د قوانینو او اصولو له مخې ورسره کړه وړه او معامله دوام لري.

د درې لسیزو راپدې خوا په اصطلاح د نړۍ ټول متمدن ، پرمختللی او د سولې ، دموکراسۍ ، ټولنیز عدالت او د بشر د حقوقو پلوي او علم برداره هیوادونه په شکل داشکالو د افغانستان په ټولو مسایلو او قضایاوو کې ښکیل او په مختلفو ډولونو د افغان اولس په وړاندې د نه بخښونکي ګناهونو عاملین او جرمي مدعیان ګڼل کیږي.دوۍ بې دلیله او

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې موجبه دافغان اولس په حق کې هره جفا او ناروا روا ګڼلې او په یوه او بله پلمه، په غلطو او درواغجنو شعارونو ،په ناروا او ظالمانه ژستونو ،تاکتیکونو ، ستراتیژیو او نظامی اپراتیفی سوق الجیشیو افغانان تیر ایستلي او حتا د غم او ښادۍ په حساسو شیبو کې یې په نه جبرانیدونکو تلفاتو او غم ودرد اخته کړیدي. د روس د یرغل په وخت کې یې دافغانانو د حقه حقوقو ددفاع په بهانه ، افغان اولس څخه د سون دموادو په حیث ګټه واخیستله او نه یوائې د پخواني شوروي اتحاد څخه یې د ویتنام انتقام واخیست ، بلکه ټول د شرق او غرب ، کاپیتالیزم او کمونیزم ، امریکي او روسیي،C.I.A او K.G.B ذات البیني عظیم پرابلمونه د افغانانو د سرنوشت سره غوټه او د نژدې لس ملیونو شهیدانو .معیوبینو ، اواره افغانانو اود افغانستان د ټولو مادي او معنوي بنیادونو او شتمنیو د تخریب په ارزش یې میدان وګټه او په هغه بې حسابه تریلیو نونو ډالرو چې هر کال به یې د ساړه جنګ ، کمو نیزم پر ضد مبارزه او ددریم نړیوال جنګ د امادګۍ په لار کې مصرفولې ، نن د ګلوبال نړیوال مونو پولیزم اود پخوانۍ زړۍ استعماری ستراتیژۍ له مخې د نړیوال سراسري مونیپولار حاکمیت او سلطنت د لاسته راوړلو په خاطر یې د ژوند په ټولو اړخونو او ابعادو کې په پټو سترګو وحشیانه حملې دوام لري.

داسې وایي چې امریکایان په سیاست کې دوستۍ او دښمنۍ ته هیڅ ارزش او تعهد قایل ندي او په ډیره اسانۍ سره د هغې ځایونه سره یو په بل بدلولې شي ،پدې خبره کې اوس مونږ هیڅ شک نلرو .دروغ ،ناروا او ظلم د هغوی د سیاست

اساسي رکنونه او په دغه بنیاد هر ډول سازش او کمپرومایز د هغوی د سیاسي دکتورین اساسی قانوني جز ګڼل کیږي ، چې په افغانستان کې د هغوی د دیرش کلن سیاسي حضور په دوره کې مونږ ددغه ډول لغزشونو او خاینانه مانورونو عیني شاهدان وو . دوی په افغانستان کې دافغاني ټولنې واقعیتونه او حقایق هیڅکله په نظرکې نه دي نیولي ا و ارزش ورته نه دي قایل شوي. د بن په په کنفرانس کې ددې په عوض چې دملي وطنپرستو مشرانو ، روحانیونو ، د تحصیل او تجربې لرونکو ملي کدرونو څخه ټولنیز پراخ بنسټه موقت ،انتقالی ا وبالاخره منتخب دولت او نظام د یوه سیال بدیل په وجود کې جوړ او سیله معامله ورسره وکړي ،دروس سره معامله ګرې شمالي ټلوالې ،د قبرس په ګروپ او د پخوانی پادشاه محمد ظاهرشاه په پسیفي ډلې چې درې واړو ډلو هیڅ ټولنیز بنیاد نه درلود اتکاء وکړه او د هغوی په انتخاب سره یې خپل ناولې نیت ،چټل او ناولې سیاست او د خپل بازاري سودجویانه او آزمندانه لوبو په څیره خپل اصلي مخ ،ماهیت او اهمیت څرګند کړ . په افغانستان کې دامنیت دتأمین په خاطر دزرګونو موجوده نظامې جنګي ،ترانسپورتي الوتکو ،ټانکونو ،جنګي ـ تخنیکي وسایطو ،وسایلو، وسلو او دهر څه څخه مهم د سلګونو زروباتجربه او تحصیل لرونکو فداکارو او وطنپرسته افسرانو او سربازانو څخه په موقع ګټه ونه اخیستې شوه او تر الوتکو پورې ،ټانکونه ، او جنګي ـ تخنیکي وسایط تخریب او د پاکستان په کباړ خرڅ او ددې خاوری اصیل افسران او جنرالان چې داردو او حتا دمملکت د ادارې جوګه وو ،نن هم د لارې په سر الوګان خرڅوي او ددې خاورې اصیل بچیان په خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملک او یا نورو ملکونوکې اواره ګرځي. معلومیږي چې شعار یوڅه او هدف او عمل بل څه دي. نو ځکه په ملک کې نظام، اداره اوقانون وجود نلري او نه یې په راتلونکي کې امکان او احتمال په سترګو کیږي. حال داچې هر یو ددغه مملکتونو څخه پخپل ملک کې ترلې ټولنیز نظام ،اداره او قوانین په ټول قوت سره حاکمیت لري. خو زمونږ په مملکت کې د همدغه «متمدنو» ،«پرمختللو»، «ترقی پسندو»او «دموکراتو» هیوادونو په حضور کې ټول بنیادي افغاني ارزشونه ړنګیږي او د همدوی سره په تباني، دهمدوی په مساعدت او حمایې لاندې فساد ،رشوت ،اختلاس، دمخدره موادو قاچاق ،غلا ،انسان وژنه او انسان تختونه او ۱۰۰۱ نورې منفي پدیدې خورا لوړې کچې ته رسیدلې او لا لوړیږي او د افغاني ټولنې د ورځني ژوند دود او دستور ګرځیدلې. له هغې ورځې څخه چې ددوی منحوس قدمونه افغان سپیڅلې خاورې ته د امنیت ،بیا ابادونې او مرستې په پلمه را ننوتې دي، امنیت په کلي ډول خپله بستره د افغانانو له خاورې اوله جهانه ترلې اود دوی ددغه پالیسۍ له مخې چې «کوربه ته وایې بیدار اوسه او غله ته وایې ورځه پرې» نن په هیواد کې د ځنګل قانون حکمفرما، خو پره په هر صورت د افغان لورې په اوږو پرته ده.نن زمونږ د امنیت ساتونکي خپل ځانونه نشي ساتلې او خپلې قرارګاوې د هر خس او خاشاکاو حتا د کډوالو د څادري ستر ځایونو تر شا پټوی اود خپلو مخالفینو د سنګرونو د بمبارد اوددوی په آندبچه ترسانک په خاطر پرته له دې چې له لوړې ارتفاع بمونه غورځوي ،یا یې په بې پیلوټه بمی الوتکو وولې او یا پرې له لیرې ویشتونکو توپونو او راکټونو حملې وکړي، بله چاره

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

نلري. دا ډول تاکتیک، ستراتیژي او عمل د بیوسۍ او ضعف څرګندوی او په سیاسي ــ نظامي ادبیاتو کې ددې عمل ساده افاده او تعبیر نسل کشي ګڼل کیږي، ځکه چې د اهدافو تشخیص او تمیز پکې په هیڅ صورت ممکن نه دې او د کلي کور په اصطلاح ورته د ړندو غرګې یا ګوزار ویل کیږي. دبیا ابادونې د پروګرام له مخې ټول افغانستان په مقبرو بدل او هر ځای سره بیرغونه زړیږي او دعاجلو مرستودولتي پروګرام یواځې دا شوې چې هر مقتول شهید په ۲۰۰۰ زره ډالره او هر معیوب په ۱۰۰۰ ډالرهپه بیه واخلي.

دې کې شک نشته چې پورتنۍ خبرې به مونږ د احساساتو له مخې کړې وي، پداسې شرایطو کې پرته له احساساتو ،د تعقل فرصت چاته کله میسر کیدلې شي او کله ځای لري، خصوصاً، کله چې په وطن کې چارواکی یواځی د پرو ناروا چارو مسئولیت ولري اود صلاحیت پر ځای یواځې د خپل اولس زورول او شتمنیو لوټولو فرصت ورکړې شوې، او همدغه لوی غنیمت ګڼي. پردې هم د «به ما چی» له موقف څخه د ښو او بدو چارو او مسایلو سره یوشان بې تفاوته کړه وړه لري. یعنی چې په ملک کې پخپله چارواکي او دهغوی د چارو متولیان او مسئولین اعتراف کوي چې په ټولنه کې نظام، قانون، اداره، د ښو بدو تمیز او پوښتنه نشته، نو ایا په داسې شرایطو کې به منطق، منطقي فکر یا ارزونه کول بې مورده او یا پخپله دغه عمل بې منطقي نه وي؟ په اوسنیو شرایطو کې ټولې خبرې پوچه ډرامه او مطبوعات د لعنتې پدیدې په حیث دحاکمې فاسدې طبقې د لاس حربه ګرځیدلې او ګټه یواځې هغه چاته رسي چې طرحه او برنامه ریزي کوي یې او ویونګو

یو اځې پنځه تنګې مزدوري غنیمت ګڼلې.

هو! مونږ پدې هم پوهیږو چې افغانستان د ملګرو ملتونو، د غیر منسلکو هیوادونو، اسلامي ټولنې او اسلامي کنفرانس د غړو هیوادونو فعال او متعهد غړي په حیث د نورو هیوادونو په څیر ازاد او د مشابه حقوقو او وجایبو لرونکې هیواد دې. افغانانو ټول د ملګرو ملتونو د بشر د حقوقو نړیوالې اعلامیې، دامنیت د شورا میثاقونو او کانوانسیونونو، پریکړو او تعهداتو ته، پرته د نظامی تړونونو څخه متعهد پاتې شوې او په فعالانه او مسئولانه ډول یې منلې یا رد کړې دې. مونږ پدې پوهیږو، ټول خارجي قوتونه چې زمونږ په هیواد کې حضور لري، په خپلو هیوادونو کې یې د خوشبخته ژوند شرایط برابر کړیدي. دوی کولې شول مونږ ته هم همدغه ډول شرایط برابر کړي. دوی نه یو اځې دغه کار نه دې کړې او نه یې غواړي، بلکه زمونږ د ټولو بدبختیو اصلي عاملین همدوی دي. افغانانو ټل هڅه کړې د ټولو هیوادونو سره متقابل دوستانه اړیکې ولري، دا یو اځې اجنبیان دي چې ټل یې افغانانو ته د دښمنۍ په سترګه کتلې او ټل یې د اجنبې پرسته عناصرو په ګمارلو، دافغان اولس پر ضد توطیې جوړې کړیدي.

د ۲۰۰۱ کال د ۹/۱۱ او خصوصاً د بن د بې بنیاده او بې مفهومه کنفرانس څخه را وروسته په حقیقت کې د همدغه بهرنیانو او دهغوی پورې تړلي بیګانه پرستو عناصرو د توطئو په نتیجه کې په افغانستان کې سیاسي، اداري او حقوقي خلاء ساتل شوې او په دې وروستیو وختونو کې د تش په نامه انتخاباتو په دسیسه دغه خلاء نوره هم اوږده کړې شوه

تر څو فرصت طلبه، استفاده جو او خاینو عناصرو لپاره ددې خته برابره شي، چې وضعه د بعدي لاس وهنو لپاره دومره ویجاړه کړي چې بیا د جوړیدو نه وي.

پدې وروستیو وختونو کې د وضعې کنترول مشکل شوې او دهر چا څخه لاره ورکه ده. اروپایي او امریکایي لوړ پوړو چارواکو وقت وناوقت د افغانستان په لور منډې رامنډې پیل کړي او افغانانو باندې انتقادونه او ګواښونه له هرې خوا زیات شویدي، چې که سمون رانولي نو خپلې مرستې به بندې او خپلې پښې به له دې ملکه یو ځل بیا سپکې کړي؟ دا پدې معنا چې ټوله ملامتیا او ګناه ګوندې د اصیلو افغانانو لخوا ده او باندیني هیوادونه او د هغوی غلامان ټولی چارې په سپینو چینو او سپینو دستکشو کې سرته رسوي، حال دا چې دوی هر یوه په وار وار خپل ځانونه او یو بل سره پخپله ملامته کړي دي. تهمتونه او په نورو د خپلې پړې اچونه هیڅکله د موجوده پرابلمونو د حل لار نشي پیدا کولې. ښه به داوي بهرنیان او د هغوی لاسپوځي د افغاني ټولنې تاریخي او موجوده حقایق او واقعیتونه په پام کې ونیسي او د بین المللي متقابلو اصولو، معیارونو او قوانینو، کوم چې د همدغه هیوادونو په ابتکار تدوین او تدقیق او په ملي او بین المللي کچه منل شوي دي او تر هرڅه بهتر قرآني احکامو ته دې غاړه کښیږدي او ملامته او په فساد ککړ کسان هر څوک چې اوسې، «داخلي یا خارجي» د همدغه اصولو له مخې د محاکمې میز ته حاضر او په عادلانه ډول دې دغه غمیزي ته د پای ټکې کښیښودل شي. په غیر صورت کې په دې هر څوک پوهیږې چې که په فساد او خیانت ککړ کسان، د بشر د حقوقو ناقضین، جنګي جانیان، قاچاق

(c) ketabton.com: The Digital Library

بران او خارجی جاسوسان په افغانستان کې د چارو د سمون جوګه وې ، په دې تیره نژدې نیمه پیړۍ کې به په افغانستان کې هیڅ مشکل او پرابلم نه وې پاتې. اصلي خبره داده چې په لیوانو رمې نه ساتل کیږي ، او تر څوپورې چې د افغانانو د موجوده غمیزې اصلي مجرمین په ملک کې د چارو او واک متصدیان اوسي نظام ،قانون ، سوله او امنیت نشي ټینګیدلې ،ځکه د سولې تأمین او د مجرمینو محاکمه به همزمان پیل کیږي ، او په نړۍ کې نه داسې احمقان پیداکیږي او نه داسې صادقان وجود لري چې په خپله خوښه د قدرت قمچینه له لاسه وغورځوي او زولنې په پښو کې واچوي.

د نوومبر د میاشتې په ۱۹ د پنجشنبې په ورځ د جمهور رئیس حامد کرزي او معاونینو د لوړې د مراسمو احساساتي خبرې او تخیلي وعدې یوې خوا د هرچا د خوښۍ او مسرت باعث او دلیل کیدې شو ،خو بلې خواته همغه پخوانۍ زړې څیرې ،د نړۍ د ګوټ ګوټ څخه ټول همغه زاړه یاران ،زاړه ائتلافونه ، شراکتونه ،مصلحتونه ،وړاندیزونو او پیرزوینو څخه په پخوانۍ زړه وضعه کې د بدلون څه نخښې نښانې تر سترګو نه شوې. پدې صورت کې دا اوسنۍ منډې رامنډې ، ګواښونه ، مانورونه او حتا د ډیپلوماتیکو اصولو او معیارونو په خلاف څرګندونې او ژستونه پرته له بلې پوچې ډرامې څخه بل ډول نه تعبیریږي او نه کومې مثبتې پایلې لرلې شي. فکر نه کوم تردې وروسته په افغانانو دغه ډول ناوړه وضعه څوک په اسانۍ تحمیل او و منلې شي.بلکه دا وضعه نن په ټوله نړۍ کې د هیچا لپاره د تحمل وړ نده او ددې اور لمن به په ټوله نړۍ کې هرې دروازې او د هر چا لمن ته رسي او هر څوک به هر

ځای په تړلو لاسونو او پښو او بیوسۍ سره پخپلو جامو کې سوځي. اور اوردې او په هره ځمکه او ځنګل کې چې پریووځي ،هلته به لمبې پورته کیږي. غربیان به ډیرې هڅې وکړي په هره وسیله چې اوسي ددغه اور لمبې په افغانستاکې ایسارې وساتي. دا لکونه افسران او عسکر چې په افغانستان کې بې

بندوباره ،لجام ګسیخته او غیر مسئولانه په عملي سدیزم او جینوساید روږدي شوي ،حتماً به دغه تجربې او تمرینونه په خپل ملک کې ، په خپلو خلکو عملاً تکراروي ، چې نخښې نښانې یې همدا نن پرون په سترګو شوي دي.

تیره ورځ د تلویزیون له لارې اعلان وشو چې په افغانستان کې ۳۱ ملیونه کسان ژوند کوي ، ۳۱ کسان به ددغه وضعې پلوې نه وي. په نړۍ کې نژدې ۶ ملیارده کسان ژوند کوي ،داسې وایي چې ددغه ډول وضعې پلویان او طراحان له ۳۰۰ تنو تجاوز نه کوي . ایادا ټول متمدن بشریت دومره بېوسه او استغفر الله دومره احمق شوې چې د پنځو کسو د جادو او مسمریزم د تاثیر لاندې په رڼو سترګو ناخود اګاه ددغه جهنم په لور ځغلي ؟د وحشت او جاهلیت د وخت انسان پر دوۍ شرف درلود . هغوۍ که به کوم حیوان یا انسان ونیوه او خام به یې خوړ ،نو په دوهم به یې غرض نه درلود . د تعجب خبره داده چې نن دوۍ په یواځې ځان بې مقصده او بې دلیله په ملیونو کسان وژني او هیڅوک حتا د پوښتنې حق نلري. د جاهلیت په زمانه کې چې انسان هیڅ ډول امکانات نه درلودل د علومو په لټه کې یې ټوله نړۍ ګوټ په ګوټ لټولې د نړۍ خریطې ،دعلومو اساسات او بنیادونه یې څیړلي او فورمولبندي کړیدي. نن چې بشر ټول امکانات په لاس کې لري ، د تروریزم په نامه احمقانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

طرحه او یا بله پوچه ډرامه هر یو متمدن انسان ناخود اګاه مني .

مونږ افغانان په خپله وروری کې هیڅ پرابلم سره نلرو . د خارجیانو سره زمونږ پرابلم دادې چې زمونږ په خاوره په ناروا راننوتي او بې ګناه مو وژني . که دوی ووځي او ومو نه زوروی ، مونږ دوی سره هم هیڅ مشکل نلرو . معلومیږي چې په افغانستان کې کوم نه پخلاکیدونکې مشکل او لوی پرابلم وجود نلرې.نو ولي په اصطلاح دا ټول متمدن بشریت د تا ویلي ، ما ویلي لفظي بحث د شخړې د حل له عهدې څخه نشي وتلې ؟ اوس مونږ په دغه حقیقت پوهیدلي شو چې په رښتیا ننني متمدن انسان له یوې خوا څومره بیوسه او له بلې خوا څومره بې شرمه دې. هغه کارونه چې بشریت په افغانستان ،عراق ، فلسطین ، جهان او یا په ګوانتانامو ، بګرام ، ابو غریب او نورو زندانونو کې کړي او کوي یي ، چې سپې او خنځیر به یي هم و نه کوي. شک نشته ډیر خلک ځیني وخت عقل له لاسه ورکوي او هر ډول کارونه کوي چې هم ځان شرموي او هم جهان. عادي دود او دستور دادې چې دا ډول کسان په ځنځیرونو تړي او په ټولنیز لحاظ هم ورته د قانون ځنځیر ، زندان او حتا په قانون کې د مرګ سزا ګانې هم په نظر کې نیول شویدي.

د ننني عصر علاج ناپذیره او نه جبرانیدونکې پرابلم د انساني ذاتي ذهني نیمګړتیا او ننني علمي ،تخنیکي ،اقتصادي او دژوند په نورو اړخونوکي چټک پرمختګ تر منځ اساسي تضاد جوړوي. ټولنیز ذهنیت او شعور د دغه انکشافاتو څخه ډیر وروسته پاتې کیږي او په نتیجه کې په نه پخلاکیدونکي تضاد باندې بدلیږي. انساني ذهنیت د خپل تکامل په مسیر کې مختلف بدلیدونکې پوتنسیال او امکانات

لري. یعنې چې د خپل تکامل د مسیر په لومړۍ مرحله کې خورا زر بدلیدونکې خاصیت لري ، په دوهمه مرحله کې بطي کیږي او د انعطاف له قوس اوړي او په دریمه مرحله کې مخ په زوږ ځي (انحطاط مومي) . د دغه ډول خاصیت برعلاوه انساني ذهني ختمه د بل هر مادي موجود په نسبت د زیات عطالت درلودونکې ده. ځیني وختونه د غه عطالت تر دې اندازې زیات وي چې په پایداره ، نه بدلیدونکې دینامیز باندې بدلیږي یا په بل عبارت متحجر او منهمک پاتیږي . حال داچې د علمي ،تخنیکي او اقتصادي پرمختګونو سره سم ټولنیز اړیکي هم باید بدلون ومومي. په غیر صورت کې وروسته پاتې مناسبات او اړیکي د نوموړو پرمختګونو مخه نیسي او د پښو زولنی یي جوړیږي . خو حاکمه او واک په لاس طبقه د ذهني تحجر له مخې د اړیکو بدلون نه مني او په خپل ټول قوت ، ټولو د سیسو او جهالت سره د بدلون مخه نیسي. په نتیجه کې نه پخلا کیدونکې متضاده مبارزه په حاد ترین شکل سره پیل کیږي. د انسان د پیدایښت له ورځې ترننه پورې ، د اقتصادي اجتماعي نظامونو په بدلون او تکامل سره ،ټول ټولنیز مناسبات په جبری شکل سره بدل کړې شویدي. نن د کار د ټولنیز خصلت او خصوصي ملکیت او د انساني ذهنیت او علمي تخنیکي پرمختګ تر منځ تشه اسفل السافلین جوړه شوې ، د مړښت او فقر تر منځ تناسب په تیرو ۷۵ کلونو کې له ۳ : ۱ څخه ۷۵ : ۱ ته رسیدلې ،د مختلفو مالیاتو ، بیمو ،قیمتۍ او نورو مصارفو کچه ورځ په ورځ لوړیږي او د ټولنیزو خدمتونو کچه چې په ځیني هیوادونو کې اصلاً دغه مفهوم وجود نلري ، په پر مختللو هیوادونو کې هم له یوی ورځې څخه بلې ته د صفر په

(c) ketabton.com: The Digital Library

لورچتېک تقرب کوي او په نړۍ کې

موجوده بحرانونه، تضادونه ،او پرابلمونه د سرمايي دليونيانو له واک او کنترول څخه وتلي دي. نن د بشريت اساسي کمبودي او تشه، که شخصي ده او که ټولنيزه ، علمي او کلتوري بڼه لري او سرمايه په ټولو بوقلموني اشکالو او ماهيت سره د هغې د ډکولو ، اقناع او ارضاء څخه پاتې راغلې ده . نړۍ نن د علم ،پوهې ،کلتوري نيمګړتياوو ، بحرانونو او تضادونو کې ښکيل او په فردي او اجتماعي لحاظ د دغه تشې د انعطاف په خورا لوړو قوسونو کې لار وهي . د نړيوال کلتوري انقلاب ذهني او عيني شرايط اماده او يواځې د پروفسيو ناليزم له لارې د کلتوري عدالت او انصاف په تحقق سره ټولنيز عدالت تأمينيدلی او نړيوال په حقه سره د حتمي تباهۍ څخه د خلاصون لار ميندلې شي.

افغان اولس کله هم زور ته نه دې تسليم شوې، دا ځل به هم تسليم نه شي!

په غربي يا په اصطلاح متمدنه نړۍ کې تولنيز دودونه، عنعنات، رواجونه ،لفظ ،قول ،وعده ،قسم او ديته ورته ټولنيزو تعهداتو باندې باور او دريدل د وروسته پاتې ټولنوزاړه پاتې شونيي مناسبات ګڼي او په نوې سرمايداري امپرياليستي او دهغې په ګلوبال او سوپر ګلوبال مرحله کې په کلي مردود ګڼل کيږي او پابندي پرې پرته له ساده لوحانه،نائيف او وروسته پاتې والې شوم ميراث څخه بل څه نه شي منل کيدلې.

په دې متمدنه او اصطلاح دموکراته نړۍ کې سياست ته،هغه چې بايد د اولسونو سرنوشت و ټاکي ،هغه چې بايد په خورا لوړه کچه د نړۍ د اولسونو ذات البيني عادلانه او منصفانه مناسبات تعين کړي ،هغه چې بايد د ظلم او ناروا د مخنيوي په خاطر د بشر د يوشان حقوقو د تأمين معيارونه ،نورمونه ، کچې او ارزشونه معلوم کړي ، ... ،چټله لوبه او معامله ويل کيږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

هو !هغه چټله لوبه چې ۵۰۰ کاله پخوایی په فیودالي زړو مناسباتو کې ریښه وځغلوله ، چټل انسانان په کې ښکیل او دپاکو ،با تقوا ،مومن او شریفو انسانانو په سرنونشت یي بې شرمانه لوبې پیل کړي.دوی رښتیا هم له ابتدا څخه دا چټله لوبه د نسل کشی او په پټو سترګو د عامه شتمنیو د غصب او چورو چپاول په بنیاد پیل، چې خورا ارزانه او ګټوره معامله ګڼل کیږي اونن یي ورته خورا مناسب چټل نوم « سرمایه» غوره کړ، چې پرته له دغه نا روا او چټلو مفاهیمو بله افاده هم نلري. کاشکیږد علمي -تخنیکي پرمختیا ،د عامه ښیګڼو ټولنه ، له استثماره پرته نظام ،د ډلییز کار او ښیګڼی نظام ، ... اویا بل داډول مناسب بشر دوستانه نوم یي ورته غوره کړې وي . اوسنی علمي -تخنیکي پرمختیاوې خپلې ځانګړې مادي زیرمې او بنیادونه ، حقوقي او قانوني ارګانونه ،بشري مناسباتي معیارونه ،نورمونه ، قوانین ،سازمانونه،انستیتوتونه،متقابل مسئولیتونه ،صلاحیتونه ، تعهدات ، متقابل حقوق ،وجایب او پابندیو ته ضرورت لري چې باید ایجاد او عملاً دمربوطه ارګانونو له خوا یي پام لرنه او ساتنه وشي. دغه ارګانونه عملاً ټول وجود لري ،خود څو ټنګو ناچله ، تورو او بې ارزښه پیسو په بدل کې د سرمایدار په ولکه کې قرار لري او په حقیقت کې قانون دقانون ، حقوق د حقوقو ، اداره د اداري ، ... او نور باالذاتهِ او فی نفسهِ دځان پر ضد دنابودی حربه او وسیله ګرځېدلې ده. ځکه چې نظام پخپل محرک او خپل خره چپه سپور دی ، د سرمایی څخه دبشري عامه ښېګڼود تأمین د وسیلي وسیلی په حیث نه ،بلکه دشخصي هدف او شخصي اهدافو د لاسته راوړلو د وسیلي په

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

حیث ګټه پورته کیږی او سرمایدار پری د شخصی ملکیت په حیث پخپله خیټه اچولې او سرمایه پخپله د سرمایي د تولید وسیله ګرځېدلې او زیار ایستونکې انسانله دغه پروسې څخه تقریباً په کلي ایستل شوې دې ، حال داچې سرمایه ټولنیز محصول ،ټولنیز ملکیت او په ټولو خلکو پورې دډلییزو او دعامه خیر ښېګڼود تأمین په خاطر ، اړه لری. شخصي ملکیت هغه دې چې دخپلو متو په زور اودتندي په خولو ګټلې شوې وې نه داچې یا یي پخپله او یا یي پلار نیکه په غلا ،چور چپاول او یا په ظلم او ناروا را جمع کړې وي .د غلا ، چورو چپاول ، جوړ جاړي او په پټه پنا د سرمایدار د ناروا ګټې څخه پرته ، په عادي ورځني تعامل سره، د سرمایدار، دکار فرما په حیث او دمتخصص او غیر متخصص کارګر تر منځ معاملو کې ټوله ګټه د شخصي مال په توګه ،سرمایدار ترلاسه کوي او هر کارګر هم یواځې د شخصي مزد په حیث خپله برخه ترلاسه کوي.خو داچې هر متخصص او غیر متخصص کارګر دټولنې له خوا روزل شوې ،او اوبه ،هوا ،چاپریال اوډیرو نوروتوکو څخه چې ټولنیز مال او سهم ګڼل کیږي ،چې سرمایداریي باید حق ادا کړي ،خود خپلې دغه یو پر څو ملیونمې ذری په عوض د نورو هیوادوالود څو ملیونه حق څخه ناوړه وړیا ګټه اخلي او په خپل جیب کې یي اچوي. خورا سرسام اوره ګټه چې سرمایداریي د سرمایي د نا روا تزاید او حکومتونه یي د خپل تحکم او استبداد د دوام په خاطر د افرادو او اشخاصو د تطمیع ، اضافي بې ځایه مصارفو او یا زر اندوزی په خاطر ،دارزشي اسنادو او تورو پیسو د چاپولو او صدور له لارې د هیواد والو حق حلالې شتمنی غصبول او په اوسنیو شرایطو کې کله چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمایدارا او حکومت سازشکارانه او متفقانه د امینتي قواوو سره په تباني کې د خلکو پر ضد ، د همدغه تورو پیسو په قوت موضع ونیسي او په نه ماتیدونکي سنګر او بالا حصار بدل او په پای کې په نړیواله کچه د سرمایي او حکومت په سوپر ګلوبال مافیایي طاقت باندې بدل شي. مونږ نن عملاً د دغه ډول یوې پروسې چې په نړیواله کچه استحکام پیدا کوي، شاهد یو او که همدا نن ، چې عامه اګاهي او شعور نسبي عمومیت پیدا کړي ، د دغه ناوړه پروسې د ناوړه عطالت په مقابل کې د مخنیوي او عکس العمل تدابیر ونه نیول شي ، سبا به مشکل او یا به نا ممکن اوسي. پخوا له دې چې پیسې خپل فزیکي موجودیت او ارزش په کلي توګه له لاسه ورکړي ،نړیواله مافیا هڅه کوي د پیسو د دغه فلکسیبل (ارتجاعی) موقفاو خصلت څخه څومره چې ممکنه

وي ، غواړي اخري ګټه پورته کړي او د همدې کار لپاره ټول نړیوال امپریالیستي او مافیایي قوتونه ، په ظاهر کې افغانانو لپاره د پخواني شوروي اتحاد او د نړیوال کمونیستي نظام د ړنګولو په خاطر د « احسن» پاداش ، خو په حقیقت کې د نړۍ په هر لحاظ د دغه ستراتیژیک جیو پولتیک موقعیت ،او تر اوسه پورې د پټې خزانې مرکز او بالا حصار افغانستان ته رااټول شوي ، تر څو د خپل چور او چپاول په تورو پیسو اخرین قمار ووهي او د نړۍ په هر لحاظ ، د دغه ستراتیژیکه کې ،چې هر غشې به یې د لخواه هدف ویشتلې شي ، خپلې منګولې ښخې کړي . د وی څومره په اغماض او مکارۍ سره د سمسری غوندې د ترمو او ښکو په تویولو سره د ځوتنو بیګانه پرستو په مرسته افغاني معضله په کثیر المجهوله سیاسي معادله ،

منطقوي لویه غمیزه او د بې ګناه انسانانو د تباهۍ په لا علاجه وباء بدله کړې ، په دې معنا چې ،شپږ څلویښت د نړۍ ستر هیوادونه په افغانستان کې هر اړخیز نظامي او ملکي حضور لري او پاتې ملکونه هم د افغانستان په مسئله کې بې طرفه او بې علاقې نه دي ،بلکه د مدعي په څیر خپل اهداف او ګټې د غوښینې ذرې په خاطر څاري او د نظر لاندې یې ساتي. په حقیقت کې د نړۍ ټول هیوادونه د خپلو لسګونو رنګارنګ جاسوسي سازمانونو له لارې فعالیت کوي ، ځانونو لپاره خپل خپل جاسوسان او د خپلو ګټو ساتونکي روزي ،په مناسب غوره ځای کې یې ځای پځای کول غواړي ، ساتنه یې کوي او وخت په وخت یې د رتبې او مقام څارنه او غمخوري کوي. نن د همدغه بېځایه خپلو او پردیو غمخوریو له برکته د اردو ،څارندوی او امنیت په صفوفو کې عسکر او بریدګي نه په سترګو کیږي او شکر ټولو یې بې سواده جنرالانو ، ډګر جنرالانو ،ستر جنرالانو او مارشالانو لوړو رتبو ته ارتقاء پیدا کړې او خپل « مقدس» خدمت ته یې ملا تړلې ده. په افغانستان کې د پخوا په څیر ۷ ولایته نه دي ،د خدای په پیرزوینه هره اولسوالي ولایت او هر کلي اولسوالي جوړه شوې او که دوه کرته بیا ټولتاکنې وشوې ، پاتې کلي به هم څه کرزې صاحب او څه زمونږ خارجي « دوستان» په لایتونو بدل کړي ،یو بې سواده په وطن کې نه دې پاتې چې لا اقل یو ځل دې د ولایت ، معینیت ، وزارت او د جمهوری ریاست مشورتي مقام ته نه وي رسیدلې . کار او روزګار ته به ضرورت نه وي او که ضرورت هم پیدا شي ، د غه بیچارګان به پرې څه پوه شي او بل دا چې هغوی خو د کار لپاره نه دي ، بلا تشبیه په جنتي ژوند کې کار وجود نه لري. نور

(c) ketabton.com: The Digital Library

بـه یـي ګټـي او دوی بـه دنـورو ... خـوري.دا ډول ده د افغـاني کثیرالمجهولـه سیاسـي معـادلې ډیـره پیکـه شـمه. خـو ددې ټولـو خبـرو سـره سـره مـونږ پـه دې عقیـده یـو چـې هـر ه سیاسـي معضله د حـل سیاسـي لار لـري ، پـدې شـرط چـې ځـوک ورسـره سیاسـي کـړه وړه ولـري یعنـې چـې د قـضیې حـل دهغـې پـه اساسـي غوټـه او تـضاد کـې ولټـول شي . پـه غیـر صـورت کـې ، خوپخپلـه زمـونږ دا نـا بللـي «دوسـتان» وایـي چـې افغانـانو پـه تـاریخ کـې کلـه هـم زور نـه دې منلـې . مـونږ هـم وایـو چـې نـه یـې دې منلـې. خـو دوی وایـي چـې دا کـرت یـی حتمـاً پـرې منـو او ځکـه ټـولې نـړۍ سـفر بـرې اعـلان کـړې او دافغانـستان پـه جنګـي تیـاتر کـې وضـع الجـیش لټـوي . خـو مـونږ پـه دې کـې هـیڅ شـک نـه لـرو او وایـو ،تـر اوسـه چـې افغانـان هیڅ زور ته نه دي تسلیم شوي ، دا ځل به هم تسلیم نه شي.

بهرنیـانو دا دیـرش کالـه افغانـان پـه دروغـو وغولـول ، ۱۰۰۱ وعـدې یـې ورکـړې ،خویـوه یـې هـم رښـتیا نـه شـوه. لـه هغـه ورځـې ځخـه چـې یـې سـرمایه خپـل هـدف ټـاکلې ، رښـتیا یـې پـه خولـه نـه شـي راتـلای. سـرمایه یـوازې پـه دروغـو او غـبن پیدا کیـدلې شـي. د لنـدن پـه کنفـرانس کـې هـم ډیـرې وعـدې وشـوې چـې د مخـالفینو سـره بـه روغـې جـوړې تـه کـښیني ،خـو د هغـوی د سـرکوب پـه خـاطر بـارک ابامـا ۳۰۰۰۰ تـازه دمـه خـاص تربیـه شـوي دریـایي عـسکر راواسـتول چـې د نـاتو دعـسکرو سـره یوځـای پـه «مارجـه» کـې د سـولې د خبـرو وعـدې ورپـر ځـای کـړي. دوی د سـولې تـر شـعار لانـدې جنـګ کـوي ، دامنیـت تـر شـعار لا نـدې امـن د ځمکـې پـه مـخ نـه پریـږدي ، د بیـا ابـادونې تـر شـعار لانـدې ښـارونه ،کلـي ، بانـډې ، ولاړه لوټـه او دبـشر دتمـدن پـه نـوم کـوم اثـر دځمکـې پـه مـخ بـل چاتــه نــه پریــږدي.دوی تجاهـل العارفانـه ،سـاده لوحانـه او ډیـر

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

معـصومانه تظـاهر کـوي چـې ګونـدی پـه افغانـستان کـې یـې وضـعه لـه کنتـرول ځخـه وتلـې ده (او رښـتیا هـم وتلـې ده)او خوشـباوره افغـان اولـس خـو لا څـه چـې زمـونږ عـالم روشـنفکر قـشر هـم ورسـره دا مني او دهغوی د رښتینولۍ په خاطر یو

سـتیژ تـرې خـلاص نـه دې او پـه بیهـوده خبـرو حقـایق تحریفـوي ، داصـلي مـسایلو څخه دخلکـو مـخ بـل خـوا اړوي او هـم خپـل او هـم د نـورو وخـت ضـایع کـوي.ځکـه ځـوک دا منلـې شـي چـې دوی پـه رښـتیا د وضـعې لـه کنتـرول ځخـه عـاجزدي.خویـو ځل پـه رښـتیا هـم داسـې معجـزه ونـه شـي چـې «مـارجـه»د نړیـوال عادلانـه پروفـسیونالیزم د نړیـوال سراسـرې کلتـوري انقـلاب د سـرچینې پـه وضـع الجـیش بـدل شـی. دا خبـره د یقـین او امکـان څخـه څـه ډیـره خو هم نه ده !

بهرنیـان اود هغوی لاسـپوڅي کـورني چـارواکي پریـږده چـې دروغ ووایـي ،اولـس خـو پـه دغـه پټـو رازونـو نـه پـوهیږي او د اولـس پـه خپـل وخـت اګـاهي او پوهـاوې خـو دروښـانـدو دنـده او رسـالت دې ، ولـې مـونږ خپـل رسـالت سـرته نـه دې رسـولې ؟کـه مـونږ پـه رښـتیا ددغـه رسـالت د احساس درک درلـودلې او ځانونـه متعهـد هـم ګڼو ، نوکـه لا اقـل یـو سلول د وطنپرستۍ مـو پـه وجـود کـې موجـود وې ، بایـد **دعبثـو خبـرو ځخـه تیـر ، ګونګـه روژه مـو نیـولې وې اود ړنـدو چـشمکېمو پـه سترګو ګرځولې ! ! !**

کاشــکې مــونږ پــدې وســیله د مــسئولیت او شــرم څخــه دخلاصــون لار درلــودلې. کاشــکې دغــه بیچــاره اولــس د لاس دتښاکو او د زړې بوډۍ د

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپینسیو د وریشلو ټنګی زمونږ د انجنیری، ماستری، دکتورا او پروفیسری په تحصیلونو نه وې مصرف شوې او هغوی په دې انتظار کې نه وې چې: «زما لالې به سپاهې، جمعه دار، کمال دار او زما د ننګ او ناموس د ساتنې ذمه وار شی». کاشکې دغه خوشباوره اولس زمونږ هرې غولوونکې چیغې ته لبیک نه وې ویلې او دغه ګنده تخمونه یې له ځانه رټلي وې.

ایا د وطنپرستی او صداقت ذمه وار یوائې بې سواده اولس دې او دالفبا زده کړه، چې پخپل خیر او شر څوک پوه شي، حتماً د بیګانه پرستی او اولس او وطن ته د خیانت سره تړلې ده؟ پخوا چی به مونږ کوم لیونې ولیده، ټولو به ویل دا دانګریز یا پاکستان جاسوس دې. ځینو به ویل چې، یوه انګریز له ځانه څخهپه دروغو ملا جوړ کړې وو. لکن نن راته روغ رمټ، تر ټولو هوښیار او تر ټولو خاین، جنایتکار، دبشر دحقوقوناقضین په ریاست جمهوری، کابینه، پارمان، قضاءاو دحکومت په لوړو پوستونو کې ناست او هره ورځ حامد کرزې، اوباما، براون او نور ترې د هر ستیژ پر سر شکایت کوي، خوملاتړ ترې هم کوي، او هغوی هم افتخار امیزه ایستلی توره د هر ستیژ په سر دخپلو متولیانو د ګټو ددفاع څخه تیریدونکي نه دي بلکه د پارلمان په وړاندې هر یو یې د هغوی د جاسوسي سازمانونو په غړیتوبونو اعترافونه او ویړکوي.

مونږ که پدې پوره نه پوهیږو چې په لیوانو څوک رمې نه ساتي، یا جنایتکاران، د بشر د حقوقو ناقضین، بیګانه پرستان، مفسدین او... که واک په لاس کې ولري، په ملک کې نظام، اداره، امنیت، قانون او... تحقق نه شي پیدا کولې، نو

زمونږ بهرني «دوستان» چې د دولت داری اوږد تجربې لري او دموجوده بشری قوانینو دتدوین تورهم دوی په ځان پورې تړي او په نیمي پیړی وراووختې چې په یوازې ځان د نړیوالې واکمنی تجربې کوي، ولې د قضیې دعاجل حل لپاره د تجربه شوو تجربو او لارو جارو څخه کار نه اخلي؟ دا داسې عمل دې چې پیل به یې بې له شکه په دوی پوری اړه لري، خو پای به یې ددوی په واک کې نه وي! د یوه نظام رنګول ډیر ساده او اسان کار دې، خو بیا ابادونه یې د ډیرو نسلونو او پیړیو عمرونه پکار لري!

ننني افغانی معضله د ډیري پیچلتیا او مشکلاتو سره سره ډیره څرګنده او ساده هم ده. که د تیرو وړو غټو خبرو څخه تیر او معضله نن چې څه ډول ده، تعریف کړو چې: د تیرې دیرش کلنې ناوړه وضعې او ناوړه شرایطو په نتیجه کې جنګ دوام لري، په هیواد کې نظام، اداره، قانو ن وجود نه لري، ذات البیني قومي، مذهبي، ژبني، سمتي او نور تعصبات او دښمنی لوړې کچې ته رسیدلي، فساد، رشوت، اختلاس، غلا، چور چپاول، اختطاف، په وړو او زړو، ښځو نرو جنسي زور زیاتې د تحمل او حوصلې څخه وتلې، د شخصي او دولتي دارایي غصب ورځنې عادي کار او چارګنل کیږي او پوښتنه یې نه شته،....

د جنګ دپای، دټولو نیمګړتیاوو د له منځه وړلو، د امنیت دتأمین، دنظام دجوړولو او بیا ابادونې په خاطر د ملګرو ملتونو او امریکي په مشری نړیوال نظامي قوتونه او ملکي سازمانونه او ادارې د بیلیونونو ډالرو سره دا اته کاله کیږي چې راغلي، خو چارې په هر اړخ او جهت کې د بهبود په عوض د ډیري ورانی او خرابیدو په لور روانې دي او شک نه شته چې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانستان کې یو ځل بیا بشري ناورین رامنځته او پردي خپلې پښې له دې ځایه په تیښته سپکې کړي.

داچې ولې امریکې د شوروي اتحاد د ړنګیدو څخه وروسته افغانان د نزعې په حالت کې پریښودل د کوم چا په برکت چې د یکه تازې شاهنشاهۍ د تخت د اشغال په خاطر یې عجله وکړه ؛

دا چې ولې د امریکې دولت د ۲۰۰۱ م کال د سپتمبر د یوولسمې د نیویارک د تجارتي مرکز د ناوړه پیښې په تور د جزا وړ افغانان وبلل ، حال دا چې عاملین پاکستانی الاصله او عربی الاصله امریکایي او انګلیسي او سیدونکي وو چې د همدغه ملکونو پاسپورتونه یې لرل ؛

داچې ولې د بن په کنفرانس کې د افغاني ټولنې حقایق او واقعیتونه په نظر کې ونه نیول شول او د پنځو « کسو » په کچه په دا سې حساسه مرحله کې د یوه لوی مملکت او اولس سرنوشت ور وسپارل شو ؛

یا دا چې څه ډول ممکنه ده چې ، دا تو کلونو په موده کې د نړۍ ټول او په خاصه توګه ستر پرمختللي هیوادونو په هیڅ اړخ کې حتا خورا کوچنې موفقیت لاس ته رانه وړې شو .

که دوی وایي چې بې وسه دي ،نو څوک به یې په کوم دلیل ومنلې شي ؟

که قصدي او عمدي لوبه او معامله وي نو د کوم ربښتیني افغان لپاره به د منلو وړ وي ؟

مونږ پوهیږو چې هم افغانان او هم د افغانانو بهرني ملاتړي« دوست» هیوادونه نن د لوی مشکل سره مخامخ دي. پکار دا دي چې په هیواد کې ،ګاونډیانو او نړیوالو ملکونو سره په ګډه د سولې ، امن او خپلمنځې عامه ګټو او سولییز ګډژوند لار

غوره شي. نن هم په مشکلو مسایلو کې د حل لارې د پیدا کولو په خاطر بهرني او کورني مسئولین اولس ته مراجعه کوي.

افغان اولس د خپلو کورنیو او نړیوالو شخړو د حل لپاره خپل دود ،دستور ،تړې ، تیږي ،... آن تر لویې جرګې پورې مقررات لري او همیشه یې نظامي او ملکي چارې پخپله حل کړیدي.

تر اوسه پورې اولس ته ربښتیني مراجعه نه ده شوې او هر څوک ،که خپل دې او که پردې ، یوائې په دروغو او درغلۍ ور سره چلیدلې دي. دا اولس غولول د ځان غولول دي. د اولس زور د خدای زور دې. اولس ته د صداقت له مخې مراجعه پکار ده.

افغان اولسه ! که خپل دې او که پردې ،چې په دروغو درسره چلیږي !

یوائې د خپل ملي وحدت په مټ او طاقت کولې شې هغوی د ربښتینولۍ ډګرته راکاږې او لکه د همیش په څیر عادلانه سیاله لوبه او سپیناوی ورسره وکړئ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جرګه-مشورتي ؟ که حُکمي ؟

دفارسې ژبې یو متل دې چې: «احتیاج مادر ایجاد است»، نو دجرګې دود او دستور هم مونږ افغانانو ته له ښې ورځې نه دې راپاتې. که له یوې خوا افغانستان ،چې د شمال او جنوب ، شرق او غرب تر منځ یواځینې د تلوراتلو مناسب ځلورلار او معبر او د هر سیاح ، نوښتګر ځېړن ، عابد ،صوفي ،راهب ،بنجاره او تجار د تلو راتلولار او تمځای وو او هره نغده او نسیا سودا همدلته کېدله ،هره عقیده او مفکوره په دې خاوره کې خمیره او پخلي ته رسیدلې او دهرچا لپاره په قابل هضم مړي بدله شوې ، له هرې ورځې نه بلې ته مولانا ، ابن سینا ،البیروني ،سید جمال الدین ،فارابي ،رازي ،بیهقي او ډیر نور زیږیدلي او په نړیواله کچه د سترو خدمتونو او شهرت جوګه شویدي ، دله بلې خوا د هر یرغلګر لار هم له افغانستان څخه تېرېدله او نن هم لا د نړیوال جنګ جنګي تیاتر پاتې او یواځې افغانان د مقاومت او اصطکاک د غوټې په حیث پکې سولیږي او د سونګ د موادو په څیرپکې سوځي . د پیړیو په اوږدو کې افغانانو نه دي کړې شوي پخپل ملک کې با ثباته مرکزي حکومت او متناسباً خپل اداري ، حقوقي او قانوني ارګانونه ، اداري ، موسسات او انستیتوتونه ولري او و یې ساتي ، او وضعه لکه نن چې څه ډول دوام لري ، د تاریخ په اوږدو کې هم

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

همداسې وه. بیګانه پرستانو همیشه خاینانه معاملې او مزې چړچې کولې او ددغه نا بکاره وضعې ددوام په خاطریي په هیواد کې فاسد او نابکاره نظام ساته او نه یې غوښتل په ملک کې مرکزي نوې حکومت ،اداره ، قانون او نظم برقراره شي. وطنپرستان مجبور وو د حکومت سره موازي اولسي خودګردانه ټولنیز نظام ، اداري ، قوانین ، دفاعي تشکیلاتي سیستمونه جوړاو د وطن او اولس د پت او عزت د ساتلو په خاطر توره په لاس د کورني او بهرني دښمنانو په مقابل کې وجنګیږي . په دې ډول د افغانستان په ګوټ ګوټ کې مستقل خود ګردانه ټولنیز نظامونه ، اداري ،قوانین ، دود ،دستور ، محلي قومي او سراسري ملي جرګې او په کل کې خود ګردانه ملي افغاني دموکراتیک نظام او اړونده محلي مردمي (خلکو) ، قومي او ملي سراسري ټولنیز دموکراتیک اولسي مناسبات ټینګ او دهډ په هډاو مټ په مټ د ملي وحدت په قوت د واحد شعار «یو د ټولو او ټول د یوه په لاټر» د واحد وطن او اولس د شریکو ګټو د ساتنې ضامن وګرځید ل.

هو ! جرګه زمونږ د دغسې یو ډول مجبوري خودګردانه ټولنیز نظام دموکراتیک اصل او د عادلانه مناسباتو خورا لوړ انساني اخلاقي مقام ګڼل کیږي او په افغاني ټولنه کې د تقدس حیثیت لري ، تصمیم یې تصمیم دې او پریکړه یې حُکمي پریکړه ده ، عملي کول یې حتمي او هیڅ یو خاین د هغې په مقابل کې د پورته کتلو جرأت هم نه لري. دا یو رښتینې اولسي تصمیم دې ،اولسي عزم دې ،اولسي تعهد دې او هغه اخري اولسي پریکړه ده چې د مرګ او ژوند په پوله ، هغه وخت چې چاړه هډ ته رسیدلې او هډ پریکوي او د اولس د بود و نبود

(c) ketabton.com: The Digital Library

تصمیم او سرنوشت ټاکل کیږي. دلته مشورو او مشورتي جرګو ته نه مکان وجود لري او نه زمان ، دلته ټول فرصتونه صفر ته تقرب

کوي او هرڅوک د سترګي درپ فرصت لټوي ، دلته مدعي او مدعي علیه لکه غازي وزیر محمد اکبرخان او مکناټن د سترګو په کسو کې یو بل ته ګوري او د سترګې په رپ کې د حملې او دفاع فرصت لټوي ،هرچا چې دغه فرصت له لاسه ورکړې وو او هر چاچې ګټلې وو.

مشورتي جرګې د پښتو او افغانیت په قاموس کې وجود نه لري ،مشوره چې د خدای په کلام کې یې هدایت شوې او جرګه چې د نا شونې منازعې د مخنیوي په وخت کې جوړیږي د موضوع او ماهیت په لحاظ یو تر بله هیڅ ورته والې نه لري او نه باید سره مغالطه شي. دا هغه تحریفي مفاهیم دي چې ځیني کسان یې د تنفس د فرصت د تر لاسه کولو په خاطر استعمالوي او یاد بې مورده تعلل له مخې نه غواړي د موضوع د قاطع حل د اقدام پر ځای موقع له لاسه ورکړي او قضیه په جړه مشوره بدله شي. جرګه یوازیني هغه اخري امکانات دي چې د ټولو نورو هڅو او هلو ځلو په پای کې د دوه متخاصمو ډلو تر منځ د جرګې د مسئولینو ددواړو خواوو په ټولو صلاحیتونو سره دایریږي ،پریکړه کیږي او عملي کیږي او یا د نهایي جنګ لپاره هر څوک خپل سنګر ته خیژي . افغاني جرګه ماران ،کله چې مقابل لوري د جرګې له پریکړو څخه سر غړونه کوي خپل ملا تړې او لس سنګر ته رابولې ، دیوي مړی ډوډۍ او توت او تلخان سره کفن هم له ملا تړي د سنګر سره یو ځای خپل قبر هم کنې او د مرګ او ژوند فیصله یی په همدغه ځای کې کیږي.

جرګه نه د مشورو ځای دې ، نه په کې دغه ډول فرصتونو ته وخت پیدا کیدلې شي او نه مشورتي او مصلحتي جرګو کله هم کومې رغنده مثبتې پایلې لرلي دي. کورني او بهرني دښمنان چې غواړي په دغه نا پیژندل شوو نومونو افغاني اصیل ارزشونه بې ارزښه او له منځه یوسي او یا لا اقل د تنفس فرصت پیدا کړي ،باید وپوهیږي چې ټول افغاني ارزشونه د سیاسي او بیولوژیکي میراث په حیث ،په غوړ کي له لومړي اذان او د مور د پیو سره لکه د روح د هر اصیل افغان په وینه کې چلیږي او تر څو چې یې روح او د وینې یو څاڅکې په تن کې وي ، د دغه ارزشونو هیرول به هم نا ممکن وي.

پدي توګه په افغاني کلتوري ،عقیدوي او حماسي لاسته راوړنو باندي د جنګونو او د هغوی د بدو عواقبو یعنې ځانځانۍ او پراګند ګۍ سیوري

پروت وو. او لس ددي فرصت نه درلود چې په ملک کې منظم اداري ، قانوني ، حقوقي ، تعلیمي ،حکومتي او دولتي تشکیلات ، ارګانونه ، اداري ، انستیتوتونه ، موًسسات تشکیل کړي او هر څه لکه چې د مجاهدینو او طالبان په نظام کې په صحرایي او تصادفي بڼه او یا لکه نن چې د لسګونو خپلو او پردیو پخپل سر ادارو او حکومتونو په موجودیت کې چې هرڅه د قانون ، اداري او کنترول په خلاکې سرته رسیږي ، هغه وخت هم سرته رسیدل. خو هغه وخت نه دومره چټک علمي - تخنیکي او اقتصادي بدلونونه ،نه ګلوبالیزم او سوپر ګلو بالیزم او نه دهغې په کچه انساني أتالتاریستي نامحدود حرص او آز وو . افغاني ټولنې یو څه فرصت درلود چې د پیړیو په اوږدو کې، په ټول مملکت کې موضیعي خود ګردانه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ټولنیزې ادارې، قوانین، اصول او نظم برقراره کړي. څرنګه چې دغه ټولنې او نظامونه د دایمي جنګونو په شرایطو کې چې یو د بل له حاله نه شول خبریدلې، تشکیلیدل، نو ځکه یي محلي خصوصیات، قیودات او ځانګړنې درلودلې او تر نن ورځې پورې یي هم نه د تعمیم فرصت پیدا کړې او نه یو تر بله سره ورته والې لري او همدغه ۱۰۰۱ رنګی ته د افغاني ټولنې د خود ګردانه ټولنیز نظام، کلتور، ازادۍ، دموکراسۍ او د ټولنیز ژوند هر اړخیزه غنا ویل کیږي.

دا به سمه نه وي که ووایو چې افغانستان د ځمکې په سر یوائیني هیواد او افغان ملت یوائیني اولس دې چې د هر ډول خپلمنځي او له پردیو سره د ډیرو وړو تضادونو او مخالفتونو څخه نیولې تر عظیمو نړیوالو قراردادونو، مخالفتونو او تضادونو لپاره دغه ډول بډایه سوچه اولسي ټولنیز قوانین، ارګانونه، ادارې، مناسبات، تړې او اصول لري، چې ملي اولسي لویه جرګه

دهغې خورا لوړ مقام ګڼل کیږي. دغه قومي او ملي جرګې چې په حقیقت کې پردي جنګونو او دهغوی ناوړه پایلو جبراً په مونږ تحمیل کړې وې، د تاریخ

په اوږدو کې د خودګردانه ټولنیز دموکراتیک نظام په سوچه خورا لوړ باصلا حیته منتخب حُکمي ارزش او مقام یعنې «لویه جرګه» اواړونده لازمي ــ کافي افغاني اولسی قانون، دود، دستوراو اصولو باندې بدل شوېدې. دغه لوی ارزښتونه چې د افغاني ټولنې د فرد فرد، قوم او لوی اولس په تار وپود(بوده او تنسته) کې اخښل شوې او په وینه کې یي جریان لري، د مغرضو قوتونو د پیړیو پیړیوناولو هڅو سره سره چې د افغاني

اصیلو انساني ارزښتونو د بې ارزښه کولو په خاطر یي کړې تر ننه بې نتیجې پاتې دي. ټولو وطنپرسته افغانانو ته پکار دي د غه انساني ضروري ارزښتونه د هر پاک او با ضمیره اصیل افغان له ذهن او وجدان څخه په اقتباس د یوه مقدس او لوی سراسري بشري ارزش او جمعي قانون په حیث فورمولبندي او د ټولو افغانانو تر جمعي شعور او اګاهۍ یي ورسوي، تر څو په نړۍ کې د نورو اولسونو لپاره هم منلې او لازمي ضروري مثال او سرمشق وګرځي.

جرګې، لکه چې د مخه ورته اشاره وشوه د ډیرو کوچنیو مسایلو، د مثال په ډول د پلار او زوې او دوه ورونو تر منځ د شخړو څخه نیولې د مختلفو کورنیو، قبیلو، قومونو، اولسونو او مختلفو هیوادونو تر منځ په ځمکني، سرحدي او سیاسي مسایلو او مخالفتونو باندې وړې او لویي جرګې جوړیدلې شي. جرګې که لویي دي او که وړې یوائې حُکمي بڼه لري او جرګه

مارهم یوائې هغه څوک ټاکل کیږي چې په صداقت، پاکۍ، انصاف، پوهې او دې ډول نورو اوصافو متصف او ذاتاً حُکمي او با صلاحیته کسان او په خپل اولس کې د کافي اعتبار، تقوا او نفوذ خاوندان اوسې. یوه مسئله او قضیه هغه وخت جرګې ته راجع کیږي، کله چې د نورو ټولو لارو چارو له مخې یی حل ناشونې ګڼل شوی وي. جرګه له هرڅه د مخه له دواړو مقابلو لورو څخه د پریکړې ټول صلاحیت او واک ترلاسه کوي او سره د دې چې په اکثره مسایلو کې دود، دستور، تړې او حدود معلوم دي، بیاهم د جرګې غړي د بې پرې جرګې د دایریدو لوړه کوي او د جرګې د پریکړو څخه د سرغړونې تاوان او جریمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

،چې معمولاً نغدې پیسې ، د کور سیزل ، د قوم ، اولس او کلي کور څخه شړل ، یا د قتل او په ځیني نورو مسایلو کې د د ښمنۍ د له منځه وړلو په خاطر د ښځو ورکول او دیته ورته ډیر نور شرطونه ټاکل کیږي. په بدو کې البته د ښځو ورکول او په اصطلاح خپلوي کول خصوصاً په پښتني دود او دستور کې هیڅکله ښې پایلې نه دي درلودلي او د ښځو په حقه حقوقو بربنډ تیری ګڼل کیږي.

جرګې که وړې دي او که لویې یواځې پریکړنده مقام او حیثیت لري، یواځې د مدعي او مدعي علیه متقابلو متخاصمو اړخونو تر منځ د هغوی په غوښتنه او موافقه او حتا د هغوی د استازو او نماینده جرګه مارو په ګډون د با صلاحیته ارکان او مقام په په حیث را غوښتل کیږي او پریکړه یې بې قید و شرطه عملي کیږي. هغه څوک چې د جرګې له پریکړې څخه سر غړوونه کوي په ټاکلې جزا او جریمه محکوم او سمدستي عملي کیږي. د جرګې دغه دومره لوړ مقامي حُکمې صلاحیت که له یوې خوا د جرګې دغړو په شخصي اعتبار ، عدل ، انصاف ، ربښتینولۍ اونفوذاو شهرت پورې اړه لري، د هغې

څخه څو برابره زیات د هغه اولسي خودګردانه قوانینو ، اصولو ،دود ،دستور او تړو پورې اړه لري ،کوم چې افغانان یې د اولسي بې عیبه و غشه قانون په حیث منې او د سمدستي با انصافه پریکړې طمع ترې لري.

پدې توګه هره جرګه یواځې با صلاحیته پریکړنده حُکمې ارکان او مقام ګڼل کیږي او پرته له دې جرګې ته هر بل شکلې او ماهیوې نوم او حیثیت قایلیدل ،لکه چې د ۱۳۸۹ هجري شمسي کال د جوزا د میاشتې په دولسمه تش په نامه جرګې ته

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان"
سیاسي فلسفه

مشورتي نوم ورکړشو او تر اوسه پورې د جمعي رسنیوله لارې په یوه ساعت کې په زرګونو ساعتونه همغه یوه موضوع په مختلفو ژبو غږول کیږي او په میلونونو پانې پرې توریږي، د جرګې د اصلي مفهوم د بدعته او تحریف پرته بله کومه معنا او مفهوم نلري. نن په افغاني ټولنه کې ټول حقایق د لمر په څیر څرګند دي او ضرورت نه شته د افغانانو کورني او بهرني دښمنان خپل تور مخونه لا پسې تور کړي. په داسې شرایطو کې چې په هرو شلو او دیرشو دقیقو کې یوه مور چې یو یا له هغې زیات بچیان به زیږوي ، یواځې پدې خاطر مري چې یوه مړۍ وچه ډوډۍ نه لري. که مونږ یوه دقیقه وخت صرفه جویي کړو او کار وکړو د څومره دغه ډول انسانانو ژوند به وژغورو ؟ ځکه نور خلک په یوه ثانیه په لسګونو زره موټرې تولیدوي ، په میلونونو ټنه غذایي مواد او همداسې نورې زیرمې ایجادوي. نژدې کال پوره کیږي چې جمهور رئیس په اصطلاح ټاکل شوې ،تر اوسه کابینه نه ده معرفي شوې او یا نه ده منل شوې او درسنیو په خبره سرپرست وزیرانو او مامورینو فرصت غنیمت ګڼلې او د خپلو خالي جوالونو د ډکولو په خاطر یې چور اعلان

کړیدي ،اولسي او مشرانو جرګې هم په همدغه خاطر اعتصاب اعلان کړې او مفت معاش اخستل غنیمت ګڼي ، ... او ملګري ملتونه او بهرنیان چې د چارو د سمون ، امنیت ، بیا ابادونې ، او ... په خاطر راغلي دي د خیر په غونډۍ ناست او د «به ما چې» پروګرام تعقیبوي ،یعني هیڅوک هیڅ کار نه کوي. هرڅه چې کوي یواځې د فساد ،رشوت ،اختلاس ، ... (البته ډیر کم کسان به داسې نه وي) او په ملیاردونو ډالر عبث مصرفیږي ، خلک له لوږې او په جنګونو کې مري او د دالرو درک هم معلوم نه دي چې کوم لور ته او د چا جیبونو ته ځي ؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوائې ددغه تش په نامه بې مفهومه مشورتي جرګې په سلګونو ملیونو ډالرو بې معنا مصارف که پر ځای شوي وای د ډیرو بې وزله انسانانو مشکل به حل شوي وي. افغانستان د « بې مجرمه جرمونو او بې ګناه مجرمانو ټاټوبي» ګرځیدلي ، نن سمه ده چې دا ځینې کسان هر څه کولي شي ، خو کله چې د پوښتنې وخت را ورسیږي ، دوی به څه کوي ؟ خو هغوی ددې لپاره دلیل او ځواب لري. بې له هغې هم واک یې خپل دې ، بیا او بیا به عفوي اعلان کړي ، او که نه په نورو چې څه وو هغه به په دوی به هم وي.

افسوس په داسې ملت چې د پوښتنې مرجع په کې نه په سترګو کیږي. خلک دغه څرګندې او د شرمه ډکې بربنډې او رسوا صحنې وینې چې دا کوروني او بهرني لونیان ، خپله شخصي آبرو خو یې خپل کار دی، اولسي عزت ، آبرو او حیثیت هم څه ډول په دغه بې ارزښه ناچله پیسو مفت له لاسه ورکوي او پخپله عارې له هر ډول ارزښه پاتې کیږي.

رحمن بابا وایي:

هر یو مخ کله لایق د آبروی وي
اوښکې نه درومي په مخ د هر ناولي

اولسي ارزښونو سره دا ډول غیر مسئولانه چلن هیڅکله بې ځوابه نه شي پاتې کیدلي او نه دې څوک دغسې غلطې محاسبې کوي چې ګوندې هر افغان به خپل منلي ارزښونه او اولسي دود او دستور چې په وینه کې یې اخښل شوې داسې په اسانۍ له لاسه ورکړي او یا به د دوی د مال او عزت دښمنان بې ځوابه پریږدي. ددغه عالي مورالي ارزش پیچلتیا نه یوائې د قبیلې او قوم ، بلکه د فرد په کچه رنګ په رنګ او متفاوت کمې او کیفي پوتنسیال لري او لکه پټه خزانه په

جمعي او فردي شعور کي ساتل کیږي.

دښمنان عبث فکر کوي چې دغه ارزښونه به له منځه یوسې ، همغسې چې ددغه ارزښونو پیژندنه مشکله ده ، له منځه وړنه یې له هغې هم خورا ناشوني کار ګڼل کیږي. پدې لار کې مغرضینو پیړۍ پیړۍ شومې ځیږنیزې هڅې سرت رسولي ، خو یوې یې هم مثبتې پایلې نه دي درلودلي. ځکه چې دغه

ارزښونه که په ماهیت او ساده عبارت او افادې سره د وطن پرستۍ او وطندوستۍ معنا او مفهوم لري ، خو د شکل له مخې د هغې د عمل لاري، وسایل او روښونه په مختلفو قبیلو ، قومونو ، محلونو او اولسونو کې یو تر بله سره هیڅ ورته والې نه لري. د پښتون قوم چې په افغانستان کې اکثریت جوړوي ، خو لا پر ځای پریږده ، حتا د وړو قومونو نوموړي ارزښونه او دود او دستور دومره غني ، رنګ په رنګ او هزار رنګ دې چې د خپلو خلکو لپاره یې تمیز مشکل دي نو د وطن د دود او دستور څخه بې خبره بیګانه پرستانو او بهرني صمٌ بکمٌ چې تر اوسه پوري لل ګل پاتي دي تر ابده به رانده کاڼه پاتې وي. شک نه شته چې افغانانو لپاره هم په ټولو دغه رازونو پوهیدل مشکل کار دې خو په کل کې د هر اصیل افغان لپاره د ضرورت په وخت کې همدومره کفایت کوي او پدې ښه پوهیږي چې د وطنپرستۍ ، وطندوستۍ او د فداکارۍ وخت رارسیدلي او لازمې چاري باید تر سره شي. ضرورت نه شته کوروني او بهرنې دښمنان ، افغانان چې پیړۍ پیړۍ پداسې چارو کې ازمایل شوي دي بیا او بیا وازمایي ، هغوی همیشه ټول شته په دغه دو کې بایللي او بیاهم حاضر دي دغه قمار ووهي ، هغوی د خپلې ازادۍ د ساتلو په خاطر له خپل سر ، مال او اولاد څخه هم تیریدلي شي ، خو پردې واک په خپله خاوره کې نه شي منلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

.همغومره چې افغانان د خپل دښمن سره ده پخلاکیدونکي دي په همغه اندازه هغوی د ښې او ټینګې دوستۍ ،لوز ،قول اوښې معاملې جوګه اولس هم دې.د هغوی ځخه ډیر ځه زده کول پکار دي. همغسي چې یی د جنګ جګړې په مقابل کې یې حوصله نه ختمیدونکې ده او دامتل چې که افغان یوه پیړۍ وروسته هم خپلانتقام اخلي ، عجله یې کړې ،د دوستانو سره ددوستۍ د پالنې ،لوز ،قول ، وعده چې حتا د دښمن سره هم کوي او یا که د پلار قاتل یې په نا غلطۍ کورته پناه راوړي ، دهغه سر ،ناموس امال دده په کور کې ځوک ضرر نه شي رسولې او سلامتي یې تضمین ده. هو !افغانان د ډیري ښې معا ملې جوګه اولس دې. هځه وکړۍ هغوی په دوستۍ کې وازمایي ، په جنګ کې د هغوی ازمایل نه دي پکار ، په جنګونو کې هغوی په کافي اندازه ازمایل شویدي او ددغه جنګونو پایلې د هیچا ځخه پټه پناه خبره نه ده. که په مونږ د چا ارامي نه ده پیرزو ، نو له مونږ ځخه هم ځوک ارام نه شي کښیناستلې .

مونږ په دې هم پوهیږو چې مونږ نه ختمیدونکې طبیعي زیر مې لرو ،په همدې خاطر یوه ورځ مونږ ځوک ارام نه پریږدي چې کار وکړو او د خپلو طبیعي زیرمو ځخه ګټه واخلو .لکن دا هم له هیچا ځخه پټه خبره نه ده چې بل ځوک هم له هغې ځخه په ګټه پورته کولو نه دې ښاد او سود من شوې.

نني شرایط حکم کوي چې په نړۍ کې سوله تأمین شي ، تاسي هم د سولې په خاطر راغلي یاست او افغانان هم سخت د سولې ارزومن دي.مونږ په جنګ کې مه ازمایي ، د سولې ازمیښت به د ټول بشریت په ګټه وي. مونږ په جنګ ولې ازمایي ؟ مه مو ازمایي په جنګ کې !

د ډیرو پوهانو ځخه مې اوریدلي او اورم چې ژبه د تفاهم وسیله ده. زه هم په دې عقیده یم چې پردۍ ژبه د هرچا لپاره یوائې د تفاهم وسیله ده ،خو مورنۍ ژبه یوائې د تفاهم وسیله ګڼل نه بخښونکې ګناه ده. دا خبره خو مغرضان کوي او د مغرض خبره هیځکله سمه نه وي.که دا سمه وې ، دوی چې پنځه کسان بل ملک ته ولاړ شي ، ددې په عوض چې دهغه اولس ژبه زده کړي هغوی خپلې ژبې زده کولو ته اړباسي. دا ډیر مشکل کار دې ،خو دوی حتماً دغه کارکوي او په دې کار کې رښتیا هم لوی اثر دې. ځوک فکر کولې شي چې د یوه وروسته پاتې هیواد ژبه په دومره ستر مقاومت او ټولنیزه مادي نیرو بدلیدلې شي؟ خو که واقعیتونو ته فکر واړوو ، وینو چې نژدې یو نیم سل کاله دمخه په ځوانانو باندد ملالې په تش غږ چې:

که په میوند کې شهید نه شوې
خدایګو لا لیه بې ننګۍ ته دي ساتینه.

ځوانان هغه ، نژدي بایللي میدان ګټي چې د دوست او دښمن قوتونه پکې د مقایسې وړ نه وو او لا نن هم هره افغانه پیغله غواړي د ملالۍ په ځیر د دغسې کارونو جوګه او سرمشق وګرځي.

په مورنۍ ژبه کې د هرچا لپاره خپل وطني او اولسي ژوندې مستند تاریخ ، د خپلو خلکو د قهرمانیو داستانونه پداسې سوچه ژبني کلماتو او عباراتو چې د هر انسان رګ رګ تخنوي او هوسوي او په بله ژبه هیځکله دا ډول افادې نه شي افاده کیدلې او نه پردۍ ژبې دا ډول د چا احساسات را پارولې شي.د مثال په ډول د پښتو ژبې دا ځیني اصطلاحات ،مقولې او کلمات لکه پښتونولي ،پښتو ، پښتون او دیته ورته د همدې یوې کلمې صرفي او نحوي بدلون لکه پښتونولې د پښتنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

داولسي دود ،دستور ،تعهداتو ، تړو ، جرګو ، مرکو او په زرګونو دغه ډول نورو ارزښونو افاده او تفسير ، ايا ممکنه ده په بله ژبه وشي ؟

يا د پښتو کلمه د ژبې د نوم په حيث نه بلکه ديوه ټولنيز ارزش په حيث. لکه: ښه پښتو يې ورسره وکړه. هغه بې پښتو سړی دی (يعنې چې هيڅ سړی نه دی) . ما يو ځل په پښتو قسم ياد کړی ، بله نه شم منلی. پښتو دی وشي موله ، زه دی ژوندي نه پرېږدم ، ماته يې بې پښتو ويلي دي. يا د پښتون کلمه د قوم په حيث نه بلکه د اجتماعي ارزش په حيث : زه به پښتون نه يم که را باندې ويې منې. ته هيڅ پښتون نه يې او داسې ډېر نور ژبني ارزښتونه او اصالتونه چې يواځې په مورنۍ ژبه همغسې چې لازمه ده افاده او تفسير کيدلې شي په بله ژبه هيڅ ممکنه نه ده همغسې افاده شي .

د ۱۹۶۹ م کال د سرطان په مياشت کې ، مونږ له تحصيل څخه راستانه شوي وو ، مرحوم انجنير عبدالرؤف چې اصلاً د شمالي دقره باغ او دکابل اوسيدونکي وو ، دنورو دوستانو سره چې ټول منور خلک وو ، زه هم چې سره همصنفان وؤ ، په همدغه ورځو کې ميلمه کړي وم. پرته له رؤف خان څخه مې بل څوک نه پيژندل ، نو ډيرې خبرې مې هم نه کولې . نيوهيږم څه ډول د ژبو په باره کې بحث شروع شو . وروسته له يو څه بحث څخه ،يوه تن وړانديز وکړ ، ښه به داوي افغانان فرانسوي چې خوږه ژبه ده او نورو ځيړنو ته يکې ضرورت هم نه شته ، په خپل ملک کې رواج کړي. بل تن د انګليسي ژبې وړانديز وکړ او ديته نور مختلف بحثونه وشول. ما چې دا بحثونه په غور سره تعقيبول او پوهيدم چې زما نظر هم کيدې شي وپوښتي ، په

همدغه سوچ کې هغه وخت ماته دغه پورتني فکر په ذهن کې راوګرځيده او هغوی مې له خپل پورتني ناسم فکر څخه وګرځول او پدې مې قانع کړل چې نه يواځې ژبه بلکه ټول مختلف وطني ،ملي ،اولسي ارزښونه په خپل خپل ځای ځانګړي ارزش لري او هيڅ قوم ،ملت او اولس ، که لوی دي او که ووړ ، که غني دي او که غريب ، که پر مخ تللي دي او که وروسته پاتې دي ، حق نه لري د نورو اولسونو ملي وطني ارزښونه بې ارزښه او حقه حقوق يې پايمال کړي . پکار دادي دغه ارزښونه ددوامداره ارګانيک ديفرنسييشن (تجزيي ،تفريق)او انتګرييشن (ترکيب ،تجمع) په پروسه کې د ټولو لپاره د منلو وړ ارزښونو باندې واوړي. نن پرون هم په افغانستان کې د ژبو د مسئلې ، کلتور ، ملي ترمنولوژۍ ، رسوم ،عنعناتو ، اخلاق او ډيرونورو وطني،اولسي ارزښونو او مسايلو سره ناسم ،سطحي او حتا ناوړه کړه وړه جريان لري ،دغه ټول ارزښونه ديوه ملت او اولسونو د ارزښي خزانې هغه تر هرڅه لوړه او نايابه ارزښي پانګه جوړوي چې يواځې پوه ،اهل او په وطن مين کسان ايجادوي ،پالي او په ايمان دارۍ د هغې ساتنه کوي ،خو ناپوه ،نا اهله ، بېګانه پرسته او ټيټ انسانان چې اصلاً دغه ډول ارزښونو له ارزش څخه بې خبره دي او همغسې چې هره متاع او حتا شخصي حيثيت او آبرو په هر بازار کې په هر چا پلوري ، دغه عالي ارزښونه هم د هيڅ په مقابل کې مفت له لاسه ورکي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

افغانان ولې خپل ملي ارزښتونه او مسئولیتونه نه پېژني؟

نړیوال د افغان دښمن، افغان د ځان دښمن...؟

دا کومه نوې او پټه خبره نه ده ،له کومې ورځې څخه چې تزاري روسیې ځانونه د افغانستان شمالي پولو ته ورسول او له کومې ورځې څخه چې د انګریزي امپریالیزم پښه د هند په لویه وچه کې ټینګه شوې ، دافغانستان د پوره اشغال او یا لا اقل د ویش په سر د مختلفو آبر قدرتونو تر منځ نه پخلا کېدونکې مبارزه پیل ، او دتل لپاره دغه مسألې د «لویې ستراتیژۍ» او « لویې لوبې» حیثیت تر لاسه کړې او افغانستان له هغې ورځې څخه تر دا نن ورځې پورې په نړیوال ،یا لا اقل منطقوي جنګي تیاتر بدل شوېدې. اوږدې خبروې په تاریخي اسنادو کې پرتې دي او نوې لوبه چې د ۱۹۷۸م کال د دسمبر د ۲۷ نېټې ، کله چې پخواني شوروي اتحاد د نیک «ګاونډیتوب»، ۶۲ کلنې « بې غرضانه دوستۍ» ، سوسیالیستي انترناسیونالیزم د «تعهداتو » او د زرونو کیلو متره شریکې پولې په درلودلو سره په بې وزلې هیواد افغانستان بې شرمانه او خاینانه یرغل وکړ او نړیوال هم په ډېره جفاسره ددغه غریب او زخمي اولس په « ملاتړ» کې د «بې غرزانه»، « بشر دوستانه» «مرستو » په خاطر د

شوروي اتحاد په مقابل کې راپاڅېدل او نړیوال عظیم پرابلمونه او تضادونه یې د افغانانو د سرنوشت پورې غوټه او په همدغه کوچني جنګي تیاتر کې چې هېڅ ډول د دفاع وړتیا او قابلیت یې نه درلود ،ددغه ګلوبال او سوپر ګلوبال نړیوالو پرابلمونو حل ته ملا وتړله ، پیل شوه. د ټولې نړۍ د زړو وسلو ټول ګودامونه له هري خوا د بې وزلې افغان اولس په حساب او ذمه په یوه او بل نامه پېر ودلو او پلورلو او د افغانستان په سمه او غر ،مکتب ،مسجد ، ښارونو ،کلیو او بانډو کور کورانه او بې رحمانه ،د امریکې او اروپا څخه ډېر ډېر لیري د ړلۍ په څېر و اورېدلي او دزړو باروتو او زنګ وهلو وسلو دوړو او دودونو که افغانان ډېر وزورول ، دنړیوالو نازولو تر غوږو یې اډو غږ هم ونه رسیده. د ذروي وسلو ټولې تفالې د « دم غنیمت»له مخې په ډېره عجله هر چا د افغانستان په سمه او غر او حتا کلیو او بانډو کې خالي کړې او عذاب به یې نه یوازې اوسني نسلونه بلکه راتلونکي نسلونه هم ګالي .

د افغانانو په برکت پخواني شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوالو سوسیالیستي هیوادونو اتحاد ، سوسیالیستي او کارګري انترناسیونالیزم او دملي ازادي بخښونکو جنبشونو اتحاد په ړنګیدو او د نړیوال سرمایداري مافیایي تور امپریالیزم په یکه تازۍ او سیاسي او نظامي مونو پولیزم په ټینګیدو او دسره امپریالیزم سره دساړه جنګ په پوره سرېدو ټولو امپریالیستي قوتونو د هم غږۍ او جوړجاړي خپله کړې او په اصطلاح د دریمې نړۍ د متناسب ویش په خاطر یې دتروریزم ، القایدې او طالبانیزم پرضد دمبارزې تر شعار لاندې د مذبذب تعاون ،تباني او ناروا مساعدتونو سره سوپر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلوبال ابعاد ،امکانات او مناسبات پیدا کړي ،په نړیوال جهنمي شیطاني طاقت بدل شوي ، ټول عالم بشریت یې ګروګان نیولې او په دغه ټولو امکاناتو سره یو ځل بیا غواړي د افغانستان له وضع الجیش څخه خپل ناروا سوق الجیشي حرکتونه او وضع الجېشونه تنظیم ،رهبري او په دغه هر اړخیزه ستراتیژیکه منطقه کې ټول نړیوال د خپلې قمچینې لاندې د مافیایي ګټو د پایداره تأمین په خاطر دخپل حاکمیت لاندې محکوم او د استفادې وړ وساتي.

هو !دا همغه زړه ستراتیژي او زړه «لویه لوبه» ده چې په نوي امکاناتو او نوي ګلوبال حرص ، نوې دینامیزم او نوې ابعادو سره د افغانستان په وضع الجیش کې د ټولې نړۍ لپاره پیل شوې او دلته یوائې یو نړیوال

سراسري نظام ، نړیوال حاکمیت ، نړیواله اداره او نړیوال مافیایی اصول او قانون چلیږي (مزې چړچې نړیوال کوي او غم ودرد افغانان ګالي)او ټول ایزمونه ددغه قانون دحاکمیت په ساحه کې یوائې یو مفهوم افاده کوي یعنې چې مافیایی ګټې باید وساتي. دا یو نړیوال مشکل دي او نړیوال ملاتړ ته ضرورت لري. په دې لوبو کې ځانګړي دولتي جوړښتونه ،ټولنیز ښې او چپ نظامونه یوائې هغه وخت موًثر واقع کیدل شي چې نړیوال ملاتړ حاصل او په نړیواله جبهه کې د نړیوال قوت په حیث ددغه تباهیو مخه ونیولي شي. مونږ شاهد یو ، سره ددې چې افغانانو د تروریزم ، بنیاد ګرایی ، طالبانیزم او نورو ماجراجویي اعمالو سره هیڅ اړیکې نه درلودل، خو چې پلان دغه ډول جوړ وؤ ، دا هرڅه ورته په نورو ملکونو او دنورو په ذهنیتونو کې برابر او بالستیک راکټونه د کلنتن د

دموکرات دولت لخوا دافغانستان په خورا غریبو سیمو او هغه هم د افغاني او نړیوالې مافیا د پلان له مخې وویشتل شول او ډیر بې ګناه انسانان او کلي چې همدغه افغانانو ور په ګوته کول پکې تباه شول.مونږ ولیدل چې په افغانستان او عراق باندې د بوش د حکومت د جنګي ډلې د حملې د تصمیم په وخت کې د امریکې، اروپا او ټولې نړۍ بشردوستو ، ترقي غوښتونکو او واقعاً دموکراتو خلکو ډیرې هلې ځلې وکړې چې ددغه یرغل مخه ونیسي ،حتا ځینې کسانو د مسئولو اشخاصو په حیث خود کشي وکړه. خو چایي مخه ونه نیولې شوله.

ولې نړیوال دومره بې وسه دي ؟له ډیر پخوا څخه د امریکې ، اسرا ئیلو او ټولې نړۍ سوله خوښوونکي خلک غواړي چې په منځني ختیځ کې د فلسطین د خلکو حقه حقوق تحقق پیدا کړي .فلسطیني او اسرائیلي اولسونه هم حق لري په سوله کې ژوند وکړي ،یأثر عرفات او اسحق رابین او نور ډیر فلسطینیان او اسرائیلیان په دې لار کې قرباني شول ،هغوی وایي مونږ سوله غواړو ، نور ورته وایي ، نه تاسې یې نه غواړۍ.

په امریکې کې داوباما په وجود کې دموکراتانو د واک په ترلاسه کولو سره ،نه د اوباما «بدلون» کوم بنیادي بدلون را منځته کړ او نه به د اوباما د نوې تش په نامه ستراتیژۍ له مخې د ۳۰۰۰۰ خاصو او یا دنورو نوو پلانونو او ستراتیژیو له مخې د نورو قوتونو لیږل او دقوماندانانو ادلون بدلون کومه معجزه وکولې شي ،یوائې به شکلي تاکتیکي بڼه ولري او یوائې به د بهرني نظامیانو لپاره د تنفس موقتي فرصت برابر کړي او یا به دبار ثقلت او مرګ ژوبله د بهرني سرتیرو په ځای په ملکې خلکو او افغاني سر تیروورزیاته شي ،او لکه چې ما دمخه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لیکلي وو د بارک اوباما ستراتیژي به هم د پخوا په څیر زړه په زړه پاتې وي.

ددي میاشتې (جولای ۲۰۱۰) په لومړیو ورځو کې د آیساف او ناتو د امریکایي نوې قوماندان دیوید پتروس تګ افغانستان ته، سره ددې چې د پخواني قوماندان مک کریستل په پرتله به د زیات صلاحیت او زیاتې تجربې څښتن وي، ځکه که مک کریستل یوازې په یوګوسلاویا کې د کار تجربه درلوده، نوموړي په شلو مختلفو هیوادونو کې د کار تجربه لري، بیا هم نه به پخوانۍ زړه ستراتیژي بدله کړي شي او نه به رغنده لاسته راړنې ولري. ځکه چې ذهني او عیني شرایط او موجوده وضعه همداسې حکم کوي. پدې معنا چې مک کریستل که د بالکان او دیوید پتریوس د زیاتو هیوادونو او شرایطو تجربې لري، خو د افغانستان ځانګړي شرایط د تل لپاره خاص او ځانګړي وو. د تاریخ په اوږدو کې هرڅوک پدې تیروتې دي. سکندر ټوله اروپا او اسیا ونیوله، هغه نه شول کولې د افغانستان شرایط بل ډول قیاس او وانګیري. هغه وخت په رښتیا هم دا کار مشکل وو، خو کله چې دا کار په وار وار تکرار شو، بیا هم مونږ ددې شاهد یو چې روسانو هڅه وکړه د شرقي اروپا تجارب په افغانستان کې پلي او ګټه ترې پورته کړي او همدا یې د ناکامۍ عمده عامل وګرځیده. نن ټول نړیوال قوتونه ځانونو لپاره سپکاوې ګڼي چې په افغانستان کې افغاني خاص او ځانګړي شرایط او بالخصوص د افغانانو خاصې غوښتنې په پام کې ونیسي، خو دا یو حقیقت دي او بل عمده مشکل پدې کې دې چې ټولو دغه قوتونو ته ټول اهداف د نظامي دندې او هدف په حیث ورکړل شوي او نظامي اهداف

یوازې د زور او تخریب له لارې ترلاسه کیدلي شي، هغوی د سیاست، سولې، روغې جوړې، بیاابادونې په لارو چارو نه پوهیږي او په حقیقت کې تاکتیک او ستراتیژي همدغه ډول ده، نو ځکه خو هغوی بېباکانه او په پټو سترګو عمل کوي. خو په افغانستان کې عامیانه مشهور متل دي چې: «په زور کلي نه کیږي»، ددې مسئلې ژور څیړل پکار دي.

مونږ دا نه شو منلې چې بین لمللي قوتونه دې د نظامي او شخصي موخو په خاطر راغلي او سي، ځکه اصلاً دغه ډول مسایل مطرح نه وو او حتا د شمالي ټلوالې او د کارمل د ډلې سره د روسانو په غلچکې او سازشکارانه وتلو سره چې فکر کیده، یوه ورځ به هم، موجوده دولت ټینګ پاتې نه شي، د ټولو د سیسو سره سره، بیا هم څه حال چې په ټول جهان کې وو په افغانستان کې هم همغسې حال وو. د بلې خوا بین المللي قوتونو رسمي منل شوي تعهدات، رسالتونه او حاګمیتونه درلودل چې سازشکارانه او حتا خاینانه یې عملي نه کړل او افغانان یې د خپلو باروتو او وسلو په ګودامونو کې په سیاسي خلاء او انزوا کې لاس ترلي خپلو تاریک ذهنه ګماشتګانو ته پریښودل. خو ددې ټولو خبرو سره سره کله چې بیا هم افغانان او افغانستان ژوندي پاتې شول نو نړیوال وروسته له ډیرو پښیمانیو، اعترافاتو، کفارو داعادې، قسمونو او وعدو سره افغانستان ته د نظام، د دولت، ادارو، قانون، امنیت، سولې، بیا ابادونې او نورو ټولنیزو سازمانونو،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو په خاطر افغانستان ته راغلي دي. خو له بده مرغه نه یوازې، یو له دغه اهدافو ترلاسه شوي نه دي بلکې وضعه له پخوا ډیره بتره شوي او له یوې ورځې څخه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلې ته په کثیر المجهوله لاینحله معادله او معما بدله او لا بدلیږي. ځکه چې، په حقیقت کې بهرني قوتونه په افغانستان کې تر هرڅه دمخه خپل نظامي حضور او د خپلو افغاني مختلفو ډلو ټپلو چې په مختلفو نومونو همدغه بهرنیانو رامنځته کړي او پرته د شخصي ګټو ، ملې ګټې هیڅکله په پام کې نه نیسي ،خپله زړه ستراتیژي او نوي سیاسې او اقتصادې اهداف تعقیبول غواړي ،اودا کار په افغانستان کې د نظام ، د ولت ،ادارې ،قانون ، امنیت ،سولې ،بیا ابادونې او نورو ټولنیزو سازمانونو ،... او دغه ډول بشردوستانه موخو د تر سره کولو سره کاملاً په تضاد کې دي او هیڅ سمون ورسره نلري . یعنې دغه کونده چې په پام کې وه افغان اولس ته په نکاح شي یو ځل بیا یې خپل ځانته په نکاح کول غواړي. همدا سبب دي چې بهرنیان او د هغوی پورې تړلي افغانان همغسي لکه چې د شاشجاع په دوره کې انګریانو ، دکارمل دډلې په دوره کې روسانو او نن دحامد کرزي په دوره کې نړیوال ،یواځې ددي لپاره توجیهات او دلایل برابروي چې که دا بهرنیان نه اوسي ، افغانان به یوبل سره وخوري (لکه کله چې دوه مرغۍ په جنګ او پیشو ترپ کړي وو ، نیولې او خوړلې یې وې او له ځانه سره یې ویلي وو ، چې که زه نه وي راغلې ،دوۍ خوبه سره وژلي وي). په حقیقت کې دغه نظام ، دغه انتخابات ، دغه قوانین او دهغوۍ داخلي او خارجي عاملین او مجریان ټول نقلي او غولوونکي او د افغان اولس او په افغانستان کې د سولې او دافغانانو د خیر ښېګنې د ټولو پروګرامونو پرضد او نه پخلا کیدونکي دښمنان دي . نظام ،اداره ، قانون ، انتخابات او نور موئسسات او انستیتوتونه هغه وخت ارزش لري چې د خپل

صلاحیت او مسئولیت په تناسب دخپل هیواد او خلکو خدمتګار اوسي ، خو کله چې د دولت ، حکومت ، ادارو ، قانون ، حقوق، موئسساتو او نورو متصدیان نه یواځې اجنبیانو ته د خپلې جاسوسۍ څخه منکر نه دي ، بلکه د هر ستیژ پر سر معترف او په هر سنګر کې د خپلو متولیانو د ګټو څخه دفاع کوي. زمونږ سیاسي مبصرین هم د پنځو ټنګو حق الزحمې له کبله به هم د کوتک په زور د خپل تبلیغاتي ستیژ څخه ښکته نه کړي او سبا او بېګاه خپلو ناسمو تبلیغاتو ته دوام ورکوي. مونږ به بیا هم دا خبرې منلې وي که دوۍ د پښواو لاسونو ټولې ګوتې په خپله خوله نه منډلي او د هغوۍ ټول پلانونه سر تر پایه ډیر شوم نه وې ، او اوس چې په افغانستان کې د زرګونو بیلیونونو ډالرو ثروتونو زیرمې همدوی اعلان کړي او یواځې یې خپل نظامي ، سیاسي او اقتصادي اهداف په پام کې نه لرلې او حتا یوه کمه فیصدي یې زمونږ مشکلات هم په نظر کې لرلې هم به دوۍ خوښ وې او هم مونږ. خو هغوۍ وایې « م زور ما ټوله زما » نو ځکه ارزشونه تغیر کوي ،حقایق او واقعیتونه تغیرکوي اود هغې مطابق باید نظام ،تشکیل ، قانون ، ... او ورسره سم باید اشخاص ،افراد او نظامونه او سازمانونه هم تغیر وکړي تر څو افغانان پخپله د خپلې غمیزې د حل جوګه شي. په غیر صورت کې دغه ټولې ډرامې ، جرګې ، کنفرانسونه ، او بېځایه مصارف پرته له دې چې غیر مستحقو او نامشروع دولتونو ، حکومتونو ، ادارو ،انتخاباتو ، اشخاصو ،افرادو او نورو حضور او شتون ته قانوني او حقوقي مشروعیت ورکړي ، بله هیځ ګټه نلري ، اوکومه ده هغه قانوني ،حقوقي باصلاحیته مرجع چې ددغه ډول بې مفهومه او بې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مضمونه تش په نامه جرګو او کنفرانسونو عبث مصارفو مسئولیت په غاړه اخلي او کومې با صلاحیته مرجع ته به ۱۵ بلیونه ډالر په کوم مسئولیت او کوم اعتبار د څه لپاره سپارل کیږي ؟

مونږ ولې دومره بې ننګه او بیوسه شوي یو چې پردی ګټې په خپلو ګټو د بره ګڼو او پردي ز مونږ په ملک کې ددغه ډول ناروا اعمالو د پلې کولو جرأت کوي ؟

مونږ خپل پور ، او دوی نور غواړي ؟

«دامریکایي دایمي اډو په باره کې د نظر ټکي»

جان کنیدي ، د امریکې هوښیار او دموکرات جمهور رئیس په خپل وخت کې ویلې وو ، که کارل مارکس نور هیڅ نه وې لیکلي او همدا یو شعار چې «دنړۍ کارګرانو سره یو شۍ»یې لیکلې وې ،کفایت یې کاوه چې سرمایداري نظام رنګ شي .حتا د کنیدي غوندې یو شخص د شوروي اتحاد ،کمونیزم ، نړیوال سوسیالیستي نظام ،نړیوال کارګري او ملي ازادي بخښونکي غورځنګونه خولا په ځای پرېږده ،ددغه کوچنۍ جملې څخه دومره په ویره او ډار کې وو . امریکې ددې خبرې خیال او تصور هم نه شو کولې هغه نظام چې دژوند په مختلفو ساحو کې یې ورځ په ورځ نوي بریالیتوبونه تر لاسه کول ، یوه ورځ ، او هغه هم د افغان با شهامته اولس د فداکارۍ له برکته داسې خوار او ذلیل ووینې ؛ هغوی هیڅکله ددې خبرې تصور هم نه شو کولې چې کله به هم ګوندې سره جګړه په داسې اسانۍ وګټلې شي او هر کال یې د کمونیزم پر ضد او د دریم نړیوال جنګ د تیاري په په لار کې په بلیو نونو ډالر مصرفول ؛هغوی تل دا خوبونه لیدل ، نن دې او که سبا کارګري غورځنګ به د دوی لاس او پښې تړي او د تل لپاره د تاریخ کندې ته سپاري ؛هیڅ قوم او اولس ، چې دوی یې په عزت ، شرف ،ناموس ،مال

(c) ketabton.com: The Digital Library

،دولت او ټولو نورو ارزښتونو باندې چور ،چپاول ، لوټماري او غارت جوړ کړې وو ، کله هم له ياده نه شو ايستلې او هر يوه د خپل فرصت لار ې څارلې او دوی به يې په خوب کې بوګنول ؛ دا ددوی په خيال کې هم نه شوه راتلای چې دوی به کله هم يکه تاز دميدان او دفلک څرخ به د دوی په محور څرخي او دوی به يو ځل بيا پخوانی نادودې د نړۍ په اولسونو د سوپر او ګلوبال ګلوباليزم نظام په کچه له سره پيل کوي ؛... ځکه امپرياليزم په هر رنګ او لباس کې چې وو په تاريخي لحاظ مردوده او تاريخ ځپلې پديده او بايد خپل ځای يې ټولنيز عادل منصف نظام ته پريښې وای.

هو !د دوی، ټول دغه تشويشونه او ناشوني خيالات ،ارزوګانې او تصورات د افغان غيور اولس په ځاني ،مالي او د ټول هست وبود په قربانولو سره شوني او ممکن وګرځېدل.

کله چې پخواني شوروي اتحاد د افغانستان په حريم خاينانه يرغل وکړ ،په ابتدا کې امريکې،حتا د معمولي ديپلوماتيکي اعتراض څخه هم ډډه وکړه او په شف شف سره يې هڅه کوله حقايق ، نه پوهيږم چې پټ وساتي او که افاده کړي. خو کله چې د کابل ښاريان د حوت په دريمه بربنډ ټټرونه د شوروي ټانکونو د مرميو ته مخامخ ودرېدل ،کله چې دهيواد په ګوټ ګوټ کې د شوروي عسکرو په داغ سنګرونو ،افغانان د پتنګانو په څير وروختل ، کله چې د شوروي عسکرو د جنازو قطارونو شوروي پولې يو په بل پسې قطع کولې ، کله چې شوروي نظام په خپل ژوند کې د لومړي ځل لپاره دافغانانو له خوا له ماتې سره مخامخ شول ،... او دا هر څه چې امريکايانو د شورويانو له ويرې د تورو عينکو تر شا څارل ، نو هلته له سوړو څخه راووتل

او بيا هم د همدغه شورويانو له ويرې يې د غل غدو په څير پټ او پنا غلچکی تش په نامه مرستې د بل چا تر شا پيل کړې ، او هغه وخت چې سنګرونه لکه بلا تشبيه د دوزخ د کانو غونډې سره شول ،افغانان د دوی لپاره سرمشق د مباهاتو جوړ شول او فخر يې پرې کاوه. خو کله چې شورويان پر شا او څوړ غوړونه او مات ګوډ په خپله پوله تيرېدل ،کمونيزم مات شو ،نړيوال سوسياليستي نظام رنګ شو ،نړيوال کارګري او ملي ازادي بخښونکې غورځنګونه بې سرنوشته او تالا تر غی پاتې شول ،شرقي اروپايي ، منځني اسيايي او شمالي جمهوريتونه د شوروي له اسارت څخه ازاد او د وارسا ترون رنګ شو .نو هغه وخت دوی ډاده زړونه په ډيره عجله د کور په لور شول، او نور يې نه غوښتل چې په اصطلاح د افغانستان په کورنيو چارو کې لاس وهنه وکړي ! ددې په عوض چې په دې وخت کې د ناتو ترون هم رنګ شوې او خپلې امپرياليستي ستراتيژۍ ته يې خيرخواهانه د بشري خير ښېګڼو په لور تغير ورکړي وې او له خپل خدای څخه په شکر ګذارۍ سره چې دافغانانو له برکته په ټولو ارمانونو برلاسي شول. د خدايي عدالت او انصاف په مثل انساني عدل او انصاف ديوه عادل حاکم په حيث تبليغ ،ترويج او په ټوله نړۍ کې يې د ټول بشريت لپاره سراسري عام قانون وګرځوي. برخلاف دوی خپله زړه ستراتيژۍ له دفاعي موقف څخه په تعرضي واړوله اوپه تعرضي سوق الجيشونو کې يې ځای په ځای ،ناتو يې لمن يې په هر لوري حتا الا مکان نوره هم وغزوله او خپلو نوي اوزړو ناتو يې اندېوالانو ته يې له ځيلمه په کمپيوټري ذروي وسلو تر غاښونو پورې د سنباليدو امرونه صادر کړل. د نيويارک

(c) ketabton.com: The Digital Library

دتجارتي مركز دحادثې په برابرولو سره يې د تروريزم او القاعدې پر ضد د نړۍ د تباهۍ نوې تعرضي ستراتيژي غوره او يو ځل بيا په اصطلاح د افغانانو په غم غمجن شول ، او كه حق وويل شي د افغانستان بالا حصار او د پامير لوړو څوكو ته رسېدل چې يې پخواني ارمان او له بلې خوا دا ډېره ښه موقع وه چې د خپلو ټولو كړو ګناهونو په تهمت او ګناه افغانان او په خاصه توګه پښتانه ونيسي ،ځكه چې د پښتنو سره په دغه منطقه كې انګريزانو زړې دښمنۍ لرلې او يوائينې سرسخت رقيب او غليم يې ګڼل كيده .خو په حقيقت كې د دوی غير انساني او ناروا كر كيلې، كركټو او ماركونډيو ، په خپلو ملكونو كې تېغ وهلې وو او په خپله خاوره كې يې ځمكه د پښو لاندې سره تبۍ جوړه شوې وه ، خپلو خلكو يې د كړو ګناهونو په ګناه دوی محاكمه كول غوښتل او دوی له خپلو خلكو څخه په تيښته په غلچكې ډول د ٢٠٠١ م كال د اكتوبر د مياشتې په ٧ نيټه ،چې همدا ګړۍ د پاكستان په منځګړيتوب د طالبانو سره ،چې د همدوی په كومک يې ٩٥ ٪ خاوره په لاس كې وه ،په ژوره سياله معامله كې ښكيل وو او مقابل لوري چې ځان لپاره يې د تاجكستان په كولاب كې خيالي پاچاهي جوړه كړې وه په پټ جوړ جاړي ،معامله او تباني سره په توره شپه د افغانستان د مركزي ،شرقي ،جنوب شرقي ،جنوبي او جنوب غربي سيمو په مشهورو او دخلكو دګڼې ګوڼې څخه ډكو ښارونو لكه كابل ،جلال اباد ،قندهار ، پكتيا او نورو شاوخوا ، اكثره پښتون ميشتو سيمو باندې د كروز راكټونو او 52 B څخه د ٢٠٠٠ كيلو ګرامه بمونو بمباري وشوه ، ډېرې سيمې ورانې ويجاړې او ډير بې ګناه انسانان ،ښځې ،كوچنيان ،زاړه او ځوانان په كې

مړه شول. برهان الدين رباني ،عبد الله عبد الله ،محمد قسيم هفيم او د شمالي ټلوالې نورو مسئولينو چې ځانونه يې له پورته څخه تر ښكته پورې بالاستحقاق د ټول ملک مسئول متصديان هم ګڼل ، د ساتالايت تلفونونو او ټولو ډلئيزو رسنيو له لارې يې يو په بل پسې په نوبت او بې نوبته ځانونه معرفي كول او دخپلو متوليانو څخه يې په مهيلانه عذر و زارۍ سره غوښتل چې ددغه سيمې ټول ښارونه ، كلي او باندې له يوې مخې داسې بمبارد كړي چې انسان خو لا څه چې حيوان هم په كې ژوندي پاتې نه شي او دغه« بېچاره ګان» د تل لپاره د هغوی له « ستم » څخه وژغورل شي. حال دا چې په تيرو وختونو كې دقاطع اكثريت په حيث پښتنو تل د خپل اكثريت له تناسب څخه پورته مسئوليتونه په خپله غاړه اخيستي ، خو دامتيازاتو او د نعماتو د تقسيم په وخت كې دډېرې شكسته نفسۍ په موقف كې پاتې شويدي. په تيرو كابينو كې كه قومي جوړښت او تناسب ته نظر واچول شي ، سره ددې چې پښتانه په مجموع كې د نفوسو قاطع اكثرى جوړوي ،هيڅكله پښتنو وزيرانو په كابينه كې اكثريت نه جوړ اوه .

د اكتوبر د مياشتې په ١٢ نيټه امريكايي الوتكو په كابل ،قندهار ،جلال اباد ،پكتيا ،هرات او نورو مناطقو باندې راكټي او هوايي حملې وكړې. د اكتوبر په ٢٠ نيټه امريكايانو او انګريزانو د طالبانو د جبهې په لمړيو خطونو هوايي بريدونه وكړل او ډير تاوانونه يې واړول . داكتوبر په ٢٢ نيټه ولديمير پوتين ،امام علي رحمانوف او برهان الدين رباني د تاجيكستان په پلازمېنه ، دوشنبه كي ملاقات وكړ. پوتين وويل ،چې په افغانستان كې راتلونكې حكومت بايد د رباني په

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاوخوا جوړ شي (او دا ځکه چې د ۱۹۹۱م کال د نوومبر په ۱۱ نیټه، کله چې رباني د مجاهدینو په مشرۍ مسکو ته تللي وو، ددې په عوض چې د مجاهدینو او افغان اولس د حقه حقوقو نماینده ګي او ملاتړ وکړي، برخلاف د روسانو د ناروا یرغل په دفاع کې درېدلي وو) دا عجیبه خبره ده، کله چې امریکا او روسیه سره نه پخلاکیدونکي دښمنان هم وو د رباني او دغه ډول کسانو څخه یې ل ملا تړ کاوه او نن هم د دغه تیپ کسانو څخه کلک ملاتړ او دفاع کوي. د ایران دولت دا خبره تائید کړې وه او پرویز مشرف د پاکستان نظامي مشر زیاته کړې وه چې میانه روه طالبان دې هم په کې شریک کړل شي. د امریکایي قواوو په دغه عملیاتو کې په زرګونو بې ګناه انسانان چې قاطع اکثریت یې پښتانه وو، مړه او د همدغه قواوو او امریکایي نماینده ګانو په حضور کې، هغه طالبان چې مزار شریف ته د سولې د خبرو لپاره تللي وو او هغه کسان چې وروسته یې ځانونه شمالي ټلوالې ته په کندوز کې ته تسلیم کړي وو، د ملا محمد عمر په قول ۸۰۰۰ کسان یې د شمالي ټلوالې له خوا ووژل شول. دا مریکا عملیات دومره سریع او برق آسا وو، د طالبانو لښکرو چې نږدې ټول افغانستان یې نیولې وو او هیڅ یې د شکست تصور هم نه شو کولې، په کمترین فرصت کې تري تم او یا د افغانستان له سرحدونو څخه ووتل.

امریکایان له همغه لومړۍ ورځې څخه، افغانستان ته د خپل دایمي حضور په خاطر راغلي وو، له همغه لومړۍ ورځې څخه د دایمي اډو د ځایونو د انتخاب په لټه کې وو او له همغه ورځې څخه یې ددې کار لپاره لازم او کافي شرایط برابر کړي دي او نن چې یې نیغ په نیغه په یوجانبه ډول د دایمي اډو غوښتنه کوله،

یوائې د اصیلو افغانانو د قاطع دریز او عکس العملونو په وجه یې، د ټال چال په توګه بل ضرب الاجل ته دا ناوړه پېښه ځنډولې ده.

د پښتو متل دې چې: «خېښي په خوښۍ او سودا په رضا»، ما ځکه دا پېښه ناوړه وبلله چې امریکایان څه په ښه نیت زمونږ په کورنه دي راننوتي او نه یې په دې تېرو لسو کلونو کې څه د منلو وړ کومه چاره هم سرته نه ده رسولې، او نه یې حتا د نمونې په توګه یوه ماته ګوډه سمه کړې او نه یې په کلي کور کې چا ته آبرو، پت، عزت او حتا مال په امن او بې غرضه پریښې دي. امریکا له افغانانو او بلکه له هیچا سره په خوښۍ د خپښۍ کومه سابقه نه لري او په خاصه توګه مونږ خو یې هیڅکله نه خپښان وو او نه به شو، او دا ځکه چې امریکې د افغانانو د دوستۍ سره هیڅ وخت علاقه نه ده سا تلې او نه افغانستان او امریکا پرته له سیاسي ملحوظاتو دراشه درشې او د مشترکې خواخوږۍ له مخې د کومې سودا سابقه لري. د امریکې قدیمي دوست جنرال حمید ګل لیکي «**د امریکې په قاموس کې د دایمي دوستۍ په نامه څه نه شته. د امریکي سیاست په خپل مصلحت ولاړ دی**». امریکا او نور نړیوال «ترقي پسنده» او «متمدنه» هیوادونه مدعي دي چې ګوندې افغانستان ته د یوه دموکراتیک نظام د جوړولو، دایمي سولې او امنیت د تأمین، د دولتي او حکومتي مؤسسو او ارګانونو د تأسیسولو، بیا ابادونې، دموکراسۍ، د بشر د حقوقو د رواجولو او ډیرونورو بشر دوستانه او خیرخواهانه کارونو د سرته رسولو په

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاطر راغلي دي ،خو له نیکه یا بده مرغه د دوی واقعي نیتونه او پټې خبرې مخکې له مخکې هغه وخت بربنډې شوې ، کله چې د کروز راکټونو او ۵۲ــB الوتکو قطارونه چې له دوی څخه را دمخه شوي وو او د افغانستان د پولې په پرېکولو سره یې په پټو سترګو سمه او غر یو شان رحمانه بمباري کاوه. دوی لکه دبې عمله ملایانو ، وایې یو څه او کوي بل څه . دوی خپل دغه بېګانه پرسته افغان ګوډاګیان په هر بد نوم چې د بې همتۍ ،د بشر د حقوقو ناقض ، جنګي جاني ، وطنفروشۍ ،فساد ،قاچاقبر ،رشوت ،او بل هر ټیټ نوم چې د دغه ډول القابو په قاموس کې پیدا کیږي نوموي ، خو په افغانستان کې ټولې چارې ، پرته له دوی په بل چا سرته هم نه رسوي . دوی که هره ګناه او بېشرمه کار هم کوي ، اول خو یې څوک له خپل مقام څخه نه شي لیرې کولې او که بیا هم د کوم کوچني خطر احتمال ورته پیدا کیږي ، خارجي متولي نیغ په نیغه میدان ته راووځې او وایي ،معاش زه ورکوم ، زما همداسې کس په کار دې او که بیا هم خبره تر پارلمانه ورسیده ، نو کرزي صاحب خو کم سر پرست وزیران او مشاورین نه دي مقرر کړي ، د ډاکټر رنګین داد فر سپانتا او یا د ښارجوړولو پخواني وزیر پښتون صاحب چې وزارت یې له منځه ولاړ ،دې اوس هم وزیر او بلکه نن د ټول افغانستان د ښارونو ،کلیو باندو او حتا د شړو دښتو او بې صاحبه ځمکو عمومي وزیر ګڼل کیږي. زمونږ پوښتنه د خپلو خارجي «دوستانو» څخه داده چې په کوم ملک کې دداسې کسانو په واسطه دیوه هیواد بیا ابادونه سرته رسېدلې ؟ یا داسې کسان د دموکراسۍ ،سولې او امنیت د تأمین عامل ګرځېدلي شي؟ که داډول کسان په وطن کې نظام جوړ او حقوق

او قوانین پلي کړي اول باید په خپلو لاسونو او پښو کې اتکړۍ او زولنې واچوي او که دوی پخپله دا کار ونه کړي ، بل یې باید وکړي.

اکثریت په دموکراسۍ کې عمده اصل کڼل کیږي .د ۲۰۰۱ م کال داکتوبر په ۷ نیټه کله چې امریکایانو په افغانستان خاینانه حمله وکړه ، له لومړۍ ورځې څخه خبره معلومه او هغه د امریکې د ګټو په خاطر ، په افغانستان کې د امریکایي قواوو حضور تأمینول او ټینګول وو ، نو د توري تېره مخ باید د پښتنو ، چې په ملک کې اکثریت جوړ وي، په خوا وي او تر دا نن ورځ پورې همدغه وضعه دوام لري. افغانستان یوازېنې هیواد نه دی چې د پښتنو د اکثریت په څنګ کې د نورو ورونو قومونو اقلیتونه هم موجود دي. د اکثریت او اقلیتونو مسئله په نړۍ کې څرنګه چې د ټولو هیوادونو په کچه ،عمومیت لري ،نو د ټولو قومونو د سولئیز ګډ ژوند په خاطر بین المللي او ملي منل شوي قوانین وجود لري چې د ملګرو ملتونو په منشورونو کې تسجیل دي. **په دې معنا چې د ورونو قومونو تر منځ حقوق د قومونو د فیصدي په تناسب او د ټولو افرادو تر منځ د ټولو حقوق مساوي ګڼل شوي** دي. زه نه پوهیږم ، د دې په عوض چې زمونږ بهرني «دوستان» د دغه قوانینو د عملي کولو په خاطر جدي پاملرنه وکړي ،بر خلاف پخپله د دغه حقوقو او قوانینو ماتوونکي او ناقضین ګڼل کیږي.د ټولو قوانینو ،اصولو ،نورماتیفونو او منل شوو ارزښونو په خلاف ،غواړي په افغانستان کې خپل حاکمیت ټینګ او په یو طرفه ډول بلا قید و شرطه د خپلو ګټو په خاطر د خپلې خوښې نظام جوړ کړي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بن په کنفرانس کې د دغه خبره پوره رښتینولۍ ته ورسیده او د ټول افغان اولس په نمایندګۍ ، دوی د پنجشیر د شریفو خلکو د نماینده په حیث یواځې څو کسه فراریان ، د قبرس بې نومه ډلګۍ او د پخواني پادشاه محمد ظاهر شاه نمایندګان چې په دغه وخت کې د هیڅ ډول ټولنیز او سیاسي هویت ، شخصیت او موقف څخه برخوردار نه وو ، راټول او په داسې مغلقه او ډیره کړکیچنه وضعه کې یې د افغانستان د نوي دولت ،حکومت ،قضاء او نورو ټولو اداري واحدونو ، مؤسساتو مسئولیتونه هغوی ته وسپارل .

د ۲۰۰۱ م کال د نوومبر په ۱۴ برهان الدین رباني د جمهور رئیس ،عبد الله عبد الله د باندنیو چارو وزیر ، محمد یونس قانوني د کورنیو چارو وزیر ، محمد قسیم فهیم د دفاع وزیر او ډیر نور لوړ پوړو چارواکو له یوې اولسوالۍ او بلکه له یوه کوچني محل څخه د دولت په خورا لوړو او اوچتو مقامونو کې خپل ځانونه مقرر اعلان کړل. سره ددې چې لسګونه زره پښتانه په ترلو کاتینرونو کې تیرباران ، ساه خپه او بې رحمانه ووژل شول او سره ددې چې پښتانه د ټول نفوس قاطع اکثریت جوړوي ،له هر ډول حقوقو څخه محروم وساتل شول. دا ډول چارې د دموکراسۍ سره هیڅ سمون نه لري او په داسې شرایطو کې نه امنیت ، نه دموکراسي ،نه عدالت او نه نظام پایداره پاتې کیدلې شي. دا ډول روشونه د نظام د جوړېدو په مفهوم نه ، بلکه نظام ړنګوي او هر مغرض په خپلو ټولو ناروا ګټو په اسانۍ خېټه اچولې شي.

کاري وړتیا او تجربه ،پوهه ،تحصیل،تخصص ،تقوا ،وطنپرستي او فداکاري هغه اوصاف او خصوصیات دي

چې ځیني د کلونو او ځیني نورد قرنونو او تاریخي دورو په اوږدو کې د یوې ټولني او اولس په مورال ، کلتور، اخلاقو او نورو ارزښتونو ، دود او دستور بد لیږي او همدغه ارزښتونه په حقیقت کې د همغه اولس تاریخ جوړوي او د ټولنې هر با احساسه انسان د خپل ضمیر او وجدان له لارې د همدغه ارزښتونو او خپل تاریخ سره تړلې او یواځې د همدغه ارزښتونو د ارزښي طاقت په مټ یو اولس پایي او ژوندی پاتې کېدلې شي. له کومې ورځې څخه چې زمونږ امریکایي او اروپایي « دوستان » بې پاسپورته زمونږ هیواد ته راننوتي دي ،ددغه ارزښتونو سره جوړ نه راځي او له بیخه یې ړنګول غواړي.

زمونږ بهرني « دوستانو » په افغانستان کې د خپلو چارو د سمون او پرمختګ په خاطر له خپلو ملکونو څخه هغه افغانان چې د مهاجرت او یا د پخواني تحصیل له دورو څخه یې خپله وفاداري هغوی ته ثابته کړې او سي ، د هغوی لپاره د اعتبار او اعتماد وړ ګڼل کیږي او یواځې په دغه اوصافو سره کسان ، په اوسنیو شرایطو کې ،د یوو کار د شایستګۍ لازمي او کافي نورمونه پوره کولې او د دغه چاړ د سختګیره شرایطو څخه تېرېدلې شي. ددوی د روزنې پروګرام هم له درې هفتو او درې میاشتوزیات وخت نه نیسي ، چې لکه دجورسه فصل کړل او ربېل یې همزمان وي. د دوی اوسنې په کارولاړ تیم باید په اصطلاح انترناسیونالستان او یو ډول په راز او رمز پوه خلک وي. وطن ، سیالي او شریکي ، ترېخي ، توربورولي او تربګنې ، قهر غصه ، خپل ، دوست او دښمن باید ونه لري او ونه پېژني . یواځې پېسي و پېژني او په مړه وجدان یې د هر کس او ناکس له لمنې څخه راټولي کړي .زمونږ « دوستان» دا هرڅه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وینې او د شاباسې په دود په شا ډب ورکوي. همدا سبب دی چې د فساد، اختلاس، رشوت، قاچاق، غلا، چور، چپاول، ګُشت وخون او نورو دې ډول کارونو کې له هرچا دمخه دي. دا خبرې ټول نړیوال کوي او زمونږ «دوستان» چې ددغه چارو مستقیم مسئولیت په غاړه لري هم که په ظاهر له دغه کارونو څخه سر ټکوي، خو په واقعیت کې، که دوی ورسره شریک نه اوسي، که دزمري زړه هم چاته ورکړې ددې کار جرئت به ونه کړي. د دوی په خپلو ملکونو کې دیو «سنت» باقیداری د تحصیل لپاره، پنځه ډالر مصرفوي، خو په هیڅ صورت یې چاته نه پرېږدي. دوی خپل دغه وفاداره خدمت ګذاران په هیڅ صورت له لاسه نه ورکوي او دخپلو ګټو په خاطر ترې بې قیدو شرطه په پټو سترګو دفاع کوي.

لنډه دا چې، نه دغه نابکاره ډلګۍ او نه زمونږ خارجي « دوستانو» دستاینې وړدي، چې څوک دې پرې ونازیږي او خپلې خولې ګانې پورته پورته وغورځوي. دوی دواړه خواوې له خپلو کړو شرمنده او چاته د سترګو د پورته کولو جرئت نه لري او آن تر دې حده رسیدلي چې یو بل سره ملامته او یو په بل باندې سره تورونه ولګوي. زه نه پوهیږم چې دا ځینې خدایي خدمتګاران د دوی د برئت لپاره دلایل له کومه ځایه راپیدا کوي؟

ضرورت نه شته، څوک په پټو سترګو او وازه خوله ددغه ناوړه وضعې او ناوړه شرایطو د ملاتړ په خاطر چیغې ووهي او خپل کومې وشلوي. زمونږ داخلي او خارجي «دوستانو» تراوسه پورې د وضعې په خرابولو او خپلو خیانتونو کې هیڅکله لاس نه دې نیولې او کمې یې نه دې کړې، ښه به داوي

د افغانستان او جهان نننۍ وضعه په دقت سره و ارزول شي. وروسته له دې هره ګړۍ تأخیر به، ددغه وضعې د خرابېدو ابعاد د هندسي تصاعد په تناسب نور هم ترینګلي او له تحمل څخه وباسي. دا به حماقت وي، که پس له دې هم څوک د وضعې د خرابېدو او ددې نړۍ د تباهۍ مسئولیت په غاړه اخلي!

نن چې ټولو نړیوالو د امریکایانو سره یو ځای، چې یو تر بله د شرم او رقابت مسئله هم تر منځ موجوده ده، دا وضعه تر دې حده ورسوله، نو د امریکایانو به په یوازې ځان څه له لاسه پوره شي؟ او هغه هم، کله چې د دایمي اډو په جوړېدو سره امریکایان یکه تاز د میدان او درقیب څخه د سرګو د سوي او شرم مسئله هم په منځ کې نه اوسي. نو زه ټولو اصیلو افغانانو او حتا ددغه نابکاره ډلې لپاره د امریکې ددایمي اډو په جوړولو کې دخوښۍ کوم دلیل نه وینم! هغه قوانین چې ملګرو ملتونو د بین المللي ذات البیني سولئیزو مناسباتو او معاملو په خاطر تصویب کړي، مونږ سر په سترګو او زړه په صدق سره منو او دهغې مطابق هر لرې او نژدې هیوادونو سره سیالې معاملې ته حاضر یو. زور زیاتې، غیر عادلانه، استثماري او استعماري معاملو او سود سودا مناسباتو له دود او دستور څخه ووځي.

افغان له بل افغان سره د داخلي وطني او اولسي مسایلو په جوړ جاړي کې جوړ راتلای شي او که نن نه سبا مجبور دې خپلو داخلي ذات البیني منل شوو قوانینو او اصولو ته غاړه کښېږدي. خدای دې مونږ د هغه کم اصلو له شر څخه خلاص کړي چې نه یې مور معلومه وي او نه پلار. نن چې افغانان په شعوري، علمي او اقتصادي لحاظ وروسته پاتې دي، ملامته

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدغه د بهرنیانو ستر قدرتونه وو ، چې تل یې په مونږ جنګونه تحمیل کړي او یوه ګړۍ یې کار ،زیار او دوطن ابادولو ته نه یو پرېښي ، او زمونږ روشنفکران چې تر نن ورځې پورې د صنفي او قشري تشکل څخه عاجزاو لکه نن چې د حوادثو په تېل ناتېل کې دناوړه استفاده جو مرتجع رول لوبوي ،تل یې په تاریخ کې دغه ډول رول لوبولې او تل یې عظیمه اولسي کتله په غفلت او په شعوري ذهني کدورت او تورتم کې ساتلې. معنا داچې مونږ بېکاره یو او خپل دېن او رسالت مونه دې اداکړې. که غواړو او که نه ، که دا کار سخت دې او که اسان ،باید سرته یې ورسوو او ځانونه د سیالانو سیال کړو. خدای دې مونږ او تاسو ته همت او برکت راکړي.

پریږده چې نړیوال ،افغانانو ته داحسن پاداش څخه د همیش لپاره منکر پاتې شي !

که مونږ سیال او سو ،همېشه خپل حق غوښتلې او لاس ته راوړلې شو.

دغرب ناکامه ستراتیژي، ناکام انجام ته ورسېده.

د دغه سیاسي ستراتیژۍ په هکله دغه ډول قضاوت هغه وخت وشو ،کله چې په افغانستان باندې د روسانو د خاینانه یرغل او دشرمه ډکې ماتې څخه وروسته ، امریکا د نړیوال مونیپولار سیاسي سیستم په محراق کې قرار ونیوه او د امریکې په مشرۍ ټول نړیوال کاپیتال ـ امپریالیستي نظام ،دافغانانو د عادلانه مبارزې په اړه د خاینانه سیاست لار ونیوله ،د افغانستان په څېر تاریخي هیواد او افغانانو باتورو خلکو واګي یي، چې په سیمه او نړۍکې یې د برم او زړورتیا کیسي دسره امپریالیزم سره په ډغرو لا هم تودې او را ژوندۍ شوې وې ،دپاکستان غوندې بې بنیاده غیر فطري هیواد په لاس کې ورکړل ،چې نن هم په خپل ملک کې فاقد دسراسري نظام ، اداري، حکومت ، قانون او انساني حقوقو پاتې دې ،او په ډېر جفاکارانه ډول یې د شرق او غرب ، کمونیزم او کاپیتالیزم ، روسي او امریکې ،کې جي بې او سي آی اې اوداسې نور ټول نړیوال لاینحله پرابلمونه د غم ځپلو افغانانو د سرنوشت سره غوټه کړل ، حال داچې امریکا په حقیقت کې د ژینیو د پنځه فقرئیز تړون یو اځینۍ حکم هم ګټل کېده. دغه عظیم بار افغان اولس دملیونو شهید ،معیوب ،مهاجراود ملک د هرې لویشت ځمکې د تباهۍ په بیه په خپلو اوږو پورته ، شوروي اتحاد ،کمونیزم او نړیوال سوسیالیستي نظام یې رنګ اود نړیوال ازاد بازار سوپر ګلوبال اقتصادي نظام او نړیوالې مافیا لپاره لار اواره شوه. افغانانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لپاره ددغه بې ساري قربانۍ او فداکارۍ په مقابل کې احسن پاداش داوۀ، چې افغان اولس د تور او سره امپرياليزم د ډلئيزو او غير ډلئيزو وژنو وسلو په ګودامونو ،چې افغانستان ته محض دتخريب او افغان وژنې په خاطر راوړل شوي وې ،افغان دښمنه داخلي او خارجي ډلو ته يواځې پرېښودل شي ، چې د ګور د چينجو غوندې تر اخر کس پورې يو بل سره تباه او نابود کړي. خوکله چې ددغه بې رحميو د اور لمن د دوۍ د خپلو هيواد والو له خوا په ټوله نړۍ کې خپره شوه او دهر کور تر دروازې ورسېده ، په اصطلاح د دوۍ د ترحم او هيو منيزم احساس بيا راژوندې شو ، چې څه ډول يوځل بيا دغه لا علاجه تو ره بلا د افغانانو په کور ميلمه او دقربانۍ دغه سوړ نغرې بيا تود کړي.

همغسې چې د روم امپراطور د شعري قريحې د راپارولو په خاطر د روم د ښار سوزولو ته ضرورت وو ،د دوۍ د پخواني ويده ساديسم او اوسني جنوسايد د راويښولو او پارولو لپاره هم يوې انګېزې ته ،يوې ناشوني ناروا ته يوه چاره سنجول په کار وو .سره ددې چې دوۍ دافغانانو په حق کې د هېڅ ډول ناروا او جفاکارانه دراماتيکو صحنو په جوړولو کې کمې نه درلود اوپخپله د دوۍ ترهګرو او بنياد ګرو هم د دوۍ په ملکونو کې ځيني زړه بوګنوونکې نظارې او نندارې تکرارکړي ، خود نوي ديناميزم لپاره نوي پوتنسيال ته ضرورت وو چې دغه متحجر مغزونه يو ځل بيا د لاشعورۍ کور کورانه عمل تر مدهوشانه پوتنسياله ورسوي. دغه عظيمه پېښه د ۱۱ / ۹.۲۰۰۱ نيټه وه چې حق يې په نا حق او ناحق يې په حق بدل او د بشري شعوري بلوغ په يويشتمه پېړۍ کې يې دغه د نادودو ناکامه سراتيژي ،يو ځل بيا په ناروا د افغان غم ځپلي اولس د سرنوشت پورې غوټه کړه. په تېرو لسو کلونو کې ددغه نا کامې سراتيژۍ په ناکامو هڅواو ارزونو زه ځکه نه غږېږم ، چې د هغې د عملي کولو ،سپيناوي او غلطو تعبيرونو په خاطر

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سياسي فلسفه

د نړۍ ټولو هيوادونو په افغانستان کې مستقيم او غير مستقيم ، بې ويزې او بې پاسپورته ، بې قېد وشرطه صلاحيتونو او دنړۍ د ټولو ډلئيزو رسنيو په واک کې لرلو سره حضور درلود او حتا زمونږ د داخلي بېګانه پرستوافغانانو په بې شايبه هڅو سره يې هم ونه کړې شول ، ددغه تورمخې ستراتيژۍ تورې رټې د زمزم په اوبو پرېمنځې.

امريکا خو لوی ملک دې ، لوی نظامي طاقت دې ، لوی علمي طاقت دې ،د نړۍ د ټولو اولسونو «ګل های سر سبد » مجمو عي کتله ، په ميخانيکي او ارګانيک ډول په امريکا کې راټوله ده او تر ټولو لويه کلتوري کتله او مدني طاقت جوړوي ، دهيواد دننه اود نړۍ د خلکو ، قومونو او مختلفو قشرونو تر منځ سوسيال دموکراتيک عملي مناسبات تر بل هر ځای په امريکا کې پراخ ابعاد او د ژوند په ټولو ساحو کې د نړۍ دټولو خلکو سره عملي علمي ،منطقي متقابل هر اړخيز اړيکي ، تأثير ، تأثر، اوپه پوره حاکميت راکړه ورکړه يواځې امريکا لرلې شي. دامريکې اولسونه په دغه ډول مناسباتو او امکاناتو سره ،هيڅ ضرورت نه لري دتفوق او حاکميت دساتلو په خاطر ، د نړۍ د اولسونو په مقابل کې، دجنګ لار غوره کړي. هغوې ددې کار لپاره ډيرې نورې لارې چارې ، منطقي او معقول امکانات لري ، چې هم دهغوی منطقي برلاسې او هم په نړۍ کې دعدل ،انصاف او ټولنيزو حسنه مناسباتو له لارې د امريکې او نړيوالو د سولئيز ګډ ژوند او پاينبت شرايط تضمين کړي . امريکااو دهغوی انډيوالان بايد د نړيوالې مافيا، دسرمايي د ليونيانو او د وسلئيز او جګړئيز وشرکتونو مشورې او هدايا ت ،چې غواړي دناروا او غيرقانوني حکومتونو له لارې او لسونه په خپل خاينانه واک کې وساتي ، ونه مني او دغه ناروا کبر او غرور ونه کړي. پخواني شوروي اتحاد چې په خپل وخت دغه کارته لاس وغځوه ، پايلې يې اوس ګالي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاریخ ګواه دي ، هرکله چې دافغانستان د ځمکنۍ بشپړتیا او سیاسي خپلواکۍ سر نوشت د جدي ګواښ سره مخامخ شوې ،افغان اولس تل د جګړه ئیز ډګر واک او اختیار په خپل واک کې نیولې او په ساتنه کې يې د نه بدلیدونکې تاریخي جبر په حېث ،حتا دخپلې اردو ،پولیس او بل هیچا ارادې ته غاړه نه ده ایښې ، دښمن یې قضایي جبر منلو ته اړ ایستې او د بل بدیل منلو ته چا نه دې اړکړې شوې . په افغانستان کې سیاسي وضعه ، عېني او ذهني شرایط همدغه حالت ته رسېدلې ، اولس به واک اخلي او دموجوده وضعې څخه به ملک ته نجات ورکوي ، که نن وي ، سبا یا بل هر وخت چې اوسي.افغان اولس همېشه په خپل ملک کې دامنیت اصلي ساتونکې وؤ او اردو او پولیس یواځې هغه وخت د امنیت له عهدې وتلې دې ، چې اولس یې ملاتړې وؤ .
هېڅوک نه پوهېږي ، چې دا دومره نړیوال اولسونه افغانستان ته د څه لپاره راغلي دي ؟ څه یې کړي او څه به وکولې شي ؟ ددوی‌خپله او نورو ټولو افغانانو او نړیوالو ارزونه خو داده چې دغه ټول کسان د افغانانو له ارادې پرته په خپل سر افغانستان ته راغلي ، ټول ارزشونه یې له منځه وړي ، بې ګناه یې ملکي کسان په خپل سر وژلې او د امنیت ،بیا ابادونې او نور ټول شوني کارونه ناشوني ګرځیدلي دي.
نن په افغانستان کې هرڅوک ، که بهر نې دې او که داخلې ،ځانونه ټولواک او بېواک ګڼي ،هیڅوک د مسئولیت احساس نه لري ،خو هرڅوک د خورا ډېرو مهمو ملي مسایلو په باره کې په خپل سر د قضاوت صلاحیت لري اوحتا نیم افغانستان ، په یوه بهرني هیواد کې د بل بهرني هیواد نماینده او یا یوداخلي سیاسي بې سواده «د مثال په ډول دیوه لوی ولایت والي او یا هر عادي انسان» په پټو سترګو ، پوره بې مسئولیتۍ او احمقانه جرئت سره بل چاته بخښلې شي.زه نه پوهیږم په کوم حقوقي ، قانوني او یا بل ډول صلاحیت ؟ نو پاکستان، ایران

او یا نورملکونه به ولې په داسې بې صاحبه ملک نا حقه دعوې ونلري ؟او خصوصاً ، کله چې د خپلو متولیانو له خوا دې کار ته هڅول کیږي او بر او لر افغانان او حتا پښتانه او بلوڅ ، ، د ملګرو ملتونو سازمان ، امریکا ، انګلستان او نور چې بین المللي تعهدات او په افغانستان کې دا وخت دستر رسالت په خاطر حضور لري !
په داسې ناوړه وضعه او ناوړه شرایطو کې چې د ارګ په دروازه ، دملي دفاع او ستر درستیز دشعبې په درشل ، دجهادي دولت د جوړېدو د ستر جشن دنمانځنې په ورځ د جمهور رئیس ،لوی وزیر ، د ملي دفاع ، کورنیو چارو د وزیرانو ، د امنیت د لوی رئیس او نورو لوړ پوړو چارواکو تر منځ محلونو کې امنیت او دامنیت مسئول ذمه وار نه په سترګو کیږي او هرڅوک د پېښې له ځای څخه خپلې پښې سپکوي او منډې وهي،بهرني قوتونه یو ځل بیا افغانان او افغانستان داخلي او خارجي بې مسئولیته وسله والو ته دډلئیزو او غیر ډلئیزو انسان وژونکو او نړۍ ورانوونکو وسلو د ګودامونو په سرلاس ترلي پریږدي ؟
تاسې نه دي اوریدلي چې علامه اقبال لاهوري ویلي:

اسیا یک پیکر آب و ګل است
افغانستان درین پیکر دل است
از کشاد او کشاد اسیا
از فساد او فساد اسیا

کله چې عراق هم دا ډول غیر مسئولانه تقسیمیده ، دفرانسې د باندنیو چارو وزیر وویل « دا خو د کیک ټوټه نه ده چې دا ډول تقسیمیږي ؟ » زه دا وایم دا خو پاکستان نه دې چې که دانګلستان او امریکې همیشنې ملاتړ نه وي ، همدا نن به ټوټه ټوټه پروت وي !

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه نه پوهېږم ولې دپاکستان حکومت دا سوچ نه کوي ، کله چې دا ټول نړیوال قوتونه له افغانستان څخه په داسې نا امېدۍ سره ووځي ، پاکستانه ستا به له لاسه څه وشي ؟

دهیوادونو او اولسونو تاریخ معمولا په تیر ،حال او راتلونکې پورې اړه لري. خدای مه که چې زه به د هند دلویي وچې د اولسونو کلتوري ،علمي ارزشونو او د هیواد دازادۍ په خاطر مبارزو ته په کمه سترګه وګورم ، خو تاریخي حوادث داسې پیښ شوي چې ددغه سیمي هیوادونو سرنوشت یو تر بله سره تړلې پاتې شوې او له نېکه یا بده مرغه ددغه ګډ سرنوشت جګړئیز دروند بار دتاریخ په حساسو شېبو کې د افغانانو په اوږو پروت وو او دغه سپیڅلې رسالت او دېن ته افغانان تر بل هرچا څخه زیات ارزش او احترام قایل وو . د تاریخ درسونه ډیرو کسانو ته معلوم او ډیر کتابونه پرې لیکل شویدي ، چې تر هرچا دمخه یي بایدپا کستاني چارواکي ولولي او دتاریخ په ارزشونو او رازونو ځانونه پوه کړي . که پاکستان د یوې پېړۍ دننه شاته مخ اړوي ټول افتخارات یي په افغانستان ، افغانانو او هند پورې اړه لري ، چې د خپلوبې سنجشه کړو وړو او کم بختۍ له مخې دواړه خپل نه پخلا کیدونکي دښمنان ګڼي .زه تاریخ پوه نه یم او نه غواړم چاته د تاریخ درس ورکړم ، خو دومره ویلې شم ، چې دافغانستان له لارې هر یرغلګر اول دا جرئت نه دې کړې شوې چې هند خواته واوړي او په همدې خاطر د بحري لارې د کشف په هڅه کې وو ،او که کله چا دا نیت هم کړې ،نو کاري ګوزار تر هر چا دمخه افغانانو په خپل ټټر اخیستې اویرغلګر یي له خپلې خاورې پر شا تمبولي دي. خو که کله په دغه سیمو کومه ناڅاپي ټکه پرېوتې ،لکه چې دمخه هم ورته اشاره وشوه ، دغه رسالت ته د ډېرې وفادارۍ په نسبت ، په ټولو غمجنو شېبو کې افغانان تر هر چا دمخه ، داصلي حکم او وارث په څېر

د هرې سیمي په دفاع کې دریدلي دي (د سلطان محمود غزنوي ،لودیانو ، شېرشاه سوري ،هوتکیانو او ابدالیانو تاریخ ته دې نظر واړول شي).

پاکستاني دولتي چارواکي دې په دې باره کې فکر وکړي چې پاکستان څه ډول جوړ او په حقیقت کې څوک تر اوسه دغه بار په اوږو وړي ؟ د هند دلویي وچې له اولسونوسره دافغانانو ذات البېني مناسبات همېشه حسنه او دمتقابلو ګټو او تفاهم په منطق ولاړوو . هریو د بل د خوښۍ او بدو ورځو له حالاتو څخه متحسس او متأثروو او یو تر بله سره په ښو او بدو وروځو کې یو دبل ملاتړ ګرځیدلي دي .یواځې هغه وخت چې د غازي امان الله خان د استقلال د اعلان په وخت کې ټول هندوستان د افغانو په ملاتړ کې راپاځېدلي وو ، افغانان یي هېڅکله نه شي هېرولې.

مونږ دداسې تاریخي حقیقت شاهد هم یو ،کله چې شاحسین صفوي د شاه محمود هوتک په مقابل کې ماتې وخوړه او شاه حسین صفوي وروسته له دیرش کلنې پادشاهي څخه خپل تاج د پنځه ویشت کلن شاه محمود په سرکښېښود اود ملک واک او خزاني یي هغه ته وسپارلې ، شاه محمود هم په ډیر احترام د هغه په مقابل کې پاڅېده ، هغه ته یي د پلار خطاب وکړ او وعده یي ورکړه چې بې د هغه له مشورې به څه نه کوي او د هغه دکورنۍ لپاره یي داستوګنې او ژوند ټول مناسب شرایط برابر کړل.

طهماسب چې دپلار د تسلیمۍ په وخت کې له اصفهان څخه په تېښته بریالې شوې وو، ځان یي د ایران پادشاه اعلان کړ .خو ایرانیانو چې ترې ښې خاطرې نه درلودې ، ملاتړ یي ترې ونه کړ نو مجبورشو ترکانو او روسانو څخه وغواړي چې د غربي او شمالي ولایتونو په بدل کې افغانان د ایران له خاورې څخه وشړي او دسلطنت واګې دده په لاس

(c) ketabton.com: The Digital Library

کې ورکړي . ترکان او روسان هم په خپلو منځونو کې موافقې ته ورسېدل او دغه ځمکې يې په چټکۍ سره په خپله ولکه کې ونيولې .په دې وخت کې چې شاه محمود د ۲۸ کلونو په عمر وفات او په عوض يې مير اشرف سپهسالار د جرګې لخوا د پادشاه په حېث ټاکل شوې وو ، خو کندهار ته داسې خبر رسېدلې وو ،چې شاه محمود د مير اشرف له خوا د خپل پلار د قتل په بدل کې وژل شوېدې ، نو ځکه د کندهار او شاه اشرف مناسبات خړپړ وو .تردې وروسته د حوادثو جريان مير غلام محمد غبار په « افغانستان در مسير تاريخ »(۳۲۹ ـ ۳۳۱ مخونه) کې دا ډول ارزولې دي.

[در طی این اقدامات داخلی ،شاه اشرف دقیقاً حرکات دولت های عثمانی وروسیه را نسبت به ایران مراقبت می کرد .چون قوای عسکری شاه اشرف در طول جنگ های داخلی تقلیل یافته بود و قطع روابط با قندهار فرصت تلافی این کمبود نظامی راسلب کرده بود بناچاربا قوت قلیل دست داشته خود میساخت و در قضایا سعی میکرد کار به تدبیر وسیاست انجام گرفته و احتیاج به استعمال اسلحه نیفتد .لهذا شاه اشرف در۱۷۲۶ توسط نامه وسفیری (عبدالعزیز)به عنوان دولت ترک از دوستی واخوت اسلامی و مذهبی و احترام نسبت به خلافت مطاع اسلامی حرف زدو ضمناً تخلیه ولایات غربی ایران را از سپاه عثمانی تقاضا کرداما دولت ترک نه اینکه به چنین پینهاد وقعی نگذاشت بلکه به شاه اشرف پیشنهاد تخلیه ایران و تسلیم تخت به شاه حسین صفوی نمود ، این پیشنهادترک با سوقیات بزگ نظامی بدرقه میگردیدو شصت هزار سواره و پیاده عثمانی با هفتاد توپ بزرگ در زیر قوماندہ احمد پاشه والی بغداد و حسین پاشه والی موصل و جنرال عبدالرحمن به استقامت اصفهان حرکت کرد .

شاه اشرف که وارد مرحلهً قاطع شده بود لهذا شاه حسین صفوی ره بدون لزوم بکشت و با قشون مختصر اما محکم افغانی بمقابل اردوی ترک برامد.تلاقی هر دو سپاه در سال ۱۷۲۶ در بین راه اصفهان و یزدواقع شد ،این جنگ که در تاریخ برای بار اول بین یک قوت افغانی و دولت ترک عثمانی بعمل آمدبرای دولت هوتکی اهمیت حیات و ممات را داشت زیرا اگر سپاه افغانی مغلوب میشد تلافی آن ممکن نبود در حالیکه قشون ترک در عقب خود دولت بزرگی استاده داشت.
جنگ اغاز گردید و حملات برق آسای سوارهً افغان در طی چند ساعتی آن اردوی بزرگی در هم شکست ،توپخانه عثمانی پنجاه توپ از دست داد وسواره وپیادهُ ترک ۱۲ هزار کشته در میدان جنگ گذاشت و فرار کرد ،این شکست بقدری ناگهانی و شدید ی بودکه تمام لوازم و ذخایر و سامان اردوی ترک جابجا ماند .

شاه اشرف با وجود چنین فتح بزرگی،تدبیر را از دست نداد و بدون اسلحه تمام غنایم جنگی رادر عقب اردوی شکست خورده ترک فرستاد ، وتوسط اعزام سفیری بنام اسمعیل در سال ۱۷۲۷ به دولت ترک پیام داد که ما با ترک ها برادران هم دین هستیم و مال برادران بر ما حرام است ،ما احترام خلافت اسلامی را بر خود واجب میشماریم ،وبا برادران ترک جنگ نی بلکه صلح دائمی میخواهیم....

شاه اشرف که افراد کاری عسکر وافسر خود رادر جنگ بزرگ با دولت ترک و جنگهای داخلی دیگر از دست داده بود مجبور شد که با استخدام قشون از داخل ایران بپردازد و جای تلفات وارده را پر کند ،. . ،واما بعد ها در جنگهائی که با نادر افشار بعمل امدعساکر ایرانی شاه اشرف در مقابل عسکر نادر افشار جنگ نکرده و میدان حرب را ترک گفتند .

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاه اشرف سپاه خود را برای درهم شکستن قوت جدید الظهور داخلی (نادر افشار)نګهداشت ، وعجالتاً ګذاشت که نادر افشار و شه طهماسب و فتح علی خان قاجار بولایت خراسان کنونی تاخت وتاز نمایند ،و خود متوجه دولت روس ګردید که در شمال ایران مسلط بود و طبق معاهدهً شه طهماسب ،خود را مالک قسمت مهمی ایران میدانست. در جنګی که در محل « رود سرد»بین قوای سیدال خان و جنرال « ارلوف »واقع شد قشون افغانی غالب و ارلوف طالب مصالحه ګردید .شاه اشرف با روسیه از در مذاکرات سیاسی داخل شدو در سال ۱۷۲۹ با آن دولت معاهدهً ببست که از سنګیني معاهدهً شه طهماسب مقداری زیاد کاست....]

په دې ډول افغاني سر لښکرو په خپل نظامي درایت او مهارت سره کولې شول کم قوتونه د دښمن په مقابل کې داسې استعمال کړي چې کم تلفات او زیاتې بریاوې لاسته راوړي او حتا د جنګ په مشکلو شرایطو کې هم د دښمن او ګاونډي هیوادونو په مقابل کې انساني ، اسلامي او افغاني منل شوو ارزشونو ته وفادار پاتې شي. په پورتني بحث کې ، مونږ ولیدل چې ،ایراني چارواکو د افغانانو په مقابل کې د ترکانو او روسانو سره څه ډول د خپلو اولسونو او ملکونو په بیه پټې دسیسې جوړولې ، خو افغانان برخلاف په دغه ملک کې د اداري حاکم او وارث په حېث د هغوی ملکونه د پردیو د تسلط څخه ازاد او په ډیرو ناوړو او مشکلو حالاتو کې هم انساني ، اخلاقي او اسلامي کراماتو ته وفادار پاتې کېدل او دښمن یې حتا د جنګ په شرایطو کې هم له خوږې ګوتې نه نیوه.

نن چې پاکستانې سلف د ټولې نړۍ دهیوادونو په مټ ، نه د ځان او نه له پاکستان سره مرسته کولې شي ،هم یې ځان ، هم یې پاکستان او هم یې ټول نړیوال په ناوړه نا مصئون حالت کې واقع کړي او دنړۍ په ګوټ

ګوټ کې مرګ او درد د هرچا په کور میلمه او پخپله هم لکه دموږک غوندې د تیښتې لارې لټوي او پاکستان هم لکه د موزیګې شلېدلې کټ ، چې پیاړمه یې ټینګوي ، بازو یې ځینه. افغانان او په خاصه توګه پښتانه او بلوڅ، چې د پاکستان سره دخپلو حقه حقوقوپه سر دعوه دنګله لري ، سیال خلک دي ،هیڅکله یې پاکستان له خوږې ګوتې نه دې کش کړي او نه دمشکلاتو په وخت کې له چا څخه کسات اخلي. که دا کار یې کولې ،نو ډیر ښه فرصتونه به یې له لاسه نه وې ورکړي. پښتانه هیڅکله په کسات اخستلو عجله نه کوي او اصلاً ددې کار لپاره به ضردرت هم نه وي. ستاسې متولیانو لا پخوا د خپل نظام د پایښت ټول ارزشونه او اساسي عناصر له لاسه ور کړي او دا یو طبیعي قانون دې چې په داسې حالاتو کې هره پدیده چې اوسي په زوال محکومه ده .نو نن که دنړۍ ټول هیوادونه په غم ځپلي افغانستان کې راټول شوي او په حقیقت په ناروا سره ستاسې د متولیانو او ستاسې په ملاتړ کې ولاړدي ټول په زوال محکوم اودا هم یو منل شوې حقیقت دې چې د هرې یرغلګرې امپراطورۍ لمن له افغانستان څخه ټوله شوې ،ستاسې متولیانو سره یوځای دغه ټول نړیوال ایله جارې هم په زوال محکوم او لکه دنورو پخوانیو یر غلګرو په ځیربه په تیښته له افغانستان څخه ووځي. پریږدۍ چې دغه ویاړ هم په تاریخ کي د افغان په نوم ثبت او پریږده چې نړیوال هم په نړۍ کې دنړیوال عدل او انصاف دانقلاب منلو ته حاضر شي.

ایا په داسې موقع کې د افغانستان په کلیو او بانډو ،سمه او غر د راکټونو بارانونه ، انسان او حیوان وژنه پخپله پاکستان ته خاینانه ، بې شرمانه او احمقانه نه ښکاري ؟

په نوکر او په چاکر او پهره دار * خزانې خپلې ساتلې شي سرکار
خو دعام نفرت نه ځان ساتلې نه شي *په طوپونو په ټانکونو زرهدار
« الفت»

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهم بن ، که د لومړي بن، دبې بنیاده پېل ناکامه پایلې؟

د یویشتمې پېړۍ دلومړۍ لسیزې په زماني مقطع کې ، نړیوال ګلوبال تاریخي دینامیز م ،دتېرو تاریخي پېښنو په څېر، د افغانستان د پېښنوپه تېل ناتېل کې ، پېښه پرځای (چپرځای) پاتې شوې اوکه د عراق او کویټ ترمنځ شخړې لپاره ، دامرېکې په مشرۍ یوائې ځوهیوادونو بسنه کولې شوه ،د افغانستان د پېښنو په خاطر نړیوال بغاوت ، بلوا او سوق الجیش هم د خپلو ناکامو پایلوپه مسیر کې ناکامه سرکوبنړۍ وهي . داچې ددغه ډول ناکامه غونډو ناکامه هرارشي (تسلسل)، ولي دالمان د اتحادي جمهوریت پخوانۍ پلاز مېنې ، بن څخه پیل او ولې دوباره په همدغه مقام کې د خپل ناکام انجام مهر پر خپله کړنلاره او تګلاره مني ،بې دلیله او بې بنیاده او تصادفي پېښنه، نه ګڼل کیږي . المان په اروپا کې ، په ټولنیز او اقتصادي لحاظ خورا مقتدر هیواد دي او المان له ځانه سره لرل ، داروپااو ناتو د ځانه سره د لرلو په معنا دي. سره ددې چې ، په دوهم نړیوال جنګ کې د المان له ماتې څخه وروسته ، په جنګونو کې دالمان

ګڼون ، دهغه په قاموس کې وجود نه درلو د او داسند د المان لپاره غوره دلیل ګڼل کېدې شو ، خو دټولو خبرو سره سره ، دغه کار ته اړ ایستل شو او دافغانستان پرضد نړیوال بغاوت د نړیوالو له خوا ، له همدغه ځایه پېل ، خو ډېر زر دټولې نړۍ پر ضد ، د نړیوالو په بغاوت او سوق الجېش بدل شو . ددې کار دلیل دا وو ،چې دغه غورځنګ د یوه داسې نړیوال سازمان له خوا پېل شوې وو ،چې د ټولو نړیوالو په وړاندې یې شومې موخې لرلې او دحتمي ناکامۍ بنیادي دلیل یې د سرمایې په ناپایداره او بې بنیاده بنیاد باندې د ډډې لګولو په دلیل ګڼل کېدلې شي . د تاریخ په اوږدو کې ، افغانستان همیشه د نړیوالو د جفا ، ظلم ،او ناروا سره مخامخ ، دکار ،زحمت او ابادۍ لپاره چا فرصت نه دې ورکړې او همېشه غریب ملک پاتې شوې ، خو دخپلو سرشاره طبیعي منابعو ، نه ختمېدونکې انساني مورالي پوتنسیال اود خپل هېواد او اولس سره دسر ،مال او اولاد د قربانۍ تر کچې د افغانانو فداکاري او استقامت له کبله ،افغانستان تل خود کفاء ، ازاد او دبرم ،حېثیت او وقاره ډک هیواد پاتې شوې او پاتې به وي. نن چې دنړۍ ټول سوق الجېشي طاقتونه د افغانستان په وضع الجېش او جنګي تیاتر کې سره راټول او غواړي ، خدای ورکړې طبیعي او فطري ټول ارزشونه یې بې ارزښه او په اصطلاح ترې غصب کړي. څومره ساده لوحانه ! دغه ډېر « هوښیار » اولسونه ،په دې ساده حقیقت هم نه پوهیږي ، چې فطري استعدادونه او ارزشونه چې د چا د ایمان ،وجدان او شرف جز لاځه ، بلکه ، بنیاد جوړوي ، څوک په جبر له چا څخه نه شي اخستلای او دهر اولس ابدي ارثي زیرمه او بنیاد جوړوي . څومره احمقانه دوۍ په افغانستان کې ددغه کار لپاره راټول شوي او که سل او زر د بن او نورو په څېر بې بنیاده کنفرانسونه جوړ کړي ، بیا به هم په خړو سترګو لکه پلرونه او نیکونه چې یې له افغانستان څخه وتلي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی به هم ووځي. دوی، دي حقیقت او واقعیت ته هم نه متوجه کیږي ،طبیعي مقناطیس، که هر څومره په وړو ټوټو ووېشی، مقناطیسي خاصیت او صفت ترې څوک نه شي اخستلای. حقایقو او واقعیتونه ته غاړه ایښودل په کاردي، مونږ منلي، بل هر څوک چې وي، هم یې باید ومني !د دوهم بن په کنفرانس کې تش دنمایش خاطر له ۱۰۰ څخه زیاتو ملکونو د باندنیو چارو وزیرانو او نمایندګانو او د زرو څخه زیاتو رسمي او غیر رسمي نړیوالو نهادونو ،اشخاصو او افرادو راټولول به څه ګټه ولري، کله چې حقایق او واقعیتونه پکې په پام کې ونه نیول شي؟

هغه وخت ،چې سرمایداري نظام د کار ګري غورځنګ په مقابل کې خپل تاب او نسبي مترقي ماهیت له لاسه ورکړ، له خپل طبیعي او فطري مسیر څخه، چې د کارګري غور ځنګ او تولیدي کمیت او کېفیت دوامداره او پایداره سولئیز روزل او پالل وو، لار بدله او دبې بنیاده تورو پېسو اویا په بل عبارت د بې ارزشه او بې اعتباره تش په نامه ارزشي کاغذونود چاپولو له لارې یې د سرمایې په بې ارزشه ماهیت خېمه ووهله اود هغوی په آند ،البته چې د دکارت د فلسفې په تقلید، چې غوښتل یې هندسه ،طب او نور ټول علوم د مادي ارزش څخه بې ارزشه او هر څه د متماتیکي معادلو په پوچ مشترک مخرج ودروي (چې البته متماتیکي معادلې هغه وخت قانونمند ارزش پېداکوي، کله چې مادي پروسې او حرکتونه افاده کړي ،یعنې کله چې مادي ارزش ولري)، د سرمایې لېونیان هم غواړي دسرمایداري نظام څخه د کار ګري دوران جوړوونکي غورځنګ او تولیدي پروسو مادي ارزش په له منځه وړولو سره دغه نظام د ټولو مادي ارزشونو څخه بې محتوااو په خالي جیبونو نه یوائې دکارګري غور ځنګ او تولیدي پروسو په مقابل کې کودتا وکړي او ددغه تورې سرمایې په اکسپورت

"لوی خدای، لوی علم، لوی جهان" سیاسي فلسفه

(صدور)او معاملو سره د کارګري غورځنګ او تولید خلا ډکه، خو په حقیقت کې، ددغه لارې د ټولو اولسونو ،قومونو او حتا افرادو شخصي شتمنۍ غصب ،د هغوی په ټولوحقه حقوقو خېټه واچوي او ددې لارې خپل پارازیت شتون ته څو ورځې نور هم دوام ورکړي.حال دا چې په دغه اقدام سره، دوی د خپلې تباهۍ په عمودي نزولي مستقیم مسیر قدم پورته کوي او په دې کار نه دکارګري غورځنګ او نه د تولیدي پروسې د کمیت او کېفیت خلا ډکولې شي او طبعاً ډیر زر به په وچه سپېره درینګه لګیدلو سره د خپل ازلي نهایي سرنوشت سره مخامخ شي.

هو !د سرمایې لېونیانو د خپلو غلطو محاسبو او احمقانه فکرونو له لارې، چې «سرمایه نه وي ځان او جهان دې نه وي» ،احماقانه دځان او جهان د نژدې تباهۍ لار غوره کړې او سرمایداري پایداره نظام یې ناپایداره کړې او دسترو بحرانونو سرهمخامخ کړې دې. خو له نېکه مرغه الله لوی جهان ابدي کړې او دسلیم عقل او شعور خاوند ان د الاهي هدایاتو او احکامو سره سم د ځان او نړیوالو دهوسا او بسیا ژوند لپاره خپلو هڅو او هاندته دوام ورکوي اود ټولو اولسونو لپاره ګډ سولئیز خوشحاله ژوندغواړي. نړیوال ټولنیز سازمانونه، بنیادي قانوني ،حقوقي او ډول ډول نور بشردوستانه انستیتوتونو پرهېزګاره متقي اومهرقي عقایدو پلویان ،چې ددغه غورځنګونو د مبارزي نه ماتیدونکې بنیاد جوړوي، په حقه سره یې ننني نړیوال خاین قوتونه د قضایي جبر له مخي دزوال د کندې په څنډه درولي، چې باید حق ته غاړه کښیږدي، خو دوی د سرمایداري احمقانه جنون په بنیاد خپلواخري ناکامه هلو ځلو ته لا نور هم دوام ورکوي او ټوله نړې او نړیوال د قطعي نابودۍ کندې ته کشوي. د همدغه ناکامه هلو ځلو په نتیجه کې نړیوال نظام په کل کې، خصوصاً دنړیوال کمونیستي نظام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په رنګېدو سره ، د دغه کوږ بارد یو جانبه عطالت په نسبت خپل تعادل ،توازن او تناسب له لاسه ورکړې او دتل لپاره په نا پایداره پدیده بدل شوې دې. د همدغه جنون له مخې د سپتمبر د یوولسمې جنایتکارانه ناوړه پېښه رامنځته شوه ،بې موجبه او خاینانه شکل سره افغانستان او افغان اولس د هغوی د بعدي جنایتونو هدف وټاکل شو او د کروز راکټونو او B_ 52 ستراتیژیکو الوتکو د بې قیدو شرطه بمباریو هدف وګرځېده. په ډیر خاینانه شکل سره دخپلو شومو امپریالیستي اغراضو د پوره کولو په منظور په (لومړي بن) کې د قاطع خاین اقلیت په ګټه پریکړې وشوي ، ددموکراسۍ د پرنسیبونو ، دبشر د حقوقو د معیارونو ،د نړیوالو اولسونو د سولئیز ګډ ژوند د نړیوالو منل شوو ارزشونو او قوانینو او بشري جمعي اخلاقي ، شعوري ، وجدان او دېته ورته نورو سلو او زرو منل شوو اصولو او مقرراتو پر ضد خیانتونو په بنیاد په افغانستان کې د بعدي جناتونو د دوام په خاطر اولس او وطن ته خاین نظام یې حاکم ګرځولې او دا لس کاله کیږي چې هره ورځ په لسګونو او سلګونو بې ګناه کسان په دوامداره توګه زوروي ،کړوي او وژني.

دوی برعلاوه له دې ،چې له پخوا څخه د نړۍ په ټولو کنجونو کې غیر طبیعي او غیر فطري حکومتونه، لکه پاکستان ، اسرائیل او ډیر نور د نړۍ په ګوټ ګوټ کې ،دمنطقې د ژاندارم په توګه را منځته کړي او همیش د هغوی د بې قانونه ملاتړ له لارې د منطقې امنیتي وضعه تل ترینګلې ساتي . خپل او دخپلو پلویانو نظامي او استخباراتي اپراتیفي قوتونه د نظامي هډو په توګه د نړۍ په ګوټ ګوټ کې تیت و پرک ساتي او دهغوی په زور خپلې ناوړه ستراتیژۍ او ارزوګانې د نورو هیوادونو په خلکو په جبر تحمیلوي ، چې د همدغه موخو لپاره نن په افغانستان او منطقه کې هم حضور لري او دسولې په نامه غیر

عادلانه جنګونوته دوام ورکوي ، د بیا ابادونې په نامه، په ملک کې اباده لوټه نه پریږدي ، د نظام دجوړلو په نامه ټول ارزشونه له منځه وړي او دمرستې په نامه د هر غریب له لاسه اخري مړۍ شوکوي.

په همدې منظور ټول نړیوال نظامي، استخباراتي ، شبه نظامي او ډول ډول نورو د شومو موخو ، نیتونو او شېطاني خواهشاتو ډلې ټپلې ،چې بې موجبه ،بې دلیله په خپل سر پرته د نړیوالو منل شوو اصولو او قوانینو په نظر کې نیولو سره بې پاسپورته او ویزې، د امریکایي لیرې ویشتونکو راکټونو او الو تکو داتشي احضاراتو ، بمباریو او منطقه پاکۍ وروسته دافغانستان په سپېڅلي حریم راننوتلي ،نه هغه وخت داصیلو افغانانو لپاره د منلو وړوو او نه نن د منلو وړ ګڼل کېدې شي او نه په تاریخ کې دغه ډول یرغلګر قوتونه او دهغوی افغان غلامان چا په افغانستان کې ژوند کولو ته پرېښي دي او حتا ډیر له هغوی څخه د شرمه په ډکه تېښته هم هر وخت نه دې بریالې شوې .نن هم نړیوال قوتونه په افغانستان کې ،د خدای د همدغه ډول قهر او غضب سره مخامخ او ښکېل پاتې دي. په افغانستان کې د هیچا دغه ډول وړۍ په شړۍ نه دي بدلې شوي او فکر نه کوم چې دموجوده ملکونو دغه وړۍ به هم شړۍ شي .

زه په افغانستان کې میشتو خارجي قوتونو ته په زغرده دا وایم ،چې افغانستان د غازیانو ،شهیدانو او واقعي وطنپرستوملي قهرمانانو هیواد دې. په دې هیواد کې سیال قومونه ژوند کوي او په کل کې یو موټې سیال افغان ملت جوړوي ، چې د خپلو غازیانو ، شهیدانو او ملي قهرمانانو په خاورو ،کارنامو ویاړي او هر اختر او برات او بلکه هر وخت وناوخت د هغوی په ښېرغونو تجدید تعهد کوي ، چې د هغوی تاریخ به تر ابده ژوندې ساتي . نن چې بهر ني قوتونه غواړي مونږ لپاره د ځیني بېګانه پرستو ، مادي پرستو ، مقام پرستو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاینو افغانانو څخه مجازي قهرمانان ، شهيدان ،رهبران مشران او دې ته ورته څېرې او قواري جوړې کړي ، عبثه خواري ده . همغسې چې هيوادونه او اولسونه د وياړه ډک تاريخ او يا برخلاف دشرمه ډکه ماضي او سابقه لري ، ځانګړي کسان ،افراد او اشخاص هم ځانته د وياړه ډک تاريخ او ماضي لري او همدسې ناکسان ، بې شخصيته او مختورن کسان داسې د شرمه ډکې سابقې لر ي ، چې د باشخصيته کسانو په حضور سره بايد مجلسونه ، کور کلي او حتا وطن پريږدي ، ځکه په افغاني ټولنه کې دا ډول کسان بايد چاته د سترګو د غړولو جرئت ونه لري.مونږ هيڅکله له دې څخه منکر نه يو ، دکومو ملکونو قوتونه چې په افغانستان کې حضور لري هم سيال خلک او په خپلو هيوادونو کې دخلکو په وړاندي په لسګونو او سلګونو متقابلو حقوقو ،وجايبو ،کار ،ژوند، وفادارۍ ، رښتيولۍ ، صداقت ، شهامت ، فداکارۍ او داسې نورو دښو کارونو تعهدات لري اودوۍ چې افغانستان ته په اصطلاح د بنيادي بيا ابادونې ، نظام ، نورو ټولو نهادونواو انسان جوړونې په خاطر راغلي ،او دغه ډول رسالتونه ، چې يواځې د صادقو ،وطنپرستو ملي کدرونوپه واسطه سرته رسېدلې شي ، ولې دوۍ په صادقو ،کار پوه او وطنپرستو انسانانو باندې اتکاء نه کوي او يواځې د خپلو شومو موخو د عملي کولو په خاطر موزيان ، ملي خاينان ، جنګي جانيان ، د مخدره موادو قاچاقبران ، مفسدين ،اختلاسګر او دېته ورته کسان ، چې پخپله يې هم هره ورځ په همدې ناوړه او دشرمه ډکو نومونو ستايي ، لټوي او د ټولو چارو سرنوشت همدغه خاينانو ته سپاري ؟ ايا دوۍ په رښتيا دا فکر کولې شي چې ددوۍ دغه د شرمه ډک اعمال د افغانانو او يا دهغوۍ د هيوادونو دواقعي وطنپرستانو ، بشر دوستانو د انظارو څخه پټ سرته رسيږي ؟ نه ! داولسونو له انظارو هېڅ عمل پټ سرته

نه شي رسېدلې او هغه ورځ لرې نه ده ،چې دغه خاينان به د خلکو د قضاوت محکمې ته راکش کيږي . دا کومه پټه خبره نه ده ،چې دوۍ دافغانانو غميزه ختمول نه غواړي دا هم پټه خبره نه ده ،چې ۸۰ فيصده خيانتونه پخپله خارجيان کوي ، حقيقت دادې ،چې د دوۍ خپلې ټولنې په ډېرو لا علاجه امراضو او پرابلمونو کې ښکېل دي ، دوۍ قصداً غواړي ، افغانان چې نسبتاُ يوه سپېڅلې ټولنه وه او هغه نړيوال چې په دغه مرضونو اخته نه دي ،خپلو لا ينحله پرابلمونو کې ښکېل کړي

نړيواله مافيا د خپلودموکراتيکو سازمانونو ، دبشر دحقوقو مبارزينو،او نورو بشري د خبرښېګنې ټولنيزو مسئولو مقاماتو او مربوطه ارګانونوپه وړاندې ددغه هر څه توجيه او سپيناوې نه شي کولې او په ډېره نژدې راتلونکې کې به تر هرڅه دمخه د خپلو خلکو د قضاوت محکمې حاضريږي .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د لاندې سرچينو څخه په ګته اخيستنه:

١ – په پښتو ژبه د قرآنكريم تفسير (لومړی او دوهم ټوک) .
٢ـ سيد بهادر شاه ظفر كاكا خيل «پښتانه د تاريخ په رڼا کې».
٣ـ مير غلام محمد غبار «افغانستان در تسير تاريخ» لومړی او دوهم ټوک .
٤ـ مولانا جلال الدين محمد بلخي مشهور به مولانا «متن كامل مثنوی معنوی»
٥ـ مولانا جلال الدين محمد بلخي مشهور به مولانا «كليات شمس تبريزی»
٦ـ الفت ګل پاچا «د الفت مرغلرې»
د شهرت ننګيال په زيار
٧ـ رحمان بابا «كليات»
د حنيف خليل سريزه ، ياد ښتونه او وييپا نګه
٨ـ پوهاند ډاكټر سيد بهاوالدين مجروح «نا اشنا سندرې»
٩ـ پوهاند ډاكټر سيد بهاوالدين مجروح «ځانځانې ښامار»
١٠ـ حركت سيد شير اقا «دعينيت فلسفه» ،لومړی برخه ،دملي دفاع وزارت مطبعه ، ١٣٦٥ هجري ش. كال
١١ـ حركت سيد شير اقا «ايرو ديناميک ،ديناميک پرواز» ،دملي دفاع وزارت مطبعه ، ١٣٥٢ هجري ش.كال
١٢ـ اقبال لاهوری «كليات»
١٣ـ روستا يار سيد عليشاه معاون سرمحقق «جهان بې انتها» انديشه های عرفانی حكيم سنايی غزنوی.
١٤ـ اساسات روانشناسی اجتماعي
له روسي څخه فارسي ژباړه: دكتور يحيا يی
١٥ـ محمد جعفر مصفا «انسان در اسارت فكر !»
١٦ـ پی يير آلن و ديتر كلی «حقيقت تجاوز شوروی بر افغانستان»
فارسي ژباړه: عبدالرحيم احمد پروانی.
١٧ـ ديه ګو كوردو ويز و سليک اس.هاريسون «پشت پرده افغانستان»
فارسي ژباړه : اسدالله شفايی.
١٨ـ جنرال م.ا. ګاريیف «افغانستان» زما وروتی جګړه.
په پښتو ژباړن : محمد طاهر كانې
١٩ـ جنرال لياخوفسكي «د افغان ميرانه او غميزه»
په پشتو ژباړن : محب الرحمن .

٢٠ـ ستر جنرال الكساندر مايوروف «په افغانستان كې ربښتيا څه تيريدل ؟»
په پښتو ژباړن ډاكټر داود جنبش.
٢١ـ سر اولف كارو «پښتانه (پټانز)»
په پښتو ژباړن : الحاج شير محمد كريمي.
٢٢ـ محمد حسنين هيكل «ابو الهول او كميسار»
پښتو ژباړه محمد اصف اكرام .
٢٣ـ دكتر مهدی بهار «ميراث خوار استثمار»
٢٤ـ شجاع الدين شفا «تولدی ديگر»
ايران كهن ،در هزارهای نو
٢٥ـ سرو پالي رادا كريشنان او دلاس لاندې پوهانو ډله يي. «تاريخ فلسفی شرق و غرب» «لومړی او دوهم ټوک»
فارسي ژباړه: خسرو جهانداري.
٢٦ـ تاريخ فلسفه سياسي «لومړي ، دوهم او دريم ټوک».
پازارګارد ډاكټر بهاء الدين .
٢٧ـ ويل دورا نت «تاريخ فلسفه»
فارسي ژباړه: عباس زرياب
٢٨ـ ويل دورانت.«لذات فلسفي .»
فارسي ژباړه: عباس زرياب.
٢٩ ـ حنا فخوري او خليل جر . «تاريخ فلسفه در جهان اسلام»
فارسي ژباړه: عبد المحمد آيتي.
٣٠ـ ګي پلانتي ـ بونژور «هګل و انديشهٔ فلسفی در روسيه».
فارسي ژباړه: محمد جعفر پوينده.
٣١ـ ګ. و. هګل «فنومنو لوژي روح»
ترجمهٔ فارسی:دكتر زيبا جبلی
٣٢ـ ګ. و. هګل «عقل در تاريخ»
ترجمهٔ فارسی: دكتر حميد عنايت
٣٣ـ ګ. و. هګل «دفلسفي علومو دايرة المعارف» په الماني ژبه
٣٤ـ در بارهٔ هګل و فلسفهٔ او «د مقالو ټولګه».
مجتهد ي ډاكټر كريم.
٣٥ـ اتين ژيلسون «روح فلسهٔ قرون وسطی
فارسي ژباړه:ع داوودی
٣٦ـ اتين ژيلسون «نقد تفكر فلسفي غرب . از قرون وسطي تا او ايل قرن حاضر».
فارسي ژباړه: دكتر احمد احمدی
٣٧ـ لوسين ګلدمن «كانت و فلسفه معاصر»

(c) ketabton.com: The Digital Library

فارسي ژباړه: پرويز بابايي
۳۸ـ سپينوزا «شرح اصول فلسفهٔ دکارت و تفکرات ما بعد الطبيعي
فارسي ژباړه: دکتر محسن جهانگيري
۳۹ـ دکترکريم مجتهدي «دکارت وفلسف او»
۴۰ـ مور تيمور جي. آدلر. ده اشتباه فلسفي:
فارسي ژباړه: انشا ءالله رحمتي.
۴۱ـ گوهر الرحمن گوهر «قرآن او ساينس».
«لومړی، دوهم، دريم څلورم او پنځم ټوک»
۴۲ـ ډبليو. کي. سي. گاتري «تاريخ فلسفه ي يونان» (۱۵) افلاطون (بخش سوم)
فارسي ژباړه: حسن فتحي.
۴۳ـ فرويد ډاکتر زيگموند. «اصول روانکاوي باليني.
ټولوونکي او فارسي ژباړه: ډاکټر سعيد شجاع شفتي
۴۴ـ سر محقق محمد ناصر)ناصر ستانکزي «تاثيرات تغير ارزش پول در معاملات اقتصادي.»
۴۵ـ سرمحقق محمد ناصر (ناصر ستانکزي مطالعه و تحقيق وضع دموگرافي افغانستان.
۴۶ـ ډاکټر سيد ابوالفضل قاضي «شريعت پناهي»
حقوق اساسي و نهاد هاي سياسي.
۴۷ـ ډاکټر علي شريعتي روش شناخت اسلام.
۴۸ـ بهاءالدين خرمشاهي. قرآن شناخت (مباحثي در فرهنگ آفريني قرآن).
۴۹ـ ايان مک لين. «فرهنگ علوم سياسي آکسفورد»
فارسي ژباړه: احمد ي ډاکټر حميد
۵۰ـ محمد نادر ايوبي کندهاري «فلسفه.»
۵۱ـ فلسفي روسي قاموس کال ۱۹۸۷
د ای. ت. فرا لوا تر نظر لاندي ډلي لخوا
۵۲ـ سياسي روسي قاموس مسکو ۱۹۸۳ کال چاپ
۵۳ـ ک. مارکس ـ ف. انگلس «فلسفه ـ پوهنتوني چاپ» په الماني ژبه.
۵۴ـ ک. مارکس ـ ف. انگلس «منتخبات» په روسي ژبه.
۵۵ـ ک. مارکس ـ ف. انگلس «کليات» په روسي ژبه.
۵۶ـ لنين. و. ای. «منتخبات» په روسي ژبه.
۵۷ـ لنين. و. ای. «کليات» په روسي ژبه.
۵۸ـ گروميکو. آ «خاطرات» په الماني ژبه.

۵۹ـ ټولنيز شعور او دهغې ډولونه، سياسي خپرونه، مسکو ۱۹۸۶.
دمقالو مجموعه، دمختلفو ليکوالو له خوا، په روسي ژبه.
۶۰ـ س. ب. کريمسکي او ف. اي. کوزنيڅوف «په نوې طبعيت پيژندنه کې د نړۍ ليد مقولې» په روسي ژبه.
۶۱ـ رضا داوری اردکانی «فارابی مؤسس فلسفهٔ اسلامی»

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library